SERIA OSCAR WILDE – CRIMĂ ȘI MISTER

GYLES BRANDRETH

OSCAR WILDE

ȘI CRIMELE LA LUMINA LUMÂNĂRII

SUSPANS

GYLES BRANDRETH

OSCAR WILDE
ŞI CRIMELE LA LUMINA LUMÂNĂRII

www.virtual-project.eu

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

Coperta:
Valeria MOLDOVAN

GYLES BRANDRETH
OSCAR WILDE AND THE CANDLELIGHT MURDERS
© GYLES BRANDRETH, 2007

Editura Nemira & Co

2008

GYLES BRANDRETH (n. 8 martie 1948) este politician, jurnalist, dramaturg, scenarist, producător de teatru şi realizator de radio şi televiziune. A studiat la Lycee Franşais Charles de Gaulle, Bedales School şi New College, Oxford. Şi-a publicat primul volum în 1972, *Created în captivity,* un studiu asupra reformei închisorilor din Marea Britanie. Începând cu 1973 a realizat şi a prezentat diverse emisiuni de televiziune şi de radio. Din 1980 a lucrat ca scenarist şi dramaturg şi a realizat numeroase spectacole de varieteu. A

fost membru al Parlamentului din partea Partidului Conservator, între 1992 şi 1997, şi membru al guvernului condus de John Major. În 2004 a publicat o biografie despre mariajul Reginei Elisabeta a II-a şi Ducele de Edinburgh, *Philip and, Elisabeth: portrait of a marriage.* În 2005 a urmat o altă biografie de succes dedicată familiei regale, *Charles and Camilla: portrait of a love affair,* despre iubirea de trei decenii dintre Charles, Prinţul de Wales, şi Camilla Parker, Ducesa de Cornwall. Între 2003 şi 2005 a prezentat emisiunea de divertisment *Whispers* la BBC Radio 4, apărând de asemenea în numeroase piese de teatru şi emisiuni la radio şi televiziune. Printre lucrările semnate de el se numără biografii, volume umoristice şi cărţi pentru copii, dar adevăratul succes i l-a adus seria *Oscar Wilde – crimă şi mister* (în pregătire la Editura Nemira).

Pentru SRB

„Ce viaţă senzaţională are Oscar – atât de încărcată de evenimente extraordinare! Ce şansă nemaipomenită pentru memorialiştii secolului următor!”

Max Beerbohm (1872-1956)

Din memoriile lui Robert Sherard, care încă nu au văzut lumina tiparului.
Franţa, 1939

Mă numesc Robert Sherard şi am fost prieten cu Oscar Wilde. Ne-am cunoscut la Paris în 1883, când el avea douăzeci şi opt de ani şi devenise deja celebru, iar eu aveam douăzeci şi unu şi eram complet necunoscut. „Să nu-mi spui «Wilde»" m-a prevenit el încă de la prima întâlnire. „Robert, sunt prietenul tău, iar pentru tine, numele meu este Oscar. Dacă nu ne vom apropia unul de celălalt, atunci voi rămâne domnul Wilde." Nu am rămas străini. Nici nu am ajuns amanţi. Am fost prieteni. Şi după moartea lui, am devenit primul lui biograf, şi cel mai credincios.

L-am cunoscut pe Oscar Wilde şi am ţinut mult la el. Nu m-am aflat lângă el în camera sărăcăcioasă a hanului mizer în care a murit. Nu am trăit consolarea de a urma furgonul funerar, pe platforma căruia nu s-a depus nicio floare, până la mormântul anonim.

Cu toate acestea, aflat la sute de kilometri depărtare, am citit despre moartea lui în singurătate şi am auzit despre felul în care fusese abandonat de cei cărora el le-a arătat întotdeauna bunătate, aşa că am hotărât să povestesc tot ce ştiam despre el, să le spun oamenilor cum a fost el în realitate, astfel încât istorisirea mea să contribuie la o mai bună înţelegere a unui om cu o simţire deosebită şi un geniu rar întâlnit.

Scriu toate acestea în vara anului 1939. E joi, 31 august. Războiul stă să izbucnească, dar asta nu înseamnă nimic pentru mine. Nu-mi pasă cine va câştiga, ori cine va pierde. Acum sunt bătrân şi bolnav şi trebuie să-mi spun povestea înainte de a păşi dincolo. Ţin să rotunjesc evidenţele, „să dau ultimele tuşe portretului", după puterile mele. Aşa

cum în pădurile de pin din sudul Franţei există porţiuni pârjolite şi înnegrite de mari dimensiuni, şi în mintea mea se află zone pustiite. Sunt multe lucruri pe care le-am uitat, altele pe care am încercat să le şterg din minte, dar am convingerea că ceea ce veţi citi în paginile care urmează este adevărul. În anii cât am fost prieteni, am ţinut un jurnal al momentelor petrecute împreună. I-am promis lui Oscar că vreme de cincizeci de ani îi voi păstra secretul. M-am ţinut de cuvânt. Acum, a sosit vremea să rup sigiliul tăcerii. Acum, în cele din urmă, pot dezvălui tot ce ştiu despre Oscar Wilde şi Crimele comise la lumina lumânării. Trebuie să o fac, pentru că deţin mărturii. Am fost de faţă. Eu sunt martorul principal.

„Cei buni mor primii,
Iar cei cu inime uscate
precum e colbul vara
Ard până la ultima pâlpâire.”

William Wordsworth
(1770-1850)

1
31 august 1889

Într-o după-amiază incendiată de soare, la sfârşitul lui august 1889, unui bărbat trecut bine de treizeci de ani – înalt, puţin supraponderal şi mult prea îmbrăcat pentru acea vreme – i s-a deschis uşa unei mici case cu pridvor din Cowley Street, Westminster, în apropiere de clădirea Parlamentului.

Bărbatul era precipitat şi se vedea că nu era obişnuit cu graba. Avea faţa îmbujorată de efort, iar pe frunte avea broboane de sudoare. Imediat ce a intrat în casă – cea de la numărul 23 – a trecut iute de femeia care i-a deschis uşa, a traversat imediat holul nu foarte mare şi a urcat treptele scării ce ducea la etaj. Acolo, în faţa lui, de cealaltă parte a palierului, se afla o uşă de lemn.

Preţ de o clipă, bărbatul s-a oprit – să zâmbească, să-şi tragă sufletul, să-şi aranjeze vesta şi, folosindu-se de mâini, să-şi netezească părul ondulat, castaniu. După aceea, încet, aproape delicat, a bătut la uşă şi, fără să aştepte răspuns, a pătruns în cameră. Aceasta era întunecoasă, având draperiile trase la ferestre, încinsă ca un cuptor şi mirosind a tămâie. În timp ce încerca să-şi adapteze ochii la semiîntunericul dinăuntru, în lumina unui grup de şase lumânări, a văzut întins pe podeaua din faţa lui cadavrul gol-puşcă al unui băiat de şaisprezece ani, a cărui beregată fusese tăiată de la o ureche la cealaltă.

Bărbatul era poetul şi dramaturgul Oscar Wilde, o senzaţie literară a epocii sale. Tânărul mort era Billy Wood, care se prostitua şi căruia nu avea să-i simtă nimeni lipsa.

* * *

Eu nu am fost acolo când Oscar a descoperit trupul măcelărit al lui Billy Wood, dar l-am întâlnit

câteva ore mai târziu şi am fost primul căruia i-a povestit ce văzuse în acea după-amiază apăsătoare în camera cu draperiile trase din casa de pe Cowley Street.

În acea seară, bine-cunoscutul meu prieten a luat masa cu editorul său american, iar eu stabilisem să îl întâlnesc imediat după aceea, la zece şi jumătate seara, la clubul său, Albemarle, din Albemarle Street numărul 25, foarte aproape de Piccadilly. Spun clubul „său” când, în realitate, şi eu îl frecventam. Pe vremea aceea, Albemarle încuraja prezenţa membrilor tineri – doamne având peste optsprezece ani şi domni peste douăzeci şi unu de ani sau mai mult. Oscar m-a propus ca membru şi, cu generozitatea ce-i era caracteristică, a plătit în numele meu cele opt guinee pentru obţinerea calităţii de membru, iar apoi, an după an, până la data întemniţării lui, în 1895, cele cinci guinee ce reprezentau cotizaţia anuală. Ori de câte ori ne întâlneam la Albemarle, costul băuturii şi al mâncării consumate împreună era trecut invariabil în contul lui. El îl numea „clubul nostru”. Eu îl socoteam doar al lui.

În seara aceea, Oscar a întârziat la întâlnire, lucru care nu-i stătea în obicei. Dovedea în multe cazuri o apatie aparte, trecea drept trândav, însă de regulă, dacă stabilea o întâlnire cu cineva, se ţinea de cuvânt. Rareori purta ceas, dar părea să ştie în orice clipă ce oră era. „Prietenii mei nu trebuie neglijaţi”, zicea el, „şi nici obligaţi să aştepte.” Aşa cum pot depune mărturie toţi cei care l-au cunoscut, era un adevărat model de politeţe, un om de o curtoazie nemaiîntâlnită. Chiar şi în momente de încordare extremă, purtarea lui rămânea ireproşabilă.

Trecuse de unsprezece şi un sfert când a sosit. Mă aflam în fumoarul clubului, singur, zăbovind pe sofaua din apropierea şemineului. Răsfoisem de cel puţin patru ori înainte şi înapoi paginile ziarului de seară, dar nu reuşisem să citesc niciun

cuvânt. Eram ros de gânduri. (Era anul în care se sfârşise prima mea căsătorie; soţia mea, Marthe, se simţise ofensată de existenţa prietenei mele Kaitlyn – iar acum şi Kaitlyn fugise la Viena! După cum îi plăcea lui Oscar să spună, „Viaţa este coşmarul care ne împiedică să dormim.”) Când a pătruns furtunos în încăpere, aproape uitasem că îl aşteptam. Iar când am ridicat capul şi l-am văzut privindu-mă cu ochi mari, m-a surprins felul în care arăta. Părea la capătul puterilor; sub ochii adumbriţi avea cearcăne întunecate, maronii. Evident, nu se bărbierise decât în acea dimineaţă şi, ceea ce m-a uimit cel mai mult la o persoană atât de minuţioasă, nu se îmbrăcase pentru cină. Purta hainele de lucru: un costum gândit chiar de el, croit din serj gros, bleumarin, cu o vestă asortată, având nasturii încheiaţi până sub nodul mare al cravatei stacojii. Potrivit propriilor lui standarde, era o îmbrăcăminte conservatoare, însă era şocantă, deoarece nu se potrivea cu acea perioadă a anului.

— Robert, e de neiertat, a spus el imediat ce s-a prăbuşit pe canapeaua aflată în faţa mea. Am întârziat aproape o oră, iar tu ai paharul gol. Hubbard! Şampanie pentru domnul Sherard, te rog. A, nu, mai bine o sticlă întreagă pentru amândoi.

În viaţa întâlneşti două tipuri de oameni: cei care reuşesc să atragă atenţia chelnerilor şi cei care nu o fac. Ori de câte ori soseam eu la Albemarle, oamenii de serviciu ai clubului păreau să dispară instantaneu. Imediat ce apărea Oscar, ei îi dădeau târcoale, plini de solicitudine. Îl onorau. Le dădea bacşişuri princiare şi îi trata ca pe nişte aliaţi.

— Ai avut o zi plină, am spus eu, lăsând deoparte ziarul şi zâmbindu-i.

— Dai dovadă de prea multă bunătate că nu mă pedepseşti, Robert, a replicat el zâmbind, după care s-a rezemat de spătarul canapelei şi şi-a aprins o ţigaretă.

A aruncat chibritul ars în căminul gol. Am avut o zi tulburătoare. Astăzi am cunoscut o plăcere deosebită, dar şi o mare durere.

— Povesteşte-mi, l-am îndemnat.

M-am străduit să nu dau greutate cuvintelor. Îl cunoşteam prea bine. Pentru un om în cele din urmă doborât de dezvăluiri brutale, Oscar era extraordinar de secretos şi de discret. Împărtăşea orice secret cu tine, cu condiţia să nu-l sileşti să se destăinuiască.

— O să-ţi povestesc mai întâi despre plăcere, a spus el. Durerea poate să mai aştepte.

Am rămas tăcuţi cât Hubbard ne-a adus şampania. Ne-a servit-o cu un ceremonial de o slugărnicie extremă. (Dumnezeule, cum savura fiecare clipă petrecută în preajma noastră!) După ce a plecat, iar noi am rămas din nou singuri, m-am aşteptat ca Oscar să reia povestirea, însă el s-a mulţumit să ridice paharul în direcţia mea şi m-a măsurat cu ochi obosiţi şi aproape lipsiţi de expresie.

— Cum a fost cina? l-am întrebat. Ce ai stabilit cu editorul?

— Masa, a zis el, revenind din reverie, am luat-o la noul hotel Langham, unde atât decorul, cât şi carnea de vită sunt prea rigide. Editorul meu, domnul Stoddart, s-a dovedit încântător. E american, astfel că radiază un aer de energie şi încredere. Este şi editor al *Lippincott's Monthly Magazine*…

— Şi ţi-a oferit un nou contract? am întrebat, dorind să-mi verific bănuielile.

— Ba mai mult, m-a prezentat unui prieten al lui, a zis el, ceea ce m-a făcut să ridic întrebător din sprâncene. Da, Robert, în seara asta mi-am făcut un nou prieten. O să-ţi placă.

Mă obişnuisem cu izbucnirile de entuziasm ale lui Oscar.

— O să am prilejul să-l cunosc? am întrebat.

— Peste foarte scurtă vreme, dacă îţi poţi face timp.

— Vine aici? am întrebat eu şi am aruncat o privire la ceasul de deasupra şemineului.

— Nu, îi vom face noi o vizită, la micul dejun. Am nevoie de sfatul lui.

— Sfat?

— E doctor. Şi scoţian, pe deasupra. Din Southsea.

— Nici nu mă miră că eşti tulburat, Oscar, am spus eu şi am izbucnit în râs. A râs şi el. Mereu râdea la glumele altora. Răutatea nu îl caracteriza pe Oscar Wilde. Cum de a fost şi el prezent la cina aceea? am întrebat.

— Şi el este autor… romancier. Nu ai citit *Micah Clarke?* Scoţia secolului al XVII-lea nu s-a dovedit nicicând mai amuzantă.

— Nu am citit, dar ştiu la ce te referi. Am văzut o lucrare a lui în *The Times* de astăzi. Pare un autor promiţător: Arthur Doyle.

— Arthur *Conan* Doyle. Ţine foarte mult la numele complet. Cred că are vârsta ta, douăzeci şi nouă, poate treizeci de ani, deşi are un aer grav care îl face să pară mai bătrân chiar decât tatăl celor cu care stă de vorbă. Se vede de departe că este sclipitor – un om de ştiinţă care e în stare să se joace cu cuvintele – şi chiar atrăgător, dacă reuşeşti să-i distingi faţa sub mustaţa aceea ca de morsă. La prima vedere, l-ai putea lua drept un vânător de animale mari, abia întors din Congo, însă în afară de strângerea de mână, care este intolerabil de puternică, nici vorbă de brutalitate în ceea ce priveşte persoana lui. Este la fel de blând ca Sfântul Sebastian şi înţelept ca Sfântul Augustin.

Am izbucnit din nou în râs.

— S-ar părea că te-a impresionat profund, Oscar.

— Unde mai pui că am devenit şi invidios, mi-a răspuns el. Tânărul Arthur a provocat o adevărată

senzaţie cu scrierea lui.

— A, Sherlock Holmes, am spus eu, detectivul analist. *Un studiu în roşu* – am citit cartea. Mi s-a părut excelentă.

— La fel susţine şi Stoddart. Vrea o continuare. Şi, între supă şi primul fel, Arthur i-a promis-o. Din câte se pare, se va numi *Semnul celor patru.*

— Dar ce se aude despre povestirea ta pentru domnul Stoddart?

— Şi povestirea mea va fi poliţistă. Dar oarecum diferită. (Apoi tonul lui s-a schimbat.) Va fi despre o crimă ce nu poate fi elucidată prin mijloace obişnuite, (În acel moment, ceasul a bătut de douăsprezece fără un sfert. Oscar şi-a mai aprins o ţigaretă. A făcut apoi o pauză şi a privit fix la căminul gol.) În seara asta, am vorbit mult despre crime. O mai ţii minte pe Marie Aguétant?

— Desigur, am zis.

Nu era o femeie pe care să o uiţi cu una, cu două. În felul ei, devenise cea mai cunoscută femeie din Franţa la vremea aceea. Am cunoscut-o împreună cu Oscar la Paris, în 1883, la Eden Music Hall. Luasem cina împreună, doar noi trei – stridii cu şampanie, urmate de *pâté de foie gras* şi şampanie de Barsac – iar Oscar vorbise, vorbise tot timpul, aşa cum nu-l mai auzisem până atunci. Vorbise în franceză – o pronunţie perfectă – despre iubire, moarte şi poezie, şi despre poezia iubirii şi a morţii. Geniul său m-a uimit, în vreme ce Marie Aguétant a rămas cu mâinile prinse între ale lui, parcă transfigurată. Iar mai apoi, puţin cherchelit, pe neaşteptate, i-a cerut Măriei să se culce cu el.

— *Où? Quand? Combien*[1]*?* a întrebat el.

— *Içi, ce soir, gratuit*[2]*,* i-a răspuns ea.

— Mereu mă gândesc la ea, a zis el, dar şi la acea noapte. Ce animale sunt bărbaţii! Era o prostituată, Robert, dar avea inima curată. A fost ucisă, înţelegi?

— Ştiu, i-am răspuns. Am mai discutat despre asta.

— Arthur a vorbit despre asasinarea acelor femei de la Whitechapel, a urmat el, fără să ia în seamă spusele mele. A vorbit despre ele din punct de vedere criminalistic. Este convins că Jack Spintecătorul este un gentleman – sau cel puţin un om educat. Manifestă un interes deosebit pentru cazul Annie Chapman, sărmana creatură găsită în spatele azilului de copii al doctorului Barnardo din Hanbury Street. El a afirmat că stomacul a fost extras din corpul domnişoarei Chapman „de un expert”. A vrut să-mi arate o schiţă a cadavrului eviscerat al sărmanei fete, dar am refuzat să mă uit şi, într-un mod destul de necugetat, am încercat să mai înseninez atmosfera. I-am spus – ca să-l distrez – ce i-a răspuns falsificatorul Wainewright unui prieten care i-a reproşat crima pe care o recunoscuse. „Da, am făcut un lucru îngrozitor, dar femeia avea glezne butucănoase.”

— Şi asta l-a amuzat?

— Arthur? Abia dacă a surâs, în vreme ce Stoddart a râs în hohote. Apoi, cu un aer febril, m-a întrebat dacă mă consideram capabil să ucid pe cineva. „A, nu, i-am răspuns. Nimeni n-ar trebui să facă un lucru despre care nu poate discuta la cină.”

— Şi de astă dată a râs, bănuiesc, nu?

— Nicidecum. A devenit foarte serios şi a zis: „Domnule Wilde, iei în râs lucrurile de care te temi cel mai mult în subconştient. Este un obicei primejdios. Un obicei care te va doborî.” În acel moment mi-am dat seama că era prietenul meu. În acel moment am vrut să-i povestesc ce văzusem în acea după-amiază. Dar nu am îndrăznit. Stoddart era acolo. El nu ar fi înţeles. Şi-a golit paharul. De aceea, dragul meu Robert, mâine dimineaţă ne vom întoarce să-l vedem pe noul meu prieten. Acum trebuie să te părăsesc.

Ceasurile din club au bătut miezul nopţii.

— Oscar, am exclamat eu, dar nu mi-ai spus ce ai văzut în după-amiaza asta.

El s-a ridicat în picioare.

— Am văzut o pânză sfâşiată în două. Un lucru frumos, distrus de vandali.

— Nu înţeleg.

— L-am văzut pe Billy Wood într-o încăpere din Cowley Street.

— Billy Wood?

— Unul dintre băieţii Bellotti. A fost asasinat. La lumina lumânărilor. Într-o cameră de la etaj. Vreau să aflu de ce. Din ce motiv. Trebuie să aflu cine a făcut ceva atât de îngrozitor. (Mi-a luat mâna într-a lui.) Robert, acum trebuie să plec. E miezul nopţii. O să-ţi povestesc totul mâine. Ne vedem la hotelul Langham, la ora opt. Bunul doctor va mânca porridge, ca de obicei. O să-l prindem. El o să ne sfătuiască în privinţa căii de urmat. I-am promis lui Constance că vin acasă în noaptea asta. Vizite în Tite Street. Robert, tu nu mai eşti căsătorit, dar eu am obligaţii. Faţă de soţie, faţă de copii. Vreau să-i văd dormind în siguranţă. Îi iubesc foarte mult. Şi pe tine te iubesc. Noapte bună, Robert. Am auzit ceasurile bătând miezul nopţii. Putem spune măcar atât.

Apoi a plecat. A părăsit încăperea cu o plecăciune. Venise epuizat, dar părea să fi plecat împrospătat. Cât am golit restul sticlei în pahar, m-am gândit la cele spuse de el, dar nu am reuşit să înţeleg pe deplin. Cine era Billy Wood? Cine era Bellotti? Crima aceea era reală, sau doar una dintre alegoriile fantastice ale lui Oscar?

Mi-am terminat şampania şi am părăsit clubul. Spre surprinderea mea, Hubbard s-a arătat aproape bine-crescut, pentru că mi-a urat noapte bună. În Piccadilly erau destule trăsuri şi, cum reuşisem să vând două articole în luna aceea, aveam bani, dar noaptea era frumoasă – cu o lună strălucitoare de august – iar străzile erau liniştite, aşa că am decis să merg pe jos până la camera mea din Gower Street.

Douăzeci de minute mai târziu, pe Oxford Street, când am cotit pe o alee lăturalnică îngustă

şi am intrat în piaţa Soho, m-am oprit brusc şi m-am retras la adăpostul umbrelor. De cealaltă parte a pieţei pustii, lângă noua biserică St Patrick, încă încorsetată de schele, se afla o trăsură în care urcau, luminaţi de razele lunii, un bărbat şi o tânără femeie. Bărbatul era Oscar; nu aveam nicio îndoială. Pe femeie însă nu am recunoscut-o; avea faţa desfigurată în mod înfiorător şi, din felul în care îşi ţinea şalul în jurul ei, mi-am dat seama că era de-a dreptul înspăimântată.

2
1 septembrie 1889

— Ai întârziat, Robert! Trebuia să dai doi penny şi să iei trenul subteran, aşa cum am făcut eu.

Era târziu, iar eu mă simţeam tulburat. Cele văzute în piaţa Soho în noaptea anterioară mă intrigaseră, aşa că dormisem adânc şi mă trezisem mai târziu decât plănuisem, iar apoi, dintr-un impuls neghiob, îmi îngăduisem să mă las distras de o nouă scrisoare obraznică trimisă de avocatul soţiei mele.

Spre deosebire de mine, Oscar deborda de vioiciune şi părea să nu aibă nicio grijă. I-am găsit pe el şi pe Conan Doyle ascunşi după un chiparos, în cel mai îndepărtat colţ al grădinii hotelului Langham, pe care palmierii o transformaseră într-un adevărat labirint. Stăteau aşezaţi foarte aproape unul de celălalt, ca Pălărierul Nebun şi Iepurele de Martie, la o masă lungă, acoperită cu o faţă de masă din pânză, având în jur ce mai rămăsese din micul dejun. Îmbrăcat în acelaşi costum ca noaptea precedentă – lucru ce nu mi-a scăpat – Oscar era binedispus. Conan Doyle – mai tânăr, mai zvelt şi mai rumen în obraji decât mă făcuse să cred descrierea lui Oscar – se afla deja sub influenţa vrăjitorului. Când Oscar a făcut prezentările, Doyle mi-a zâmbit cu o oarecare reţinere, dar abia dacă s-a mai uitat spre mine după aceea. Era absorbit cu totul de farmecul maestrului.

Oscar a cerut pentru mine cafea proaspăt făcută.

— Robert, ai întârziat prea mult ca să mai mănânci micul dejun, dar măcar ai sosit la vreme ca să-mi asculţi povestea şi să auzi sfaturile lui Arthur. Nu mă voi lungi, pentru că noul meu prieten abia aşteaptă să-şi ia rămas-bun de la noi şi de la Londra – „marea hazna”, aşa cum o numeşte el, „către care se revarsă în mod irezistibil toţi

pierde-vară din imperiu”. Noi suntem acei pierde-vară, Robert.

Doyle a încercat inutil să protesteze, dar Oscar nu putea fi împiedicat să-şi continue tirada.

— Nu, nu, crede-mă, a urmat el. Arthur vrea să plece cât mai curând. Are tren peste mai puţin de o oră. Are deja bilet, şi prea puţine mijloace să-şi cumpere altul. O duce destul de prost cu banii. Ca şi pentru tine, Robert, finanţele reprezintă o grijă permanentă pentru el. Spre deosebire de tine însă, el îşi plăteşte facturile la timp. Pe de altă parte, este ziua de naştere a soţiei lui şi vrea să ajungă cât mai repede lângă ea, cu cadouri.

Oscar a făcut o pauză, pentru a sorbi din cafea. Doyle îl privea admirativ.

— Domnule Wilde, eşti uimitor, a zis el. Ai dreptate până la ultimul amănunt.

— Te rog, Arthur, nu vreau să mai aud „domnule Wilde”. Îţi sunt prieten. Şi ţi-am analizat romanul *Studiu în roşu.* Asta nu este o enigmă pe care s-o poţi rezolva cât ai fuma trei pipe.

De plăcere, Doyle şi-a muşcat buza de jos.

— Spune-mi metoda pe care ai folosit-o, i-a cerut el.

Oscar s-a arătat îndatoritor.

— Ei bine, Arthur, seara trecută am ajuns la concluzia că s-ar putea să ai probleme financiare din cauza grabei cu care ai acceptat propunerea lui Stoddart de a scrie ceva pentru el, iar apoi l-ai întrebat cât de curând ai putea fi plătit. În această dimineaţă, când am sosit la hotel, nu era nici măcar opt, dar tu te aflai deja la recepţie, ca să-ţi achiţi nota. Ţi-am văzut carnetul de cecuri. Era nou-nouţ, dar cecul pe care îl completai era ultimul din carnet. Cum ieri a fost ultima zi a lunii, mi-am zis: „Bunul doctor este un om care îşi plăteşte întotdeauna facturile la termen.”

— Sunt impresionat, a recunoscut Doyle râzând.

— Eu, nu, a spus Oscar, devenind brusc serios. Cei ce-şi achită facturile sunt uitaţi foarte repede.

Doar neachitându-le poţi spera să rămâi în memoria celor care se ocupă de comerţ. Am dedus de asemenea că plănuiai să prinzi un tren devreme, pentru că, altfel, ce motiv ai fi avut să achiţi nota de plată înainte de dejun şi să-ţi duci deja bagajul în hol?

— Dar cum ţi-ai dat seama că astăzi este ziua de naştere a soţiei mele?

— Între bagaje, am observat un buchet de flori proaspete, cu o carte de vizită, şi o cutie de pălării de damă. Încă nu te cunosc prea bine, Arthur, dar mi-am dat seama că aceste cadouri nu erau destinate vreunei pasiuni trecătoare. Cu toate acestea, cutia pentru pălării m-a intrigat…

— Abia aştept să aflu de ce, l-a întrerupt Doyle. Probabil pentru că nu am făcut cea mai bună alegere.

— O pălărie pentru o lady este întotdeauna o alegere nefericită, a spus Oscar, făcând o pauză semnificativă, în care a amestecat în cafea şi a cugetat la vorbele pe care avea să le rostească în continuare. În Atena antică nu existau nici modiste, nici note de plată pentru ele. Nu se cunoşteau astfel de lucruri, atât de măreaţă era acea civilizaţie.

Doyle a clătinat din cap, încântat şi uimit.

— Şi cum ai dedus că mi-am cumpărat deja biletul de tren? a întrebat el.

— Pentru că-l văd iţindu-ţi-se din buzunarul de la piept! i-a răspuns Oscar.

Conan Doyle a izbucnit în râs şi a lovit cu palma în tăblia mesei, făcând linguriţele din farfurii să zăngănească.

— Arthur, a zis Oscar, întorcându-se către Doyle şi privindu-l în ochi cu o ardoare neaşteptată. Mă bucur că te-am făcut să râzi, pentru că imediat o să te fac să plângi. Vorbele lui Mercur sună aspru după cântecele lui Apolo. Dacă ai lacrimi de vărsat, pregăteşte-te să le verşi acum.

Doyle i-a întors privirea şi i-a surâs încurajator, aşa cum ar face orice doctor de ţară bun la suflet.

— Deapănă-ţi povestea, a spus el. Sunt numai urechi.

— O să v-o spun cât de simplu posibil. Adevărul este că poate fi povestită simplu.

În timp ce a spus asta, şi-a coborât vocea. Îmi aduc aminte fiecare vorbă a lui – în aceeaşi seară chiar mi-am notat discuţia – dar mai ţin minte şi că a trebuit să mă aplec puţin peste masă ca să-l aud.

— Ieri după-amiază, a început el, între trei şi jumătate şi patru, m-am dus la casa cu numărul 23 din Cowley Street, Westminster. Aveam o întâlnire acolo şi întârziasem. Am bătut apăsat la uşă, dar nu mi-a răspuns nimeni. Am sunat la clopoţel – tot nimic. Iritat, am ciocănit din nou, mai tare. Am încercat din nou la clopoţel. În cele din urmă, după câteva minute bune, mi-a deschis menajera. Pentru că eram în întârziere, nu am mai stat să-i ascult scuzele. Am urcat imediat scările, singur, şi am pătruns în sufrageria de la etaj. Eram total nepregătit pentru scena care mă aştepta acolo. O scenă oribilă, grotescă şi demnă de milă.

A făcut o pauză, în care a clătinat din cap şi şi-a aprins o ţigaretă.

— Continuă, i-a spus Conan Doyle.

Oscar a tras un fum şi, aproape în şoaptă, a continuat:

— Acolo, pe podea, cu picioarele spre mine, zăcea întins cadavrul unui băiat – un tânăr pe nume Billy Wood. Torsul lui era scăldat în sânge, sânge care lucea precum rubinul lichid şi care abia se închegase. Părea să fi murit doar cu câteva minute înainte. Era gol, gol-puşcă. Sângele se împrăştiase peste tot, mai puţin pe faţă. Chipul îi rămăsese neatins. L-am recunoscut imediat – deşi beregata îi fusese tăiată de la o ureche la cealaltă.

Conan Doyle a rămas cu ochii aţintiţi asupra lui Oscar.

— Şi ce ai făcut după aceea? a întrebat el.

— Am fugit de acolo, a spus Oscar, lăsându-şi ochii în pământ, de parcă s-ar fi ruşinat.

— Nu ai luat-o la întrebări pe menajeră?

— Nu.

— N-ai anunţat poliţia?

— Nu. Am mers pe jos de-a lungul cheiului, către Chelsea, spre casa mea din Tite Street. Cred că am mers vreo oră şi, în timpul ăsta, uitându-mă la razele de soare ce sclipeau pe luciul întunecat al fluviului şi trecând pe lângă alţi oameni dornici să se bucure de plăcerile plimbării de după-amiază, am început să mă întreb dacă ceea ce văzusem nu fusese cumva doar rodul imaginaţiei mele. Am ajuns acasă, mi-am salutat soţia şi mi-am sărutat băieţii, dar cât am stat în camera lor să le citesc basmul promis înainte de culcare, imaginea lui Billy Wood nu mi-a ieşit din minte nicio clipă. Era nevinovat, ca toţi copiii. Era frumos, ca atâţia alţii…

— Dar acest Billy Wood, l-a întrerupt Conan Doyle, îţi e vreo rudă?

Oscar a râs.

— În niciun caz. Mă îndoiesc că avea vreo rubedenie. Era un copil al străzii, un declasat şi un rătăcit, un puşti needucat de cincisprezece ori şaisprezece ani. Avea puţini prieteni. Sunt convins că nu avea rude.

— Dar îl cunoşteai?

— Da, îl cunoşteam – dar nu prea bine.

Doyle părea descumpănit.

— Şi totuşi, te duseseşi în Cowley Street să îl întâlneşti? Ai spus că aveai o întâlnire cu el.

Oscar a râs din nou şi a scuturat din cap.

— Nu, nici vorbă. Era un copil al străzii. Îl ştiam foarte puţin. Aveam o întâlnire profesională în Cowley Street – fără nicio legătură cu această chestiune. Doyle a făcut ochii mari, dar Oscar a continuat, cu energie renăscută: Nu avea legătură cu asta, Arthur, te asigur. Deloc. Aveam întâlnire

cu un elev – un student al meu. Am găsit băiatul acolo doar din întâmplare.

— Dar casa îţi era cunoscută, nu? Mai fuseseşi acolo?

— Da, dar nu mă aşteptasem să-l găsesc pe Billy Wood. Nu-l mai văzusem de o lună sau mai mult.

Arthur Conan Doyle şi-a apăsat degetele groase peste mustaţă şi a murmurat:

— Oscar, m-ai ameţit. Te-ai dus în Cowley Street să te întâlneşti cu un „student” care, după cum spui, nu are nimic de a face cu acest caz. Unde era acest „student” când ai ajuns în Cowley Street?

— Fusese reţinut, aşa că nu venise. Când am ajuns acasă, în Tite Street, am găsit un bilet explicativ.

— Iar în încăperea în care te aşteptai să-ţi găseşti „studentul”… în locul lui ai descoperit cadavrul unui copil al străzii, un băiat pe care îl cunoşteai vag, iar acesta fusese victima unui atac brutal…

— O crimă comisă cu brutalitate, Arthur, a spus Oscar pe un ton emfatic. O crimă rituală, cred eu.

— Crimă rituală?

— Cadavrul lui Billy Wood era aşezat ca pe un catafalc: avea braţele încrucişate pe piept. În jurul lui se găseau lumânări aprinse, iar în aer plutea miros de tămâie.

Încrucişându-şi şi el braţele la piept, Conan Doyle s-a rezemat de spătarul canapelei şi l-a măsurat din ochi pe noul lui prieten.

— Oscar, a spus el pe un ton calm, eşti sigur că nu ţi-ai imaginat toate astea?

— Te îndoieşti de spusele mele?

— Nu mă îndoiesc că ai văzut ceea ce spui. Nu-ţi pun la îndoială vorbele, nu, nicio clipă. Eşti un gentleman. Dar eşti şi poet…

— De ajuns! a exclamat Oscar şi a împins masa înapoi. S-a ridicat în picioare. Arthur, astea nu sunt

închipuiri de poet. Să mergem în Cowley Street. Chiar acum! O să-ţi arăt ce am văzut. Vei fi şi tu martor. Nu am avut halucinaţii, deşi din ele iau naştere coşmarurile. Chelner, nota, te rog! Robert, vii şi tu? Arthur se fereşte de poeţii nebuni – şi pe drept cuvânt. I-ai putea ţine de urât.

— Oscar, a protestat Conan Doyle, dacă tot ce-mi spui este adevărat, e treaba poliţiei, şi un doctor de ţară nu are ce căuta acolo. Trebuie să mă întorc la Southsea. Mă aşteaptă soţia.

— O să ajungi şi la ea, Arthur. Te vom duce la gara Waterloo din Cowley Street. O să pierzi un tren, o să-l pierzi şi pe al doilea, dar o să ajungi în Southsea la ora ceaiului.

Conan Doyle a continuat să protesteze, dar în zadar. Oscar şi-a impus punctul de vedere. Oscar câştiga întotdeauna. Poetul William Butler Yeats, irlandez şi el, căruia îi fusesem prezentat în acel an, a scris mai târziu despre „sclipirea dură" a lui Oscar şi despre „hotărârea lui dominatoare". Yeats a recunoscut – lucru pe care puţini l-au făcut în cursul vieţii lui Oscar – că atitudinea aparentă de indolenţă ascundea o voinţă interioară de o forţă formidabilă. „Poza într-un pierde-vară", a spus Yeats, „însă în realitate era un om de acţiune. Avea calităţi de lider. Îl urmai fără să ştii de ce."

Conan Doyle şi cu mine am ieşit din hotelul Langham, urmându-l pe Oscar. El păşea cu hotărâre în faţa noastră, *en prince*[3]. Nu era măreţ sau arogant, ci magnific. Nu fusese niciodată atrăgător, dar şocase mereu, beneficiind de avantajul staturii înalte şi al disciplinei în ceea ce privea postura. Chelnerii se înclinau instinctiv când trecea pe lângă ei; alţi oaspeţi, deopotrivă femei şi bărbaţi, ba chiar – lucru petrecut în curtea interioară a unui hotel – şi un spaniel King Charles, ridicau privirea, remarcându-i prezenţa. Probabil că niciuna dintre aceste persoane nu ştia cine era el, dar toate păreau să simtă că era *cineva.*

Câteva minute mai târziu, când trăsura a părăsit drumul principal, Abingdon Street, intrând în labirintul de alei pietruite ce duceau spre Cowley Street, Conan Doyle a întrebat:

— Această stradă… se află într-un cartier cu o bună reputaţie?

— Nu ştiu, i-a răspuns Oscar cu un zâmbet. Se află foarte aproape de clădirea Parlamentului.

Preocupat să se uite pe fereastră, Conan Doyle nu a dat de înţeles că ar fi priceput ironia. Atât de înfrigurat când se ridicase de la masa din hotelul Langham, Oscar părea brusc să nu mai aibă nicio grijă. Adopta această atitudine foarte des. Era un om cu emoţii profunde, dar de cele mai multe ori îşi ascundea sentimentele sub masca indiferenţei. Proceda astfel în mod deliberat, cred eu, tocmai pentru a putea observa mai bine reacţiile celor din jurul său. Acum nepăsător, a continuat:

— Abraham Cowley a sfârşit într-un mod dezonorant, aşa cum se întâmplă îndeobşte cu poeţii minori. A fost găsit pe un câmp după un chef monstru şi a murit de febră. A fost înmormântat în Westminster Abbey, iar această stradă a fost numită în memoria lui. Robert, îi cunoşti opera? Potrivit criticilor literari, poemele lui suferă din cauza preţiozităţilor lipsite de sentiment şi a artificialităţii imaginilor. Mie versurile lui mi s-au părut simple şi mişcătoare. A fost un copil-minune. A compus un poem epic la zece ani – vârsta perfectă pentru aşa ceva – şi a publicat *Flori poetice,* primul lui volum de versuri, când avea doar cincisprezece ani. Hop, vizitiu, opreşte! Am ajuns. Şi, priviţi, domnilor, există o floare poetică de un anume fel care aşteaptă sosirea noastră.

Trăsura a oprit numaidecât în faţa casei de la numărul 23. Pe trepte se afla, rezemându-se ostenită de uşa neagră şi lucioasă, o femeie grasă vârstnică, arătând mai curând ca o tufă de cerceluşi cam trecută, decât a floare poetică. Înfăţişarea ei era uimitoare, dar şi oarecum absurdă: purta cizme

negre cu reflexe albăstrui, fusta era cafenie, jacheta era verde-oliv cu dungi de un roşu aprins. Am socotit că femeia ar fi făcut cinste unei trupe de pantomimă din Drury Lane: era strident machiată, cu buzele stacojii, iar acestui ansamblu i se adăuga o tocă de culoarea prunei coapte, aşezată în vârful coamei de păr vopsit în oranj ţipător. Alături de ea se găsea o geantă din pânză, iar în poală ţinea un vraf de hârtii şi o mică legătură de chei.

— Aceasta este doamna care ţi-a deschis ieri? l-a întrebat Conan Doyle pe Oscar, în timp ce coboram din trăsură.

— Nu semăna nici pe departe cu ea, a spus Oscar, făcând o plecăciune în faţa femeii cu aspect atât de şocant, care acum se străduia să se ridice în picioare. Am toate motivele să cred că astăzi este prima ei zi de muncă la numărul 23.

— Întru totul adevărat, domnule, a spus femeia, făcând o plecăciune către noi şi scoţând astfel în evidenţă o mică pană de struţ înfiptă în tocă.

— Bravo, Oscar, a spus Doyle. Sherlock Holmes ar fi mândru de tine.

— Arthur, cred că şi doctorul Watson ar fi intuit măcar atâta lucru. Doamna ţine într-o mână câteva pagini dintr-o revistă, iar în cealaltă un inel cu chei care, evident, nu îi sunt familiare. Este prima zi a lunii septembrie, ori, aşa cum socoteşte ea, sărbătoarea – iar în acea clipă Oscar s-a întors către femeie, care a murmurat imediat cuvintele „St Giles”, după care a repetat plecăciunea – prima ei zi în această slujbă; de aceea a apelat la această pălărie, cea mai bună pe care o are. Doamna doreşte să facă o impresie bună. Am dreptate, doamnă O’…?

— O’Keefe, domnule, a răspuns femeia, făcând o a treia plecăciune.

— O cunoşti pe această doamnă? l-a întrebat Conan Doyle.

— N-am văzut-o în viaţa mea, i-a răspuns Oscar fără să stea pe gânduri, dar ştiu sigur că este văduvă, sosită recent de la Dublin şi, întrucât a lucrat într-un teatru, în calitate de costumieră pentru unele dintre cele mai distinse artiste ale Irlandei, vrea acum să-şi încerce norocul în capitala imperiului. Se va descurca bine aici, nu sunteţi de aceeaşi părere? Este, evident, o femeie de spirit, cu toate că a obosit – lucru firesc după ce a făcut drumul pe jos tocmai din Ludgate Circus, de unde a plecat azi-dimineaţă.

Doamna O'Keefe şi Arthur Conan Doyle s-au uitat la Oscar Wilde cu o uimire fără margini.

— Nu-mi vine să cred, Oscar, a spus doctorul. Sigur o cunoşti, imposibil să nu o ştii de undeva.

Oscar a pufnit în râs.

— Vai de mine, Arthur, e vorba doar de lucruri elementare: un bun spirit de observaţie şi deducţie. Nu fac decât să urmez regulile stabilite de maestru. Te rog să înţelegi: acum, că te-am cunoscut, Holmes mi-e mai aproape de inimă ca niciodată.

Eu eram la fel de uimit.

— Cum ai reuşit, Oscar? l-am întrebat. Spune-ne.

— Nu trebuie să îngăduim ca lumina zilei să strice magia, Robert. După ce este explicat, trucul folosit de un prestidigitator pare simplu ca bună ziua.

— Spune-ne, totuşi, am insistat eu.

— Domnule, cred că te pricepi să citeşti gândurile, a şoptit doamna O'Keefe, vorbind în şoaptă de uimită ce era.

— Ba nu, scumpă doamnă, i-a zis Oscar cu amabilitate, deşi tare mult aş vrea să pot. Cu toate acestea, a continuat el, întorcându-se spre ea, şi eu sunt din Dublin, aşa că ţi-am recunoscut imediat accentul. Am observat, de asemenea, micul crucifix purtat la gât, ceea ce mi-a sugerat că eşti o catolică foarte credincioasă. Am presupus, prin urmare, că trebuie să ştii zilele sfinţilor şi eram

convins că nu te-ai îndepărta de soţ decât dacă însuşi Dumnezeu l-a chemat la El. Hainele tale frumoase, combinate într-o manieră foarte interesantă, mi-au sugerat costume de teatru primite în dar – probabil de la doamnele pentru care ai fost costumieră – iar machiajul foarte puternic mi-a sugerat tot o viaţă trăită în apropierea scenei. Eşti mai obişnuită să te îmbraci în ţinute de seară decât de zi.

— Dar cum de v-aţi dat seama că am venit de la Ludgate Circus?

— O'Donovan & Brown din Ludgate Circus este cea mai mare firmă care asigură personal gospodăresc din insula de smarald, Irlanda. Ei au trimis câteva menajere şi în Tite Street, unde locuiesc. Am bănuit că ai primit cheile de la această casă de la ei chiar în dimineaţa aceasta, apoi ai pornit pe jos până aici, dar te-ai rătăcit puţin pe drum.

— Uimitor, Oscar, pur şi simplu uimitor, a murmurat Conan Doyle, bătând din palme de admiraţie.

— Bine, Oscar, dar cum ai ghicit numele doamnei? l-am întrebat eu.

— Păi, nu l-am ghicit, mi-a răspuns el, zâmbind larg şi dezvelindu-şi dinţii inegali şi îngălbeniţi. Am făcut o încercare cu prima literă a numelui, atâta tot. Mai bine de jumătate dintre numele de familie ale irlandezilor încep cu O. Norocul a fost de partea mea…

— Chiar puteţi citi gândurile? a repetat irlandeza buimăcită, înţepenită acum într-o plecăciune constantă înaintea noastră.

— Nici pe departe, scumpă doamnă, a spus Oscar, adăugând, spre uimirea noastră reînnoită, sunt muzician, şi m-am obişnuit să folosesc uneori salonul de la etajul acestei case ca să repet piese de muzică de cameră cu colegii mei. Doctorul Doyle şi domnul Sherard, aici de faţă, sunt noii membri ai trioului meu şi am venit să inspectăm clădirea.

Pregătim *Divertismentul* în mi bemol major de Mozart. Vrei să fii atât de amabilă şi să ne permiţi să intrăm?

În vreme ce doamna O'Keefe căuta cheia potrivită, Conan Doyle a zis:

— M-ai lăsat cu gura căscată, Oscar. Nu reuşesc să te înţeleg.

El a râs din nou, ceva mai tare decât mai devreme, dar râsul lui devenise sumbru.

— Şi eu rămân uneori uimit. Iată-mă făcând un joc din toate şi perseverând cu şarade copilăreşti, când, de fapt, urmează să vă pun în faţa unei scene îngrozitoare. Uneori, nici eu nu mă înţeleg.

3
Cowley Street numărul 23

Casa din Cowley Street numărul 23 era o clădire cu un etaj, construită din cărămidă roşie puţin după anul 1780, ca parte dintr-o serie de locuinţe modeste destinate iniţial copiştilor şi coriştilor de la Westminster Abbey. Exteriorul casei degaja un aer de demnitate simplă; interiorul, lipsit de spaţiu şi de aer şi aparent nemobilat, nu avea nicio trăsătură care să-l scoată în evidenţă. După ce a descoperit ce cheie se potrivea în broasca de la uşa principală, doamna O'Keefe ne-a permis să pătrundem într-un hol strâmt şi incomod, ceva mai spaţios decât ghereta unei santinele. Exact în faţa noastră se găsea o scară abruptă din lemn, îngustă şi nemochetată.

— Urcăm? a sugerat Conan Doyle.

— Dacă ne îngăduie doamna O'Keefe, a spus Oscar.

— Desigur, domnule, a spus femeia, făcând din nou o jumătate de genuflexiune şi gesticulând către scară.

Simţiţi-vă ca acasă. Doar ştiţi drumul. Eu mă duc să găsesc lămpile cu gaz.

— Dar nu este nevoie, a spus Oscar, avem lumină suficientă.

Prin geamul aflat deasupra uşii de intrare pătrundea un fascicul de raze de soare, scoţând în evidenţă praful ce plutea în aerul de deasupra scării.

— Haideţi, ne-a îndemnat Conan Doyle, să terminăm mai repede treaba.

Am urcat treptele, ajungând imediat pe palier.

— Aceasta este camera? a întrebat Doyle.

— Exact, i-a răspuns Oscar.

— Prea bine. Noi suntem pregătiţi. După tine…

Încet şi cu precauţie, Oscar a apăsat pe clanţă şi a deschis uşa.

Ne-am adaptat privirea la semiîntunericul dinăuntru. Draperiile din catifea groasă, de culoare verde-închis, erau trase complet peste ferestrele din faţa noastră, însă pe sub ele se strecura o dungă de lumină ce parcă încălzea camera. Podeaua de scândură era goală. Pereţii, la fel. În afara draperiilor, înăuntru nu mai exista altă piesă de mobilier. Nici lămpi, nici sfeşnice, nimic; camera era cu desăvârşire pustie.

— L-au luat de aici, a exclamat Oscar.

— Dar a fost vreodată aici? a întrebat Conan Doyle.

— Arthur, pe cuvântul meu că… a dat Oscar să protesteze, dar Conan Doyle a ridicat o mână, cerând linişte.

Din clipa în care părăsisem hotelul, cu jumătate de ceas înainte, Oscar controlase pe deplin situaţia. Ne condusese plin de energie şi de hotărâre. Acum era debusolat. Energia lui se stinsese, hotărârea i se transformase în nedumerire. Fără să ridice vreo obiecţie, omul de lume l-a lăsat pe tânărul doctor provincial să preia controlul. În vreme ce Conan Doyle a traversat camera cu paşi iuţi ca să tragă draperiile, Oscar, cu un aer plouat, a rămas tăcut lângă uşă, cu privirea aţintită în podea.

— Simţi miros de tămâie? a întrebat Doyle.

— Nu, am zis eu, adulmecând aerul. Eventual, un miros de ceară de albine.

— Într-adevăr, a confirmat el, podeaua a fost lustruită recent. Sclipeşte. A făcut câţiva paşi prin cameră, de parcă ar fi vrut să o măsoare. Pe podea nu se vede nicio urmă de sânge şi nici ceară de la lumânările arse.

— Aici era un covor, unul persan, a murmurat Oscar, mai mult pentru sine. Avea picioarele aici, capul, acolo… Era şi un cuţit… Ţin minte o lamă, una care sclipea…

Conan Doyle nu a părut să-i acorde atenţie. A început să examineze pereţii, trecându-şi degetele încet peste tapetul pânzat, în stil Regency, cu dungi negre şi verzi, destul de murdar. A rămas câteva clipe lângă fiecare perete, studiindu-l cu un aer concentrat. Nu se vedeau cuie ori cârlige, nici semne care să trădeze prezenţa cândva a unor tablouri atârnate, şi nici urme care să indice locurile unde fuseseră plasate piesele de mobilier. De partea dinăuntru a uşii era agăţat un mic umeraş din alamă: nimic altceva. Camera era goală şi părea să fie aşa de mult timp.

— Foarte bine, a spus Conan Doyle în cele din urmă, am văzut ce era de văzut. Ne-am terminat treaba. Acum trebuie să prind trenul. Cu un gest amical, şi-a pus o mână pe umărul lui Oscar. Hai, prietene, să plecăm.

Părând ameţit, Oscar s-a lăsat condus în josul scării. Doamna O'Keefe se frământa în dreptul uşii de la intrare, dornică să ne fie în continuare de ajutor.

— Sunteţi mulţumiţi de cele văzute? a întrebat ea. Vă convine camera aceea? Am găsit bucătăria şi am făcut un ceai, în caz că domniile voastre doresc ceva înviorător.

— Nu, îţi mulţumim din inimă, a spus Conan Doyle, scoţând o monedă de şase penny din buzunarul hainei şi întinzându-i-o. Îţi rămânem îndatoraţi, dar acum trebuie să plecăm.

— Îţi suntem recunoscători, a repetat Oscar cu privirea în gol, de parcă s-ar fi aflat în cealaltă parte a lumii.

Apoi, revenindu-şi, a făcut o plecăciune în faţa doamnei O'Keefe şi i-a întins mâna. Femeia i-a luat-o şi i-a sărutat inelul, de parcă ar fi avut în faţă un episcop.

— Fiţi binecuvântat, domnule, a zis ea, o să mă rog pentru dumneavoastră.

— Roagă-te la Sfântul Jude, a murmurat Oscar, sfântul cauzelor pierdute.

— O să mă rog şi la Sfânta Cecilia, a adăugat doamna O'Keefe, făcându-şi semnul crucii, străduindu-se să ţină pasul cu noi, până în stradă. Ea îi ocroteşte pe muzicieni, nu-i aşa? Vă va avea şi pe dumneavoastră în grija ei.

Câtă vreme trăsura ne-a dus legănat pe Abingdon Street, către podul Westminster, am păstrat cu toţii o tăcere încordată. Eu nu am deschis gura, pentru că nu găseam nimic de spus. Oscar era cufundat în gânduri melancolice şi privea în gol pe geamul trăsurii. În cele din urmă, când am intrat în Parliament Square, Conan Doyle a spart tăcerea.

— Oscar, nu ştiam că eşti şi muzician. La ce instrument cânţi?

— Nu sunt muzician. Şi nu cânt la niciun instrument, i-a răspuns Oscar. Muzicianul familiei este fratele meu, Willie. El cântă la pian…

— Şi compune, am adăugat eu, sperând că astfel voi da un impuls conversaţiei. Willie Wilde creează parodii şi pastişe muzicale extrem de spumoase.

— Da, a spus Oscar, privind în continuare pe fereastră. Caricaturizarea este tributul plătit de mediocritate geniului.

Conan Doyle a izbucnit în râs. Oscar s-a răsucit brusc spre el.

— Ai dreptate, Arthur. Am fost nedrept. Când vorbesc despre fratele meu mai mare, se întâmplă deseori să fiu răutăcios. Asta pentru că nu sunt chiar sigur că finalurile *Preludiilor* de Chopin „îmbunătăţite" de Willie şi-au îndeplinit rolul.

Conan Doyle a zâmbit.

— Şi eu am învăţat cândva să cânt la tubă, a spus el, cu intenţia evidentă de a-l împiedica pe Oscar să recadă în starea de reverie de mai devreme.

— Serios? a exclamat acesta, şi a băut din palme, un lucru total neaşteptat. Chiar aşa? (Imaginea doctorului din Southsea, cu ochii

melancolici şi mustaţa care îl făceau să semene cu o morsă, suflând din greu în muştiucul tubei, l-a înveselit imediat.) Spune-ne mai multe, Arthur. Când s-a întâmplat asta? Şi de ce?

— Cu mulţi ani în urmă, la şcoală.

— La Stonyhurst? Aşadar, sistemul public de învăţământ englez a reuşit ceva cu care se poate lăuda!

— Nu, Oscar, l-a corectat Doyle, râzând binedispus, nu la Stonyhurst. Când aveam şaptesprezece ani, înainte de a-mi începe pregătirea ca medic, am făcut un an la o şcoală din Austria, la iezuiţi.

Oscar abia a reuşit să-şi înfrâneze hohotele de râs.

— Iezuiţii şi cântatul la tubă, a exclamat el. Domnul fie lăudat! (Vreme de o clipă, a părut să-şi fi revenit complet şi s-a aplecat spre Doyle, atingându-l cu palma pe genunchi.) Arthur, cred că te cunosc suficient de bine ca să-ţi spun ceva. Când studiam la Oxford, mi-am petrecut o seară în compania unei trupe de cântăreţi de iodlere tirolezi. A vorbit apoi cu voce scăzută, de parcă ne-ar fi împărtăşit un secret: Experienţa aceea m-a schimbat pentru totdeauna.

Doyle şi cu mine am izbucnit în râs, iar Oscar s-a rezemat de spătar, lăsându-şi capul masiv pe tetiera din piele a banchetei. Ne-am uitat la el şi i-am zâmbit. El şi-a întors capul să se uite iarăşi pe fereastră şi, cât a făcut asta, am văzut două lacrimi curgându-i pe obraji.

— Ce-ai păţit, Oscar? l-a întrebat Doyle, îngrijorat, pentru că nu era obişnuit cu schimbările lui bruşte de dispoziţie.

— Mă gândeam la Billy Wood. L-am iubit pe băiatul acela.

A urmat o tăcere jenantă.

— Prin urmare, nu a fost chiar un necunoscut pentru tine, adevărat? a zis Doyle, privindu-l printre gene şi apoi ridicând o sprânceană.

— Nu, a spus Oscar, întorcându-se cu faţa spre doctor. În privinţa asta, v-am minţit. Îmi cer iertare. Billy Wood nu-mi era necunoscut.

— Şi l-ai iubit?

— L-am iubit, a spus Oscar. Da. L-am iubit – ca pe un frate.

— Ca pe un frate?

— Ca pe fratele mai mic pe care ar fi trebuit să-l am. Am fost prieteni – prieteni foarte buni. Amici la cataramă. Cândva, am avut o soră mai mică. Cât a trăit, mi-a fost cea mai bună prietenă. Dar am pierdut-o şi pe ea. Avea doar zece ani când a murit.

— Îmi pare rău, a zis Doyle, n-am ştiut asta.

— A trecut mult timp de atunci, a spus Oscar, căutându-şi batista şi, fără să dea semne că ar fi conştient de gesturile lui, s-a şters la ochi şi a continuat: Mai bine de douăzeci de ani. Apoi a zâmbit. „Cei buni mor primii.” Isola avea zece ani. Billy abia dacă avea şaisprezece. „Cei buni mor primii, iar cei cu inimi uscate precum e colbul vara ard până la ultima pâlpâire.” Apoi s-a uitat pe geamul trăsurii, către fluviu. Eram pe mijlocul podului Westminster. Robert, ai recunoscut versurile?

Spre ruşinea mea, nu le recunoscusem.

— Sunt cumva din Shakespeare? am întrebat.

— Nu, mi-a spus el pe un ton de reproş, nu-s ale lui Shakespeare. Sunt ale străbunicului tău. Apoi s-a întors spre Conan Doyle ca să-i explice: Robert este strănepotul unuia dintre puţinii poeţi laureaţi care meritau această onoare: William Wordsworth.

Arthur i-a răspuns printr-un sunet ce exprima respectul – reacţia inevitabilă, din câte se pare, la aflarea unei asemenea informaţii. Oscar a urmat:

— Robert se arată reticent în legătură cu distinsul lui strămoş deoarece şi el scrie poezii. Însă, având în vedere unde ne aflăm – pe podul Westminster – şi felul în care se prezintă această dimineaţă, adică „mută, dezgolită”, sper că mă veţi ierta…

Ca să-l împiedic pe Conan Doyle să declanşeze seria de întrebări despre care ştiam – din experienţa de o viaţă – că vor fi generate de simpla menţionare a legăturii pe care o aveam cu Wordsworth, am intervenit, sperând că voi reuşi să schimb subiectul discuţiei:

— Arthur, ai copii?

Conan Doyle era o persoană de bun-simţ – inteligentă şi sensibilă – astfel că şi-a dat seama imediat că nu mi-ar fi plăcut o discuţie referitoare la istoria familiei Wordsworth-Sherard.

— Da, s-a grăbit el să răspundă, doar unul – o fiică, Mary. Chiar săptămâna asta împlineşte nouă luni. E grăsuţă şi plină de viaţă, are ochi albaştri şi, deocamdată, picioare strâmbe. O iubesc foarte mult.

— Copiii sunt o bucurie de nedescris, a spus Oscar. Băieţii mei au trei şi, respectiv, patru ani, şi sunt foarte vioi. Mă tem cumplit pentru soarta lor.

— Înţeleg, a zis Arthur, cu blândeţe în glas. Cândva, am avut şi eu o soră. Dar a murit.

— N-am ştiut asta, a spus Oscar.

— Păi, de unde puteai şti? l-a întrebat Doyle.

— Nu m-am gândit să întreb. Am fost necugetat. Te rog să mă ierţi, prieten drag. Pot să te socotesc prietenul meu, cu toate că ne cunoaştem de puţină vreme?

— Mă simt onorat să-ţi fiu prieten, Oscar, i-a răspuns Conan Doyle, iar când a rostit aceste cuvinte, am simţit că era mişcat.

(Când am ajuns să-l cunosc mai bine, am remarcat că, ori de câte ori vorbea despre ceva personal sau despre chestiuni care îl afectau profund, accentul său, tipic pentru oraşul Edinburgh, de obicei imperceptibil, devenea pregnant.)

— Iubirea îşi are propriile merite, a spus Oscar, dar pentru mine, prietenia este mult deasupra acesteia. Nu cunosc nimic pe lume care să fie mai

nobil ori mai de preţ decât adevărata prietenie. Vom deveni prieteni adevăraţi, Arthur?

— Aşa sper, a spus Doyle cu convingere şi, ca şi cum ar fi vrut să pecetluiască o înţelegere, s-a întors către Oscar şi i-a strâns mâna cu putere.

Chiar dacă s-a chircit de durere – lucru perfect de înţeles, având în vedere că Doyle are o strânsoare de fier –, Oscar s-a ferit să lase să se vadă asta. Cei doi şi-au zâmbit, apoi s-au întors către mine, după care am izbucnit cu toţii în râs. Atmosfera se limpezise.

— „O vorbă rostită la vreme a conturat acel gând", am spus eu, adăugând cu stângăcie, drept explicaţie: Străbunicul meu…

— Ştiu, a spus Conan Doyle. Am învăţat poemul acela pe de rost la şcoală.

— În Austria? a exclamat Oscar.

— Nu. La Stonyhurst. Acesta este poemul meu preferat. Cuprinde câteva dintre cele mai frumoase exprimări din limba engleză. „Pentru mine, cea mai modestă floare poate da naştere unor gânduri ce sălăşluiesc mult prea adânc pentru a desfereca lacrimi."

— A, dacă ar fi să mă nasc din nou, a spus Oscar, mi-ar plăcea să fiu o floare – fără suflet, însă splendidă.

— Şi ce floare ai dori să fii? l-am întrebat.

— Vai, Robert, având în vedere păcatele mele, aş vrea să fiu o muşcată roşie!

Cum am izbucnit cu toţii în râs, Doyle a aruncat o privire pe geam şi a văzut în depărtare treptele gării Waterloo, astfel că a spus cu o grabă neaşteptată:

— Oscar, pot să te întreb ceva?

— Orice.

— Referitor la casa de la numărul 23 din Cowley Street?

— Desigur.

Oscar se simţea din nou în largul său.

— A cui este casa?

— Cea din Cowley Street? Habar n-am, a răspuns el fără să pară deloc tulburat.

— Dar ai închiriat camere acolo? şi-a început cu delicateţe Conan Doyle seria de întrebări, aşa cum procedează orice doctor de familie amabil, când vrea să obţină amănunte despre simptomele resimţite de pacient; dar, treptat, tonul amical şi apropiat a făcut loc unuia mai puţin prietenos, mai asemănător celui folosit la audierea martorilor într-o sală de tribunal.

— Da, a răspuns Oscar, am închiriat camere acolo; ocazional, nu foarte des.

— Şi cu toate acestea, nu ştii cine este proprietarul?

— Nu. Am închiriat prin compania O'Donovan & Brown din Ludgate Circus.

— Compania aceasta intermediază închirieri?

— Întocmai. Dacă-mi aduc bine aminte, percepe patru lire pe lună pentru casă – ori o guinee pe săptămână, ori patru şilingi pe zi, cu totul. Ţi-ai propus cumva să înfiinţezi o asemenea firmă la Londra, Arthur?

Conan Doyle a ignorat încercarea de glumă a lui Oscar. În schimb, s-a încruntat.

— Cu totul? a repetat el.

— Exact. De obicei, există şi câte o persoană de treabă, precum doamna O'Keefe, care poate uşura viaţa celor ce locuiesc acolo.

— Dar nu înţeleg, Oscar. Doar ai o casă cu multe încăperi în Tite Street. De ce ai avea nevoie de alta, tocmai în Westminster – mai ales că trebuie să plăteşti patru şilingi pe zi pentru ea?

— Se poate închiria şi pentru jumătate de zi, Arthur. Firma O'Donovan & Brown face toate eforturile pentru a satisface orice solicitare. Din câte ştiu, există un doctor care închiriază casa în fiecare zi de luni la preţul de jumătate de coroană. Nu am avut prilejul să-l întâlnesc. Mi s-a spus că, în general, persoanele care apelează la serviciile

lui sunt femei tinere. Am înţeles că acest doctor nu este chiar o persoană respectabilă.

— Oscar, a spus Conan Doyle, nu mi-ai răspuns la întrebare.

— Nu e niciun mister, Arthur, i-a replicat Oscar fără să se supere. Când, ocazional, am câte un elev căruia îi predau ceva, ori am nevoie de o cameră în care să pot scrie, închiriez o zi sau două casa din Cowley Street. Totul e foarte simplu. Acasă la mine sunt soţia, copiii şi servitorii – plus prieteni sâcâitori şi negustori impertinenţi care, invitaţi ori nu, apar la ore nepotrivite. Doar când eşti complet izolat de orice şi oricine poţi lucra cum se cuvine. Din câte ştiu, doctorii vor ca sălile lor de aşteptare să fie pline; pe de altă parte, poeţii vor ca ale lor să fie pustii. Aşa cum ne-a învăţat strămoşul lui Robert, poezia este emoţie rememorată în tăcere. Iar în Tite Street nu am niciodată linişte.

Trăsura oprise deja în faţa gării, dar Conan Doyle nu terminase încă.

— Şi cei care închiriază casa din Cowley Street sunt în principal scriitori?

— Scriitori, dar şi muzicieni. Şi artişti. Tot felul de oameni, în realitate. O dată, am întâlnit acolo un cleric, un ajutor de episcop. Lucra la nişte predici – pe tema căinţei şi a celor şapte păcate capitale, din câte-mi amintesc. Şi unii membri ai Parlamentului folosesc acea casă. Merg acolo să joace cărţi, cu pictori şi cu modelele lor.

— Să înţeleg că pe Billy Wood l-ai cunoscut în Cowley Street?

— Da, a spus Oscar simplu.

— Era modelul vreunui artist?

— Da, a răspuns Oscar, surprins. Cum ai ghicit?

— Ai spus că era frumos.

— Avea frumuseţea tinereţii. Iar eu sunt pasionat de frumuseţe – la fel ca Wordsworth. Şi ca Robert. Nu am nicio îndoială, doctore, că şi tu apreciezi frumuseţea. Poezia este exprimarea spontană a sentimentelor copleşitoare. Patima

pentru frumuseţe este doar dorinţa acerbă de a trăi. L-am cunoscut pe Billy Wood şi l-am iubit. Era tânăr şi frumos… şi avea un spirit deosebit. În compania lui mă bucuram că trăiesc.

— Ne-ai spus că era un copil al străzii.

— Întocmai, a spus Oscar, privindu-l pe anchetator drept în ochi. Nu avea deloc educaţie; abia dacă ştia să citească; se putea semna, dar nimic mai mult. Avea însă o inteligenţă înnăscută – o minte dornică de dezvoltare şi o memorie impresionantă. La acestea se adăuga o capacitate de concentrare pe care nu am mai întâlnit-o la cineva atât de tânăr. Era însetat de cunoaştere – iar eu eram încântat să-l învăţ.

— L-ai învăţat? s-a mirat Conan Doyle.

— L-am învăţat să aprecieze poezia. L-am dus la teatru şi i-am încurajat talentul. Pentru că era talentat. Părea un actor înnăscut. Dacă ar fi devenit actor, ar fi ajuns departe.

— Şi spui că ieri ţi-ai văzut tânărul prieten, pe acest Billy Wood, în camera de la etaj din Cowley Street, dezbrăcat şi plin de sânge, cu beregata tăiată de la o ureche la cealaltă.

— Întocmai, Arthur. Iar tu nu mă crezi.

— Ba da, a spus Conan Doyle, te cred. Pe deplin.

4
Restaurantul Simpson de pe Strand

În acea dimineaţă apăsătoare de sfârşit de august, gara Waterloo era încinsă şi aglomerată. Ceasul gării nu funcţiona, iar pe peroane se iscase haos.

Când Arthur Conan Doyle a coborât din trăsură, i-am întins valiza, geanta de voiaj, cutia de pălării şi buchetul din flori de vară cumpărate pentru soţia lui. Aşa cum stătea acolo încărcat de bagaje, luându-şi zâmbitor rămas-bun de la noi, degaja un aer de siguranţă şi decenţă de-a dreptul copleşitor. Am văzut de-a lungul vieţii mulţi oameni memorabili – poeţi, exploratori, soldaţi, oameni de stat – dar puţini mi s-au părut a fi mai buni şi mai direcţi decât Arthur Conan Doyle.

Rămas în trăsură, Oscar s-a căutat în buzunare după banii cu care să-i plătească vizitiului. Arthur i-a strigat:

— Permite-mi să plătesc o parte din cursă, Oscar, iar tu păstrează trăsura. Aş vrea să te duci direct la Scotland Yard. De aici mă pot descurca foarte bine şi singur.

— La Scotland Yard?

— Da, a zis Doyle cu fermitate, apropiindu-se de uşa trăsurii şi luând o atitudine de medic sfătos. E o chestiune de competenţa poliţiei, Oscar. Băiatul acela a fost ucis – nu am nicio îndoială în privinţa asta. Dacă stătea cu capul spre fereastră, aşa cum ai precizat tu, şi cu picioarele spre uşă, atunci cred că beregata i-a fost secţionată de la dreapta la stânga dintr-o singură mişcare brutală. Carotidele, care duc sângele la creier, au fost retezate instantaneu. Băiatul a murit în câteva clipe. Având în vedere tinereţea lui, pierderea de sânge a fost considerabilă.

Oscar a rămas tăcut.

— De unde ştii toate astea, Arthur? l-am întrebat eu. În cameră nu era nici urmă de sânge.

— Nu erau urme pe podea şi nici pe plintă, a zis Doyle, dar la înălţimea de un metru şi jumătate, pe peretele din dreapta, cum priveşti spre fereastră, am observat câteva urme foarte fine de sânge – nu întinse, ci ca nişte stropi. Cred că atunci când jugularele au plesnit, şuvoiul de sânge a ţâşnit în aer şi a lăsat acele semne elocvente.

Brusc, dintr-un impuls greu de controlat, Oscar a întins mâinile în faţă, către Conan Doyle.

— Arthur, rămâi, l-a rugat el, rămâi şi ajută-mă să descopăr cine este cel care a comis această crimă oribilă.

— Nu pot, Oscar, trebuie să ajung acasă. Mă aşteaptă Touie. Nu uita că e ziua ei de naştere.

— Atunci, te întorci mâine? l-a implorat el.

Zâmbind, Conan Doyle a clătinat din cap. Ochii lui albaştri şi pătrunzători păreau încărcaţi de regret, însă pe faţă i-a apărut imediat un surâs.

— Oscar, a zis el râzând, nu sunt detectiv. Sunt doar un doctor de ţară, iar Sherlock Holmes este rodul imaginaţiei mele. Nu te pot ajuta, după cum nici el nu poate. Ai putea la fel de bine să ceri ajutor Prinţului Fericit sau oricăruia dintre personajele create de tine. Du-te la poliţie. La Scotland Yard. Iar asta, neîntârziat.

— Nu pot, a zis Oscar.

— Trebuie, a insistat Doyle. La Scotland Yard am un prieten – inspectorul Aidan Fraser. Spune-i numele meu, iar el îţi va oferi tot sprijinul necesar. Poţi avea încredere în el. E din Edinburgh.

Oscar a dat să protesteze – a întins braţele implorator spre Conan Doyle – dar acesta nu s-a lăsat înduplecat. Dând încet din cap, a făcut câţiva paşi înapoi, apoi s-a amestecat în mulţime, strigând către noi în timp ce se îndepărta:

— Oscar, o să-ţi placă omul. Spune-i lui Fraser totul – şi urmează-i sfatul. Robert, îngrijeşte-te să-mi dea ascultare! Duceţi-vă! Plecaţi imediat!

Am făcut semne din mână spre noul nostru prieten care, încărcat cu bagaje şi cu un buchet de flori, ne-a întors spatele şi a dispărut în mulţimea călătorilor care se grăbeau spre peroane.

— E un om de aur, a murmurat Oscar, dar a plecat.

Urcându-mă în trăsură, am strigat spre vizitiu:

— La Scotland Yard, însă Oscar a contramandat imediat ordinul.

— Nu, a spus el cu răceală. Nu. E trecut de ora două, Robert, şi mi s-a făcut poftă de stridii şi şampanie.

— Dar…

— Fără niciun dar, Robert. Vizitiu, du-ne, te rog, la restaurantul Simpson, pe Strand. Apoi s-a aşezat comod şi m-a cântărit din ochi. Trebuie să mă gândesc. Iar pentru asta, am nevoie de stridii şi şampanie.

Oscar şi-a impus voinţa. Bineînţeles. Întotdeauna obţinea ce voia. Ne-am îndreptat spre taverna Marele Divan de pe Strand, care îi aparţinea lui John Simpson. Însă după ce am ajuns la restaurant şi ne-am aşezat (la „cea mai bună" masă, la parter, în colţul cel mai îndepărtat, singura de la care se vedea întreaga sală), spre uimirea mea, Oscar a respins meniul prezentat şi a comandat.

— Pentru început, vrem creveţi cu unt şi nucşoară, şi o sticlă din cel mai bun Riesling. Iar după aceea, eu aş vrea o porţie de spată de berbec, iar domnul Sherard, obişnuita friptură de vită – în sânge şi tăiată pieziş spre os – cu cel mai proaspăt sos de hrean, budincă de Yorkshire şi nişte varză fiartă slab, totul servit, te rog, cât se poate de fierbinte. La friptură vom bea vin roşu de Burgundia, conform recomandării pivnicerului de aici. Sunt dispus să trăiesc cât mai riscant.

După ce tânărul chelner a plecat zâmbind, i-am zis lui Oscar:

— Ce s-a întâmplat, ţi-a pierit pofta de stridii şi şampanie?

— Asta a fost acum un sfert de ceas, mi-a răspuns el, când ne aflam la sud de fluviu. De atunci m-am răzgândit. După cum ştii, doar cei lipsiţi de imaginaţie dau dovadă de statornicie. Pe de altă parte, m-am gândit. Am hotărât să procedez aşa cum m-a sfătuit Arthur. După ce mâncăm, mergem să-l căutăm pe inspectorul Fraser.

— De ce nu te-ai dus la poliţie ieri, îndată ce ai găsit cadavrul?

Încruntându-se, Oscar şi-a desfăcut şervetul şi a băgat un colţ al acestuia pe sub partea de sus a vestei.

— Am avut motivele mele.

M-am uitat la el, aşteptând o lămurire. Atent, şi-a aranjat şervetul peste burta mare, privindu-mă în tăcere. Am aşteptat. N-a scos o vorbă. Am încercat să-l stimulez.

— Adică?

— Adică, ce? m-a îngânat el.

— Motivele, care au fost acestea?

S-a aplecat spre mine şi mi-a zâmbit.

— Robert, ai avut vreodată de-a face cu un poliţist?

Am rămas puţin pe gânduri.

— Nu cred, i-am răspuns.

— Mda, cu atât mai bine pentru tine. Poliţiştii nu seamănă cu noi. Noi suntem poeţi. Admirăm crinii. Purtăm papuci de mătase. Limba pe care o vorbim, lumea în care trăim, prieteniile pe care le avem: toate acestea îi sunt străine ofiţerului de poliţie metropolitan. El duce un trai prozaic, încălţat cu ghete cu blacheuri, iar ceea ce nu este pe deplin prozaic – orice aminteşte chiar vag de poezie, orice lucru imprevizibil, original, neortodox – îl alarmează, îl face să devină bănuitor… Treaba pe care o aveam în casa din Cowley Street era întru totul onorabilă, dar ştiu că unele dintre lucrurile care se petrec acolo sunt cel

puţin ciudate. Nu sunt convins că un poliţist obişnuit ar înţelege pe deplin. Poate inspectorul Fraser, la care ne trimite Arthur, este altfel decât ceilalţi.

— Crezi că dacă implici poliţia în rezolvarea cazului rişti ceva?

— Risc doar să fiu înţeles greşit, atâta tot. Dar, aşa cum i-am spus încântătorului nostru chelner, sunt dispus să trăiesc periculos. Pe de altă parte, nu cred că avem de ales dacă vrem să îi facem dreptate lui Billy Wood.

— Şi de ce este acest lucru atât de important pentru tine, Oscar?

S-a uitat tăios spre mine.

— Ce vrei să spui?

— Ai zis că Billy Wood era doar un copil al străzii…

Pe neaşteptate, a lovit cu palma în masă, dovedind o furie înspăimântătoare. Am pălit. Cei de la mesele apropiate s-au întors către noi.

— Numai „domnilor" trebuie să li se facă dreptate? m-a întrebat el cu glas ridicat. Nu are dreptul şi cel mai amărât copil al străzii la justiţie în aceeaşi măsură ca şi cel mai mare duce? Robert, mă uimeşti.

— M-ai înţeles greşit, Oscar, am încercat eu să-l îmbunez.

— S-ar putea, a replicat el pe un ton ceva mai stăpânit, în vreme ce chelnerul ne aşeza creveţii în faţă. Cred că se cuvine ca noi, care avem atât de multe lucruri, să facem tot ce se poate pentru cei care, la fel ca Billy Wood, au atât de puţine. Trebuie să fim prieteni cu cei care nu au amici, Robert. Dacă nouă, poeţilor cărora nu le lipseşte nimic, nu ne pasă de toţi Billy Wood de pe lumea asta, atunci cine se va sinchisi de ei?

Chelnerul i-a întins lui Oscar un coşuleţ cu pâine prăjită. Acesta a ridicat privirea spre el şi i-a zâmbit.

— Mulţumesc, Tito.

S-a uitat la mine şi, vreme de o clipă, şi-a pus palma peste mâna mea. Asta mi-a întărit impresia că trecea brusc de la o stare la alta.

— Robert, eşti cam palid, mi-a zis el, zâmbind. Paloarea asta este atrăgătoare doar la un student de douăzeci de ani, dar nu se potriveşte nicidecum unui bărbat căsătorit, trecut de treizeci de ani. Mă bucur că te-am invitat aici. Trebuie să redăm obrajilor tăi culoarea, îmi este limpede că ai nevoie de hrană; nu mănânci cum se cuvine.

— Nu-mi pot permite, am zis eu, încântat că pot schimba subiectul. Azi-dimineaţă am primit o nouă misivă lipsită de respect din partea lui Foxton.

— Foxton? a făcut Oscar şi a ridicat mirat din sprâncene.

— Avocatul soţiei mele. După ce termin cu divorţul, o să rămân fără niciun ban.

— Lasă divorţul, Robert.

— Aş vrea eu, am zis pe un ton aproape plângăreţ, dar Marthe este foarte hotărâtă în privinţa asta. Nu mai există cale de întoarcere. Şi pe de altă parte, dacă nu divorţez de Marthe, nu o pot lua în căsătorie pe Kaitlyn.

— Păi, de ce să te căsătoreşti cu ea? m-a întrebat el, înfigând furculiţa într-un crevete cu unt. O să se poarte la fel ca Charlotte, Laura şi Anna, şi ca acea fată fermecătoare de origine poloneză pe care mi-ai prezentat-o… dansatoarea aceea… cum o chema?

— Anelia, am răspuns cu un aer visător. Am iubit-o mult.

— Bineînţeles, Robert – pe vremea aceea, a zis el, apoi a băgat în gură un crevete. Trebuie să fim mereu îndrăgostiţi. Tocmai de aceea nu ar trebui să ne căsătorim.

— Mă iei peste picior, Oscar.

— Nicidecum, Robert, mi-a răspuns el brusc înviorat, chiar te invidiez. Duci o viaţă romanţioasă – iar romanţiozitatea dăinuieşte prin repetiţie. Fiecare episod de iubire este unic. Nu

putem avea decât o experienţă măreaţă cât trăim, iar secretul vieţii este să reproducem acea experienţă cât de des posibil. Iar tu deţii acest secret al vieţii, Robert. De aceea te invidiez.

— Iar tu o ai pe Constance. Şi eu te invidiez pentru asta.

— Da, a zis Oscar, aruncând o privire către chelarul care venise cu vinul, iar acum ne turna în pahare. O am pe Constance şi prin asta mă simt binecuvântat. Viaţa este o mare furtunoasă. Iar Constance e portul în care-mi găsesc adăpost. Şi 1886 a fost anul cel mai bun pentru Riesling.

Vinul s-a dovedit cu adevărat remarcabil, iar Oscar Wilde se putea socoti binecuvântat că o avea de soţie pe Constance Lloyd. Ea îi era cel mai sincer prieten şi cel mai sigur aliat. Lumea ar trebui să ştie că până şi în momentele cele mai amare – în perioada cât a fost întemniţat şi după aceea, chiar până la moartea ei prematură, cu douăzeci de luni înaintea lui – Constance nu i-a trădat aşteptările. Constance Lloyd l-a iubit pe Oscar Wilde la bine şi la rău, la sănătate şi la boală. A rămas credincioasă jurământului făcut în faţa altarului.

Şi Oscar a iubit-o pe Constance: ştiu că acesta este adevărul. În noiembrie 1883, atunci când s-a logodit, înainte de a o fi cunoscut eu (locuiam mai mult la Paris), el mi-a scris (încă mai am scrisoarea aceea) şi mi-a descris „frumuseţea ei neasemuită”. O numea „micuţa Artemis cu ochi violeţi”, şi vorbea despre „silueta ei zveltă şi graţioasă”, „valurile ondulate ale părului ei castaniu, care, prin greutatea lui, aproape o sileşte să-şi ţină plecat capul precum o floare” şi despre „mâinile ei cu pielea de culoarea fildeşului, care fac muzica de pian să sune atât de dulce, încât şi păsărelele se opresc din cântat ca să o asculte”.

Oscar a iubit-o pe Constance. (Merită să repet asta.) S-au căsătorit la Londra, în biserica St James din Paddington, pe 29 mai 1884. În aceeaşi zi au

plecat cu vaporul şi apoi cu trenul la Paris, în luna de miere. A doua zi dimineaţă, după nuntă, le-am făcut o vizită la Hôtel Wagram, de pe rue de Tivoli, ca să-i felicit. I-am găsit la unul dintre etajele de sus ale hotelului, într-un mic apartament ale cărui ferestre dădeau spre grădinile Tuileries. Constance nu mai era o copilă – avea atunci douăzeci şi şase de ani – dar radia prospeţimea adolescenţei şi, în acea dimineaţă, strălucirea iubirii trezite la viaţă.

— Nu ţi se pare minunată? m-a întrebat Oscar.

— E perfecţiunea întruchipată, i-am răspuns.

Ţin minte că am lăsat-o să se odihnească şi noi doi ne-am plimbat pe rue de Tivoli către piaţa St Honore, unde Oscar s-a oprit şi a golit un raft cu cele mai frumoase flori, pe care le-a trimis soţiei de care abia se despărţise. Îmi aduc aminte cât de mult a insistat să-mi povestească despre deliciile trăite când a făcut dragoste cu ea şi de faptul că l-am oprit, spunând: „Nu, Oscar, *ça c'est sacré*[4] – nu se cuvine să-mi vorbeşti despre asta."

În ziua aceea am luat prânzul toţi trei şi, deodată, am înţeles perfect de ce Oscar se îndrăgostise atât de profund de micuţa lui Artemis. Era frumoasă, dar avea şi o educaţie aleasă, citise foarte mult şi era extrem de inteligentă. Cunoscuse şi nenorocirea. Tatăl ei – pe care îl adorase – murise când ea avea şaisprezece ani şi relaţiile cu mama ei fuseseră încordate. Avea înfăţişarea atrăgătoare a unei fete, dar înţelepciunea unei femei mature. Vorbea fluent franceză şi italiană – şi învăţa germană, ca să-i facă pe plac lui Oscar. M-a flatat interesându-se de lucrările mele şi m-a făcut să devin gelos spunându-mi că de acum se va dedica total pentru a-şi mulţumi soţul.

— Îl voi ţine strâns legat cu lanţurile iubirii şi dăruirii, astfel încât să nu mă părăsească niciodată şi nici să nu mai iubească pe altcineva, a zis ea.

După cină, ne-am plimbat într-un cupeu deschis – era o *après-midi d'été*[5] – şi chiar când intram în

Place de la Concorde, pe neaşteptate, am spus:

— Oscar, te superi dacă-mi arunc bastonul?

— Nu fi absurd, Robert, mi-a zis el. Asta va provoca un scandal. De ce vrei să-l arunci?

— Poate sluji drept sabie, i-am răspuns, şi nu ştiu cum se face, dar în ultimele minute am fost cuprins de dorinţa de a scoate sabia şi de a te împunge cu ea. Şi asta pentru că arăţi prea fericit.

Constance a râs şi mi-a luat bastonul din mână.

— O să-l păstrez eu şi-l voi ţine mereu când vei fi cu noi.

La taverna Marele Divan a lui John Simpson, în timp ce mâncam creveţi cu unt, am ridicat paharele cu cel mai bun Riesling în cinstea „doamnei Oscar Wilde".

— Dumnezeu s-o binecuvânteze, a zis el.

— Amin, am adăugat eu.

La friptură, am băut vin de Burgundia (un extraordinar Gevrey-Chambertin din 1884), închinând pentru „doamna Arthur Conan Doyle".

— Să se bucure de multe aniversări ca aceea de azi, a spus Oscar.

— Aşa să fie, am zis eu.

Vreme de o clipă, am sperat că, amintind de soţia lui Arthur, discuţia ar putea reveni în mod firesc la dramaticul eveniment din cursul dimineţii, dar nu s-a întâmplat asta. Mi-am dat seama că nu era bine să-mi împing prietenul la o discuţie pe un subiect pe care nu-l agrea. Una dintre regulile prieteniei cu Oscar Wilde era aceea că el stabilea regulile.

În acea după-amiază, la taverna Simpson, cât a mâncat şi băut – pentru ca apoi să bea şi mai mult, întrebându-se cu voce tare dacă ne-am putea îngădui desert şi ceva specific şi brânză Stilton (cu vinurile asortate) – Oscar a vorbit despre multe lucruri: chiar dacă nu a scos nicio vorbă despre crimă, nici despre încălţăminte, vapoare şi ceară de sigilii, sigur a vorbit despre varză (unul dintre punctele slabe ale restaurantului) şi despre regi

(Oscar era obsedat de vestea urcării pe tron a lui Alexandru ca „rege-copil” al Serbiei). Părţile remarcabile ale stilului de conversaţie al lui Oscar erau întotdeauna deschiderea şi imprevizibilitatea. La acel prânz, într-o succesiune ameţitoare, a vorbit despre iubire şi literatură, despre visul lui William Morris de a crea un commonwealth socialist, despre opera lui Chabrier, *Le Roi malgré lui*[6], despre dragostea lui faţă de margarete, despre oroarea lui faţă de Bayswater (şi de culoarea numită magenta) şi despre Tacoma Building din Chicago, care avea treisprezece etaje, fiind primul „zgârie-nori” din lume.

— Să-ţi fie milă de americani, Robert, mi-a zis el. Pe măsură ce clădirile lor se înalţă tot mai mult, moralitatea lor se va prăbuşi – poţi fi sigur de asta.

Mereu râdeam în compania lui Oscar, dar nu mă simţeam întotdeauna în largul meu. Mă bucuram să mă aflu alături de el, dar eram deseori temător. Dispoziţia lui – la fel ca stilul de conversaţie – era imprevizibilă. Îşi dădea seama perfect de tendinţa de schimbare neaşteptată a stării de spirit şi recunoştea că asta nu-l făcea să fie un companion perfect.

— Sunt individul cu cea mai stranie minte din lume, obişnuia să spună. Iartă-mă.

La ora trei după-amiază, când am auzit ceasul restaurantului bătând, ca din senin, Oscar a pus furculiţa jos şi şi-a împins farfuria deoparte.

— Robert, ce căutăm aici? Ce-nseamnă nebunia asta? Un tânăr prieten al meu a fost ucis, sfârşindu-şi viaţa cu beregata tăiată. Iar acum cadavrul lui a dispărut – iar eu iau masa de prânz! Vorbesc despre dreptate în vreme ce mă ghiftuiesc aici cu *tarte au poires au chocolat courant*[7]. Mi-e şi ruşine – sunt un laş. Ieri nu m-am dus la poliţie pentru că m-am temut… Acum, când sunt pe jumătate cherchelit, mi-a revenit curajul. Şi-a smuls şervetul prins în deschizătura vestei şi s-a ridicat în picioare. Hai, Robert, să mergem

neîntârziat la Scotland Yard. S-a sprijinit de umărul meu ca să nu-şi piardă echilibrul. Plătesc eu. Să căutăm o trăsură. Să facem ceea ce trebuia să fi făcut acum trei ore. Vom discuta cu acest inspector Fraser, indiferent de consecinţe. Trebuie să aruncăm zarurile, orice numere ar ieşi.

5
Fraser de la Scotland Yard

În cursul prieteniei mele cu Oscar Wilde, am avut prilejul să cunosc mulţi oameni remarcabili. Cred însă că niciunul nu mi-a influenţat viaţa mai profund decât Aidan Edmund Fettes Fraser.

În ziua în care eu şi Oscar l-am cunoscut, pe 1 septembrie 1889, Fraser împlinea treizeci şi doi de ani. În pofida ochilor adumbriţi, adânciţi în orbite, părea mult mai tânăr. Bine bărbierit, cu trăsături precis cizelate, proporţionate, cu un ten alb precum varul şi o frunte lată, netedă ca alabastrul. Avea părul închis la culoare, aproape negru, pieptănat peste cap fără cărare şi, probabil, o idee mai lung decât era la modă. Şoca din toate punctele de vedere: înalt, zvelt, atletic şi bine proporţionat. Înfăţişarea lui i-a amintit lui Oscar de pictura lui Rossetti, *Dante desenând un înger la comemorarea morţii Beatricei.* (Era unul dintre tablourile lui preferate: aproape orice tânăr palid şi atrăgător îi amintea de Dante pictat de Rossetti!) Mie, Aidan Fraser îmi amintea mai curând de Sherlock Holmes, personajul creat de Conan Doyle.

Fraser era inspector al Poliţiei Metropolitane – cel mai tânăr dintre cei douăzeci şi doi de inspectori –, dar provenea dintr-o familie înstărită. Potrivit lui Conan Doyle, care îi cunoştea bine familia, regretatul lui tată moştenise o plantaţie de bananieri în Indiile de Vest, iar străbunchiul lui (fratele mamei tatălui lui Fraser) fusese renumitul antreprenor şi filantrop scoţian sir William Fettes, a cărui dărnicie făcuse posibilă înfiinţarea Colegiului Fettes din Edinburgh, în 1870. După deschiderea şcolii, Aidan fusese unul dintre primii ei elevi. Din câte se ştia, fusese un student eminent: bine-crescut, conştiincios, studios –

căpitan al echipei de crichet, căpitan al celei de rugby şi, la momentul potrivit (fără a stârni defel uimirea sau resentimentele colegilor săi), şef de promoţie.

În biografia lui Fraser apăruse un element surprinzător abia după ce absolvise Colegiul Fettes. După rezultatele obţinute, şi-ar fi putut continua studiile la Colegiul Balliol, Oxford, pentru a absolvi dreptul. În schimb, el preferase să rămână mai aproape de casă şi să studieze ştiinţele naturii la Universitatea din Edinburgh. Acolo îl cunoscuse pe Arthur Conan Doyle, care era cu doi ani mai tânăr (deşi Doyle era considerat mai vârstnic decât el, când erau împreună); cei doi deveniseră cei mai buni prieteni, vreme de trei ani fiind aproape nedespărţiţi.

Potrivit spuselor lui Doyle, prietenia lor se baza pe admiraţia amândurora faţă de controversatele lucrări ale profesorului Thomas Huxley (biologul, poreclit „Buldogul lui Darwin") şi se cimentase (lucru mai puţin controversat) în decursul multor ore de golf. Huxley era considerat inventatorul termenului „agnostic", iar Fraser şi Conan Doyle – spre disperarea „ortodocşilor" din ambele familii – deveniseră susţinători declaraţi şi entuziaşti ai „agnosticismului". Ceea ce îi făcuse pe membrii familiei lui Aidan Fraser să se alarmeze a fost anunţul său, făcut la scurtă vreme după împlinirea vârstei de douăzeci de ani, când devenise major şi căpătase calitatea de unic moştenitor al tatălui său, intrând în posesia unei averi ce depăşea patruzeci de mii de lire. După absolvire, spusese el, îşi propusese să nu urmeze tradiţia familiilor Fraser şi Fettes de a face carieră în comerţ, ci să părăsească Edinburghul, pentru a merge la Londra şi a intra în recent înfiinţatul Departament de Investigaţii Criminale al Poliţiei Metropolitane.

Fraser susţinuse că fusese atras de acest departament atât de numele generos (Marele Scotland Yard), cât şi de perspectiva de a face

„ceva real, ceva folositor în viaţă”, aplicând în activitatea de poliţie filozofia însuşită de la profesorul Huxley. „Ştiinţa” spusese acesta, „nu este decât bun-simţ instruit şi bine organizat”, cuvinte care deveniseră celebre.

Pentru a deveni detectiv în acest departament, Fraser trebuise ca mai întâi să lucreze ca simplu poliţist de stradă. Întrunea toate calităţile necesare. Avea atunci peste douăzeci şi unu de ani şi sub douăzeci şi şapte; avea un metru şaptezeci şi cinci; putea face dovada că ştia să „citească bine” şi să „scrie citeţ” şi avea „cunoştinţe suficiente pentru a respecta ortografia”; fusese apreciat ca „în general inteligent” şi se constatase că nu avea „suferinţe trupeşti”. Lucru deloc surprinzător, având în vedere avantajele educaţiei şi creşterii, Fraser promovase fără niciun efort în cadrul ierarhiei, fiind înaintat sau primind un certificat de bună conduită în fiecare an de activitate. În ziua în care l-am întâlnit noi, fusese din nou promovat. Devenise inspector detectiv ce răspundea de coordonarea tuturor operaţiunilor Departamentului de Investigaţii Criminale în cinci dintre cele şaptesprezece divizii ale poliţiei metropolitane: A (Whitehall), B (Chelsea), C (Mayfair şi Soho), D (Marylebone) şi F (Kensington). (Sperase – „fie şi numai din motive de precizie alfabetică”, explicase el – să primească şi divizia E (Holborn), dar, „cu o logică ce se bate cap în cap cu cele mai bune tradiţii ale Poliţiei Metropolitane”, aceasta fusese inclusă în grupul cu G (King’s Cross) şi N (Islington), sub comanda prietenului şi conaţionalului său scoţian, inspectorul Archy Gilmour.)

Când Oscar şi cu mine am fost conduşi în biroul lui de la etajul trei al noii clădiri a Scotland Yard-ului, abia trecuse de ora patru după-amiază. L-am găsit pe Fraser singur la biroul său, cu spatele spre noi, dând impresia că privea pe fereastra îngustă, spre cheiul Tamisei.

— Vă rog, a spus el, întorcându-se brusc imediat ce ne-a auzit, nu mă uitam în gol pe fereastră, vă asigur. Vă examinam cărţile de vizită. Clădirea este nouă şi a fost proiectată de un scoţian, dar iluminatul este deficitar. Vă cer scuze.

Încăperea era cu adevărat întunecoasă şi inospitalieră, dar primirea amicală pe care ne-a făcut-o s-a dovedit caldă şi însorită, aşa cum şi-ar fi dorit oricine. Ne-a strâns mâinile, apoi a bătut uşor din palme şi ne-a zâmbit.

— Bun venit!

Avea o gură mică, dar zâmbetul era remarcabil datorită dinţilor perfect aliniaţi. Albi şi uniformi, sclipeau ca nişte butoni de manşetă din sidef bine lustruit.

— Bine aţi venit, a repetat el, aşezându-se pe marginea biroului, invitându-ne să luăm loc în „strană". Existau doar două scaune cu spătar drept şi înalt şi cu şezutul netapiţat, aşezate unul lângă altul în faţa biroului. Oscar le-a măsurat, bănuitor.

— Ne cerem scuze pentru deranj, a început el, aşezându-se destul de stângaci pe unul din scaune.

— Nu mă deranjaţi deloc, i-a răspuns Fraser, cordial. Mă onoraţi. Orice prieten al lui Conan Doyle e şi prietenul meu. Faţa lui era atât de albă, iar pielea atât de netedă, ochii atât de întunecaţi, încât exuberanţa purtării şi zâmbetul orbitor erau, prin contrast, deconcertante. E prima zi în această funcţie, iar voi îmi sunteţi primii vizitatori. Vă pot oferi câte o ceaşcă de ceai?

— Nu, mulţumesc, s-a grăbit Oscar să-i răspundă, temându-se, fără nicio îndoială, de calitatea ceaiului, care se putea întâmpla să fie în ton cu confortul oferit de mobilierul încăperii. Să mă prezint…

— Dar nu este nevoie, domnule Wilde, l-a întrerupt Fraser. Îţi ştiu reputaţia. Îţi admir opera. O cunosc de câţiva ani încoace, de când am citit întâmplător unul dintre eseurile de tinereţe, pe vremea în care eram student.

— Aha, a spus Oscar, măgulit. Aş putea întreba care dintre ele?

— *Adevărul măştilor,* i-a răspuns Fraser, mutându-şi privirea de la Oscar la mine. Şi, domnule Sherard, a continuat el, în weekend am citit articolul dumneavoastră despre marele Emile Zola, publicat în *Blackwood's Magazine.* Eşti un reformator social, domnule – aşa cum sper să devin şi eu.

Aidan Fraser ne-a încântat, dezarmându-ne. Ne-a făcut să ne simţim ca acasă şi, după ce a reuşit asta, ne-a invitat să-i spunem povestea noastră.

Oscar s-a conformat. A făcut o relatare detaliată, dar fără înfloriturі. Fraser l-a ascultat. Cu atenţie, privindu-ne când pe unul, când pe celălalt, încuviinţând uneori din cap ori atingându-şi uşor bărbia cu degetul arătător, semn că urmărea prezentarea lui Oscar, dar nu l-a întrerupt nici măcar o dată. A ascultat cu atenţie şi, după ce Oscar a încheiat, a lăsat să se instaureze o tăcere profundă înainte de a vorbi.

— Domnilor, a zis el într-un târziu, aplecându-se către noi cu ochii îngustaţi, în timp ce pe frunte îi apăruseră câteva riduri fine, avem o problemă.

— O problemă? a repetat Oscar.

— Întocmai, domnule Wilde, avem o problemă… Cum să spun, o crimă în care nu există cadavru devine un mare mister…

— Dar am văzut cadavrul!

— Da, a zis calm inspectorul Fraser, mi-ai spus asta. L-ai văzut acum douăzeci şi patru de ore, numai că el a dispărut.

— Am văzut cadavrul, a repetat Oscar pe un ton plângăreţ.

— Şi l-ai recunoscut ca fiind…

— Al lui Billy Wood.

— … pe care îl cunoşteai, dar nu foarte bine, da?

— Îl cunoşteam pe băiat, dar… a şovăit Oscar. A făcut un semn larg cu mâna dreaptă, într-un gest

de renunţare. L-am cunoscut, dar nu… îndeaproape.

Fraser a remarcat reţinerea lui. A lăsat din nou să se instaureze tăcerea.

— Pe menajeră o cunoşteai? a întrebat el.

— Nu.

— Nu ai recunoscut-o?

— Nu.

— Ai putea să mi-o descrii?

— Nu, nu i-am acordat nicio atenţie.

— Ce vârstă avea? Cât de înaltă era? Avea vreo trăsătură aparte?

— Nimic de care să-mi aduc aminte, a zis Oscar, apoi a ezitat. Cred că avea ceva roşu, aşa mi s-a părut – poate vreo floare sau un batic, nu ştiu. Am trecut repede pe lângă ea. Nu i-am acordat nicio atenţie.

Inspectorul a aruncat o privire în direcţia mea şi a vorbit de parcă mi-ar fi cerut sprijinul:

— Acum înţelegeţi problema? Multe întrebări, prea puţine răspunsuri. S-a uitat fix la Oscar. Spui că la scena presupusei crime exista o menajeră, domnule Wilde, dar nu mi-o poţi descrie. Susţii că a existat un cadavru, dar acesta a dispărut. Spui că acest cadavru era al unui băiat pe care îl cunoşteai, dar nu… îndeaproape. Şi atunci mă întreb: de ce niciunul dintre cei care îl cunoşteau îndeaproape – rude, prieteni, cunoştinţe – nu i-a raportat dispariţia? Unde îi este cadavrul? Pe scurt, unde este proba crimei?

— Există sânge pe un perete! a protestat Oscar.

— Pe care l-ai văzut? a întrebat Fraser.

— L-a văzut doctorul Doyle, a zis Oscar.

— A, da… a murmurat Fraser mai mult pentru sine, picăturile minuscule de sânge văzute de Arthur… A bătut din palme şi s-a ridicat în picioare. Trebuie să le vedem şi noi, a spus el cu emfază. Asta se poate. Voi trimite imediat un om în Cowley Street – chiar în această după-amiază. La numărul 23, ai zis? Poate descoperim probe de la

care să putem porni; dar fără probe, domnule Wilde, în absenţa cadavrului…

— Trebuie găsit! a exclamat Oscar.

Fraser se aşezase, punându-şi degetele lungi şi subţiri pe tăblia biroului.

— Regret, dar avem resurse limitate, a zis el, clătinând din cap. O mie trei sute de oameni pentru un oraş cu cinci milioane de suflete. Nu putem să începem să căutăm un cadavru precum un ac într-o căruţă cu fân, domnule Wilde. Şi, cu tristeţe trebuie să o spun, chiar când găsim cadavre, chiar când avem în faţă cea mai sângeroasă probă imaginabilă, de foarte multe ori nu reuşim să dezlegăm enigma… Nu vreau să-ţi dau speranţe, domnule Wilde. Gândeşte-te doar la femeile acelea nefericite din Whitechapel.

Timp de câteva luni, la sfârşitul anului trecut, faimosul caz al lui „Jack Spintecătorul” umpluse paginile ziarelor londoneze.

— Am înţeles că recent s-a mai găsit un cadavru. E adevărat? am întrebat eu.

— Da, în urmă cu şase săptămâni, a confirmat Fraser, în Castle Alley. Alice Mekenzie. Avem cadavrul ei sau, mai precis, ce a mai rămas din el. Îi cunoaştem trecutul. Ştim ce a făcut în orele dinaintea morţii. I-am găsit şi i-am interogat pe toţi cei care îi erau apropiaţi pe cei care au văzut-o ultimii. Avem un munte de dovezi – chiar şi o scrisoare despre care se crede că ar fi fost trimisă de ucigaş – dar nu putem soluţiona cazul… Şi e posibil să nu reuşim niciodată.

— Nu i-a fost tăiată beregata?

— Ba da, a spus Fraser, dar nu-ţi face speranţe, domnule Sherard. Şi abdomenul ei a fost mutilat. Criminalul din Whitechapel ucide femei pe alei întunecoase, nu tineri în camere luminate de lumânări.

Era limpede că discuţia noastră se apropia de sfârşit. Fraser s-a ridicat şi s-a apropiat de uşă. Oscar şi cu mine ne-am ridicat la rândul nostru.

Oscar s-a clătinat o clipă şi a pălit. Vinurile bune de la restaurantul lui Simpson şi aerul închis din încăpere îşi spuneau cuvântul. Inspectorul de poliţie a întins o mână pentru a-l susţine.

— Îmi pare rău dacă te-am dezamăgit, domnule Wilde, a zis el. Nu vreau să promit mai mult decât pot oferi. Însă te asigur că voi face tot ce-mi stă în putinţă. Chiar în această după-amiază voi trimite un om în Cowley Street.

— O să mă ţineţi la curent cu mersul anchetei? l-a întrebat Oscar.

— Desigur, a spus Fraser, scoţând cărţile noastre de vizită din buzunarul vestei. Voi trimite o telegramă în Tite Street, negreşit.

— La clubul meu, dacă nu te superi, s-a grăbit Oscar să precizeze.

— Bineînţeles. La Albemarle, nu?

— Ştiai asta? Eşti membru al clubului?

— Nu, a zis Fraser, zâmbind şi arătându-şi dinţii perfecţi. Sunt detectiv.

Recăpătându-şi culoarea în obraji, Oscar a râs cu delicateţe şi i-a strâns mâna.

— Inspectore, îţi mulţumim pentru timpul pe care ni l-ai acordat. Şi-ţi mulţumesc şi pentru că mi-ai ascultat povestea. Sper că nu consideri că am greşit venind aici astăzi.

— Dimpotrivă, a spus Fraser. Ţi-ai făcut datoria – ai anunţat autorităţile competente în legătură cu comiterea unei crime. Ai acţionat cât se poate de corect, aşa cum ar proceda orice gentleman. S-a oprit o clipă şi l-a privit în ochi pe Oscar. Mă surprinde doar că nu ai făcut-o ieri, imediat după ce ai descoperit crima. Ai avut vreun motiv pentru care ai aşteptat douăzeci şi patru de ore?

În timp ce rostea întrebarea, Fraser a zâmbit cu şiretenie. Spre surprinderea mea, Oscar nu s-a arătat tulburat.

— Sunt prinţul amânărilor, a spus el. Este cel mai mare păcat al meu. Niciodată nu amân pe mâine ceea ce aş putea face… poimâine.

Fraser a râs.

— Mda, acum ţi-ai făcut datoria, domnule Wilde, şi dacă aşa se prezintă situaţia, te rog să-mi accepţi sfatul: lasă lucrurile în voia lor. Crima este o treabă sordidă. Chestiunea este de competenţa poliţiei, nu a prinţului amânărilor, şi nici a campionului estetismului. Ai făcut tot ce se putea în această problemă. Te salut.

Soarele încă strălucea când am ajuns în stradă, dar se răcorise. Oscar s-a întors către clădire şi a privit spre etajul al treilea. La o fereastră cu grilaj l-a văzut pe inspectorul Aidan Fraser uitându-se spre noi. Oscar a ridicat mâna şi a fluturat-o. Fraser a dat din cap şi ne-a făcut şi el semn.

— Şi-acum, ce facem? am întrebat eu.

— Acum, a zis Oscar, trebuie să-mi limpezesc mintea. O să merg pe jos până acasă, de-a lungul fluviului, pe Cowley Street. Vreau să-i cer o favoare doamnei O'Keefe. Când am dat să spun ceva, el a ridicat un deget în dreptul buzelor ca să-mi închidă gura, iar apoi, folosindu-se de ambele mâini, mi-a îndreptat nodul la cravată şi mi-a periat umerii, aşa cum ar fi procedat cu fiii lui înainte de a pleca la şcoală. Iar tu, dragul meu Robert, a continuat el, trebuie să te duci acasă şi să faci ordine pe birou. Avem de lucru, trebuie să descâlcim un mister, iar eu ţi-aş rămâne îndatorat pentru ajutorul şi compania ta. Hai să ne întâlnim la club, în jurul orei unsprezece. Până atunci însă, întoarce-te acasă şi termină-ţi articolele pe care trebuie să le predai în zilele următoare. Şi trimite-i o telegramă avocatului soţiei tale. Spune-i că, pentru moment, nici nu se pune problema divorţului. Că în prezent eşti prins într-o chestiune mult mai arzătoare: o crimă. Adevărul îl va descumpăni. Aceasta este, de obicei, reacţia celor mediocri.

* * *

Aşa cum stabilisem, în acea seară la ora unsprezece şi un sfert m-am întâlnit cu Oscar la

Albemarle. L-am găsit singur în bibliotecă, bând şampanie şi citind din Wordsworth.

— Străbunicul tău a fost un om mare, a afirmat el cu convingere. Ne recomandă să acceptăm „povara misterului", „dureroasa şi chinuitoarea apăsare a acestei lumi de neînţeles" – adevărat?

Sosirea lui Hubbard m-a scutit de încercarea de a găsi răspunsul potrivit. Servitorul stătea lângă uşă, ţinând în mână o mică tavă de argint.

— Domnule Wilde, o telegramă pentru dumneavoastră, a spus el.

— Trebuie să fie de la Fraser, a zis Oscar, luând micul plic galben şi întinzându-mi-l. Ce spune?

Am desfăcut plicul şi am citit: CERCETAREA ÎNCHEIATĂ STOP NU S-A GĂSIT NICIO PROBĂ STOP REGRET IMPOSIBILĂ CONTINUAREA ANCHETEI ÎN ACESTE CONDIŢII CELE MAI BUNE URĂRI FRASER.

Oscar nu a scos o vorbă. Hubbard se foia în dreptul uşii. A tuşit discret, ca un valet dintr-o comedie, şi a murmurat:

— Domnule, voiam să vă spun că cineva vrea să vă vadă. Persoana vă aşteaptă în holul de la intrare.

Atunci mi s-a părut că Oscar a renăscut.

— Hai, Robert, vino, mi-a zis, punând deoparte cartea lui Wordsworth, parcă zburând pe lângă mine şi Hubbard şi ajungând în hol. Lucrurile încep să se lege.

Persoana care venise să-l vadă aştepta, agitată, în holul de la intrare al clubului, lângă ghereta portarului. Am recunoscut-o imediat. Era doamna O'Keefe. Când am apărut, a făcut obişnuita ei plecăciune. Oscar a luat-o de mână şi a aşteptat-o să se îndrepte de spate, după care a întrebat-o direct:

— Ei, bine, doamnă?

— Am procedat întocmai cum mi-aţi cerut, domnule Wilde. Nu am plecat din Cowley Street decât după ce, la ora unsprezece, a venit să mă ia trăsura trimisă de dumneavoastră. De când aţi

trecut pe acolo, nimeni nu s-a apropiat de casă. Nici poliţia, nimeni, absolut nimeni.

— Dumnezeu să te binecuvânteze, doamnă O'Keefe, a spus Oscar.

— Şi pe dumneavoastră, domnule, a spus doamna O'Keefe. O să mă rog pentru dumneavoastră.

— Să ne rugăm unul pentru celălalt, a propus Oscar, apoi i-a întins o monedă.

6
2 septembrie 1889

Aşa cum îmi ceruse Oscar, a doua zi dimineaţă la ora unsprezece, m-am prezentat în Tite Street numărul 16, în apropiere de cheiul Chelsea, la casa în care locuiau el şi Constance de cinci ani, de când se căsătoriseră. Pe dinafară era o clădire frumoasă: înaltă, construită din cărămidă roşie, solidă. Interiorul arăta minunat. După cum obişnuia să afirme John Whistler, prietenul şi vecinul lui Oscar, dar şi pictorul care participase la decorarea casei, „Exteriorul este perfect sigur, interiorul îl reprezintă perfect pe Wilde."

Decoraţiunile reflectau gustul lui Wilde şi averea lui Constance. Când se căsătorise, Constance moştenise cinci mii de lire de la bunicul ei; toţi banii, până la ultimul penny, ba chiar mai mult, fuseseră investiţi în casa din Tite Street. La construcţie se folosiseră cele mai bune materiale, iar în interior, totul, sau aproape totul, avea o singură culoare: alb. Draperiile din salon erau albe, pereţii erau albi, covoarele ce acopereau podeaua erau albe, până şi mobila avea aceeaşi culoare. În sufragerie, de asemenea, totul era alb, cu excepţia abajurului roşu precum cireaşa care atârna din tavan, chiar deasupra unei statui din teracotă aşezate pe o pânză roşie, asemănătoare cu un diamant, în mijlocul unei mese albe. Totul perfect, ca într-un tablou.

Cu un an în urmă, prietenul meu, poetul William Yeats, care petrecuse Crăciunul cu Oscar în casa din Tite Street – eu mă aflam la Paris în perioada aceea, căutând-o pe Kaitlyn – mi-a scris, descriind acea zi şi strada, precum şi „armonia desăvârşită" a vieţii lui Oscar „împreună cu frumoasa lui soţie şi cei doi copii", spunându-mi că totul îi sugera o „compoziţie artistică delicată". Yeats îmi scrisese

că se făcuse de ruşine în ziua aceea pentru că purtase încălţăminte de culoare galbenă. Pe vremea aceea, era la modă pielea nevopsită, însă în clipa când intrase în casă, Yeats îşi dăduse seama că ocrul încălţărilor lui festive – pe care le cumpărase special pentru acea ocazie – nu se potrivea nicidecum cu albul virginal al casei din Tite Street. Când i-a văzut pantofii, Oscar tresărise vizibil şi, în cursul zilei, se uitase mereu la ei pe furiş, crispându-se de fiecare dată.

Cred că Yeats se simţise nelalocul lui în Tite Street. Eu întotdeauna m-am simţit în largul meu, de parcă eram la mine acasă. Probabil pentru că soţia lui Wilde mă făcea să mă simt bine-venit.

Constance Wilder nu mi se păruse niciodată mai frumoasă ca în acea dimineaţă însorită de septembrie, când mi-a deschis uşa. Era îmbrăcată în alb, cu o panglică violetă în păr şi o cingătoare de aceeaşi culoare în jurul taliei. A ţinut uşa deschisă şi mi-a zâmbit.

— Bine ai venit, Robert, mi-a zis. Nu te-am văzut de multă vreme. Silueta ei era mai împlinită decât ţineam eu minte; părea mult mai înaltă, dar şi mai în vârstă, aşa presupun. Avea treizeci şi unu de ani, dar chipul ei nu părea chinuit de griji: părea fericită, încrezătoare şi binedispusă. Mi-a strâns mâna, iar apoi, cu dosul palmei, mi-a mângâiat obrazul în trecere. Mă bucur că te revăd, a spus ea. Mă gândesc deseori la tine. Ajunşi în hol, a făcut un gest către suportul pentru umbrele şi a zis: Uite, încă mai păstrez umbrela-sabie ce-ţi aparţine. Stă acolo să mă apere.

— Eu o să te apăr mereu, Constance, am spus fără să stau prea mult pe gânduri şi, în timp ce rosteam aceste vorbe, am roşit.

Ea a izbucnit în râs, mi-a luat mâinile între ale ei şi le-a strâns cu putere.

— Ce romantic ai rămas, domnule Sherard! Nici nu mă mir că Oscar vrea să te implice într-o mare

aventură. Mi-a spus că vei juca rolul doctorului Watson, în vreme ce el va fi Sherlock Holmes.

— Ai citit *Un studiu în roşu?* am întrebat-o.

— Bineînţeles. Oscar a insistat. Şi mi-a plăcut. Pe el a început să-l obsedeze „domnul Holmes" şi spiritul lui de observaţie, fără a mai vorbi de perfecţiunea analizei. Ca să fiu sinceră, cred că Oscar este puţin gelos pe Arthur Doyle şi pe creaţia lui. Hai să-l găsim.

M-a luat de mână şi m-a condus, ca pe un tovarăş de joacă, prin casă, în căutarea lui Oscar. L-am găsit în fumoarul lui, în stil maur, unde nimic nu era alb, cu excepţia firicelului delicat de fum ce se înălţa din ţigareta pe care o ţinea atent între degete. Stătea întins pe un divan, ţinând ochii pe jumătate închişi. Pesemne că ne auzise venind – sigur simţise venirea mea – însă nu s-a clintit. Când am pătruns în încăpere, şi-a ridicat ţigareta în aer cu un gest languros şi, contemplând-o, răsucind-o în mod deliberat între degetul mare şi arătător, a remarcat:

— Fumatul este tipul perfect de plăcere desăvârşită, nu-i aşa? Este minunată şi te lasă nesatisfăcut.

Constance a zâmbit; eu am râs; Oscar s-a ridicat în capul oaselor şi s-a întors spre noi.

— Constance ţi-a povesti despre planul meu, sunt convins. Ne părăseşte, Robert. Ia şi copiii cu ea. Pleacă în North Yorkshire, în zona de dealuri, ca să locuiască împreună cu micuţa ei prietenă, Emily Thursfield.

Constance nu-mi suflase o vorbă despre intenţiile ei, inutil să mai spun asta. Oscar s-a întors către soţia lui şi a adăugat cu un aer conspirativ:

— Draga mea, să nu i-o prezinţi pe Emily lui Robert. E mult prea drăguţă. O să se îndrăgostească de ea pe dată şi nu va putea dormi două săptămâni. Nu cred că a închis ochii de când te-a cunoscut.

Am roşit iarăşi. Râzând, Oscar s-a ridicat în picioare, punându-şi mâinile pe umerii mei.

— Constance pleacă în vacanţă, Robert, iar noi o să ne apucăm de treabă. Vom rezolva această enigmă. Vom soluţiona crima, cu sau fără ajutorul inspectorului Fraser.

— Oscar mi-a povestit despre oribila crimă pe care a descoperit-o, a zis Constance cu o expresie de seriozitate pe chip. Îmi pare rău pentru sărmanul băiat – şi pentru familia lui, oricine ar fi acei oameni.

— Robert, vom începe cu familia lui, a spus Oscar, stingându-şi ţigareta. De acolo trebuie să pornim.

Am rămas uimit.

— Bine, Oscar, dar credeam că băiatul nu are niciun fel de rude. Nu aşa le-ai spus lui Arthur şi inspectorului?

Oscar mi-a surâs vag, dar nu a zis nimic.

— Nu înţeleg de ce poliţia nu intervine, a spus Constance.

— Constance a citit scandaloasa telegramă trimisă de Fraser. I-am dat-o ei – pentru colecţie. M-am uitat nedumerit la el. Ea are o cutie specială în care păstrează astfel de lucruri. A început să le adune din ziua căsătoriei noastre, odată cu telegrama pe care Whistler ne-a trimis-o la biserică: MĂ TEM CĂ NU POT AJUNGE LA VREME PENTRU A ASISTA LA CEREMONIE. NU MĂ AŞTEPTAŢI. Mesajul lui Fraser e mai puţin amuzant, te asigur, mai puţin bine exprimat, dar ţin să-l păstrez. Cred că se va dovedi folositor la momentul potrivit.

— De ce a spus domnul Fraser că a căutat probe când, de fapt, n-a făcut nimic? a întrebat Constance.

— Chiar, de ce? a repetat Oscar.

Probabil că inspectorul Fraser considerase că uciderea lui Billy Wood era rodul imaginaţiei lui Oscar şi, prin urmare, nu apelase la resursele

reduse ale poliţiei pentru urmărirea unui ucigaş inexistent, mi-am spus, dar mi-am păstrat gândurile pentru mine şi am zis:

— Dacă vrem să găsim familia lui Billy Wood, de unde pornim?

— De la ringul de patinaj pe rotile, dacă nu greşesc prea mult, a spus Oscar. Ceasul de caleaşcă de pe şemineu – un trofeu primit în cursul turneului de lecturi efectuat de Oscar în America – a bătut scurt, marcând jumătatea de oră. Hai, Robert, ne aşteaptă trăsura.

Oscar comandase o cabrioletă. Aceasta stătea în stradă, aşteptându-ne. Lui i se părea normal să lase trăsurile să-l aştepte, indiferent de oră. Era o adevărată extravaganţă, până la cer. Era în stare să cheltuiască într-o zi – pe flori, şampanie, prânzuri, cine şi altele – mai mult decât câştigau alţii într-o lună. În ciuda venitului adus de Constance după căsătorie, şi chiar când se afla în culmea succesului, având două piese care se jucau simultan în West End, Oscar trăia mai luxos decât îşi putea permite – lucru extrem de primejdios. La vremea aceea nu aveam habar că situaţia lui financiară era chiar atât de precară cum s-a vădit mai târziu. Imediat după ce s-a căsătorit, am socotit că era un om suficient de bogat. Dacă aş fi ştiut adevărul, sigur nu i-aş fi permis să se arate atât de generos faţă de mine, cum era în mod constant. Prima bănuială privind starea jalnică a afacerilor lui am avut-o la aproape trei ani după aceea, în perioada când se bucura de un succes de invidiat cu *Evantaiul doamnei Windermere.* Într-un singur an, doar pentru acea piesă a câştigat mai bine de şapte mii de lire din dreptul de autor. Îmi aduc aminte că în anul acela, guvernanta băieţilor lui, Gertrude Simmonds, îmi spusese că „situaţia nu era chiar prosperă” în Tite Street, că măcelarul „ameninţase că nu va mai onora nicio comandă decât dacă se lichidează datoriile mai vechi” şi că

„domnul Wilde în persoană se dusese să soluţioneze problema”.

Cu toate acestea, în acea dimineaţă de 2 septembrie 1889, pe cerul albastru de deasupra casei din Tite Street nu atârnau nori grei. Doica băieţilor, Annie Marchant (agitându-se mereu cu o mulţime de treburi), îi adusese pe cei doi copii în faţa casei ca să-şi ia rămas-bun de la tatăl lor. Oscar i-a sărutat drăgăstos pe amândoi. Lui Cyril, care împlinise patru ani în acea vară, i-a spus:

— Să ai grijă de mama, tinere. Dealurile din Yorkshire sunt primejdioase, iar mama ta este foarte preţioasă. Nu ţi se dă decât una pe lumea asta.

— Taci, Oscar, i-a spus Constance, cu un aer neliniştit. O să-i înspăimânţi.

— Ba nu, draga mea, sunt copii inteligenţi. Nu uita cine le sunt părinţii. S-a întors către Constance, care îl ţinea pe micuţul Vyvyan în braţe, şi a sărutat-o delicat pe frunte. S-a uitat atent la faţa rotundă şi zâmbitoare a copilului şi a rostit cu solemnitate: *Sunt lacrimae rerum et mentem mortalia tangunt*[8]. Vyvyan, care nu împlinise încă trei ani, a gângurit parcă în semn de apreciere, şi l-a tras de nas pe tatăl lui. Oscar s-a întors mândru spre mine.

— Învaţă încet engleză, dar când e vorba de Vergiliu, băieţilor nu le scapă nicio nuanţă.

Râzând, am urcat în trăsură. Constance, Annie Marchant şi cei doi copii, zâmbind cu toţii fericiţi, ne-au făcut cu mâna în semn de rămas-bun.

— Ai grijă, Oscar, a strigat Constance când vizitiul (un individ cu mutră acră) a pocnit din bici. Ne vedem peste o lună, dragul meu. Nu te teme, mă întorc pentru a sărbători ziua ta de naştere.

— Avându-te de soţie, nu am a mă teme de nimic, a spus Oscar şi i-a trimis o bezea.

Imediat ce trăsura a cotit, intrând pe Christchurch Street în drum spre King’s Road, Oscar şi-a aranjat manşetele jachetei de pânză de

culoarea lămâii – acum era îmbrăcat corespunzător anotimpului – s-a rezemat de speteaza banchetei şi a zis:

— Am o soţie cumsecade, nu?

— Bineînţeles, i-am răspuns cu toată convingerea.

— Şi nişte copii minunaţi, a adăugat el.

— Desigur, am întărit eu.

— Iar pe noi ne aşteaptă emoţiile unei noi aventuri, a exclamat el brusc şi a pocnit din palme. Plictisul e marele duşman, Robert! Aventura e soluţia. O să-l găsim pe ucigaşul lui Billy Wood. Dacă inspectorul Fraser nu mă poate ajuta, exemplul lui Conan Doyle o va face. Oscar Wilde jucând rolul lui Sherlock Holmes, de ce nu? O mască spune mai multe decât un chip oarecare…

Nu ne-au trebuit decât zece minute ca să ajungem la destinaţie: Dungannon Cottage Marble Rink din Knightsbridge. Încă un ring pentru patinaj! În anii ’80, Londra gemea de asemenea ringuri. Însă acesta era cu totul altfel. După ce profesorul Gamgee reuşise să transforme bazinul plutitor[9] din apropiere de Charing Cross într-un „Glaciarium plutitor” – adică un patinoar acoperit care folosea gheaţă „fabricată” – colonelul Henry Melville, un alt întreprinzător „profesor de cultură fizică”, dăduse naştere unei noi minuni în Knightsbridge. Patinoarul lui, deschis tot anul, renunţase la gheaţă, oferindu-le patinatorilor o suprafaţă de „marmură” care, potrivit creatorului ei, oferea o netezime ce nu era egalată „nici de cea mai curată pojghiţă de gheaţă ce se putea găsi la Cercul Polar.”

— Nu ştiam că practici patinajul pe role drept sport, am spus eu râzând, când am intrat în foaierul aglomerat de la Dungannon.

— În niciun caz, mi-a răspuns el cu răceală, dar lui Billy Wood îi plăcea aici, şi la fel lui Gerard Bellotti. Pe Bellotti trebuie să-l găsim acum. Apoi mi-a aruncat o privire. Ţi-am vorbit despre el?

— Ai făcut-o, Oscar, doar o dată. Dar faţă de Conan Doyle şi de inspectorul Fraser nu i-ai menţionat numele, şi am remarcat asta.

— Mă bucur că ai remarcat. Unui detectiv bun nu trebuie să-i scape nimic.

A privit cercetător prin mulţime.

— Pot să te întreb *de ce* nu i-ai menţionat numele când ai vorbit cu Fraser?

— Dacă inspectorul Fraser catadicseşte să manifeste vreun interes faţă de acest caz, va da foarte curând de domnul Bellotti. S-ar putea să fi auzit deja de el. Îmi închipui că omul nu îi este necunoscut poliţiei. Oscar şi-a mutat privirea de la patinoar către mesele aflate în apropierea podiumului orchestrei, unde lumea se odihnea sau lua câte o gustare. A, uite-l acolo, a exclamat el brusc, şi a făcut un semn cu bastonul.

Gerard Bellotti nu era deloc atrăgător, şi nici nu avea înfăţişarea unui patinator înnăscut: era înfiorător de gras. Deşi stătea destul de departe, cu spatele spre noi, ar fi fost remarcat de oricine, nu doar datorită masivităţii – semăna cu o broască imobilă care doar clipea – ci din cauza culorilor stridente ale hainelor lui. Purta un costum oranj în carouri, care ar fi făcut cinste comedianţilor de la Collins' Music Hall, iar pe creştetul capului amintind de o ceapă, peste părul cu cârlionţi măruţi, vopsit în roşu şi dat cu ulei, îşi trântise o pălărie de paie jerpelită, din acelea folosite de cei care vâsleau vara pe fluviu.

— Cine este acest Gerard Bellotti? am întrebat.

— În niciun caz o persoană rafinată, regret s-o spun, mi-a explicat Oscar în timp ce ne croiam drum prin mulţime.

Era mijlocul săptămânii, dar Dungannon Cottage gemea de lume. Găseai acolo tot ce ţinea de viaţa umană (cel puţin a unei anumite clase): perechi ce-şi făceau curte, persoane solitare, mame şi bunici cu copii, servitoare în timpul liber, tineri în căutare de plăceri.

— De unde îl cunoşti? am ridicat eu glasul ca să acopăr hărmălaia.

Zgomotul era asurzitor. Toţi strigau ca să se facă auziţi în vacarmul provocat de orchestră, discuţiile dintre oameni şi uruitul permanent al patinelor pe marmură.

— Lucrează pentru O'Donovan & Brown din Ludgate Circus, cei mai mari furnizori de servitori veniţi din Irlanda. Bellotti e unul dintre recrutori – caută băieţi care ar putea lucra ca lustragii ori paji. Cu asta se ocupă aici. Oscar a făcut o pauză şi şi-a apropiat faţa de urechea mea. Şi, ca o activitate adiţională, are un club neoficial pentru domni.

— Pentru domni?

Oscar a râs.

— Păi… parlamentari şi alţii ca ei. Le oferă hrană rece şi companie. Poate găsi unui membru al Parlamentului un partener de cărţi… ori un artist şi un model. Ştiu că are printre clienţi şi un marchiz – un pugilist amator, care are nevoie de tineri cu care să lupte.

— Acest domn Bellotti pare un personaj interesant, am spus eu amuzat.

— Ba nu, mi-a răspuns Oscar pe un ton serios, Bellotti e complicat, dar deloc interesant.

Ajunsesem la masa lui. Bellotti nu a ridicat privirea şi nici nu s-a întors să se uite la noi. Imediat ce ne-am aşezat, omul a împins cu o mână plină şi palidă ceea ce părea a fi o ceaşcă în care ceaiul se răcise şi ni s-a adresat:

— A, domnule Wilde, ce mai faci? Ţi-am recunoscut parfumul. Avea vocea mai melodioasă decât mă aşteptasem, iar accentul mi s-a părut rafinat. Canterbury Wood Violet, nu-i aşa? A fost mereu preferatul tău. Sunt încredinţat că Alsop & Quilter are în continuare grijă să-ţi procure acest parfum. Dar cine este prietenul tău? Vrea să se distreze sau caută de lucru?

— Niciuna, nici alta, i-a răspuns Oscar. Eu şi domnul Sherard am venit la tine pentru informaţii.

— Interesant.

Oscar şi-a rezemat bastonul de marginea mesei, iar apoi, cu discreţie, a împins o monedă din aur sub farfuria lui Bellotti.

— Când l-ai văzut ultima oară pe Billy Wood?

— Billy Wood? Ce băiat încântător! Atât de inteligent, atât de proaspăt… Unul dintre preferaţii tăi, domnule Wilde.

— Când l-ai văzut ultima dată? a repetat Oscar întrebarea.

— Ieri.

Oscar s-a aplecat spre el fără să-l slăbească din ochi.

— Eşti sigur?

Bellotti a rămas puţin pe gânduri.

— Ori alaltăieri? a făcut el. Da, atunci. A venit la una dintre mesele de la club. Acum ne întâlnim în Little College Street, să ştii. Domnule Wilde, trebuie să vii acolo. De mult n-am mai avut plăcerea de a ne ţine companie. Era într-o formă excelentă. Billy e întotdeauna o încântare. De ce întrebi de el? A dat de belea?

— Mă tem că da, a zis Oscar, pe un ton sumbru.

— Of, Doamne, a mormăit Bellotti. Probabil c-a fugit. Aşa se întâmplă. Greşesc cumva? A dispărut?

— Da.

— O fi plecat la mama lui, în Broadstairs. Asta se întâmplă mereu. Aşa fac toţi. Când dau de greu, se întorc acasă la mama.

— Nu ai din întâmplare adresa ei?.

— The Castle, în Harbour Street. Proprietatea nu este chiar ceea ce se cheamă un castel, dar slujind drept casă de oaspeţi la mare, oferă un confort minim. Am locuit acolo acum două veri. Aşa l-am cunoscut pe Billy Wood. Servea la masă. Mi-am dat seama imediat că-ţi va plăcea, domnule Wilde. L-am încurajat să vină la oraş, gândindu-mă în parte la tine.

— Mulţumesc, a zis Oscar şi ne-am ridicat amândoi în picioare. Bellotti nici nu s-a clintit.

În timp ce ne-am făcut drum din nou prin mulţime, l-am întrebat:

— E cumva orb?

— S-ar putea, a zis Oscar. Aşa pare. Dar n-aş băga mâna în foc. În cazul unuia ca Bellotti, nu poţi fi sigur de nimic.

Am revenit în stradă, unde ne aştepta trăsura. Tocmai ne pregăteam să urcăm în ea când, simultan, atât eu, cât şi Oscar am făcut un salt înainte şi fiecăruia dintre noi i-a scăpat un ţipăt de durere. Amândoi primiserăm o lovitură, o şfichiuire de bici, peste fese. Oscar a căzut în faţă, proptindu-se de trăsură. Înfuriat, eu m-am răsucit pe călcâie. În spatele nostru stătea o persoană foarte scundă, purtând uniformă de paj. Tocmai mă pregăteam să-l plesnesc peste obraz pe tânăr când mi-am dat seama că cel care ne atacase nu era un băiat, ci un pitic. Avea corpul minuscul, dar nu era diform; capul mare arăta nefiresc, grotesc. Avea faţa brăzdată de riduri adânci, iar pielea îi era pământie şi aspră de vreme. Pe buze etala un rânjet şi în mâini ţinea bastonul cu care ne lovise peste picioare ca să ne atragă atenţia. Am observat imediat că era bastonul-sabie pe care i-l dăruisem lui Constance în luna de miere şi am înţeles că Oscar îl uitase rezemat de masa lui Bellotti.

Piticul i-a întins bastonul lui Oscar care, după ce şi-a recăpătat echilibrul, l-a luat. Spre surprinderea mea, a băgat mâna în buzunar şi a scos o monedă pe care i-a dat-o omului.

— Oscar, pentru numele lui Dumnezeu! am exclamat eu în semn de protest.

Piticul a înşfăcat banii şi s-a retras cu spatele, hlizindu-se dispreţuitor la noi. Oscar a urcat în trăsură.

— Plăcerea şi durerea, a spus el, se plătesc într-un fel sau altul.

— Îl cunoşteai, deci? am întrebat, urcând în trăsură după el.

— O creatură a lui Bellotti, mi-a răspuns el. Respingătoare, de acord, dar mi-e milă de diformitatea lui.

— Şi ce face pentru Bellotti?

— Ce i se cere, mi-a răspuns Oscar cu un zâmbet vag.

— Nesuferită fiinţă, am zis eu, frecându-mă la locul lovit, care încă mă durea şi mă ustura după lovitura primită pe neaşteptate.

— Nu e nevoie să iasă vreo fantomă dintr-un mormânt ca să ne spună asta, Robert. E urât şi rău, aşa că scoate-ţi-l din minte. Cu cât vorbim mai puţin despre neplăcerile vieţii, cu atât mai bine. Gândeşte-te la lucruri mai plăcute. De exemplu, mâine vom merge la Broadstairs şi poate-ţi cumpăr o pălărie de pai de la malul mării…

Trăsura ne-a dus din Knightsbridge, pe Piccadilly şi prin Soho, spre camera mea din Gower Street. Când am ajuns pe strada lăturalnică din apropierea pieţei Soho unde, cu două nopţi în urmă, îl văzusem pe Oscar cu acea tânără – necunoscuta cu chipul desfigurat – prietenul meu i-a cerut pe neaşteptate vizitiului să oprească.

— Eu cobor aici, a zis el. Tu du-te acasă, Robert. Trăsura e plătită.

A coborât şi s-a întors către mine.

— Da, Robert, a spus el, am o întâlnire – într-o zonă cu o reputaţie destul de proastă. Iar tu eşti curios din fire. Sunt convins că am face bine amândoi să uităm acest lucru.

7
3 septembrie 1889

Ce treabă avea Oscar în acea parte a oraşului, care se bucura de o faimă nu tocmai bună? Nu vrusese să-mi spună, iar eu nu insistasem.

Pare ciudat, dar se întâmplă ca bărbaţii care sunt prieteni buni, apropiaţi şi adevăraţi, care au relaţii foarte strânse şi intime ani de zile, să nu ştie aproape nimic despre viaţa amoroasă a celuilalt.

Îl cunoşteam bine pe Oscar, dar nu-i ştiam secretele inimii.

La Paris, în primăvara senină a anului 1883, anul în care ne-am întâlnit pentru prima oară, am cinat de multe ori la Foyot, Voisin, Paillard, stând la cele mai bune mese; ne-am plimbat împreună ore întregi prin grădinile Tuileries, prin palatul Luvru, pe malurile Senei; mâncam şi stăteam de vorbă; ne plimbam şi vorbeam; iar atunci când discutam, abordam toate subiectele de pe lume: artă şi literatură, muzică şi revoluţie, viaţă şi moarte şi, desigur, iubire. Dar când vorbeam despre iubire, relizam acum, o făceam la modul abstract.

Îi spusesem cândva lui Oscar că la Oxford, când aveam douăzeci de ani (înainte de a fi exmatriculat), mersesem la o prostituată. Imediat, ca să nu rămână mai prejos, îmi povestise şi el că la Oxford, când avea douăzeci de ani (înainte să câştige Premiul Newdigate), şi el vizitase o prostituată, fără să intre însă în amănunte. La Paris, lucru memorabil, mersesem împreună la Eden Music Hall, chiar în noaptea în care el o cunoscuse – şi apoi împărţise patul cu ea – pe Marie Aguétant. După acea primă întâlnire, ştiu că o vizitase de mai multe ori şi ulterior, după uciderea ei cu brutalitate, ţin minte că a spus: „Mă

gândesc mereu la ea, Robert”; dar ce gândea despre ea – şi de ce – n-am aflat niciodată.

La Londra, în cartierul Soho, am mers la un bordel şi m-am bucurat de deliciile îndoielnice oferite acolo. Oare făcuse şi Oscar la fel? Înainte de a se căsători, dar şi după aceea, unele dintre prietenele lui cele mai apropiate erau actriţe. Nu toate erau adevărate doamne. Iar el flirta cu ele într-un mod scandalos. Se şi culca cu vreuna dintre ele? Mi-a spus că a iubit-o pe Lillie Langtry „pătimaş„ - dar nimic mai mult decât atât. Îi spunea „Lil”; o săruta pe gură (ştiu asta, pentru că am văzut), dar o avea şi la pat? N-aş putea spune. A iubit-o pe Constance – de asta sunt convins – dar le-a iubit şi pe altele? Şi-a înşelat soţia cu alte femei? Iar fata cu care îl văzusem în Soho era una dintre acele femei? Dacă aşa stăteau lucrurile, însemna asta chiar trădare? Ori el credea – la fel ca mine, atunci şi acum – că poţi iubi mai mult de o persoană şi să le rămâi credincios tuturor?

La începutul acela de septembrie 1889, în vagonul de clasa întâi al trenului ce ne ducea spre Broadstairs, am avut impresia că mi-a citit gândurile. Eram singuri în compartiment, aşezaţi faţă în faţă, şi între noi se lăsase o tăcere adâncă. M-am uitat în ochii lui obosiţi şi m-am întrebat cu cine se întâlnise cu o noapte în urmă – şi de ce – şi ce se petrecuse acolo. Mă gândeam la Constance, pe care o iubeam, şi la promisiunea de a o proteja. Avea oare motive de gelozie? Putea să se bazeze pe fidelitatea lui Oscar? Iar dacă nu putea, oare adevărul, dacă l-ar fi aflat, ar fi făcut-o să sufere mai mult?

Căzusem într-un soi de reverie, întorcând în minte aceste întrebări pe toate feţele, când mi-am dat seama că prietenul meu mi se adresa.

— Robert, fidelitatea este un concept perimat, l-am auzit spunând. Loialitatea contează – şi înţelegerea.

— Adevărat, am murmurat, neştiind sigur încotro se va îndrepta discuţia noastră.

— Să ne referim la mama mea, de pildă. Un sentiment vulgar precum gelozia nu o caracteriza. Am confirmat din cap, fără să spun nimic. Când discutam cu Oscar, deseori mă mulţumeam doar să dau din cap. Mama ştia că tata o înşela mereu, dar pur şi simplu ignora acest lucru. Înainte de a muri, tata a zăcut la pat mai multe zile. Şi în fiecare dimineaţă, o femeie îmbrăcată în negru şi ascunsă sub văluri venea acasă la noi, în Merrion Square, în Dublin. Fără a fi împiedicată de mama ori de altcineva, urca direct în camera tatei, se aşeza la căpătâiul patului şi rămânea acolo toată ziua, fără să rostească vreun cuvânt ori să-şi ridice vălul. Nu lua în seamă pe nimeni din cameră şi nimeni nu-i acorda nicio atenţie. Nici măcar o femeie dintr-o mie nu ar fi îngăduit prezenţa ei acolo, dar mama nu s-a opus, fiindcă ştia că tata o iubise pe acea femeie şi era convinsă că trebuia să fie o uşurare pentru el să o aibă alături în ultimele clipe. Sunt convins că a procedat bine necondamnând acea ultimă fericire a unui muribund şi am certitudinea că tata a înţeles aparenta ei indiferenţă, a înţeles că nu permisese prezenţa rivalei pentru că nu-l mai iubea, ci tocmai pentru că îl iubea foarte mult, aşa că a murit cu inima plină de gratitudine şi afecţiune pentru ea.

Mi-a zâmbit şi apoi şi-a şters din colţul ochilor ceva ce putea fi o lacrimă.

— Ne gândim la mamele noastre, nu-i aşa, Robert? Lucru de înţeles. Urmează să o întâlnim pe nefericita mamă a sărmanului Billy Wood – o mamă care şi-a pierdut copilul, dar încă nu ştie asta.

— Îi vom spune adevărul? l-am întrebat.

— Dacă nu a aflat încă, trebuie să-i spunem.

— Dar dacă nu există cadavru…

— I-am văzut cadavrul, Robert. E mort. Doamna Wood nu-şi va mai vedea băiatul. Şi era

singurul ei copil.

— Ştii şi asta?

— El mi-a spus. Vorbea deseori despre mama lui. O iubea foarte mult. Mi-a zis că ea nu-l înţelegea, dar că se înţelegea pe sine suficient de bine ca să-şi dea seama că nu avea cum să-l înţeleagă. A fost un băiat inteligent. Şi bun. Mi-a povestit că venise la Londra să-şi facă o situaţie, astfel încât, într-o bună zi, să poată avea grijă de mama lui, aşa cum o făcuse şi ea. Şi ar fi reuşit, Robert…

— Aşa crezi?

— Ştiu. Nu avea educaţie mai deloc – abia de putea citi – dar când îi citeam din Shakespeare, el memora cuvintele aproape imediat, apoi le declama cu o siguranţă ce ţine de instinct, cu o inteligenţă şi cu o trăire remarcabile. Probabil că a fost cel mai talentat actor tânăr pe care l-am cunoscut vreodată. Lucram la *Romeo şi Julieta* când a murit. Intenţionam să-l prezint prietenului meu, Henry Irving de la Lyceum. Irving, mare actor şi manager, ar fi remarcat imediat darul lui Billy. Avea calităţile necesare pentru a deveni ceea ce ei numesc o „stea”. Radia. Strălucea. Ar fi ajuns departe, Robert. Chiar ar fi făcut avere din actorie. M-am simţit mândru să îi stimulez talentul nativ. Pentru mine, pierderea lui este întristătoare. Dar pentru mama lui, va fi groaznică.

— Ce fel de femeie este? l-am întrebat. O cunoşti?

— Am presimţiri negre în ceea ce o priveşte, mi-a răspuns Oscar, după care şi-a suflat nasul şi s-a şters la gură cu batista. S-a foit pe canapea. Nu sunt optimist. Nu uita că locuieşte în Broadstairs.

— Şi ce înseamnă asta? am întrebat, dându-mi seama că dispoziţia lui elegiacă se tranforma cu repeziciune într-una jucăuşă.

El a scuturat din cap şi, oftând, a murmurat:

— Broadstairs… vai mie!

— Ce se întâmplă acolo?. Nu este una dintre staţiunile preferate ale reginei Victoria?

— Nu Maiestatea Sa este problema, Robert. Dickens creează probleme.

— Dickens?

— Da. Charles Dickens, regretatul, cel plâns de atâţia. Broadstairs era locul lui preferat unde se retrăgea în vacanţă. Datorită lui a ajuns acea aşezare cunoscută. Acolo a scris *David Copperfield* – într-o vilă de pe vârful unei stânci, desigur, care acum se laudă cu numele de Casa umbrelor. Dacă vrei, o poţi vizita. Se organizează tururi care costă doi penny. Iar dacă te duci, când o să ajungi în camera ce slujea marelui om drept birou, o să afli legenda care spune: „Lasă un bilet pentru domnul Dickens în sertarul de sus al mesei de scris, iar el va veni peste noapte şi îl va citi…“ A, da, în Broadstairs, spiritul lui Dickens se află pretutindeni – el este peste tot. Nu poţi să scapi de el, indiferent cât de mult ai încerca, deoarece printr-un omagiu subconştient adus celui mai celebru vizitator al aşezării, oamenii din Broadstairs s-au transpus fiecare în personajele din opera eroului lor. Şeful de gară arată ca Micawber, pristavul oraşului *este* domnul Bumble, binevoitoarea gazdă de la hanul Capul Sarazinului a luat-o drept model pe doamna Fezziwig…

— Oscar, exagerezi, am zis eu râzând.

— Aş vrea să fie aşa. Doamna Wood, mama sărmanului Billy, îşi va juca şi ea rolul, la fel ca toţi ceilalţi. Ea va fi doamna Todgers, îmi închipui, „iubirea strălucindu-i într-un ochi, iar calculele sclipindu-i în celălalt” – ori mai curând doamna Gummidge, o creatură solitară, lovită de soartă, căreia „toate îi ies de-a-ndoaselea”. Robert, Broadstairs nu seamănă cu alte oraşe, ţine minte vorbele mele.

Spre surprinderea mea, când am coborât din tren, mi s-a părut că Oscar avusese dreptate. Putea fi, desigur, doar puterea sugestiei, dar când am

parcurs mica distanţă ce despărţea colina pe care se afla gara de oraş, fiecare trecător părea să fie o caricatură de om, înveşmântat într-un costum de epocă elaborat şi jucând un rol din panoplia uriaşă a personajelor lui Dickens. Am trecut pe lângă un bărbat gras, fără nicio expresie pe faţă, care a dus o mână la şapcă („Uriah Heep”, a murmurat Oscar); un băiat blond, zdrenţăros şi fără încălţări în picioare, căruia Oscar i-a aruncat o monedă de jumătate de penny („Oliver Twist?” am întrebat eu); un gentleman bonom, zâmbitor şi purtând ochelari, care şi-a ridicat pălăria în faţa noastră, spunând: „O dimineaţă extraordinară, nu? („Domnul Pickwick!” am şoptit noi veseli, la unison); şi alţi câţiva. Însă jocul a încetat – jocul a fost uitat – în momentul când am ajuns la The Castle, în Harbour Street.

Casa în sine era înaltă şi îngustă, cu trei etaje. Numele se datora desenului crenelat al lucrăturii decorative din cărămidă şi cremene de deasupra ferestrelor de la parter şi etajul întâi şi de deasupra uşii de intrare. The Castle părea să fie ceea ce era: un mic hotel de pe litoral, care cunoscuse şi vremuri mai bune. Degradarea sa era vizibilă: perdelele de la ferestrele nespălate se decoloraseră şi atârnau şui; roase de vreme, treptele de piatră de la intrare se ciobiseră; ştergătorul de pantofi se stricase; zidăria din cărămidă se decolorase şi se degradase din cauza intemperiilor; iar vopseaua se jupuise de pe firmă şi de pe balustradele din fier forjat, dar şi de pe poarta de la care începeau treptele.

Pe una dintre aceste trepte l-am întâlnit pentru prima oară pe cel care, aşa cum am aflat mai târziu, se numea Edward O’Donnell.

Dacă am fi continuat jocul propus de Oscar, probabil că am fi exclamat într-un glas: „Bill Sikes!”, deoarece se vedea de la o poştă că bărbatul – nebărbierit, prost îmbrăcat şi nesigur pe picioare – era o brută şi un beţiv. Totuşi, în acele

momente nu cred că eu sau Oscar ne mai gândeam la personajele lui Dickens. Edward O'Donnell inspira spaimă, nu gânduri vesele. Nu era tânăr – probabil că avea în jur de cincizeci de ani – însă avea statura şi constituţia unui bivol, iar în ochi i se citea nebunia.

Când ne-am apropiat de casă, el a ieşit brusc din zona treptelor, direct în stradă, şi s-a oprit în faţa noastră, înfruntându-ne şi blocându-ne trecerea. Îngroziţi, am încremenit locului. Cu o mână întinsă în faţă, a încercat să se sprijine de balustrada din fier forjat; cu cealaltă, a gesticulat nebuneşte spre feţele noastre, întâi împungând cu arătătorul spre ochii lui Oscar, apoi spre ai mei.

— Ai venit pentru ea? a răcnit el. Ai venit după târfă, după stricată? Îţi doresc să te bucuri de ea – şi de iubitul ei băiat. Să dea Domnul să putrezească amândoi. Ea e curva diavolului. Dumnezeu mi-e martor, am urât-o mereu, *la putaine*[10]*!*

După ce şi-a terminat tirada deşănţată, s-a întors brusc şi a scuipat pe marginea drumului, apoi, desprinzându-se de balustradă, bolborosind blesteme şi înjurături, a plecat de lângă noi, pornind pe stradă către port.

Am rămas tăcuţi şi l-am urmărit îndepărtându-se. Sus, deasupra noastră, am auzit ţipătul strident al unui pescăruş. M-am întors spre Oscar.

— Să părăsim neîntârziat acest loc, l-am implorat. Nu avem ce căuta aici.

— Vai, a spus el cu simplitate, mă tem că avem. Dacă nu mă înşel, acela a fost domnul Wood. Billy nu mi-a vorbit niciodată despre el. Pe mine nu mă surprinde. Tu ce părere ai? Eram convins că doamna Wood este văduvă. Se pare că m-am înşelat.

Încet, Oscar a urcat cele trei trepte ce duceau spre uşa principală şi, fără nicio şovăială, a bătut tare în uşa hotelului. Deşi aveam unele rezerve, l-am urmat. Am aşteptat alături, unul lângă altul,

fără să spunem nimic. Oscar a ciocănit din nou şi în acest timp, de dincolo de uşă, am auzit cheia răsucindu-se în broască, apoi un hârşâit de zăvor, şi încă unul. Uşa s-a deschis încet şi în faţa noastră a apărut o femeie slabă, îmbrăcată în gri. Era palidă, iar ochii îi erau injectaţi şi tiviţi de dungi roşii din cauza lacrimilor. Când ne-a vorbit, a început să tremure.

— Nu avem camere, a spus ea, aproape în şoaptă. Hotelul este închis.

— Nu vrem camere, a replicat Oscar cu blândeţe. Am venit să discutăm cu doamna Wood.

— Eu sunt Susannah Wood.

— Mă numesc Oscar Wilde, s-a prezentat prietenul meu, făcând o vagă plecăciune, iar acesta este asociatul meu, domnul Robert Sherard.

— Ce doriţi? a întrebat doamna Wood pe un ton strident. Cine v-a trimis? S-a uitat peste capetele noastre, către strada pustie. Cine v-a trimis? a repetat ea, ceva mai tare. El? *El v-a trimis?*

— Nu ne-a trimis nimeni, a zis Oscar. Am venit din proprie iniţiativă. Avem veşti – veşti triste – despre fiul tău.

— Despre Billy? a exclamat ea. Are necazuri? Ce s-a întâmplat? A dat de belea?

— Mă tem că da, i-a răspuns Oscar, pe un ton solemn. Doamnă, putem intra?

Am trecut pragul, iar doamna Wood, cu o expresie alarmată, s-a tras înapoi din faţa noastră.

— Ce s-a întâmplat? Spuneţi-mi. Spuneţi-mi!

Cu un gest delicat, Oscar a închis uşa. Apoi, scoţându-şi pălăria, s-a întors către femeie şi a spus:

— Doamnă Wood, Billy a murit. A fost ucis. Nici nu vă închipuiţi ce rău îmi pare.

— Nu se poate, a ţipat cu glas ascuţit femeia. Nu este adevărat. Nu se poate aşa ceva.

— Regret, dar acesta este adevărul, a spus Oscar, apropiindu-se de ea. Dumnezeu să-i aibă sufletul în pază.

Oscar a întins mâinile în faţă, ca şi cum ar fi intenţionat să o îmbrăţişeze, însă cu un gest violent, femeia l-a împins, ţipând strident, printre lacrimi şi suspine:

— Cine eşti? De ce ai venit aici? Cum poţi spune asemenea minciuni?

— Scumpă doamnă, nu sunt minciuni. Am fost prieten cu Billy, crede-mă, şi marţea trecută, la Londra, i-am găsit trupul măcelărit, la lumina lumânărilor, la etajul unei case.

— Acela nu era Billy, a spus ea printre suspine. Nu se poate.

— Ba el era, a insistat Oscar.

— Nu te cred! a ţipat ea.

— Trebuie. Ţi-am adus şi dovada. Mi-a întins pălăria şi, băgând mâna în buzunarul hainei, a scos din el un pacheţel învelit în hârtie. L-a aşezat în palmă şi a desfăcut hârtia scoţând la iveală un cerculeţ subţire din aur, o verighetă mânjită de sânge.

— Inelul meu de căsătorie! a ţipat ea.

— Ştiu, a zis Oscar. Billy mi-a povestit despre el. Îl purta tot timpul. Când i-am găsit cadavrul, i l-am scos de pe deget ca să ţi-l aduc.

8
Secretele de la The Castle

Susannah Wood a smuls verigheta din mâna lui Oscar şi a dus-o la buze, sărutând-o.

— Băiatul meu, a scâncit ea, băiatul meu e mort…

— Îmi pare rău, dar acesta este adevărul, a spus Oscar, prinzând-o pe biata femeie de umeri.

— De ce? s-a tânguit ea. De ce? Cine i-a făcut asta scumpului meu băiat?

— Nu ştiu, i-a răspuns Oscar, ţinând-o strâns la piept pe nefericita femeie, dar cum am fost prietenul lui Billy, voi fi şi prietenul tău. Doamnă Wood, voi afla adevărul. Îţi promit.

Brusc, ea s-a smuls din îmbrăţişarea lui.

— Trebuie să vin neîntârziat la Londra, a ţipat ea. Vreau să-i văd trupul. Să mă uit la chipul lui frumos încă o dată. Băiatul meu e mort? Cum a fost ucis? Când? Spui că marţi – la lumina lumânărilor? Într-o cameră de la etaj? De ce? Cum asta? a întrebat ea suspinând, după care, violent, a început să-şi arunce capul dintr-o parte în alta.

— Păstrează-ţi cumpătul, scumpă doamnă, i-a spus Oscar. Îţi voi răspunde la întrebări dacă pot. Te rog din suflet, linişteşte-te.

— Iartă-mă, a spus nefericita femeie, inspirând adânc şi străduindu-se să-şi reprime durerea. El era singura mea bucurie. Încet, a dus mâna către faţă, a desfăcut degetele şi a examinat verigheta mânjită de sânge. S-a aplecat în faţă şi a sărutat încă o dată inelul, după care şi l-a strecurat pe deget şi l-a împins alături de verigheta pe care o avea deja. Cine eşti? a întrebat ea. Cum ai ajuns să-l cunoşti pe fiul meu?

— Sunt scriitor, dar şi profesor. L-am cunoscut întâmplător pe fiul tău.

— La Londra?

— Da, acolo, acum vreun an. Mi-a plăcut imediat. Era un băiat inteligent – dornic de învăţătură. Spera să devină actor, înţelegi?

— Ştiu, a zis ea.

— Ne întâlneam cam o dată pe lună, uneori mai des. I-am dat lecţii de „engleză vorbită". Am citit împreună din Shakespeare. Era un elev ager şi, mărturisesc, nu avea mare nevoie de mine. A fost binecuvântat cu un dar înnăscut: o voce puternică, graţie firească şi ochi sclipitori! Şi mai presus de orice, avea energie – nelimitată, aş zice – iar aceasta este secretul oricărui succes în lumea noastră.

— Abia acum îmi dau seama cine eşti, a spus ea, atingându-i mâna. Billy mi-a vorbit despre tine. Te-a numit „Oscar".

— Am fost prieteni.

— Domnule Wilde, ştiu că ţi-era recunoscător, a zis ea. Mi-a vorbit foarte puţin despre viaţa lui de la Londra, dar mereu ţi-a menţionat numele. A avut încredere în tine.

— Mă bucur să aud asta, a recunoscut Oscar.

— Vreţi nişte ceai? a întrebat ea, ştergându-şi lacrimile de pe faţă.

— N-ar strica, a spus Oscar. Să bem un ceai şi să stăm de vorbă. Ca să pot să te ajut, doamnă Wood, ca să am şansa de a descoperi cine ţi-a ucis fiul, trebuie să-mi spui totul – despre tine, despre Billy şi chiar despre bărbatul pe care l-am întâlnit pe stradă adineauri.

Ea a încuviinţat.

— Iar tu îmi vei spune tot ce ştii despre moartea lui Billy, a zis ea.

— Bine, îţi voi povesti tot ce ştiu.

În holul de la intrare slab luminat, la o masă aranjată pentru dejun cu săptămâni în urmă, având în faţă multe ceşti cu ceai fierbinte şi dulce – băutura la care englezii apelează doar în momente de restrişte – Oscar i-a povestit lui Susannah tot ce

ştia despre moartea fiului ei. Asta nu i-a luat prea mult timp. După ce a terminat, a întrebat-o:

— Doamnă Wood, Billy avea duşmani? Cunoşti pe cineva care să fi dorit să-i ia viaţa într-un mod atât de îngrozitor?

Sărmana femeie a rămas mută, privind în gol spre masă. În cele din urmă, a spus:

— Practic, nu ştiu nimic despre viaţa pe care o ducea la Londra. Şi mi-e ruşine că aşa stau lucrurile.

Oscar i-a strâns mâna.

— Povesteşte-mi despre viaţa ta, a îndemnat-o el cu blândeţe. Spune-mi povestea ta, dar şi pe a lui Billy. Totul, dacă se poate.

La un moment dat, Oscar mi-a trimis o scrisoare în care, printre altele, a scris: „Actorii sunt foarte norocoşi. Au dreptul să aleagă dacă vor apărea într-o tragedie ori într-o comedie, dacă sunt dispuşi să sufere ori să se veselească, să râdă sau să plângă. Viaţa reală însă este cu totul altfel. Lumea este o scenă, iar noi trebuie să ne jucăm rolul ce ne-a fost distribuit."

În vreme ce ea îşi depăna povestea, spunându-ne despre rolul pe care i-l hărăzise viaţa reală, am simţit că Susannah Wood aştepta de multă vreme să scape de acea povară. A vorbit cursiv, cu o sinceritate evidentă, care mi s-a părut dezarmantă. În timp ce vorbea, durerea părea să o copleşească precum un val uriaş ce se năpustea peste o plajă, iar asta s-a întâmplat în câteva rânduri. Ori de câte ori valul se spărgea, ea izbucnea brusc în suspine incontrolabile şi se agăţa de Oscar, aşa cum s-ar fi aruncat la pieptul iubitului ei tată; după ce valul s-a prăvălit, iar apa s-a furişat din nou spre mare, ea şi-a şters ochii şi a vorbit cursiv şi cu rapiditate, de parcă, disperată, ar fi vrut să spună ceva înainte ca următorul val să o copleşească. Tot ce spunea îi era adresat lui Oscar, doar lui, însă în vreme ce îi ascultam povestea şi, la rugămintea lui Oscar,

luam notiţe privind problemele esenţiale, am crezut totul.

Oscar se înşelase în privinţa ei: nu semăna nici cu doamna Todgers, nici cu doamna Gummidge. În primul rând, avea doar treizeci şi patru de ani şi era atrăgătoare. Nu era nicidecum lipsită de defecte – părul arămiu era înspicat cu fire albe; ochii de un verde-deschis erau injectaţi; în jurul gurii avea riduri, se vedea un semn din naştere roşiatic, pe gât – dar avea o demnitate şi o graţie pe care nu le-aş fi crezut posibile la proprietăreasa unui hotel de pe litoral. În ciuda hainelor cenuşii, de lucru, aspre şi simple, părea o doamnă. Şi, ceea ce mă şocase cel mai mult, avea o statură ce depăşea media şi, în ciuda nenorocirii care o lovise, îşi ţinea capul drept.

Ne-a spus că se născuse pe 11 august 1855, ceea ce l-a făcut pe Oscar să murmure: „Vai, asta este sărbătoarea Sfintei Susan”, şi că fusese copilul nelegitim al unui anume Thomas Wood, avocat ce locuia în Gray’s Inn Road, Londra. Mama ei, al cărei nume nu reuşise să-l afle, murise la naşterea ei. Tatăl ei, care se născuse în anul în care se purtase Bătălia de la Trafalgar, murise atunci când ea împlinise cinci ani, în vara anului 1860. Fusese crescută de un cuplu vârstnic – Mary şi Joseph Skipwith, decedaţi între timp – care locuiseră în Bromley, o suburbie din sud-estul Londrei, şi care lucraseră cândva pentru tatăl ei ca bucătăreasă şi, respectiv, grădinar.

Cei doi Skipwith erau oameni simpli, cu frica lui Dumnezeu. Nu aveau copii şi nici nu-i arătaseră lui Susannah prea multă iubire. Şi-au făcut datoria faţă de ea, mulţumită respectului pe care îl aveau faţă de tatăl ei şi deoarece el îi plătise pentru asta. Nu le dăduse prea mulţi bani. Domnul Skipwith îi explicase limpede acest lucru, dar îi spuse şi că banii erau „suficienţi”, iar în această viaţă (în care, aşa cum ne învaţă psalmistul, nu putem aştepta decât să ne hrănim cu pâine de

lacrimi[11]), îndestularea trebuia socotită o binecuvântare.

Familia Skipwith credea cu străşnicie în cuvintele Psalmilor şi era optimistă. I-au cerut şi lui Susannah să le urmeze exemplul: să citească din Biblie în fiecare dimineaţă şi seară şi să-i mulţumească Domnului cu fiece prilej pentru soarta ei. În copilărie, Susannah nu lenevise nicio clipă. Între opt şi doisprezece ani, a mers la şcoala săracilor din Bromley, dar cu excepţia celor câteva ore cât stătea la cursuri sau mergea pe jos spre şcoală sau spre casă, către biserică ori de acolo spre casă, era mereu ocupată să îndeplinească muncile pe care Domnul, prin membrii familiei Skipwith, i le orânduise: mătura, deretica, freca podele, curăţa cartofi, dezghioca, cosea, însăila, cârpea. Doamna Skipwith a învăţat-o cum să ţină o casă. Domnul Skipwith a învăţat-o cum să îngrijească o grădină, să crească şi culeagă legume, cum să aprindă focul, să spargă lemne şi să mânuiască un cuţit de bucătărie.

Joseph Skipwith era iscusit în mânuirea cuţitului. Se pricepea să sacrifice şi să jupoaie un iepure de casă ori de câmp şi să-l pregătească pentru gătit şi făcea asta în câteva minute. De asemenea, ştia să cioplească, iar Susannah învăţase de la el să se folosească de un simplu cuţit de bucătărie şi de bucăţi de lemn adunate la întâmplare – mici butuci şi crengi rupte de vânt – ca să-şi facă jucării şi tot felul de alte lucruri. Când avea unsprezece ani, cu ajutorul domnului Skipwith, Susannah sculptase arca lui Noe din fag – arca era lungă de peste şaizeci de centimetri – şi o menajerie completă de creaturi, mari şi mici, care să o populeze. Avea cincisprezece ani când, într-o duminică după slujba de seară, domnul Skipwith s-a apropiat cu forţa de ea, încercând să o sărute pe gură şi să o pipăie. Deoarece ea i s-a opus, el a aruncat arca şi toate animalele în foc,

ţipând la ea şi acuzând-o de vanitate, aroganţă şi lipsă de recunoştinţă.

Deşi locuia împreună cu familia Skipwith, Susannah nu voia nimic altceva decât să fie fericită. Viaţa ei din Bromley a fost aşa cum se aşteptase: o vale a plângerii. Ştia – ştiuse, de altfel, de când începuse să gândească cu capul ei – că nu va trăi mereu alături de ei, că la împlinirea vârstei de optsprezece ani era orânduit ca viaţa să i se schimbe, dar până în ziua respectivă nu a avut nicio idee despre ce va însemna acea schimbare. Familia Skipwith îi spusese că, deşi era un copil abandonat, tatăl ei se dovedise un om de onoare care recunoscuse că pe această lume, la fel ca şi în cea de după moarte, pentru fiecare păcat trebuia plătit un preţ, aşa că se îngrijise de viitorul ei – şi al lor. Şi acest lucru s-a adeverit.

La 11 august 1873, din proprietăţile regretatului Thomas Wood din Gray's Inn Road, Londra, WC, Joseph şi Mary Skipwith au primit *ex gratia*[12] suma de trei sute cincizeci de lire drept despăgubire, în semn de recunoştinţă pentru serviciile făcute. Susannah Wood, recunoscută drept fiica lui naturală, a primit titlul de proprietate asupra unei clădiri libere de obligaţii, cunoscută sub numele de The Castle, pe Harbour Street, Broadstairs, comitatul Kent, împreună cu un venit de opt lire pe an, garantat pe viaţă.

Domnul şi doamna Skipwith au fost mulţumiţi de recompensa primită. Domnul Skipwith a spus că era „suficientă", dar a rostit asta, din câte i s-a părut lui Susannah, căpătând o nuanţă roşiatică nefirească în obraji, ceea ce a făcut-o să înţeleagă că suma depăşea până şi cele mai fanteziste speranţe ale lui. Chiar şi Susannah fusese copleşită de o asemenea moştenire.

— Până în acel moment nu am ştiut ce înseamnă fericirea, domnule Wilde. Fericirea înseamnă libertate. Tatăl meu mi-a lăsat această casă şi, astfel, m-a eliberat. Mi-a oferit un cămin, mi-a dat

o ocupaţie, mi-a dăruit fericirea. Iar eu nu l-am cunoscut niciodată.

The Castle era una dintre proprietăţile de pe litoral ale lui Thomas Wood. Când Susannah a intrat în posesia ei, era o pensiune dărăpănată. După aceea, înainte să împlinească douăzeci de ani, adică în aproape doi ani, Susannah o transformase deja într-un hotel respectabil, în care locuia şi ea.

— Acesta era castelul meu, domnule Wilde.

— Iar când, într-o bună zi, un prinţ a sosit la castel, a spus Oscar, vreme de o clipă fericirea ţi-a fost deplină.

Ea a râs printre lacrimi.

— Cum de ai ştiut?

— Nu uita că scriu basme, a spus Oscar. Ştiu cum încep poveştile. Ştiu şi cum se termină. Îmi vine să plâng pentru tine. Cum îl chema pe prinţul tău?

— Numele lui? William O'Donnell, i-a răspuns doamna Wood.

— William O'Donnell?

— Da. Era doar un băiat…

— Dar era frumos? i-a sugerat Oscar.

— Da, s-a grăbit ea să confirme, punându-şi mâinile pe ale lui. Cum de ştii toate astea?

— Nu le ştiu, le intuiesc… Prinţul tău era paznic de far…

Susannah Wood a tresărit brusc şi, uimită, a dus o mână la gură.

— Era tânăr, a continuat Oscar, era frumos şi brav. Şi a murit pe mare.

— De unde ştii? s-a minunat ea. N-am spus nimănui asta.

Am fost la fel de surprins ca ea.

— Cum de ţi-ai dat seama, Oscar? l-am întrebat.

Zâmbind, Oscar s-a întors către mine.

— Priveşte în jur, Robert. Ce vezi pe pereţii salonaşului? Ce ai remarcat trecând prin hol?

Am aruncat o privire prin încăperea sărăcăcioasă.

— Tablouri? m-am hazardat eu.

Abia acum vedeam că pereţii erau acoperiţi cu o mulţime de imagini înrămate, de diferite forme şi mărimi.

— Da, Robert, „tablouri” – stampe, gravuri, litografii şi desene în creion. N-ai observat? Doamna Wood a ales aceste tablouri nu pentru valoarea lor artistică – deoarece calitatea artei îi este indiferentă –, ci pentru subiect. Nu ai observat că fiecare dintre ele prezintă cam aceeaşi scenă – fie un far, fie o corabie gata să se scufunde? Doamna Wood a creat un altar dedicat tristeţii ei secrete.

— Abia îl găsisem, a spus ea mai mult pentru sine, şi l-am pierdut. Iar acum l-am pierdut şi pe Billy.

Oscar s-a ridicat în picioare şi s-a apropiat de scaunul pe care şedea doamna Wood. Şi-a pus mâna dreaptă pe umărul ei.

— După ce găsim cadavrul lui Billy, îţi promit ceva, a zis el cu solemnitate. Dacă doreşti, Billy va fi încredinţat mării pentru odihna veşnică – marea care, aşa cum spune Euripide într-una dintre piesele lui despre Ifigenia, spală sângele şi rănile lumii.

Susannah Wood s-a răsucit să-l privească.

— Nu înţeleg ce spuneţi, domnule Wilde.

Oscar i-a surâs.

— Mi-ar părea rău să înţelegi pe deplin, a zis el. Îmi închipui că Euripide nu prea este citit în Bromley.

— Nu, a spus ea, destul de derutată. Dar avem operele complete ale lui Dickens… şi Biblia.

— Întocmai, a zis Oscar, pufnind uşor pe nas. Nu mă surprinde.

Pe neaşteptate, Susannah Wood l-a prins de mână şi a reînceput să plângă.

— Vai, domnule Wilde, a zis ea printre suspine, îl vei găsi pe cel care a făptuit ceva atât de îngrozitor?

— Da. Ai cuvântul meu că da.

Cu blândeţe, şi-a desprins mâna din strânsoarea mamei îndurerate şi s-a întors spre mine.

— Hai, Robert, avem multe de făcut. Trebuie să o lăsăm pe doamna Wood să jelească, iar noi ne vom întoarce la Londra.

— Vin şi eu, a strigat ea, ridicându-se în picioare.

— Nu, a zis Oscar cu fermitate, deocamdată nu. E prea curând. Va sosi şi vremea aceea, neîndoielnic, dar acum nu poţi face nimic în Londra.

— Dar vreau să te ajut, domnule Wilde, după puterile mele.

Oscar a rămas lângă uşa salonaşului şi a examinat una dintre stampele de mari dimensiuni, înfăţişând o furtună pe mare. S-a întors şi a privit-o fix pe doamna Wood.

— Te-aş ruga să-mi mai răspunzi la o întrebare…

— Cu plăcere, a zis ea.

Acum lacrimile din ochi i se uscaseră şi îşi ţinea capul drept.

— Prinţul tău – tânărul William O'Donnell – a fost tatăl lui Billy Wood?

— Da, a răspuns ea.

— Dar când a murit pe mare, William O'Donnell nu ştia că va avea un fiu.

— Nu, n-a ştiut, a zis ea şi a clătinat din cap. Sărmanul William, a suspinat ea. N-a avut habar. Nici nu s-ar fi putut. Totul s-a întâmplat pe neaşteptate.

Oscar i-a zâmbit încurajator.

— Când l-ai întâlnit pe William O'Donnell?

— Ne-am cunoscut în august – în aceeaşi lună când am sosit aici şi când am împlinit optsprezece ani. Mă aflam la The Castle doar de câteva zile. El

s-a apropiat, „să se prezinte”, aşa a zis. M-a găsit pe coate şi genunchi, frecând treptele de la intrare. Ţin minte şi acum primele lui cuvinte: „Bună dimineaţa, doamnă… sau domnişoară?” Purtam chiar şi atunci o verighetă şi mă îmbrăcam ca o văduvă; mă ascundeam în spatele acelei măşti. Mă făcea să mă simt mai protejată şi mai în vârstă decât anii pe care-i aveam. Preţ de o clipă, doamna Wood şi-a dus palmele la ochi, apoi a surâs şi le-a coborât. Şi-a scos şapca în faţa mea. Avea părul auriu. Mi-a zis că îngrijea farul North Foreland şi că deschisese o listă de subscripţii pentru întreţinerea bărcii de salvare din golful Viking. Mi-a spus că pe barca aceea lucra chiar el. Domnule Wilde, avea un zâmbet minunat. Şi era foarte atrăgător. Fără să mi-o ceară, i-am promis imediat un şiling pe lună pentru întreţinerea bărcii de salvare. L-am invitat în casă, chiar în încăperea asta, şi i-am oferit un pahar de limonadă. În acea după-amiază ne-am împrietenit, iar după câteva zile am devenit iubiţi.

A tăcut o clipă şi s-a uitat la inelele de pe deget.

— Cine a ştiu de prietenia voastră? a întrebat-o Oscar.

— Nimeni. Era secretul nostru. The Castle devenise regatul nostru tainic. Eram ca nişte copii care trăiam într-un basm, inventat chiar de noi. Eu aveam optsprezece ani. El, şaptesprezece. Ce tineri eram… Ne jucam împreună. Râdeam şi cântam. Şi am făcut dragoste. Ştiam amândoi că păcătuiam, şi cu toate astea… Cum putea fi un păcat când totul se petrecea atât de firesc şi ne făcea să fim fericiţi că trăim?

Oscar a examinat inscripţia de sub stampa de pe perete.

— Aşadar, William a murit la aproximativ cinci luni după ce v-aţi cunoscut, a zis el, în noaptea de 7 ianuarie 1874, în puternica furtună care a făcut velierul *Dolphin* să eşueze pe bancurile Goodwin.

— Da, a confirmat ea. Trei bărci de salvare au plecat să ajute vasul prins de furtuna aceea îngrozitoare. Cinci oameni au murit atunci. William era cel mai tânăr. Am descoperit că eram însărcinată trei săptămâni mai târziu. Nu am spus nimănui cine era tatăl. Singură am purtat sarcina – şi ruşinea de a părea o văduvă cu un copil din afara căsătoriei. Singură, domnule Wilde. Nimeni nu mi-a ştiut secretul. Nici acum nu-l cunoaşte nimeni, în afara ta şi a lui… Edward O'Donnell, a zis ea şi a tresărit pronunţând acel nume.

— Bruta pe care am văzut-o pe stradă? am întrebat, ridicând ochii din carnetul de notiţe.

— Da, a răspuns doamna Wood. El nu ştie sigur care este adevărul. N-am recunoscut nimic faţă de el. Dar a bănuit. Şi-şi dă seama că nu s-a înşelat.

— Acest Edward O'Donnell, a zis Oscar, este tatăl lui William?

— Nu, este fratele mai mare al lui William, iar când bea, devine la fel de lipsit de inimă şi de crud pe cât era de tandru şi de iubitor William al meu. De doi ani încoace, Edward O'Donnell mă torturează neîncetat.

— De doi ani? s-a mirat Oscar.

— Pe vremea când a murit William şi s-a născut Billy, Edward se afla departe de ţară. Este cu zece ani mai mare decât William. La şaisprezece ani, se angajase pe un vas francez cu abur şi şi-a căutat norocul în Canada. La început i-a mers bine, dar apoi ajuns la Montreal, trăind printre francezi, s-a apucat de băutură. În cele din urmă, sărac lipit pământului, a găsit un vas care să-l aducă acasă. Până acum doi ani nici nu am ştiut de existenţa lui. Brusc, un nou val de durere a doborât-o. Omul ăsta mi-a distrus viaţa, a spus ea suspinând, mi-a ruinat-o. Tot el l-a distrus şi pe Billy. Moartea lui Billy e vina lui Edward.

— Calmează-te, doamnă, i-a spus Oscar. Ţi-am promis: cel răspunzător de moartea lui Billy va fi adus în faţa justiţiei.

— Direct, ori indirect, Edward O'Donnell este vinovatul, a strigat ea. El l-a dus la Londra. L-a corupt. L-a dat pe mâna unui om pe nume Bellotti şi, din pricina acestuia, a ajuns să ducă o viaţă de viciu. Îmi vine să intru în pământ de ruşine. Până când a intrat el în viaţa noastră, am trăit în curăţenie.

— Păstrează-ţi cumpătul, i-a spus Oscar, încă eşti curată.

— Ba nu sunt, a exclamat doamna Wood. L-am primit pe Edward în patul meu. El a insistat, iar eu am consimţit, domnule Wilde. A zis că avea dreptul ăsta, ca frate al lui William. (Apoi a început să plângă dezlănţuit.) A mai spus că, dacă nu mă supun lui, o să-mi dea în vileag secretul. Ar fi trebuit să-l las să o facă. De ce i-ar fi păsat lumii? Numai că eu m-am dat lui la furie şi beţie. A venit la mine acasă cu o scrisoare pe care William i-o trimisese în urmă cu paisprezece ani. Nu era decât un bileţel, câteva rânduri, dar îi spunea că mă cunoscuse – că eram o văduvă „cu stare" şi „iubirea vieţii lui"… Edward a ghicit restul şi a profitat de asta. I-am îngăduit să locuiască aici, cu noi. I-am oferit adăpost. I-am dat bani. Pentru că era fratele lui William, unchiul lui Billy, din acelaşi sânge cu el, şi mi-am lăsat copilul să cadă sub influenţa lui. I-am permis să-l ducă pe Billy la Londra. Billy voia să descopere lumea şi să-şi caute norocul. Dumnezeu m-a pedepsit pentru slăbiciunea şi *păcătoşenia* mea. Familia Skipwith avea dreptate. Nu trebuie să râzi de Domnul.

Suferinţa ei se transformase în furie, dar la fel de repede şi-a recăpătat controlul. Ştergându-şi din nou ochii şi aranjându-şi rochia, a întins o mână spre Oscar şi i-a zis:

— Iartă-mă, domnule Wilde. Ai venit însoţit de prietenul tău având cele mai bune intenţii, iar eu mi-am vărsat toate necazurile şi suferinţele în faţa

voastră. Acum vreţi să vă întoarceţi la Londra. Înţeleg asta.

Oscar şi-a mai plimbat o dată privirea prin cameră.

— Vom reveni curând, a zis el, când vom avea ştiri. Până atunci, crezi că vei fi în siguranţă?

— Da. Acum nu mai prezint niciun interes pentru Edward O'Donnell. Şi-a împlinit voia. Mai rău decât atât nu-mi putea face. Pe de altă parte, încă are nevoie de mine. Chiar când e beat ştie asta. I-am dat o cameră de lângă bucătărie. Are o cheie de la uşa ce duce la subsol. Vine şi pleacă după cum pofteşte. Deseori nu-l văd zile în şir. Când s-a întors, uneori era treaz şi ţineam la el pentru că semăna oarecum cu William al meu. Doar e fratele lui. Şi unchiul lui Billy. Ne-a distrus, ştiu asta… dar e tot ce mai am.

Imediat ce doamna Wood a închis uşa în urma noastră, Oscar a spus:

— Există un birou telegrafic la gară, unde vom găsi, neîndoielnic, un adevărat domn Jingle. Înainte de a lua trenul, îi vom trimite o telegramă lui Fraser. Îi voi spune despre verighetă. Îi vom spune şi despre O'Donnell şi Bellotti. Nu va avea altă soluţie şi ne va primi din nou.

9
O lumânare la fereastră

Dar Aidan Fraser avea altă soluţie, la care a şi apelat.

Când am ajuns la Clubul Albemarle, se făcuse miezul nopţii. Uşa principală era încuiată, iar ferestrele de la stradă, cufundate în întuneric. Cu toate acestea, Oscar a sunat la clopoţel. Aproape instantaneu, Hubbard a deschis uşa mare şi, cu un gest slugarnic, a făcut un pas înapoi, murmurând:

— Domnule Wilde, aveţi nevoie de un păhărel înainte de culcare?

— Mulţumesc, i-a spus Oscar, strecurând o monedă în mâna majordomului, meriţi şi tu unul. (Nu l-am văzut niciodată pe Oscar scotocindu-se prin buzunare după mărunţiş. Fără niciun efort, asemenea unui prestidigitator de clasă, părea să aibă întotdeauna moneda potrivită între degete, la momentul cel mai nimerit.) Sunteţi pregătiţi de închidere, din câte văd. O să ne aşezăm în colţul Keppel. N-o să te reţinem mult, îţi promit. Vreun mesaj pentru mine?

— Patru telegrame, domnule, a zis Hubbard cu un aer mulţumit. O să vi le aduc imediat, odată cu şampania.

Clubul Albemarle încă nu instalase lumină electrică. Am rămas, în semiîntunericul de cavou, la lumina lămpii cu gaz din colţul Keppel – un intrând situat lângă scara principală a clubului. Acel loc îşi luase numele de la tânărul frumos – cu ochi şăgalnici şi gură atrăgătoare – al cărui portret, despre care se spunea că ar fi fost realizat de sir Godfrey Kneller, împodobea peretele. În vârstă de nouăsprezece ani, Arnold Joost van Keppel venise în Anglia din Olanda în suita regelui William al III-lea. Era partenerul sexual al regelui, după cum se bârfea pe vremea aceea. În orice caz, era,

incontestabil, unul dintre favoriţii suveranului. În vârstă de douăzeci şi şase de ani, în 1696 a devenit primul conte de Albemarle. Ori de câte ori vedea acel portret, Oscar obişnuia să scoată un suspin slab şi să şoptească:

— Şi eu am fost cândva adorat.

Hubbard ne-a adus şampania şi telegramele. Oscar a examinat plicurile pe rând.

— Cred că vom începe cu aceasta, a zis el, rupând un plic. Este de la prietenul nostru – dacă putem să-l considerăm astfel.

Mi-a întins-o. Am citit-o cu un aer nesigur: REGRET MULT. NU TE POT ÎNTÂLNI IMEDIAT. VOM LUA LEGĂTURA LA MOMENTUL POTRIVIT. CELE MAI BUNE URĂRI FRASER.

— Ce înseamnă asta? am întrebat eu.

El deschisese deja cel de-al doilea plic.

— Un al doilea mesaj de la inspectorul Fraser – acesta, din câte se pare, a sosit la exact o oră după primul.

— S-a răzgândit?

— S-a gândit mai bine, în orice caz, a spus Oscar, citind telegrama: AM CONVINGEREA CĂ VEI ÎNŢELEGE DUPĂ CE VOI OFERI EXPLICAŢII. FRASER.

— Ţine să ne liniştească, a constatat Oscar. Mă-ntreb de ce.

— Dar nu ne linişteşte defel, am exclamat, nicidecum! Edward O'Donnell este în libertate. Ar putea comite alte atrocităţi.

Oscar a pus paharul pe masă şi m-a măsurat cu ochi mari.

— Robert, nu O'Donnell e criminalul, a zis el şi a râs. Fii serios, prietene, nu ţi-ai dat seama de asta?

— Ba este, am protestat. Doar l-am văzut. Ştim cum se poartă. Am ascultat povestea doamnei Wood…

— O'Donnell e doar o brută şi un beţiv.

— Exact.

— Robert, cel care l-a ucis pe Billy nu era un beţiv. Cadavrul lui era întins pe podea, cu braţele încrucişate pe piept, având lumânări gata să se stingă de jur-împrejur. După nici douăzeci şi patru de ore, ai văzut şi tu scena crimei – şi ai simţit mirosul cerii de albine cu care se lustruise podeaua. Cadavrul dispăruse, iar în cameră era ordine, curăţenie, fuseseră şterse toate urmele, cu excepţia acelor picături de sânge descoperite de Arthur sus, pe un perete. Nimic din toate astea nu ar fi putut fi făcut de un beţiv nespălat ca Edward O'Donnell.

— Dar doamna Wood a spus că el poartă vina…

— Indirect, poate. Probabil că el l-a dus pe băiat la Londra în ziua aceea fatală. Da, Robert, O'Donnell ne-ar putea conduce la făptaş, dar nu el a ucis: sunt convins de asta.

— Doamna Wood a spus că O'Donnell i l-a prezentat pe Billy lui Bellotti şi…

— Da, m-a întrerupt Oscar, m-a intrigat asta, deoarece Bellotti, după cum îţi aminteşti, ne-a spus că l-a cunoscut pe Billy în urmă cu doi ani, când a stat la The Castle. Crezi că doamna Wood a uitat că domnul Bellotti a stat în acea vară la hotelul ei?

— Tot ce se poate, m-am aventurat eu.

Oscar a pufnit în râs.

— Nu cred, Robert. O prezenţă precum aceea a domnului Bellotti nu se uită cu una, cu două.

— Vrei să spui că doamna Wood ne-a minţit? am întrebat eu, incapabil să cred una ca asta.

— Robert, eu spun doar că, atunci când e vorba de o crimă, nu trebuie să ai încredere în nimeni. Mai ales când lucrurile se încurcă, ţine minte – mai presus de toate. Minciuna este cuvântul de ordine. Păi, uită-te la mine! Am scos acea verighetă de pe degetul lui Billy, probabil la câteva minute după ce a fost ucis – mâna nu i se răcise încă, iar degetele îi erau încă moi şi mobile. I-am spus lui Conan

Doyle despre inel? Am adus vorba despre el faţă de Fraser?

— Înseamnă că ai avut motivele tale, am zis eu. Probabil că doamna Wood nu ar fi crezut că Billy a murit dacă nu-i arătai verigheta.

— Într-adevăr, a confirmat Oscar. Am avut motive – aşa cum Susannah Wood a avut motive să considere că Edward O'Donnell, nu ea, l-a prezentat pe nefericitul ei fiu lui Gerard Bellotti.

— Presupun că vom reveni la Bellotti, nu? O să-l mai luăm la întrebări, nu-i aşa?

— La momentul potrivit, mi-a răspuns prietenul meu cu un aer degajat.

— N-ar trebui să-l interogăm noi pe O'Donnell, dacă Fraser nu o face?

Oscar mi-a zâmbit şi a ridicat încet paharul de şampanie în direcţia mea.

— Nu cred că eu sau tu – deşi suntem robuşti – am reuşi în vreun fel să interogăm o brută precum Edward O'Donnell.

— Bine, şi atunci, de la cine e cea de-a treia telegramă? Poate că, până la urmă, inspectorul Fraser s-a hotărât să ne vină în ajutor.

Oscar a desfăcut cel de-al treilea plic.

— Nu, a spus el, citind conţinutul telegramei, asta e de la Stoddart – editorul meu din America. Vrea să scriu o sută de mii de cuvinte până în noiembrie! Lucru absurd. Nu există o sută de mii de cuvinte frumoase în limba engleză.

— Şi vei accepta?

— Trebuie, a spus el, cu un suspin. Am nevoie de bani. S-a aplecat spre mine cu sticla de şampanie şi mi-a umplut din nou paharul. Robert, munca este blestem pentru clasele băutoare. Trebuie să ne plătim plăcerile. Domnul Stoddart îmi oferă un avans de o sută de lire.

Am fost impresionat, dar şi invidios. (în acea perioadă lucram la studiul despre Emile Zola şi, anticipam pentru efortul meu un onorariu de cel mult zece-cincisprezece lire.)

— Voi începe chiar mâine povestirea pentru Stoddart. Îi voi face o vizită mătuşii Jane. Îmi iau carneţelul de notiţe şi o să mă aşez în spatele grădinii ei, sub crengile de ilice.

— Oscar, am zis eu cu un zâmbet, dar nu ai nicio mătuşă Jane.

— E foarte bătrână, mi-a răspuns el, privindu-şi paharul. Dacă mă gândesc mai bine, nu mai trăieşte. A murit din cauza neglijenţei altora. Oamenii ca tine n-au crezut niciodată în ea. Cei tineri sunt lipsiţi de inimă. Cum nu voi putea sta la mătuşa Jane, o să mă duc la Oxford.

După cum urma să aflu, Oxford era un loc deosebit pentru Oscar. În momente dureroase, când căuta un refugiu ori mângâiere ori consolare, sau când simţea nevoia unei diversiuni, ori dorea să se inspire, se ducea la Oxford. Acolo, prin anii 1870, când era un student strălucit, auzise pentru prima oară trompetele gloriei şi gustase din fructul dulce-amărui al renumelui pe plan naţional. Oxfordul rămânea izvorul mitului numit Oscar Wilde. Oscar ştia şi nu uita niciodată asta.

Iar eu nu uit că Oscar, deşi un adevărat gentleman, nu era englez, ci irlandez. Înţelegea obiceiurile englezeşti (nu găseai un mai bun cunoscător) şi vorbea engleza cum doar un irlandez poate s-o facă, fusese educat într-o şcoală de stat englezească; nu avea percepţia englezească asupra lui Dickens; nu juca rugby (să ne imaginăm ce ar fi însemnat asta!) şi nici nu se sinchisea de crichet; nici nu călărea alături de ogari şi nu mergea la vânătoare ori la pescuit. Nu purta cravata fostei sale şcoli. În Anglia, în general, era un outsider. Lucru unic, la Oxford se simţea în largul lui; era acasă. Îi plăcea să spună: „Oxfordul este capitala iubirii romantice şi, în felul său, a rămas memorabil precum Atena.” L-am zgândărit spunându-i că era atât de sentimental în legătură cu Oxfordul doar pentru că acolo – când avea douăzeci de ani – îşi trăise tinereţea din plin. Cu o

indignare mimată, el mi-a reproşat: „Robert, nu mi-am trăit tinereţea. N-am făcut decât să mi-o exprim, atâta tot.”

Oscar susţinea că venera Oxfordul pentru arhitectura şi viaţa sa intelectuală, dar în realitate, îl atrăgeau acolo mereu, mereu, promisiunea şi perspectiva tinereţii. Se ducea la Oxford să-şi petreacă timpul cu studenţii şi cu profesorii mai tineri, să se amuze de conversaţia lor, să se lase fermecat de frumuseţea lor şi să simtă căldura admiraţiei lor. A recunoscut totul în acea noapte, la Clubul Albemarle.

— Văd ceea ce vreau să văd din mine reflectat în ochii lor, a zis el. Mă uit la feţele lor ca într-o oglindă şi, vreme de o clipă, mă simt din nou tânăr. Tinereţe! Tinereţea, Robert! Nimic nu e mai de preţ pe lume!

Am izbucnit în râs.

— Oscar, acum patruzeci şi opt de ore, pe lume nu exista nimic altceva decât justiţie. Din câte-mi aduc aminte, alaltăieri, stimulat de vinurile fine de la restaurantul domnului Simpson, ţineai cu orice preţ să devii prietenul celor singuratici. Ai jurat să nu-ţi afli odihna până ce nu-i faci dreptate lui Billy Wood. Acum, s-ar părea că tinereţea este totul, iar dreptatea înseamnă să-ţi iei o vacanţă şi te plimbi cu vaporul până la Oxford.

Prietenul meu s-a încruntat şi m-a privit cu severitate.

— N-o să mă duc cu vaporul până la Oxford. O să iau trenul. Iar când voi ajunge acolo, nu voi uita de dreptate. Investigaţia noastră va progresa, Robert, chiar şi fără noi. Am metodele mele. Cu un gest de conspirator, şi-a frecat nasul. Am spionii mei. Sst.

Hubbard ne dădea târcoale. Terminasem şampania. Ne-am ridicat. Puţin nesiguri pe picioare, am părăsit colţul Keppel, am traversat holul şi am ieşit în stradă. Am rămas locului în tăcere pe treptele de la intrarea în club, percepând

noaptea, ascultând cum portarul, cu mână grea, răsucea cheile în broaşte şi zăvora uşa în urma noastră.

În faţa noastră, strada era întunecoasă şi neprimitoare. Pe vremea aceea, pe străduţele ce porneau din Mayfair erau extrem de puţine lămpi de iluminat. În aerul nopţii plutea o undă de îngheţ; luna stătea ascunsă sub stratul gros de nori. Oscar m-a prins de mână şi a zis:

— Fii bun şi du-mă până la locul unde se află trăsurile.

— Bineînţeles, i-am răspuns.

Am coborât treptele şi am cotit în stânga, luând-o pe Albemarle Street. Încet, mergând la braţ, ne-am îndreptat spre Piccadilly. Se făcuse aproape două dimineaţa, iar bezna învăluia totul atât de strâns, încât era dificil să vedem la mai mult de câţiva paşi în faţă. Strada pustie era tăcută ca o morgă. Auzeam doar zgomotul paşilor noştri, nimic mai mult. Apoi, pe neaşteptate, când am trecut prin dreptul hotelului Albemarle, şase clădiri mai jos de club, am simţit, fără să o văd, prezenţa unei siluete ascunse în întuneric.

— Hai, Robert, să mergem mai repede, mi-a şoptit Oscar.

Am iuţit ritmul şi, în acelaşi timp, am auzit paşi în urma noastră. M-am oprit brusc; paşii s-au oprit şi ei. Imediat după aceea, Oscar m-a tras înainte.

— Hai! a şuierat el.

Inima a început să-mi bată mai tare; mi-am simţit gura uscată. În vreme ce ne continuam drumul, ba păşind, ba alergând, silueta aceea se ţinea pe urmele noastre în acelaşi ritm. Am dat să întorc capul peste umăr, dar Oscar a murmurat:

— Nu! Şi m-a tras mai departe.

Din colţul ochiului, zărisem o siluetă cu mantie. Era un bărbat de statură obişnuită, dar bine clădit. Mai mult nu am reuşit să disting. Am vrut să mă mai uit o dată, dar Oscar nu m-a lăsat.

— E O’Donnell? am întrebat în şoaptă.

— Nu, mi-a răspuns el. Nu e nimeni.

Aproape că ajunsesem în Piccadilly. În faţa noastră se vedeau lumini. Oscar a încetinit ritmul.

— Eu tot cred că e O'Donnell, am insistat.

Oscar s-a oprit brusc.

— Nu e nimeni, Robert, absolut nimeni. Uită-te.

Ne-am întors şi am privit amândoi cu atenţie de-a lungul străzii întunecate. Nu se vedea nimeni. Bărbatul dispăruse. Strada părea pustie, dar apoi, brusc, am auzit amândoi paşi furişaţi.

— Asta ce mai e? am strigat eu.

— Nimic, mi-a răspuns Oscar, doar un băiat.

Îndepărtându-se pe stradă, dispărând în întuneric, am zărit o siluetă scundă, cu capul mare.

— E piticul lui Bellotti.

— Nu cred, a zis Oscar, chicotind. Vino, să găsim o trăsură.

La colţul dintre Piccadilly şi Albemarle Street se afla un poliţist tânăr. Când ne-am apropiat, el a dus mâna dreaptă la caschetă, în semn de salut.

— Bună seara, domnule poliţist, i-a spus Oscar, însoţindu-şi vorbele cu un gest din cap.

— Bună seara, domnilor, i-a răspuns tânărul poliţist. E o seară cam rece pentru perioada asta a anului.

Am traversat Piccadilly către staţia de trăsuri de noapte, acolo unde acum se află hotelul Ritz. Cât am aşteptat să vină o trăsură, Oscar a scos telegramele din buzunarul interior al hainei şi a început să le aşeze în ordine în portofel.

— Mâine îi voi trimite lui Fraser un bilet de la Oxford, a zis el. O să-l anunţ ce am aflat astăzi de la doamna Wood. Îl voi informa că ştim despre Edward O'Donnell. Nu voi omite niciun amănunt.

— Mă bucur.

— Şi imediat după ce primesc o veste de la Fraser, te voi anunţa, Robert, n-ai nicio teamă.

Am remarcat că Oscar nu deschisese ultima telegramă.

— N-ai citit toate telegramele, am zis eu. Dacă e tot un mesaj de la Fraser?

— Nu, mi-a răspuns el, ridicând în aer plicul nedesfăcut. Vine din Yorkshire. De la Constance.

— Dar nu l-ai desfăcut.

— Nici nu e nevoie. Îi pot citi gândurile.

În joacă, i-am luat plicul din mână.

— Şi ce scrie aici?

— Dacă ţii cu orice preţ să afli, scrie: „Te iubesc, acum şi întotdeauna."

— Îmi dai voie? l-am întrebat. El mi-a zâmbit şi a încuviinţat cu o mişcare din cap. Am desfăcut plicul, scoţând telegrama. Erau exact cuvintele anticipate:

TE IUBESC: ACUM ŞI ÎNTOTDEAUNA.

— „Întotdeauna!" a exclamat el. Îngrozitor cuvânt, Robert, nu crezi? Când îl aud, mă cutremur. Femeilor le place foarte mult să folosească acest cuvânt. Strică orice relaţie încercând să o facă să ţină o veşnicie.

În acel moment a apărut o trăsură. Oscar a băgat portofelul în buzunar şi a urcat.

— Noapte bună, Robert. Am avut o zi plină – până în ultima clipă. Să-ţi notezi asta în jurnal. Şi nu uita, acum pentru mine eşti doctorul Watson.

— Noapte bună, Oscar. Ai grijă!

În timp ce urmăream trăsura lui îndepărtându-se, a mai sosit una şi, fără să stau prea mult pe gânduri, temându-mă dintr-odată pentru soarta prietenului meu, am decis să-l urmăresc, să mă asigur că va ajunge acasă în siguranţă. După ce m-am suit în trăsură, i-am spus vizitiului:

— Urmăreşte trăsura aceea, te rog, dar de departe.

— S-a făcut, domnule, mi-a răspuns vizitiul imperturbabil, de parcă urmărirea altor trăsuri prin East End la primele ore ale dimineţii era ceva obişnuit. Poate că aşa stăteau lucrurile. Rămasă la o distanţă discretă de aproape o sută de metri, trăsura noastră a urmat-o pe aceea a lui Oscar, care

s-a îndreptat nu spre Chelsea, aşa cum mă aşteptasem, ci spre nord, spre Soho. Am trecut prin Piccadilly, dincolo de piaţă, intrând pe cel mai nou drum din Londra: Shaftesbury Avenue. Circulaţia era foarte redusă la ora aceea şi pe trotuare se vedeau foarte puţini oameni: câteva nefericite femei ale nopţii, umblând două câte două, încă văzându-şi de meseria lor; grupuri mici de bărbaţi pe care obişnuiam să-i numim „Nu mergem acasă decât în zori, băieţi”, porniţi în căutarea unui loc unde să bea ceva; şi câte un membru solitar al clubului Pall Mall, analizând posibilităţile ce i se ofereau. Distanţa dintre trăsurile noastre s-a redus puţin când am trecut prin dreptul noului Teatru Liric – unde pe vremea aceea apărea tânăra Marie Tempest – şi am cotit brusc pe Frith Street. Am început să intuiesc încotro ne îndreptam şi, când vehiculul în care se afla Oscar a intrat în piaţa Soho, i-am strigat vizitiului:

— Hei! Opreşte!

Trăsura lui Oscar a oprit şi ea. L-am urmărit pe prietenul meu coborând şi rămânând pe trotuar, privind în sus, la clădirea înaltă şi îngustă din partea de est a pieţei. Era înveşmântată în beznă, cu excepţia unui cerculeţ de lumină care ieşea în evidenţă, ca o garoafă prinsă la butoniera unei haine negre. La fereastra de la etajul trei, în picioare şi ţinând o lumânare aprinsă, stătea fata cu chipul desfigurat. De jos, din stradă, Oscar a privit drept spre ea. În momentul când l-a văzut, ea a tresărit, apoi a ridicat o mână, schiţând un fel de salut. Oscar a ridicat şi el mâna drept răspuns şi, imediat după aceea, ea s-a aplecat spre lumânare şi a stins-o dintr-o suflare. Fereastra s-a întunecat. Oscar a urcat din nou în trăsură şi a pornit la drum.

— Dă-i bice, i-am spus vizitiului. Urmăreşte-l în continuare.

Aşa a şi făcut – spre nord, ieşind din piaţa Soho, apoi spre vest, de-a lungul Oxford Street, la sud pe Bond Street şi apoi pe Albemarle Street, până în

uşa din faţă a hotelului Albemarle, aflat în apropierea clubului cu acelaşi nume, pe care Oscar şi cu mine îl părăsisem cu doar patruzeci de minute în urmă. Câteodată, Oscar trăgea peste noapte la hotelul Albemarle. Ştiam asta, dar cum nu anticipasem că trăsura lui va opri acolo, a mea, din nefericire, se afla imediat în urma ei.

Oscar a urcat treptele spre uşa hotelului şi a sunat la clopoţel. Aproape imediat, uşa s-a deschis larg, iar portarul de noapte s-a dat deoparte pentru a-l lăsa să intre. Când să treacă pragul, Oscar s-a oprit o clipă, s-a întors pe jumătate spre stradă şi a strigat:

— Noapte bună, Robert. După cum vezi, n-am păţit nimic.

A doua zi dimineaţă, Oscar a plecat la Oxford şi a început să scrie ceea ce avea să devină *Portretul lui Dorian Gray.* Vreme de şase săptămâni nu am primit nicio veste de la el.

10
16 octombrie 1889

L-am revăzut pe Oscar Wilde abia pe 16 octombrie 1889, când împlinea treizeci şi cinci de ani. La sugestia lui, ne-am întâlnit în apropierea chioşcului de flori care se află la intrarea în staţia trenurilor subterane din Sloan Square. El îmi propusese să ne întâlnim la patru şi jumătate şi mă rugase să nu întârzii – astfel că, poate pentru prima oară, am ajuns la timp. Abia aşteptam să-l văd. Îmi lipsise mult.

Am rămas oarecum şocat de înfăţişarea lui, pentru că, deşi arăta bine – ţinea capul sus, iar obrajii, de obicei palizi, aveau o culoare roz, sănătoasă – era îmbrăcat din cap până în picioare în straie de doliu. Haina îi era neagră, la fel şi cravata, şi ţinea în mâna înmănuşată un joben negru la care avea o bandă de mătase neagră, în semn de doliu. Lucru şi mai curios, deşi îmbrăcat în haine de doliu, chipul lui era numai zâmbet.

— Tinereţea zâmbeşte fără niciun motiv, mi-a zis când am dat mâna cu el. Este unul dintre principalele ei farmece. Zâmbesc pentru că mă bucur să te revăd, Robert, chiar foarte mult.

— Şi eu sunt fericit să te văd, i-am răspuns, dar felul în care eşti îmbrăcat mă alarmează.

S-a uitat la hainele de doliu şi mi-a explicat:

— Din întâmplare, azi e ziua mea de naştere, Robert, şi la fiecare asemenea aniversare jelesc trecerea unui alt an de tinereţe în nimicnicie, din cauza întunericului crescând ce pândeşte vara mea… *Tempus fugit irreparabile!* Şi zicând acestea, şi-a pus o mână pe umărul meu. Însă nu am pierdut vremea în aceste şase săptămâni care au trecut, deşi timpul m-a stors. Am făcut progrese remarcabile la povestirea mea pentru Stoddart.

— Mă bucur să aud asta, am zis.

— Şi progrese negative în investigaţia noastră privind uciderea lui Billy Wood.

— Progrese negative? am repetat. Ce înseamnă asta?

— Înseamnă, a zis el, îndreptându-şi atenţia de la mine spre chioşcul de flori, că am eliminat tot felul de variante – scutindu-ne astfel să mai cheltuim timp şi eforturi ca să cercetăm piste care nu duc nicăieri, trimiţându-i pe alţii să le investigheze în locul nostru. A rămas în contemplarea unei găleţi pline cu trandafiri de un roşu aprins. De pildă, în ultimele şase săptămâni, spionii mei le-au vizitat pe toate menajerele care au figurat în ultima vreme în registrele domnilor O'Donovan & Brown din Ludgate Circus – şi niciuna nu pare să se fi aflat măcar în preajma casei din Cowley Street numărul 23 în ziua când a fost ucis bietul Billy.

Am izbucnit în râs.

— Şi cine sunt acei „spioni" ai tăi, Oscar?

Mi-a aruncat o privire.

— Agenţi secreţi, Robert. Dacă ţi-aş spune cine sunt, asta ar i-ar face inutili, nu? Crede-mă, totuşi, că sunt oameni de treabă, pe care mă bizui. Cât am stat la Oxford şi am scris, ei au colindat străzile din Londra şi Broadstairs – stând cu ochii pe principalii suspecţi. Robert, vei rămâne dezamăgit aflând că, în absenţa noastră, nici Edward O'Donnell, nici Gerard Bellotti nu au avut un comportament suspect. Dacă s-ar fi făcut vinovaţi de crimă, probabil că s-ar fi gândit să părăsească ţara ori ar fi încercat să o facă… În realitate, potrivit informaţiilor pe care le-am primit, fiecare dintre ei şi-a văzut de treburile lui, ca de obicei.

— Iar doamna Wood?

— Am corespondat cu ea, a zis el, admirând din nou vasul cu trandafiri şi alegând cu grijă un singur fir. Suferinţa ei este adâncă şi deloc mimată. Nu cred că ar putea fi ucigaşul nostru, dar sunt convins că nu ne-a spus tot ce ştie.

Încruntându-mă, l-am privit.

— Aşadar, după şase săptămâni nu am înaintat deloc?

— Ba am progresat, chiar foarte mult, Robert, a zis Oscar, punându-mi trandafirul la butonieră.

— Această floare de toamnă a fost numită în onoarea Prinţului Negru. Merită şase pence, nu crezi? Am ajuns *mult* mai departe, *mon ami.* Am eliminat o mulţime de piste false – şi am reuşit să obţinem o audienţă la inspectorul Fraser de la Scotland Yard!

— Dumnezeule! am exclamat. Mergem din nou acolo?

Brusc, m-am alarmat gândindu-mă cum ar putea fi privită înfăţişarea funerară a lui Oscar de oamenii mai puţin lipsiţi de imaginaţie de la Poliţia Metropolitană.

— Nu, mi-a răspuns Oscar, îndepărtându-se de chioşcul de flori şi conducându-mă spre piaţă, mergem până în Lower Sloane Street numărul 75 – aici, pe stânga. Fraser ne-a invitat acasă la el. A spus că „ar fi mai înţelept" să ne întâlnim acolo. Chiar m-a sfătuit să vin incognito şi fără însoţitor.

— Aşadar, am spus eu şi am chicotit, aşa se explică îmbrăcămintea sumbră…

— Şi prezenţa ta nepreţuită, Robert! Suntem implicaţi amândoi în problema asta. Prietene, nu vreau să-ţi ascund nimic.

— Mă bucur să aflu asta, am zis cu convingere, grăbindu-mă să adaug: Sunt chiar mândru să aud aşa ceva, pentru că eram mândru de prietenia noastră, mândru să fiu acceptat ca prieten adevărat al celui mai sclipitor bărbat al zilei. M-am mândrit şi cu încrederea nedeclarată pe care am simţit-o între noi, deşi mă intriga – recunosc asta – faptul că Oscar nu-mi dăduse nicio explicaţie privind întâlnirile sale nocturne cu ciudata fată cu chipul desfigurat şi mă uimea propria reticenţă de a-i cere să elucideze acea chestiune. La toate acestea mă gândeam când am traversat spre Lower Loane

Street – strecurându-ne printre un cărucior şi un coşar pe bicicletă – dar nu am spus nimic. Oscar – încântat că un coşar îi tăiase calea, pentru că era superstiţios – m-a strâns de umăr cu o afecţiune camaraderească şi a zis:

— Cred că generozitatea este esenţa prieteniei. Greşesc?

Clădirea din Lower Loane Street numărul 75 era frumoasă, construită din cărămidă roşie şi calcar de Portland, cu un portic cu coloane şi scară de marmură, şi nu semăna cu locuinţa obişnuită a unui inspector de poliţie. Casa, după cum am aflat ulterior, făcea parte din moştenirea lui Fraser. Am urcat treptele, iar Oscar a sunat. Am aşteptat. Am tras cu urechea. N-am auzit niciun zgomot răzbătând dinăuntru. Oscar a tras din nou de cordonul clopoţelului şi, în aceeaşi clipă, uşa a fost deschisă chiar de Fraser – nu de vreun servitor. Arăta aşa cum mi-l aduceam aminte – înalt, zvelt, cu trăsături precis conturate, bine bărbierit, într-o dispoziţie agreabilă, cu faţa albă-ca-zăpada – dar atitudinea lui părea schimbată. În cursul primei noastre întâlniri, se arătase amabil, fără să facă niciun efort. Acum părea agitat, neliniştit şi preocupat de ceva. A rămas surprins de înfăţişarea neobişnuită a lui Oscar şi de prezenţa mea.

Scoţându-şi jobenul, Oscar a spus, imediat ce l-a văzut:

— Nu vă speriaţi, domnule inspector. Garantez pentru discreţia domnului Sherard, iar eu port doliu pentru tinereţea mea pierdută.

Fraser a părut şi mai derutat.

— Nu mă refer la sărmanul Billy Wood, a precizat Oscar, dându-şi seama de confuzia pe care o generase probabil exprimarea lui – ci am în vedere prezenta mea stare de decădere fizică.

Fraser nu a zis nimic, dar s-a tras înapoi cu un aer şovăitor şi ne-a permis să intrăm în hol.

— Ca să-mi recapăt tinereţea, a continuat netulburat Oscar, aş face orice – desigur, cu

excepţia mişcărilor în aer liber, a trezitului devreme şi a renunţării la alcool.

— Cred că ar fi preferabil să discutăm înainte de a bea ceva, a spus Fraser pe un ton sec.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar, agăţându-şi pălăria în cuierul din hol şi aranjând cu grijă banda de mătase neagră. Sunt convins că aţi constatat, domnule inspector, că, deşi alcoolul, consumat în cantitate suficientă, produce ameţeală, singura ameţeală adevărată este conversaţia. Abia aştept să stăm de vorbă.

— Sper să nu fiţi dezamăgiţi, a spus Fraser. Poftiţi, vă rog, în salon.

A traversat holul şi ne-a condus într-o cameră de primire spaţioasă, frumos mobilată. Acolo, în capătul îndepărtat al încăperii, stând în faţa şemineului din marmură albă, îmbrăcat într-un costum pepit din tweed, cu o pipă neaprinsă şi cu o expresie încurajatoare pe chip, se afla Arthur Conan Doyle. Cu toate acestea, atitudinea lui era departe de a fi liniştitoare.

— A, Oscar, Robert, a mormăit el cu stângăcie drept salut, imediat ce am intrat.

Verva lui Oscar părea inepuizabilă. Chiar şi când era extrem de îngrijorat, el nu lăsa să se vadă asta.

— Arthur, ai o expresie foarte gravă, i-a spus el pe un ton de reproş.

— Vă voi prezenta chestiuni de o gravitate deosebită, a intervenit Fraser. Am considerat că ar fi mai bine ca Arthur să asiste la această discuţie – deoarece el este prieten cu ambele părţi. Apoi a făcut un semn către patru fotolii cu spătar înalt ce fuseseră aranjate într-o parte şi în alta a şemineului. Domnilor, permiteţi-mi să trec direct la subiect. Vă rog să luaţi loc.

Am făcut ce ni s-a cerut. Fotoliile erau franţuzeşti şi incomode. Şi atmosfera din încăpere era apăsătoare, lipsită de aer şi ciudat de umedă pentru acea perioadă a anului. Fraser i s-a adresat

direct lui Oscar, privindu-l din când în când pe Conan Doyle, parcă aşteptându-se să fie încurajat. Nu s-a uitat nici măcar o dată în direcţia mea.

— V-am invitat aici, a început el, zâmbind pentru prima oară de la sosirea noastră, tocmai pentru că sunteţi prieten cu Arthur. Este un admirator al dumneavoastră, domnule Wilde – ca şi mine, de altfel. Adevărul este că trebuie să vă transmit amândurora un avertisment, dar şi un sfat.

Oscar i-a imitat zâmbetul.

— Am descoperit persoane care se arată foarte dornice să le ofere altora ceea ce le lipseşte cel mai mult, a spus el, scoţându-şi mănuşile şi aşezându-le cu eleganţă pe măsuţa din lemn de nuc aflată lângă fotoliul lui. Asta este cea mai profundă generozitate, după părerea mea.

Conan Doyle s-a aplecat puţin în faţă şi, cu toată seriozitatea, i-a spus lui Oscar:

— Ascultă-l pe Aidan, te rog. Acceptă-i sfatul.

Ridicând din sprâncene, Oscar a înclinat capul spre Fraser şi a zis:

— Ascult.

Inspectorul s-a mai liniştit. Nervozitatea îi dispăruse. A zâmbit din nou, dezvelindu-şi dinţii extraordinar de albi şi, etalându-şi farmecul, a zis:

— Mulţumesc. Şi vă sunt recunoscător pentru vizita pe care mi-o faceţi astăzi. De asemenea, vă mulţumesc pentru răbdarea dovedită în ultimele săptămâni. Nu v-am căutat dintr-un anumit motiv, care… A tăcut o clipă şi, lipindu-şi degetul arătător de cel mare, le-a dus astfel la buze şi s-a uitat scurt la Conan Doyle, care a dat din cap, făcându-i astfel semn să continue. Domnule Wilde, vă este cunoscută adresa Cleveland Street numărul 19? a întrebat el.

— Nu, i-a răspuns Oscar.

— Între Regent Park şi Oxford Street…

— Ştiu cam pe unde vine. M-aţi întrebat însă dacă adresa mi-e cunoscută. Nu.

Fraser nu a renunţat.

— Îl cunoaşteţi pe lordul Henry Somerset?

— Ştiu la cine vă referiţi, a spus Oscar. E vorba de fiul ducelui de Beaufort. I-am citit opera poetică. I-am făcut o recenzie. Nu are nimic de spus, dar perseverează.

— L-aţi întâlnit?

— Tot ce se poate. Parcă locuieşte la Florenţa, nu?

— A fugit la Florenţa – ca să evite un scandal public.

Oscar a oftat şi, cu degetele mâinii drepte, şi-a şters delicat cracul pantalonului.

— De obicei, scandalurile îi făceau atrăgători, ori cel puţin interesanţi, pe bărbaţi. Acum ele îi distrug.

— Un scandal în care era implicat un tânăr pe nume Harry Smith, a continuat Fraser.

— Nu-mi amintesc acest lucru, a spus Oscar pe un ton apăsat.

— Îl cunoaşteţi pe lordul Arthur Somerset, fratele mai mic al lordului Henry?

— Vă referiţi la „Podge”? Pe el îl ştiu într-o oarecare măsură. Este şef al grajdurilor prinţului de Wales.

— Şi un oaspete obişnuit în Cleveland Street numărul 19.

— Cine? a exclamat Oscar. Prinţul de Wales?

— Nu, domnule Wilde, nu prinţul de Wales, deşi este posibil ca fiul său, prinţul Albert Victor, să fi trecut pe acolo.

Oscar a pufnit în râs.

— Prinţul Eddy? Asta mă surprinde.

Fraser a crezut că a descoperit terenul slab.

— Aşadar, ştiţi despre Cleveland Street numărul 19 şi despre ceea ce se petrece acolo!

— Nu ştiu nimic despre Cleveland Street numărul 19, a spus apăsat Oscar, lovind cu mâna în tăblia măsuţei. Nu am nicio idee despre ceea ce se petrece acolo. Nu ştiu despre ce vorbiţi. Şi nici

nu-mi dau seama încotro bateţi, domnule inspector. Încă vă ascult, dar nu ştiu ce vreţi.

Conan Doyle s-a foit pe fotoliu şi a zis:

— Ia-o cu începutul, Aidan.

Oscar s-a uitat spre mine şi a murmurat, sotto voce:

— Da, în cazul unui basm, cel mai bine este să porneşti cu începutul.

— Foarte bine, a spus Fraser. Acum trei luni, mai precis pe 15 iulie, în cursul unei investigaţii de rutină privind o serie de furturi mărunte petrecute la Poşta Centrală, unul dintre oamenii mei a luat depoziţia unui tânăr care lucra la serviciul telegrame, în vârstă de cincisprezece ani, al cărui nume era Charles Swinscow.

— Nu cunosc pe nimeni cu acest nume, a spus Oscar, nepăsător.

— Mă bucur să aud asta. La data interogatoriului, în buzunarele acestui tânăr s-au descoperit optsprezece şilingi – de patru ori mai mult decât simbria lui săptămânală. Când a fost acuzat că furase banii, Swinscow a negat. A susţinut că-i câştigase în mod cinstit. Când l-am somat să declare cum îi câştigase, a spus că fusese plătit „ca să se culce cu un gentleman”. Întrebându-l cine era acest „gentleman”, ne-a spus că nu-i ştia numele. Iar când am vrut să aflăm unde se petrecuse fapta, ne-a dat adresa: Cleveland Street numărul 19.

Oscar s-a aplecat spre Fraser şi, cu un glas în care şi-a trădat exasperarea, a întrebat:

— De ce-mi spuneţi mie toate acestea?

— Pentru că este pe cale să izbucnească un scandal, domnule Wilde, i-a răspuns Fraser cu răceală, iar o parte dintre persoanele implicate vă sunt cunoscute. Lordul Arthur Somerset…

— L-am întâlnit, este una dintre cunoştinţele mele.

— Lord Euston…

— Numele mi-e cunoscut.

— Prinţul Eddy…

Oscar a surâs.

— Îl cunosc pe tatăl lui. După extinderea imperiului, îl ştie multă lume.

— Urmează să operăm arestări, a spus Fraser.

Oscar a izbucnit în râs.

— Doar nu-l veţi aresta pe fiul cel mare al prinţului moştenitor? a spus el pe un ton ironic.

— Nu, a zis Fraser cu glas serios, apoi a tăcut o clipă. Un peşte atât de mare ar rupe firul. Însă mâine se va emite un mandat de arestare pe numele lordului Arthur Somerset. Lordul Arthur ştie deja. Va părăsi ţara în această noapte, cu vaporul ce traversează Canalul. Şi chiar această încercare de a se sustrage justiţiei va declanşa scandalul public. În ultimele şase săptămâni am ţinut casa din Cleveland Street numărul 19 sub supraveghere neîntreruptă. Este un loc de întâlnire al sodomiţilor. Un bordel masculin. Un cuib al păcatului.

— Îngrozitor, sunt întru totul de acord, a spus Oscar, rezemându-se de spetează şi întinzându-şi mâinile, dar ce legătură are asta cu mine? Şi ce legătură are cu Billy Wood?

Conan Doyle s-a întors spre el.

— Chiar nu înţelegi, Oscar?

Acesta s-a uitat la prietenul său.

— Nu văd legătura, Arthur, deloc. Ştiu şi înţeleg doar că acea crimă s-a petrecut în Cowley Street numărul 23 – o crimă brutală pe care, din anumite motive deocamdată neclare pentru mine, poliţia a refuzat să o investigheze.

Inspectorul Fraser a explodat:

— Domnule, chiar nu înţelegeţi de ce?

— Nu, i-a răspuns Oscar pe un ton stăpânit, nu înţeleg. Sincer să fiu, domnule inspector, am rămas înmărmurit. În acest caz există prea multe lucruri pe care nu le pricep. Mi-aţi zis, de pildă – într-o telegramă – că aţi trimis un poliţist în Cowley

Street 23 să cerceteze scena crimei, dar în realitate nu aţi făcut asta. M-aţi minţit, domnule inspector.

— Domnule Wilde, am făcut-o ca să vă protejez.

— Pe mine? De ce?

— Chiar nu înţelegeţi? Dacă aş fi declanşat o anchetă oficială, nu aş mai fi putut să o opresc, indiferent încotro ar fi dus indiciile.

— Domnule inspector, nu este nevoie să mă protejaţi. Nu am nimic de ascuns.

— Sunteţi sigur, domnule Wilde? Cowley Street 23 şi Cleveland Street 19 – nu sunt amândouă, în aceeaşi măsură, locuri de pierzanie, case ale corupţiei? Iar Billy Wood – indiferent ce s-a întâmplat cu el – nu a fost, la fel ca Harry Smith ori Charles Swinscow, un tânăr ce şi-a vândut trupul pe bani, un nefericit implicat într-un comerţ degradant şi vicios?

Oscar s-a ridicat în picioare, şi-a privit o clipă propria reflexie în oglinda de deasupra şemineului, i-a plăcut ce a văzut în ea, iar apoi – după ce şi-a trecut dinadins un deget de-a lungul plăcii de marmură, de parcă ar fi vrut să verifice dacă nu era prăfuită – s-a răsucit pe călcâie şi, rămânând cu spatele la foc, li s-a adresat lui Aidan Fraser şi Arthur Conan Doyle.

— Domnilor, a zis el, vă mulţumesc pentru bunele dumneavoastră intenţii, chiar dacă nu şi-au atins scopul. Aţi vrut să-mi veniţi în ajutor, văd prea bine asta. Dar vă asigur pe amândoi de un lucru: conştiinţa mi-e limpede ca lacrima. Când am făcut acea vizită în Cowley Street 23, pe 31 august, aveam acolo o întâlnire perfect onorabilă. M-am dus să întâlnesc o persoană cu care am relaţii de prietenie, dar aceasta era reţinută altundeva şi, în loc să o găsesc acolo, spre uimirea şi groaza mea, am descoperit cadavrul sărmanului Billy Wood.

— Altă persoană? a întrebat Fraser. E vorba tot despre un tânăr? Putem şti şi noi numele lui?

— Domnule inspector, vă cam grăbiţi să trageţi concluzii. Din întâmplare, prietenul acesta este o tânără doamnă, dar nu este nevoie să-i ştiţi numele. Ea nu are nicio legătură cu acest caz. Nu a mai ajuns în acea zi în casa din Cowley Street 23. Domnule inspector, persoana ei nu trebuie să vă preocupe. Îndreptaţi-vă atenţia asupra lui Billy Wood.

— Dar Billy Wood… a intervenit Conan Doyle.

Oscar s-a răsucit tăios spre el:

— Da, Arthur, l-am iubit pe Billy Wood. L-am iubit pentru că era tânăr şi sincer, nepăsător şi mereu vesel. L-am mai iubit şi pentru că avea un talent rar – un talent pe care mă mândream să-l stimulez. L-am iubit ca pe un frate mai tânăr sau ca pe un fiu. Vă dau cuvântul de onoare ca gentleman că în relaţiile mele cu Billy Wood nu a existat nimic sordid, imoral, nefiresc ori clandestin. A tăcut un moment, apoi a întins o mână spre Conan Doyle. Sper că măcar tu eşti încredinţat de adevărul spuselor mele în această privinţă.

Doctorul a sărit pe dată din fotoliu şi, plin de însufleţire, i-a strâns mâna lui Oscar.

— Pe deplin încredinţat, fără nicio rezervă.

După ce şi-a retras mâna din strânsoarea zdrobitoare a lui Doyle, Oscar s-a întors spre Fraser care, cu un aer imperturbabil, rămăsese pe fotoliu.

— Şi dumneavoastră, inspectore?

— Nu ştiu ce să zic.

— Te rog, Aidan, a exclamat Conan Doyle, Wilde este un gentleman – nu ar încerca să ne mintă. Crede-l pe cuvânt. Fraser şi-a încrucişat braţele la piept şi a privit spre şemineul gol. Doctorul şi-a pus o mână pe umărul detectivului. Am procedat aşa cum ai socotit că trebuia, Aidan, a continuat el. Am atins subiectul şi am lămurit chestiunea.

Fraser nu părea convins. Pe neaşteptate, Oscar a pufnit în râs şi s-a aplecat spre el.

— Domnule inspector – Aidan – îţi voi spune Aidan, pentru că trebuie să fim prieteni – abia acum mi-am dat seăma de ce eşti prost-dispus. Murătura pe care ai mâncat-o cu brânză la masa de prânz nu ţi-a priit!

Uimit, detectivul s-a rezemat de spătarul fotoliului şi s-a uitat fix la Oscar. Acesta a profitat de avantajul câştigat, insistând:

— Ai fost nervos şi nemulţumit toată ziua, adevărat? Cred că ştiu motivul. Nu are nicio legătură cu noi – totul a fost provocat de o doamnă. Aştepţi vizita unei doamne, nu-i aşa? Sosirea ei îţi provoacă unele temeri. Este vorba de o femeie cu o voinţă puternică – o doamnă care, îndrăznesc a spune, îţi este suficient de apropiată ca să se simtă îndreptăţită să te ia la rost pentru delăsarea tipică burlacilor.

Cu o expresie de suspiciune în ochi, Fraser s-a uitat lung la Oscar.

— De unde Dumnezeu ştii toate acestea?

Oscar a ridicat imperceptibil din umeri.

— Păi, înainte de sosirea lui Arthur, de ce ai dus de aici vasul cu crini ofiliţi de pe măsuţă şi te-ai grăbit să ştergi praful de pe placa de marmură a şemineului?

— M-ai spionat, s-a răstit Fraser la el. Te rog să-mi dai explicaţii.

Înveselit, Conan Doyle şi-a frecat mâinile.

— Nu, a intervenit Doyle cu un aer amuzat, redevenit el însuşi, Oscar a intrat iarăşi în pielea lui Sherlock Holmes. Cum ai reuşit? Spune-ne.

— E de ajuns să-ţi privim manşetele, Aidan, a spus Oscar cu un zâmbet provocator. Mirat, Fraser şi-a ridicat mâinile şi şi-a examinat manşetele. Pe interiorul celei din stânga, ce se poate vedea? O pată mică de grăsime, o combinaţie de cafeniu-închis şi oranj-deschis, sugerând un dreptaci care şi-a pregătit un sandvici cu brânză de Cheshire şi

murături, dar cam în grabă. Dacă ne uităm pe dosul manşetelor, ce remarcăm? O serie de punctişoare ruginii. Ce ar putea fi? Rugină? Nu, punctele sunt prea delicate. Piper cumva? Ori şofran? Or, iată, ce avem aici, pe măsuţă? Polen căzut de pe staminele unor crini ofiliţi… Aidan duce o viaţă de burlac, fără să primească ajutorul cuiva. N-a mai intrat în salonul acesta de câteva zile. Însă astăzi avea oaspeţi şi trebuia să pregătească încăperea pentru ei. Evident, dacă vizitatorii ar fi fost doar bărbaţi, nu s-ar fi grăbit să scoată de aici o vază cu nişte flori ofilite. Ca bărbat, ştie că alţi bărbaţi nu ar observa asemenea amănunte. Dar nu, Aidan aşteaptă o doamnă – poate chiar pe cea care i-a adus florile şi le-a aranjat aici la ultima ei vizită.

Conan Doyle s-a întors imediat spre Fraser şi l-a întrebat:

— Are dreptate?

Fraser şi-a lăsat mâinile în jos şi a zâmbit, arătându-şi dinţii perfecţi.

— Până la ultimul amănunt, a recunoscut el. Domnule Wilde, eşti o persoană deosebită.

— Spune-mi Oscar, Aidan; trebuie să fim prieteni.

— Oscar, a zis inspectorul, ridicându-se în picioare şi întinzându-i mâna, accept ca adevărat tot ce spui. Te previn, totuşi, că pescuieşti în ape tulburi. Şi te sfătuiesc să nu continui cercetarea pe cont propriu. Şi repet ceea ce ţi-am spus deja: în absenţa cadavrului, nu te pot ajuta în niciun fel.

Conan Doyle a tras din pipa goală şi a zis pe un ton sec:

— Ţinând seama de spiritul de observaţie şi de intuiţia dovedite de Oscar, nu am nicio îndoială că, dacă-şi pune în gând, va rezolva misterul, cu sau fără ajutorul Scotland Yard-ului.

— Tot ce se poate, a spus Fraser, încă strângând mâna lui Oscar şi ţintuindu-l cu privirea, dar cu ce preţ?

— Şi pentru cine? a întrebat Oscar, privindu-l pe inspector cu aceeaşi insistenţă.

Brusc, strident, s-a auzit clinchetul clopoţelului de la uşă, iar cei trei bărbaţi s-au îndepărtat de şemineu.

— A, a zis Oscar încântat, doamna de care vorbeam.

Inspectorul Fraser s-a îndreptat grăbit spre uşa ce dădea în hol.

— Sunt convins că e o frumuseţe. Şi cred că are părul roşcat.

Fraser s-a oprit la uşă şi l-a privit, sau cel puţin aşa mi s-a părut mie, cu o oarecare teamă. Doar hohotul lui de râs a contrazis ceea ce-i spuneau ochii.

— Cum Dumnezeu ţi-ai dat seama?

Oscar a scos câteva fire de păr roşcat din buzunarul stâng al hainei. Le-a ţinut sus, între degetul mare şi arătător, expunându-le de parcă ar fi fost un magician care arată publicului o batistă din mătase colorată înainte de a o transforma într-un baston cu măciulia de argint ori într-un buchet de flori din hârtie.

— Le-am găsit pe cuier, atunci când mi-am agăţat pălăria. Având în vedere lungimea, aparţin unei doamne. Îmi închipui că au rămas acolo de pe pălărie, la ultima ei vizită.

Clopoţelul a sunat din nou. Fraser a ieşit precipitat în hol şi a deschis larg uşa de la intrare. După ce vizitatoarea şi-a scos pălăria şi a aşezat-o pe cuier, lângă cea a lui Oscar, Fraser a invitat-o în salon. Într-adevăr foarte frumoasă, doamna avea părul roşu, ca al femeilor din picturile lui Tiţian.

— Domnilor, a zis el, permiteţi-mi să v-o prezint pe logodnica mea, domnişoara Veronica Sutherland.

11
Veronica Sutherland

Mărturisesc, logodnica lui Aidan Fraser mi-a răpit inima din prima clipă când am văzut-o. Avea o înfăţişare fermecătoare şi o privire ce mi-a luat răsuflarea, cu chipul prelung şi slab, însă plin de viaţă. Ochii verzi şi mari erau accentuaţi de sprâncenele bine conturate şi de nasul acvilin. Era o faţă pe care nu o puteai uita cu una, cu două. Simţeam că o mai văzusem undeva – şi i-am şi spus-o, chiar în acel moment. Când Aidan Fraser mi-a prezentat-o, iar ea mi-a întins mâna, m-am trezit zicând, parcă fără niciun motiv:

— Domnişoară Sutherland, ştiu că nu ne-am mai întâlnit, dar am senzaţia că te-am mai văzut, deoarece chipul îmi aduce aminte de unul dintre tablourile care îmi plac foarte mult…

— Vai! a exclamat Oscar pe un ton plângăreţ. Iar s-a îndrăgostit Robert!

Veronica mi-a strâns mâna uşor, a zâmbit şi m-a întrebat:

— Ce interesant! Ce pictură? Spune-mi, te rog.

— Păi, m-am bâlbâit eu, de fapt e vorba de mai multe.

— Robert! m-a admonestat Oscar. Mergi prea departe!

— Toate sunt pictate de acelaşi artist, am continuat eu. De Millais – sir John Millais. Îi cunoşti opera? Arăţi întocmai ca modelul lui preferat: Sophie Gray, cumnata lui.

— Dumnezeule mare, a exclamat Oscar, făcând un pas către domnişoara Sutherland. Ai dreptate, Robert. Asemănarea este ciudat de izbitoare.

— Serios? s-a mirat ea. Trebuie să o cunosc pe Sophie Gray. E frumoasă?

— Fascinantă, am zis eu, fără să-mi dau practic seama ce spuneam: răpitoare, extraordinară.

— O vei cunoaşte, i-a promis Oscar. O să mă ocup eu de asta. Studioul lui sir John nu este departe de aici. Te va duce Robert acolo – nu-i aşa, Robert?

— Desigur.

— Cu permisiunea lui Aidan, bineînţeles.

Domnişoara Sutherland s-a întors spre logodnicul ei.

— Aidan, cine sunt aceşti domni minunaţi? Unde i-ai descoperit? De ce nu mi i-ai prezentat până acum? Majoritatea prietenilor tăi sunt plicticoşi – cu excepţia domnului Doyle, bineînţeles. Oricând sunt fericită să-l întâlnesc.

Ea dăduse drumul mâinii mele, iar acum îi acorda toată atenţia lui Conan Doyle. Îşi petrecuse braţul pe după al lui şi, ţinându-şi capul aplecat uşor într-o parte, a privit cu ochi mari faţa lui zâmbitoare.

M-am uitat prin cameră şi am observat că, graţie prezenţei ei, fiecare dintre noi – inclusiv Fraser – devenise zâmbitor. Restul, Billy Wood, O'Donnell, Bellotti, Cowley Street ori Cleveland Street, fusese uitat. Veronica Sutherland pătrunsese în salonul lui Fraser ca o adiere de aer proaspăt. Emana o energie irezistibilă. Prezenţa ei ne înviorase – şi, în acelaşi timp, ne captivase. Degaja o autoritate care nu-i trăda în niciun fel vârsta ori sexul. Era mai tânără decât oricare dintre noi (avea doar douăzeci şi patru de ani), şi totuşi ne domina pe toţi.

Rămasă la braţul lui Conan Doyle, a privit în jur şi a zis:

— Aidan, dragul meu logodnic şi viitor soţ, nicio floare? Nimic de băut? N-ai făcut ceai pentru oaspeţi? Unde ţi-e capul?

A scos un suspin teatral, s-a desprins de Conan Doyle, a lăsat pe masă cartea pe care o ţinuse până atunci sub braţ şi, clătinând din cap, făcându-şi părul roşcat să descrie un cerc, a ieşit din cameră spunând:

— Bărbaţii ăştia chiar nu pot face nimic din proprie iniţiativă?

Câteva minute mai târziu – după ce noi rămăseserăm în cerc în faţa şemineului, zâmbind binedispuşi şi aducându-i laude tinerei – ea s-a întors. A adus o tavă mare pe care pusese trei pahare de şampanie, unul de vin, altul de sherry şi, într-un vas de argint plin cu gheaţă, o sticlă mare de Dom Perignon.

— Aidan are o cramă la subsol şi o gheţărie în grădină, ne-a explicat ea. Pivniţa e aproape pustie, iar gheţăria n-o foloseşte niciodată. Probabil că este singura din Chelsea şi nu cred că a intrat nici măcar o dată în ea. V-a arătat casa şi grădina? Are zece încăperi, dar foloseşte doar trei. Bucătăria nu-i face deloc cinste. Să nu intraţi acolo. Nici măcar şoarecii nu o găsesc primitoare. Locuieşte aici de un an şi încă nu a mobilat casa. I-aţi văzut dormitorul? Un pat cu ramă de fier într-un colţ şi o oglindă mobilă cu picioare – şi nimic altceva. Pe dosul uşii nu există cuier, de dulap de haine, ce să mai vorbim? Îşi ţine toate lucrurile într-o valiză. Ce-o să mă fac cu el?

Conan Doyle a pufnit în râs.

— Mărită-te cu el!

— Doar dacă trebuie, a răspuns ea râzând. Desfă sticla de vin, Aidan. Vreau să toastez în cinstea prietenilor tăi. Să bem pentru Sophie Gray. Apoi s-a uitat la mine şi a făcut ochii mari. Aş vrea ca domnul Wilde să ne recite unul dintre poemele sale, a zis ea întorcându-se către Oscar, ori să ne spună una dintre povestirile cu stafii. Sper că vezi, domnule Wilde, că ştiu cine eşti cu adevărat. Aidan mi-a povestit de misterioasa crimă pe care ţii să o rezolvi singur. Doctorul Doyle te crede, chiar dacă Aidan încă mai are îndoieli. Candoarea ei era dezarmantă. S-a întors spre Conan Doyle şi a ridicat paharul. Mă bucur foarte mult că ne-am văzut astăzi, doctore. Putem discuta din nou despre eroul meu preferat, nu?

— Şi tu eşti o admiratoare a lui Sherlock Holmes? am întrebat-o eu.

— Nu, mi-a răspuns ea. Admir scrierile doctorului Doyle, desigur, dar nu m-am referit la Sherlock Holmes.

— Cred că domnişoara Sutherland vorbeşte despre doctorul Joseph Bell, a spus Oscar.

— Exact, a spus ea, confirmând bănuiala lui Oscar cu o înclinare a capului. De unde ai ştiut?

— Am văzut cartea – cea publicată de el – din care ai citit în trenul subteran, cât ai călătorit încoace, a răspuns el, făcând semn către volumul legat în piele roşie pe care ea îl pusese pe măsuţă înainte de a se duce după şampanie.

— Cum de ţi-ai dat seama că a venit cu trenul? l-a întrebat Fraser.

Conan Doyle a ridicat cartea şi ne-a arătat-o.

— Iată aici biletul pe care domnişoara Sutherland l-a folosit ca semn de carte. Lui Oscar nu-i scapă nimic.

— Dar cine este doctorul Bell? am întrebat eu.

— Un om deosebit, a zis Conan Doyle, examinând cotorul cărţii. Nu doar autorul acestei cărţi de referinţă – *Manual de operaţii chirurgicale* –, ci şi mentorul meu. Mi-a fost profesor la spitalul universitar regal din Edinburgh. Un chirurg extrem de meticulos. Ca lector, reuşea să mă hipnotizeze. Ca diagnostician, nu cred că are pereche pe lume. Doar el putea fi luat drept model pentru Sherlock Holmes. Doctorul Bell i-a făcut pe studenţii săi să înţeleagă importanţa extraordinară a spiritului de observaţie. El s-ar fi mândrit cu tine, Oscar.

Acesta a zâmbit satisfăcut, pentru că nu-i displăcea să fie flatat. Conan Doyle a pus cartea jos şi a continuat:

— Doctorul Bell a lăsat o impresie de neuitat asupra noastră încă de la prima prelegere. Aproape imediat ce a început să vorbească, a scos o fiolă umplută cu un lichid toxic de culoarea ambrei, pe care a ţinut-o în faţa noastră. Conan Doyle a ridicat

paharul cu şampanie de parcă ar fi fost fiola lui Bell. Domnilor, a spus el cu un puternic accent, tipic pentru cei din Edinburgh, această fiolă conţine un medicament extrem de puternic. Este extrem de amar la gust – pfu! Dar vreau să gustaţi şi voi! Poftim, domnilor? Bateţi în retragere? Şi Bell a agitat lichidul gălbui cu degetul, uite aşa. Conan Doyle a exemplificat cu şampania lui, vârând un deget în pahar. Fireşte, a spus doctorul Bell, nu le cer studenţilor mei ceva ce eu nu aş face. O să gust lichidul înainte de a-l trece prin dreptul vostru. Şi marele om a dus mâna la gură şi şi-a supt degetul. Când a făcut asta, s-a strâmbat de parcă ar fi gustat otravă.

În vreme ce ne povestea întâmplarea, Conan Doyle interpreta rolul lui Bell.

— După o clipă, Bell şi-a revenit şi a întins fiola unui student din primul rând. Acum, a zis el, faceţi şi voi la fel. Fiecare dintre noi şi-a înmuiat degetul în lichid şi a gustat. Într-adevăr, era o substanţă respingătoare, cu un gust cumplit. Dar după ce fiola a trecut pe la toţi studenţii, Bell s-a uitat la cei aflaţi în faţa lui şi a oftat. Domnilor, a zis el, sunt profund întristat să descopăr că niciunul dintre voi nu şi-a dezvoltat spiritul de observaţie despre care am vorbit atât de des, pentru că dacă m-aţi fi privit cu mai multă atenţie, ce aţi fi remarcat?

Oscar a găsit răspunsul.

— Faptul că, deşi ţi-ai vârât degetul *arătător* în pahar, ai băgat în gură *mijlociul!*

— Corect! a exclamat Conan Doyle, ciocnind paharul de cel al lui Oscar. Nu ţi-a scăpat nimic, prietene. Ai observat foarte bine! Am hotărât să-i dau lui Sherlock Holmes un frate mai mare, chiar mai sclipitor şi, cu permisiunea voastră, el va avea ca model persoana ta. L-am creat pe Holmes luându-l ca model pe doctorul Bell şi ceva din caracterul lui Fraser. Fratele mai mare al lui Holmes va semăna perfect cu tine, Oscar…

— Dar nu-i semăn lui Holmes, a protestat acesta. Nu sunt om de acţiune. Sunt indolent.

— Atunci, fratele lui Holmes va fi indolent, i-a răspuns Conan Doyle. Să nu mă contrazici. Am hotărât. Nu mai dau înapoi.

În timp ce râdeam şi beam şampanie, am observat că domnişoara Sutherland ţinea cartea doctorului Bell la piept.

— De ce citeşti cartea aceea? am întrebat-o.

— Deoarece s-ar părea că nu sunt făcută pentru a sta la picioarele acestui domn, a răspuns ea.

— Domnişoara Sutherland a vrut să devină medic, a explicat Conan Doyle. A dorit să studieze la Universitatea din Edinburgh, dar nu a avut şansa.

— Sunt femeie, domnule Sherard, înţelegi? Iar femeile nu sunt potrivite pentru a deveni medici. Nu sunt bune de nimic!

— Nu împărtăşesc această opinie, a spus Fraser pe un ton glumeţ.

— Eu, da, a zis apăsat domnişoara Sutherland. Aidan, tu, doctorul Doyle şi domnul Wilde, ca şi domnul Sherard, v-aţi bucurat de privilegiul unei educaţii academice. De ce? Pentru că sunteţi bărbaţi. Mie mi se refuză acest drept. De ce? Pentru că sunt femeie. Îngrozitor, scandalos. Iar tu nu faci nimic – te mulţumeşti să râzi! Singurele femei cărora li se îngăduie prezenţa între zidurile sfinte ale universităţilor noastre de tradiţie sunt femeile de serviciu şi concubinele. Este *scandalos,* Aidan, şi ştii bine asta.

Vreme de o clipă, în încăpere s-a făcut linişte. Oscar a rupt tăcerea luând cartea pe care domnişoara Sutherland o strângea la piept şi a întrebat-o:

— Aşadar, cu ce te ocupi domnişoară?

— Cu nimic, a spus ea. Nu fac nimic – doar trăiesc pe spinarea părinţilor mei, aşteptând ziua căsătoriei, când o să trăiesc pe spinarea lui Aidan. Ai dreptate, domnule Wilde. Ambiţiile mele sunt

zadarnice. Dar eu vreau să las o urmă a trecerii mele pe pământ. Poate că prietenul tău, sir John, îmi va picta portretul şi astfel voi deveni faimoasă. Sunt hotărâtă ca, într-un fel sau altul, să intru în rândurile nemuritorilor.

— Ai putea încerca să comiţi o crimă, i-a sugerat Oscar cu nonşalanţă, răsfoind cartea.

— Hei, Oscar, i-a zis Conan Doyle pe un ton de reproş, nu trata cu uşurinţă o asemenea problemă.

— Vorbesc serios. Dacă domnişoara Sutherland ţine să devină nemuritoare, iar căile obişnuite îi sunt interzise, poate ar trebui să încerce crima. La urma urmelor, al cui nume va rămâne în conştiinţa oamenilor peste o sută de ani? Al lordului Rosebery? Al lui Henry Irving? Al lui sir John Millais? Ori al lui Jack Spintecătorul?

— Vai, domnule Wilde, a exclamat ea încântată, ce om uimitor eşti! De ce te afli aici? Şi de ce hainele de doliu? Povesteşte-mi despre crima pe care o investighezi. Spune-mi totul. Te rog!

Fraser a încercat să protesteze, dar în zadar. Conan Doyle a murmurat ceva în tentativa de a o face să se răzgândească, dar fără sorţi de izbândă. Eu am rămas tăcut, plin de admiraţie, şi am sorbit din şampanie, în vreme ce Oscar a devenit centrul atenţiei şi i-a relatat domnişoarei Sutherland toată istoria lui, ori a noastră – cea referitoare la uciderea lui Billy Wood.

În ciuda intervenţiilor detectivului şi doctorului, Oscar nu a omis niciunul dintre amănuntele deocheate. După ce şi-a încheiat relatarea, domnişoara Sutherland, care ascultase cu atenţie, a întrebat:

— Băiatul acesta, Billy Wood… i-ai purtat de grijă, domnule Wilde? Spui că era talentat, tânăr şi frumos…

— Avea geniu, domnişoară Sutherland, a întrerupt-o Oscar. Frumuseţea este o formă a geniului – ba chiar deasupra geniului, deoarece nu are nevoie de nicio explicaţie. Este unul dintre

marile adevăruri ale lumii, ca lumina soarelui sau ca primăvara, ori ca reflexia în ape întunecate a acelei cochilii argintate pe care o numim lună. Asemenea lucruri nu pot fi puse la îndoială. Reprezintă dreptul divin al suveranităţii. Asta îi transformă în prinţi pe cei ce o posedă. Iar Billy Wood era un prinţ.

— Dar i-ai purtat de grijă? a repetat ea. Vorbeşti despre frumuseţe la modul abstract, iar asta mă nedumereşte. În ciuda celor pe care le-ai spus, nu-mi dau seama cât de mult l-ai iubit pe acel băiat.

Oscar i-a zâmbit şi a spus:

— Domnişoară Sutherland, într-un veac atât de vulgar ca al nostru, nu este înţelept să-ţi deschizi inima în faţa lumii. Toţi trebuie să purtăm măşti, nu?

Aidan Fraser a schimbat subiectul, vrând să pună capăt discuţiei.

— În orice caz, a zis el strângând paharele goale şi aşezându-le pe tavă, Oscar a decis să nu ia în seamă sfatul nostru. Vrem, nu vrem, el îşi va continua investigaţia. Cu sau fără ajutorul nostru, este hotărât să ducă totul până la capăt.

— Trebuie, a zis Oscar, şi nu doar în memoria sărmanului Billy. La urma urmelor, dacă ucigaşul nu este prins, s-ar putea ca el – sau ea – să ucidă din nou.

12
16 octombrie-5 noiembrie 1889

— Chiar crezi că ucigaşul ar putea comite încă o crimă? l-am întrebat pe prietenul meu în timp ce-l conduceam acasă în acea seară, mergând de-a lungul cheiului Chelsea, spre Tite Street.

— S-ar putea, a zis el. Cred că e posibil. Puţine dintre întâmplările vieţii rămân unice. Indiferent despre ce este vorba, pentru mai toţi oamenii, o dată nu pare a fi de ajuns. Poetul nu aşterne pe hârtie sonetul perfect, pentru ca apoi să abandoneze scrisul. Băutorul nu se mulţumeşte niciodată cu un singur pahar de vin. După ce a gustat din fructul oprit, păcătosul jinduieşte în mod inevitabil după încă o îmbucătură.

— Dar dacă ucigaşul este un om ca O'Donnell…

— Robert, ucigaşul nu este cineva precum O'Donnell, m-a întrerupt Oscar. Dacă l-aş fi găsit pe Billy ucis în bătaie pe vreo stradă lăturalnică din Broadstairs, poate aş fi crezut că un beţiv şi o brută ca O'Donnell este capabil de crimă. Dar uciderea lui Billy nu a fost un act întâmplător. A fost departe de a fi o greşeală de moment. A fost planificată cu grijă şi executată cu minuţiozitate. L-am găsit pe Billy înconjurat de lumânări, stând ca pe un catafalc şi având braţele încrucişate pe piept. În uciderea sărmanului Billy a existat o anumită formalitate, ba chiar un element ritual.

— Sugerezi că, într-un fel, a fost „sacrificat"? am întrebat nedumerit.

— Iar dacă aşa s-au petrecut lucrurile, a spus Oscar, câţi alţi miei au fost sacrificaţi la fel şi lăsaţi astfel cine ştie unde? A tăcut câteva momente şi a privit spre luciul întunecat al Tamisei. Mâine, a reluat el, voi începe o călătorie tristă, trecând pe la toate morgile şi casele mortuare din oraş. Din câte

am înţeles, sunt treizeci şi şapte în total. S-ar putea ca în vreuna dintre ele, printre cadavrele neidentificate, să îl descopăr pe Billy Wood. Şi – cine ştie? — există posibilitatea de a găsi cadavre ale altor tineri ucişi în acelaşi fel.

— Treizeci şi şapte de morgi… am repetat eu.

— Da, Robert, moartea e pretutindeni. Numai fluviul scoate la mal o sută de cadavre în fiecare an.

— Dar îţi vor trebui luni întregi ca să mergi la fiecare morgă din Londra.

El a clătinat din cap.

— Săptămâni, nu luni. O să vizitez trei pe zi. Trebuie. Nu am de ales.

— Nu-ţi poţi trimite „spionii”? am întrebat eu.

— Nu, a zis el zâmbind. Trebuie să merg personal. Doar eu ştiu cum arată Billy. „Spionii” mei nu ştiu asta. Am întrebat-o pe doamna Wood, şi nu are fotografii cu Billy – nici măcar de când era mic. Identificarea lui poate fi făcută doar de cineva care l-a cunoscut direct.

— Oscar, vin şi eu cu tine, m-am oferit. Cu care morgă începem?

El a râs şi, renunţând să mai privească fluviul, s-a întors spre mine şi şi-a pus o mână pe umărul meu.

— Eşti foarte amabil, Robert, dar când e vorba de vizitarea morţilor, prefer să o fac singur. Este o treabă întristătoare, care se potriveşte cuiva de vârsta şi temperamentul meu. Cât eu o să caut cadavrul, îţi sugerez s-o asediezi cu insistenţa ta pe domnişoara Sutherland. Cred că o asemenea ocupaţie ţi se va părea mai plăcută.

— Dar e logodită cu Fraser, am protestat eu.

— Tocmai de aceea, a spus Oscar, petrecându-şi braţul pe după al meu. Asta va adăuga o anumită înfrigurare acestei încercări. O relaţie amoroasă lipsită de o idee de primejdie nu-şi merită numele.

— Dar eu sunt îndrăgostit de Kaitlyn, am spus eu cu fermitate şi cu o anumită doză de mândrie.

— Bineînţeles, mi-a răspuns el, zâmbindu-mi cu gura până la urechi, dar Kaitlyn se află la Viena, Robert, iar tu, la Londra.

— Şi nu-i pot rămâne fidel?

— Fidelitatea e o fandoseală, a exclamat Oscar. Eşti bărbat, Robert! Doar ştii regula mea: singurul mod de a te purta cu o femeie este de a face dragoste cu ea dacă e frumoasă, şi cu alta, dacă e urâţică. Ce tapaj facem cu această fidelitate! Tinerii vor să fie credincioşi, dar nu reuşesc; bătrânii vor să devină necredincioşi, dar nu-s în stare. La asta se rezumă totul. Fii recunoscător pentru tinereţea ta, Robert. Ia tot ce-ţi poate aduce fericirea, atâta vreme cât poţi.

Am făcut aşa cum m-a sfătuit el (nici nu era nevoie de multă persuasiune!) şi mărturisesc că săptămânile care au urmat au fost printre cele mai fericite din viaţa mea. A doua zi dimineaţă după prima noastră întâlnire, imediat ce Oscar a pornit spre morga din Kennington Rise, eu i-am trimis un bilet domnişoarei Sutherland, invitând-o la un ceai la hotelul Cadogan. Prin acelaşi curier, ea mi-a răspuns pozitiv la invitaţie. Acela a fost începutul unei experienţe care mi s-a părut magică.

În acea toamnă, iar apoi în cursul iernii, Veronica Sutherland a avut timp liber, iar eu am avut timp de oferit, astfel încât l-am petrecut împreună, oră de oră, zi după zi – la câte un ceai, făcând plimbări lungi după mesele de prânz, jucându-ne (amândoi eram puţin trecuţi de douăzeci de ani, deci îndeajuns de tineri pentru joacă), râzând (foarte mult!) şi discutând (din belşug!).

Nu vorbeam niciodată despre iubire, ci despre *viaţă* – şi despre viaţa gândurilor. Discutam despre artă, dramă şi ştiinţă (interesul ei faţă de medicină era sincer); despre Scoţia (pe care ea o detesta); despre Italia (pe care o iubea, făcuse o pasiune pentru Veneţia); despre Conan Doyle (pe care îl admira foarte mult); şi, bineînţeles, despre Oscar

(era fascinată de obsesia lui faţă de moartea lui Billy Wood). Vorbea rareori de Fraser, iar eu n-am adus deloc vorba de Kaitlyn sau Marthe – ori de divorţul meu. (Foxton, avocatul soţiei mele, continua să mă bombardeze cu misive; am alungat din minte orice idee privind existenţa lui, punându-i biletele pe foc.)

La prima noastră întâlnire intimă – la ceai şi prăjituri la hotelul Cadogan – Veronica mi-a spus povestea vieţii ei. Era singurul copil al unor părinţi vârstnici. Recunoştea că fusese un copil neascultător, care nu îi respectase pe cei mai mari decât ea, fiind mereu hotărâtă să obţină ceea ce îşi pusese în gând. După părerea Veronicăi, domnul şi doamna Sutherland credeau în egală măsură în Dumnezeu şi în oraşul Dundee, astfel că, la vârsta de douăzeci şi unu de ani, când şi-a anunţat intenţia de a renunţa la ambele ca să studieze chirurgia la Edinburgh, era inevitabil ca soţii Sutherland să nu plângă şi chiar să strângă din dinţi. Mama a ameninţat că va muri de ruşine; tatăl a ameninţat că o va lăsa fără niciun ban. (Domnul Sutherland câştiga bine din importul de iută.) În cele din urmă, s-a ajuns la un compromis. Nici Universitatea din Edinburgh şi nici spitalul universitar regal nu au acceptat-o ca studentă, dar tatăl ei avea un văr – un cleric căsătorit – cu unele contacte la universitate. Au convenit ca Veronica să locuiască vreme de un an împreună cu acesta şi familia lui şi să urmeze un curs sub îndrumarea lui. În acel an petrecut la Edinburgh, ea l-a cunoscut pe Aidan Fraser. Aproape imediat, cei doi s-au logodit. Părinţii ei s-au arătat încântaţi. Averea familiei Fettes cântărea mult; la Dundee acest lucru era foarte important. Când Fraser s-a mutat la Londra pentru a intra în Poliţia Metropolitană, Veronicăi i s-a permis să-l urmeze. El şi-a cumpărat casa din Lower Sloane Street, iar ea s-a instalat într-o pensiune mobilată din Bedford Square, împreună cu o strămătuşă rămasă văduvă.

O întâlneam rareori seara (deoarece trebuia să ia cina cu strămătuşă de cel puţin patru ori pe săptămână) şi aproape niciodată în weekend (atunci îl întâlnea pe Fraser), însă în cursul săptămânii, de luni până vineri – când Fraser era ocupat la Scotland Yard, iar eu eram „disponibil", aşa cum este cazul poeţilor şi scriitorilor – Veronica şi cu mine petreceam ceva timp împreună aproape zilnic. Ei îi făcea o deosebită plăcere să viziteze studiourile artiştilor renumiţi ai vremii. Cum toţi îl cunoşteau pe Oscar, fie personal, fie după reputaţie, aveam cale liberă pretutindeni, deoarece Vernica se dovedea extrem de convingătoare şi plină de vitalitate – acesta este şi secretul frumuseţii – şi, oriunde mergeam, eram bine primiţi şi, de cele mai multe ori, invitaţi să revenim.

Cât am fost prieteni, Veronica şi cu mine am luat prânzul cu sir John Millais practic în fiecare vineri. Acesta era un om plăcut şi manierat, care împlinise de curând şaizeci de ani, un pictor bun (*mare*, după părerea mea) şi respectat, desigur, ca unul dintre întemeietorii Frăţiei Prerafaelite – cu toate că în acea perioadă era contestat de criticii mai tineri (şi de majoritatea celorlalţi prieteni ai lui Oscar) pentru că „îşi vânduse geniul pentru o mână de arginţi" ca artist portretist al mărimilor societăţii britanice. Şi Oscar era invitat la aceste prânzuri de vineri, dar rareori venea. „Trebuie să vizitez morgile, Robert", îmi explica el, „şi trebuie să termin o carte. Încă nu am descoperit cadavrul lui Billy Wood şi nici nu am terminat *Portretul lui Dorian Gray.* Pe de altă parte, deşi îl admir pe sir John, faţă de bucătarul lui am unele rezerve. N-am nicio îndoială că peştele numit cod este un înotător admirabil, dar ca mâncare…"

I-am înţeles rezervele. Deşi casa lui Millais era cu adevărat splendidă – o clădire uriaşă, rectangulară, situată în Palace Gate, Kensington – masa de prânz rămânea la un nivel modest.

Mâncam în salonul vast care slujea şi drept studio, la o masă pentru jocul de cărţi acoperită cu o faţă de masă, aşezată lângă şemineu. Mâncam, în mod invariabil, cod şi cartofi fierţi, înconjuraţi de portrete în mărime naturală (Gladstone, Disraeli, Rosebery, Tennyson, Lillie Langtry la apogeul frumuseţii ei) care erau schimbate de la o săptămână la alta, unele înrămate, altele neterminate, toate fixate pe şevalete, aşezate într-un semicerc, de parcă modelele picturilor ar fi asistat la festinul nostru. Ţin minte că pereţii încăperii erau acoperiţi aproape în totalitate cu tapiserii grele din secolul al XVIII-lea. Doar o pictură rămânea expusă în mod permanent şi aceasta era agăţată pe peretele din stânga şemineului, deasupra unui dulap chinezesc, lăcuit: portretul făcut de Millais lui Sophie Gray.

Veronica Sutherland îl plăcea pe sir John, deoarece, aşa cum spunea ea, „este ceea ce este", un om sincer, neprefăcut. Îi plăcea şi felul în care pufăia din pipa scurtă din lemn de măceş în prezenţa ei şi faptul că, fără să-şi dea seama, se aşeza uneori la masă având pe cap pălăria de vânător de cerbi. „E onest, Robert, şi despre câţi oameni poţi afirma asta în zilele noastre? Şi îi plac femeile, le înţelege. Despre câţi oameni poţi spune asta?"

Sir John o plăcea pe Veronica Sutherland pentru că îi amintea de regretata lui cumnată, Sophie Gray. „Ai spiritul şi buna ei dispoziţie", îi spunea el, „dar şi frumuseţea şi inteligenţa ei. Dorinţa ei de viaţă era extraordinară, dar în cele din urmă această dorinţă a copleşit-o. Sărmana copilă a devenit isterică. Şi-a luat singură viaţa. Ca un fluture ce se apropie prea mult de flacără."

Într-o după-amiază târzie de vineri, de la sfârşitul lunii octombrie, după unul dintre prânzurile cu sir John, când Veronica şi cu mine ne aflam în Tite Street şi luam ceaiul cu Oscar, povestindu-i despre portretul lui Sophie Gray,

acesta ne-a spus că aproape terminase povestirea pentru Stoddart şi îi stabilise titlul.

— O voi numi *Portretul lui Dorian Gray,* ne-a anunţat el.

— Crezi că Millais va avea ceva împotrivă? am întrebat eu.

— De ce să aibă? mi-a răspuns Oscar, oarecum arţăgos. Artistul din povestea mea nu seamănă deloc cu Millais, absolut deloc. Iar Dorian Gray, al cărui portret constituie miezul cărţii – şi care este perfecţiunea întruchipată, aşa cum probabil că aş vrea să fiu şi eu în alte epoci! — nu are nicio legătură cu Sophie Gray.

— Dar sinuciderea nu este unul dintre elementele principale ale povestirii? am insistat eu. Dorian Gray nu-şi pune capăt zilelor? Îmi fac griji pentru Millais, deoarece Sophie Gray şi-a luat singură viaţa…

Oscar a respins obiecţiile mele cu un gest nepăsător.

— Dacă Dorian Gray ar fi înrudit cu cineva, a zis el, dând de înţeles că nu mai doreşte să continue discuţia pe acea temă, atunci acesta ar fi John Gray, un tânăr prieten al meu de la Foreign Office. Numele de familie este comun, desigur, dar te asigur că John nu este aşa.

John Gray stârnise recent entuziasmul lui Oscar – singurul element perturbator pe care şi-l îngăduise în acea toamnă. Ulterior am aflat că, deşi îmi spusese răspicat că pentru a „vizita morţii” prefera să fie singur, în realitate Oscar fusese însoţit de John Gray în cursul tuturor vizitelor la ceea ce el numea „întristătoarele morgi şi case mortuare ale metropolei”.

Gray avea douăzeci şi trei de ani şi lucra la Foreign Office. Nu era diplomat, ci funcţionar la biblioteca acestui minister, un tânăr cu origine modestă, care îşi croise drum în lume prin propriile-i strădanii. „Tatăl lui a fost dulgher”, mi-a spus Oscar; „aşadar, putem presupune că mama

lui a fost fecioară.” Obligat de starea materială precară a părinţilor să abandoneze şcoala la vârsta de treisprezece ani, Gray lucrase ca metalurgist în cursul zilei, în vreme ce noaptea îşi continuase studiile pe propria cheltuială. Spre meritul lui, la vârsta de şaisprezece ani, se înscrisese la examenele necesare pentru a deveni funcţionar la Poştă – şi le luase cu brio. „E o fiinţă complexă, multiformă”, mi-a zis Oscar, „interesată de artă şi muzică, poezie şi limbi străine, mărci poştale şi persoana mea.” Oscar îl cunoscuse în septembrie – la câteva săptămâni după moartea lui Billy Wood – la o întrunire literară din Chelsea. „Ne-am împrietenit din prima clipă”, mi-a zis Oscar. „John are înfăţişarea unui zeu grec – şi doar oamenii superficiali nu judecă după înfăţişare.”

Eu am aflat de existenţa lui John Gray abia în ultima zi de vineri a lunii octombrie a acelui an. L-am întâlnit prima oară o săptămână mai târziu, de Noaptea Rugului, 5 noiembrie 1889. Veronica cina în Bedford Square cu străbătuşă ei, iar eu aranjasem cu Oscar să mergem la teatru. (Actriţa americană de origine irlandeză Ada Rehan debuta la Lyceum.) Oscar îmi promisese că va veni să mă ia cu trăsura, astfel că trebuia să fiu pregătit şi să-l aştept la locuinţa mea din Gower Street la ora şapte – nicio clipă mai târziu.

Eram încălţat, îmbrăcat, ferchezuit şi dichisit încă de la şapte fără un sfert. La şapte fix, am ieşit în stradă. La şi un sfert am început să-mi fac griji. La şi jumătate, m-am alarmat. Uneori Oscar întârzia la cină, dar niciodată când trebuia să meargă la teatru. (Alţii îi jigneau pe actori fără să se sinchisească, dar Oscar nu făcea asta sub niciun motiv.) La opt fără un sfert, doar ca să mă liniştesc, mi-am spus că înţelesesem greşit şi că, de fapt, îmi propusese să mergem fiecare cu trăsura lui şi să ne întâlnim la teatru. Nu prea îmi venea să iau singur o trăsură, pentru că rezervele mele financiare destul de subţiri se duseseră pe ceaiul cu

frişcă şi şampania frapată oferite Veronicăi, dar dacă voiam să mai ajung la ora opt la teatru, trebuia să apelez la acel mijloc de transport. După ce m-am hotărât, simţind sângele pulsându-mi în tâmple, m-am uitat în susul şi-n josul străzii. La drept vorbind, în Noaptea Rugului, când ceaţa se îndeseşte şi West End începe să clocotească, Gower Street nu este cel mai potrivit loc ca să prinzi o trăsură goală, dar spre uimirea mea, chiar în momentul când aveam nevoie de ea, din semiobscuritatea gălbuie a apărut o trăsură cu patru roţi care a oprit brusc în faţa mea.

— La teatrul Lyceum, am strigat către vizitiu.

— Nu merg până acolo, şefu', mi-a răspuns el. Mă duc acasă.

— Şi atunci de ce ai oprit? m-am răstit la el.

Uşa trăsurii s-a deschis şi am aflat răspunsul. Dinăuntru au coborât chinuitor de greu două siluete: un băiat cu părul blond, îmbrăcat într-un costum de marinar, şi Oscar Wilde, cu haine de seară boţite, având faţa vânătă de lovituri şi părul încâlcit şi plin de sânge.

— Aşa l-am găsit, a spus băiatul. El mi-a zis să-l aduc aici.

I-am plătit vizitiului şi, împreună, băiatul şi cu mine am reuşit să-l ajutăm pe Oscar să urce scara până în camera mea.

— Mă numesc John Gray, a zis băiatul, care arăta de cel mult cincisprezece ani. Avea părul blond şi mai lung decât s-ar fi cuvenit. Ochii albaştri îi erau foarte vii şi atenţi; pielea îi era aurie, buzele palide, iar pometii proeminenţi erau presăraţi cu pistrui de culoare nisipie. John Gray era într-adevăr un tânăr Adonis într-un costum de marinar (franţuzesc, mi s-a părut) – tot astfel cum sărmanul Oscar, mototolit, cu pliuri la fălci, cu buzele umflate de lovituri şi ochii pe jumătate închişi (cu pleoapele prea tumefiate ca să le poată deschide) semăna cu un Bachus bătrân după o încăierare.

L-am culcat pe Oscar în patul meu. I-am desfăcut gulerul şi cravata, am turnat tot brandy-ul pe care-l avem într-un pahar şi i l-am pus la buze. A tremurat. Era epuizat şi avea dureri.

— Ce s-a întâmplat? am întrebat.

— Nu ştiu precis, mi-a răspuns băiatul. (Avea o pronunţie frumoasă şi maniere de tânăr gentleman.) Traversam piaţa Soho, îndreptându-mă spre restaurantul Kettner, unde trebuia să mă întâlnesc cu un prieten. L-am văzut pe Oscar pe trotuar, lângă biserică, discutând cu un bărbat.

— Cum arăta?

— N-am remarcat – un bărbat cu un palton mare.

— Cum arăta la faţă? Era tânăr? Bătrân? Cu barbă?

— Nici tânăr, nici cu barbă.

— Înalt?

— Foarte înalt şi bine făcut. Brunet – negricios, acesta e cuvântul. Avea baston. Nu m-am apropiat prea mult, pentru că ţipau unul la celălalt.

— Ce-şi strigau?

— Bărbatul acela spunea ceva de genul: „Nu te băga! Nu te amesteca, altfel o să te ucid!” iar apoi a început să-l lovească. L-a izbit cu bastonul, făcându-l să se încovoaie. Oscar a căzut pe spate, lovindu-se de treptele bisericii, şi atunci bărbatul s-a aruncat peste el şi l-a lovit peste faţă. Îi căra continuu pumni. Atunci am fugit spre ei şi am ţipat: „Opreşte-te! Chem poliţia!” Bărbatul s-a ridicat şi, după ce m-a ocărât, a fugit.

— Spui că omul a zis: „Nu te amesteca, altfel o să te ucid!”?

— Da, ceva ce suna ca *Laissez-la ou je te tue!*

— Cum? am exclamat eu. Vorbea în franceză?

— Da, în franceză. Sunt sigur. Dar avea un accent ciudat.

— Trebuie să fi fost un bărbat pe nume O’Donnell, am zis eu. A venit de la Montreal. E o brută.

— De asta sunt convins, a zis băiatul.

Oscar nu a scos nicio vorbă. Stătea cu capul întors către perete. Respira adânc şi hârâit, dar regulat. Mi-am dat seama că adormise.

— O să rămână aici, am zis eu. Oricum, doamna Wilde nu-l aşteaptă acasă în seara asta. E preferabil să nu o speriem.

— Sigur? a întrebat băiatul, îndreptându-şi gulerul bluzei de la costumul de marinar şi uitându-se într-o oglindă ca să-şi aranjeze părul.

— Sigur, i-am răspuns. Îl îngrijesc eu. Mi-e prieten.

— „Cel mai bun”, după cum spune Oscar.

— Mă bucur.

— Ei, atunci pot să plec, a zis el uşurat şi mi-a întins mâna. Eu mă duc să iau masa la Kettner. Dar parcă am mai spus asta, nu? Sper să ne revedem curând. Iar Oscar îşi va reveni perfect peste o zi, două, nu? Ţin mult la el. Ca toată lumea, de altfel.

Apoi, mimând un salut, John Gray a dispărut.

13
6 noiembrie 1889 – 2 ianuarie 1890

În următoarele trei zile, Oscar a rămas în camera mea.

În dimineaţa zilei de 6 noiembrie, când m-am trezit cu gâtul înţepenit şi cu coloana răsucită (preţul plătit pentru somnul chinuit pe un divan cu arcurile rupte), l-am găsit stând pe pat în capul oaselor, cu pernele bine bătute, aşezate la spate, fumând o ţigaretă turcească şi citind Baudelaire la lumina lumânării.

— *Bon jour, mon ami,* mi-a zis el, binedispus.

Faţa îi era plină de vânătăi, însă spiritual părea să îşi fi revenit pe deplin. A susţinut că nu-şi amintea nimic din cele petrecute cu o seară în urmă. Uitase cu desăvârşire.

— John Gray în costum de marinar? Robert, n-ai avut cumva halucinaţii?

— Oscar, te asigur că…

— Robert, aiurezi, a continuat el pe un ton glumeţ, în vreme ce eu căutam pe pipăite un chibrit, ca să aprind gazul de la sobă pentru a pregăti ceaiul. Uită-te la tine, îţi tremură mâinile! Şi numai Conan Doyle e de vină.

— De ce? Ce legătură are asta cu el?

— De când Arthur ne-a spus de planurile lui de a-l transforma pe Sherlock Holmes într-un aprig consumator de droguri, tu, Robert Sherard, te-ai grăbit să experimentezi asta. Hai, recunoaşte. Ce consumi: morfină sau cocaină?

— Nu fi absurd, Oscar, am spus eu, printre hohote de râs. Dacă unul dintre noi are mintea afectată de ceva, tu eşti acela. John Gray te-a salvat seara trecută, după ce ai fost atacat de bruta aia de O'Donnell.

— Indiferent ce mi s-a întâmplat seara trecută, nu Edward O'Donnell m-a atacat.

— Din câte spunea Gray, cel care te-a atacat te-a insultat în franceză.

— Aha, a zis Oscar, înseamnă că era vreun poet dezamăgit – doar asemenea oameni devin atât de violenţi. Fă-i o recenzie nefavorabilă unuia şi niciuna, nici două, te trânteşte pe stradă… şi te insultă în franceză ca să dea acţiunii lui o pospăială de respectabilitate.

— Şi, dacă n-a fost O'Donnell, nu m-am lăsat eu, cine te-a atacat?

— Robert, n-a fost el, mi-a răspuns Oscar stingând lumânarea, pentru că eu trăsesem draperia, îngăduind luminii cenuşii şi reci a dimineţii să pătrundă în încăpere. Nu O'Donnell e omul nostru.

— Asta e părerea ta. Asta spui mereu.

— Desigur, a urmat el, trăgându-şi plapuma mai strâns în jurul trupului. Cât am zăcut aici pe patul tău extrem de comod – lucru pentru care-ţi adresez cele mai calde mulţumiri, prietene – deci, cum stăteam aici, m-am gândit şi cred că „omul nostru" ar putea fi, de fapt, o femeie – ori un bărbat cu apucături femeieşti. Scena crimei era curată lună când m-am dus acolo a doua oară. Scândurile podelei fuseseră lustruite cu ceară de albine, sper că n-ai uitat. Iar ceara de albine sugerează o mână de femeie.

— Ori, poate, am îndrăznit eu, un bărbat obişnuit cu treburile casnice, un servitor? Nu mi-ai spus că domnul Bellotti recrutează lustragii şi alţii asemenea pentru firma O'Donovan & Brown?

— Întocmai, a zis Oscar. Ţi-ai adus aminte la ţanc, Watson. Ai dreptate. Bellotti e sigur amestecat în afacerea asta, însă cum şi în ce măsură, mi-ar fi imposibil să spun. Cât am scormonit prin morgile metropolei, „spionii" mei au stat cu ochii pe prietenul nostru Bellotti – dar şi pe bruta de O'Donnell – şi cu regret trebuie să-ţi spun că nu au descoperit nimic demn de interes.

— Şi ce ai reuşit să afli vizitând morgile? l-am întrebat.

— Nimic interesant pe acolo, mi-a răspuns el, zâmbind, decât că moartea nu mă mai îngrozeşte defel. În ultimele săptămâni, am văzut zeci de chipuri de morţi şi am descoperit ceva care mă consolează pe deplin, Robert. Când murim, practic dispărem. Spiritul nostru se refugiază nu se ştie unde. Cochilia pe care o lăsăm în urmă nu reprezintă nimic. Un cadavru nu mă tulbură mai mult decât un palton uitat undeva.

— Şi câte mai ai de vizitat?

— Niciuna, a zis el, ridicându-se mai bine şi împingând plapuma deoparte, lăsând astfel cartea de poeme să alunece la podea. Le-am văzut pe toate. Acum o să merg la camerele de disecţie ale spitalelor londoneze. Dacă mă gândesc bine, cu ele trebuia să încep. Reprimându-şi un geamăt, s-a dat jos din pat. Potrivit lui Conan Doyle, şcolile medicale sunt atât de dornice să aibă cadavre pentru ca studenţii să le poată dezmembra şi diseca, încât a apărut o piaţă neagră care comercializează rămăşiţele pământeşti ale celor decedaţi recent. Trebuie să mă îmbrac şi să-mi continui cercetările. Brusc, s-a văzut în oglinda de deasupra lavoarului şi i-a scăpat un ţipăt îndurerat. Sfântă Fecioară, nu pot ieşi pe stradă în halul ăsta! Ziarele or să urle peste câteva ceasuri.

I-am zâmbit.

— Nu te teme, peste o zi sau două, o să arăţi bine.

— Dar sunt hidos, Robert – diform!

— Câteva vânătăi şi umflături, nimic mai mult. Aşază-te lângă foc. Odihneşte-te, aşa o să-ţi recapeţi forţele. Mâine sau poimâine vei putea să te aventurezi prin oraş. O să-i trimit o telegramă lui Constance. O voi anunţa că te-ai dus la Oxford pentru o zi, două. (Cutremurându-se uşor, Oscar s-a întors cu spatele la oglindă şi încet, cu ajutorul meu, s-a aşezat în fotoliul de lângă foc. I-am pus

paltonul pe genunchi.) Stai liniştit aici, eu mă duc să cumpăr ceva pentru micul dejun.

— Vai, ce bine, Robert. Eşti un înger. Şi, bineînţeles, trimite-i un mesaj lui Constance. Şi, dacă tot ieşi, poate-mi cumperi o cămaşă. Vrei să faci asta? Îmi ştii măsura. Ar fi bine să-mi iei două, de fapt. A scos portofelul din buzunarul paltonului şi mi-a întins o bancnotă de cinci lire. Cămăşi de mătase, a adăugat el. Şi nişte săpun bun, dacă găseşti. Mă simt murdar. La magazinul Houbigant, dacă ajungi pe acolo… ori Peau d'Espagne, ori Sac de Laitue… Şi fiindcă tot intri la farmacie, există ceva minunat care se cheamă Koko Marikopas. E scump, dar numai numele în sine merită, şi face minuni. E un tonic pentru păr; văzând cu ochii, părul meu va deveni cărunt.

— Nu fi absurd, Oscar, am spus eu luând banii şi îmbrăcând paltonul. N-ai decât o şuviţă argintie, ori două.

— Dar cine vrea argint? a murmurat el, închizând ochii. Pe mine mă interesează doar aurul.

Am fost plecat o oră. Când am revenit, încărcat cu articole de băcănie, cămăşi şi săpun (dar fără tonic pentru păr), Oscar dispăruse. Pentru moment, m-am înfuriat. Oscar era un om amabil, de o generozitate dusă la extrem, curtenitor într-o măsură ce ar părea de neînţeles pentru generaţiile mai tinere, şi totuşi… Imposibil să mă abţin: era cumplit de egoist şi făcea ce voia, atunci când voia.

Cât mă gândeam ce să fac cu tot acel belşug de provizii, am auzit o ciocănitură puternică la uşa de intrare. Am privit pe fereastră în stradă. Era Oscar, care lovea în uşă cu un baston. Am coborât scara în fugă, iar resentimentele mele s-au risipit pe drum.

— Unde ai fost?

— Să caut esenţa vieţii, mi-a răspuns, aer proaspăt şi ţigarete.

Am pufnit în râs.

— Dar dacă te-a văzut cineva? Credeam că te îngrijora ideea ca toată povestea asta să răsufle.

— Ai dreptate, Robert. Cumplit lucru să-ţi vezi numele în ziare. Dar şi mai cumplit să nu ţi-l vezi deloc. Am hotărât să risc, dar m-am dus pregătit… cu asta!

A scos de la spate o mască veneţiană de carnaval, foarte colorată, şi şi-a pus-o în dreptul feţei. Era un cadou pe care îl primisem de la Veronica Sutherland, iar ei i-l dăduse Aidan Fraser. Probabil că Oscar o găsise pe şemineu.

— Eşti ridicol, am spus. Mă mir că n-ai fost arestat – mai ales că ai la tine bastonul acela. Îl recunoscusem imediat. Ăsta e bastonul-sabie ce-mi aparţine, cel pe care i l-am dat lui Constance, nu-i aşa?

— Întocmai.

— Unde l-ai găsit?

— Găsit? L-am avut cu mine seara trecută.

— Eşti sigur?

— Aşa cum sunt sigur că Dumnezeu se află în raiul lui şi că lumea e perfectă.

Ştiam foarte bine că Oscar nu avusese bastonul cu el când John Gray îl adusese la mine. Am dedus că-l pierduse în piaţa Soho, în timpul încăierării cu O'Donnell. Am bănuit că se dusese – la adăpostul măştii! — ca să-l recupereze. Aş fi putut să discut despre asta cu el, silindu-l să recunoască măcar atâta lucru, dar la ce bun? Oscar spunea doar ce voia, şi asta numai când avea chef.

Revenit în cameră, Oscar şi-a agăţat paltonul în cuierul de după uşă, a pus masca veneţiană înapoi pe şemineu şi, cu un aer destul de fastuos, a aşezat bastonul-sabie pe lavoar, ca pe un sceptru pe un altar. După aceea a rămas cu spatele la foc şi cu faţa spre cameră, şi şi-a verificat ceasul.

— Ora douăsprezece; luăm micul dejun sau prânzul?

— Micul-dejun-de-prânz, i-am spus eu în glumă, folosind noua expresie la modă şi desfăcând cu mândrie cele cumpărate.

— Micul-dejun-de-prânz să fie, a repetat el. Bravo! Şuncă şi cârnaţi, urmate de supă de ţestoasă şi prepeliţe savuroase în foi de viţă siciliană… Şi o sticlă de vin din podgoriile de pe malurile Moselei. Raiul a pogorât în Gower Street! Dacă nu mi-ar fi atât de umflate, mi-aş linge buzele, Robert! Eşti un prieten adevărat şi o gazdă perfectă.

După ce ne-am ospătat, Oscar s-a culcat. A dormit toată ziua şi noaptea următoare. A doua zi dimineaţă, negrul vânătăilor se transformaseră într-un galben-murdar, iar umflăturile se reduseseră. Era încă obosit şi avea dureri, părând să fie mulţumit că rămâne în patul meu, moţăind, fumând, citindu-mi din Baudelaire – în franceză – iar apoi invitându-mă să mă alătur lui în încercarea de a traduce versurile în italiană! Primisem recent un exemplar din *Cei din Boston,* cu dedicaţia autorului, şi m-am oferit să-i citesc din roman.

— A, nu, mulţumesc, Robert, a zis el, închizând ochii. Domnul Henry James scrie ficţiune de parcă asta ar fi o îndatorire dureroasă. Păcat că Arthur nu a terminat încă povestirea promisă, pe *aceea* aş asculta-o cu plăcere.

În a treia zi s-a ridicat din pat, şi-a examinat faţa în oglindă şi s-a considerat „acceptabil la vedere” şi „văzut ca acceptabil”.

— Trebuie să mă întorc la Constance şi la băieţi – trecând întâi pe la spitalul St Thomas. În timp ce se pregătea de plecare, a adăugat: Iar tu trebuie să te întorci la domnişoara Sutherland. Logodnica altuia merită mai multă atenţie decât cea proprie.

— Suntem doar prieteni, Oscar, am ţinut eu să precizez.

M-a dojenit bătându-mă uşor peste piept cu capătul bastonului-sabie.

— Prietenia nu este posibilă între bărbat şi femeie, Robert. Nu uita asta. Poate exista pasiune, duşmănie, veneraţie, iubire, dar prietenie, nu.

L-am condus până în stradă şi am rămas cu el până când a trecut o trăsură. I-am făcut semn, iar apoi ne-am luat rămas-bun… ca prieteni.

— Până la urmă, vei socoti o strângere de mână mai de încredere decât un sărut, a zis el, apoi a urcat în trăsură. Pe curând. Mulţumesc pentru găzduirea oferită. John Gray era în costum de marinar, spui?

S-a lăsat pe perne şi, râzând, mi-a făcut semn cu mâna clătinând din cap, după care trăsura s-a îndepărtat.

Între acea dată şi Crăciun l-am văzut foarte puţin pe Oscar. Era ocupat să termine *Dorian Gray,* întâlnindu-se cu John Gray, străduindu-se să o împace pe Constance şi – aşa cum mi-a mărturisit cu o disperare mimată în două ocazii când ne-am văzut pentru scurt timp la un păhărel la Clubul Albemarle – semnând note de plată încărcate la restaurantul Kettner şi la cafeneaua Royal, la îndemnul unor poeţi pisălogi („Cu cât sonetele lor sună mai sentimental, cu atât le este setea mai arzătoare!”) şi umblând prin fundături în căutarea rămăşiţelor pământeşti ale sărmanului Billy Wood.

L-am văzut rareori pe Oscar, dar am întâlnit-o foarte des pe Veronica Sutherland în noiembrie şi decembrie, poate chiar prea des. Ne vedeam în fiecare zi – ba chiar ne găseam vreme să furăm o oră sau două împreună şi în weekend –, iar apoi, în seara dinaintea plecării ei în Scoţia pentru a sărbători Crăciunul, în umbra coloanelor de la Albert Memorial, în timp ce lumina lunii din miezul iernii se strecura printre nori, ne-am sărutat – şi nu doar o dată – iar eu am rostit dramaticele cuvinte „Te iubesc.”

— Îţi mulţumesc, mi-a şoptit ea, ţinându-mă strâns, îţi mulţumesc. Cumplit lucru să stai acasă,

nesărutată.

Domnişoara Sutherland şi logodnicul ei, Aidan Fraser, au plecat cu trenul spre Scoţia pe 23 decembrie. Aveau să stea acolo zece nopţi. Chinuit de dor, i-am scris lui Oscar: „Ce mă fac?”

Răspunzându-mi cu acelaşi curier, mi-a scris: „Presupunând că soţia ta nu-ţi propune o reconciliere de sezon, iar Kaitlyn se află tot la Viena, te invit în Tite Street. Constance îţi va purta de grijă şi promit că nimeni nu-ţi va citi din *Colindă de Crăciun.* Tiny Tim[13] a murit! Aleluia!”

M-am dus. Crăciunul petrecut în Tite Street a fost minunat – şi ciudat de dickensian. Oscar în persoană a împodobit holul cu vâsc, iar Constance, ajutată de Annie Marchant (mereu ocupata Annie Marchant, doica băieţilor) a decorat pomul de Crăciun – foarte frumos, conform tradiţiei germane. În toate camerele s-au aprins focuri de buşteni (şi, de nu ştiu unde, am simţit şi miros de lemn de santal şi de seminţe de pin.) Ori de câte ori apărea cu un zâmbet angelic pe chipul blând, Constance – care suferea atât de mult – venea cu o tavă cu lucruri care aduc veselia de Crăciun: carafe cu sherry şi vin de Madeira, vase de punch cu rom, platouri cu plăcintă şi fructe confiate. Totul era, după cum se exprima ea, „doar în familie – şi voi, băieţi”: ea şi Oscar, Cyril şi Vyvyan, Annie Marchant doamna Ryan (bucătăreasa care făcea mai toate treburile în casă) – plus John Gray şi eu. John a rămas ca oaspete al casei, dormind pe divanul din fumoarul lui Oscar. Eu am mers în fiecare noapte să dorm acasă, dar reveneam în Tite Street ziua pentru masa de prânz.

Eram singurii străini de casă, amândoi invitaţi pe întreaga durată a sărbătorilor, începând cu ajunul Crăciunului şi până la Bobotează, şi amândoi am sosit exact în acelaşi moment (la şase seara, pe 24 decembrie) aducând exact aceleaşi daruri pentru cei doi copii: câte o minge de fotbal. Oscar s-a îngrozit:

— Deci la asta s-a ajuns: sărbătorim naşterea pruncului Iisus cu daruri din băşici ale udului umplute cu aer. Ieri nu aveam nicio minge în casă, iar acum, avem patru! La magazinul Whiteley nu se mai găsea tămâie?

Cyril şi Vyvian s-au arătat încântaţi de cadourile primite, iar Constance ne-a mulţumit amândurora cu sărutări blânde şi drăgălăşenii şoptite. (S-a purtat la fel de cald şi cu mine, şi cu Gray.)

— Nu-l lua în seamă pe Oscar, a zis ea, aruncându-i o privire încărcată de reproş. El nu practică niciun joc în aer liber.

— Nu e întru totul adevărat, draga mea, a zis Wilde. Dacă n-ai uitat, am jucat în câteva rânduri domino la mesele de pe trotuar ale cafenelelor franţuzeşti… Recunosc, am evitat fotbalul. Este un joc destinat fetelor necioplite, dar nu se potriveşte unor băieţi delicaţi, nu crezi?

De acel Crăciun s-a râs pe săturate în Tite Street. În ziua de Crăciun, am şi cântat. Willie Wilde, fratele mai mare al lui Oscar, a venit la petrecere şi a dirijat corul colindătorilor, după care a urmat un recital oficial (şi uşor cherchelit), alcătuit din câteva piese preferate din repertoriul lui Gilbert şi Sullivan. Willie ni s-a alăturat din nou de Ziua darurilor, când am lăsat copiii acasă cu Annie Marchant şi am mers la Kempton Park, să vedem cursele de cai din ziua Sfântului Ştefan.

— Sfântul Ştefan este patronul cailor, ne-a anunţat Oscar când am sosit, iar Willie este o zeitate păgână venerată de iubitorii de curse de pretutindeni. Willie merge aproape zilnic la curse şi are priceperea de a alege calul perdant, ceea ce este remarcabil, având în vedere că nu se pricepe deloc la cai.

În ajunul Anului Nou, am participat la o cină în familie, la care am ţinut toasturi. Oscar a insistat ca Vyvyann şi Cyril să fie treziţi şi aduşi în sufragerie în braţe de Annie Marchant şi de doamna Ryan, ca să asculte toasturile.

— Oscar, dar nu vor înţelege nimic, a spus Constance. Lasă-i în pace.

— Vor auzi muzica glasurilor noastre, a zis el, şi acesta e un început. Apoi ne-a explicat: Când eu şi Willie eram mici, în nopţi de ospăţ ca acesta, sir William Wilde, tatăl nostru, ne îngăduia să stăm la masa mare din sufrageria casei din Merrion Square. Aşa am învăţat să ascultăm şi să privim.

Toasturile lui Oscar au fost, în mod inevitabil, numeroase şi splendide. A toastat pentru viitor, dar şi pentru trecut; pentru literatură, dar şi pentru artă; pentru noii prieteni (cu un semn din cap către John Gray), pentru prietenii adevăraţi (cu un semn spre mine), dar şi pentru cei absenţi (cu o menţiune pentru Conan Doyle şi, cu un zâmbet spre mine, cu referire la Veronica Sutherland). Cu lacrimi în ochi, a ţinut apoi un toast „pentru cei pe care i-am iubit şi pentru cei pe care i-am pierdut”, şi s-a referit la sora lui, Isola, care murise când avea doar zece ani:

mergi molcom… ea-i aici
sub neaua grea;
taci: cum răsar flori mici
ascultă ea[14].

Ne-a invitat să ridicăm paharele în amintirea ei şi a „altora care mor prea tineri, unii răpiţi dintre noi în timpul acestui an amar şi deja trecut”. Nu a menţionat explicit numele lui Billy Wood. Pentru mine, toastul final a fost cel mai emoţionant.

— Domnilor, a zis el, iar aici vă am în vedere şi pe voi, fiii mei, a adăugat zâmbind şi privind direct la băieţi. Domnilor, să bem pentru doamne! Să le mulţumim femeilor din vieţile noastre şi să le onorăm. Să le binecuvântăm pentru tăria, dulceaţa şi sacrificiul lor. A făcut semn către fratele lui, apoi spre John Gray şi spre mine, să ne ridicăm în picioare. Pentru feminitate, a zis el, şi în special pentru cele patru doamne adunate în această

încăpere acum. A ridicat paharul spre fiecare dintre ele, începând cu servitoarele, care au rămas în picioare în faţa lui, cu lacrimi în ochi: Domnişoară Marchant… doamnă Ryan. Apoi s-a întors către mama lui şi spre soţie: Doamna Wilde, atât de sclipitoare şi de curajoasă… şi Constance, soţia mea… Constance: oare a existat vreodată o femeie căreia numele să i se potrivească atât de bine?

Pe 2 ianuarie, am toastat din nou pentru Constance. Era ziua când împlinea treizeci şi doi de ani şi ultima seară de sărbători la familia Wilde. Willie şi doamna Wilde nu au participat, dar au sosit alţi oaspeţi: Aidan Fraser şi Veronica Sutherland, care reveniseră din Scoţia chiar în acea zi, şi Arthur Conan Doyle cu tânăra lui soţie, Touie, veniţi de la Southsea.

La cină, am stat între domnişoara Sutherland şi doamna Doyle, şi sper că m-am descurcat mulţumitor. Nu mi-a venit uşor: nu reuşeam să găsesc vorbele potrivite pentru niciuna dintre ele. Mă simţeam mut în faţa Veronicăi, deoarece în clipa când am văzut-o, pasiunea mea pentru ea s-a reaprins, dar purtarea ei faţă de mine, deşi dovedind un farmec jucăuş, nu-mi sugera nimic despre sentimentele ei reale privind relaţia noastră – şi nici privind posibilităţile. Iar faţă de Touie m-am purtat stângaci pentru că sfiiciunea ei chinuitoare făcea conversaţia cu ea aproape imposibilă. Am aflat că se numea de fapt Louisa, că numele de fată era Hawkins şi că, deşi „obositoare”, postura de mamă „nu-i displăcea”, dar asta a fost tot.

Dacă m-am achitat satisfăcător de obligaţii în acea seară, asta se datorează, cred eu, doar faptului că riscul de a comite vreo greşeală a fost redus. În cea mai mare parte a cinei nimeni nu a stat de vorbă cu vecinii de scaun; l-am ascultat cu toţii pe Oscar. Era în mare vervă! Ne-a spus o serie de poveşti fantastice, susţinând că fiecare dintre ele era adevărată. I-a dat fiecăreia un titlu – „Valoarea

elementului-surpriză”, „Valoarea caracterului”, „Valoarea prezenţei de spirit” – şi a zis că plănuia să le publice ca „exemple morale”. Din câte ţin minte, spera ca episcopul Londrei să scrie prefaţa la cartea lui.

Ultima dintre aceste povestiri mi s-a părut memorabilă: o relatare a unei nopţi extraordinare la teatru.

— Nu mai ţin minte numele piesei care se juca, a spus Oscar, dar sigur vă amintiţi acţiunea: eroina virtuoasă este salvată de la o soartă mai rea decât moartea de un erou atrăgător… Acum v-aţi amintit? Prea bine. Ei bine, în noaptea aceea, în timpul scenei cutremurătoare în care frumoasa florăreasă din Piccadilly Circus – adică eroina noastră – respinge cu dispreţ o propunere scârboasă din partea unui marchiz dezmăţat – personajul negativ din piesă – dinspre culise a pătruns în sală un fum gros, însoţit de flăcări. Panicat, publicul s-a ridicat în picioare şi s-a năpustit spre uşi. Atunci, brusc, pe scenă a apărut nobila siluetă a tânărului care era adevăratul iubit al florăresei. Vocea lui s-a auzit puternică şi clară: „Incendiul este sub control. Principala primejdie o constituie panica. Rog spectatorii să-şi reia locurile şi să-şi recapete calmul.” Prezenţa şi atitudinea lui au fost atât de convingătoare, încât oamenii s-au întors la locurile lor. Apoi, tânărul actor a sărit de pe scenă şi a părăsit în fugă sala de teatru. Restul oamenilor au ars de vii.

După ce hohotele de râs şi aplauzele s-au mai stins, am auzit o bătaie în uşa de intrare a casei. Câteva momente mai târziu, în uşa sufrageriei a apărut doamna Ryan cu un pachet – o cutie pătrată, cu latura de vreo treizeci de centimetri – învelit în hârtie cafenie şi legat cu sfoară.

— Pentru doamna Wilde, a spus ea, un cadou de ziua ei, presupun.

— Ce emoţionant! a exclamat Constance.

— Să fie o pălărie? a întrebat Conan Doyle.

— Dă Doamne să nu fie altă minge de fotbal! a spus Oscar.

— Adu-mi un cuţit, te rog, doamnă Ryan, a cerut Constance. A luat pachetul şi l-a aşezat pe masă. E cam greu, a spus ea.

— Înseamnă că *este* o minge, a zis Oscar cu un geamăt.

Doamna Ryan i-a întins lui Constance un cuţitaş pentru fructe. Constance a tăiat sfoara şi a îndepărtat hârtia. Sub ea se găsea o cutie din carton gros. Constance s-a aplecat în faţă şi, cu ochii sclipind de emoţia aşteptării, folosindu-se de ambele mâini într-un gest elegant, a ridicat capacul.

Când a văzut ceea ce se afla în cutie, a pălit instantaneu şi a scos un ţipăt care mi-a făcut impresia că nu se va opri niciodată. A închis apoi ochii şi, cu o forţă neaşteptată, a împins cutia cât mai departe de ea. Aceasta s-a răsturnat şi dinăuntru s-a rostogolit un cap de om – capul tăiat al lui Billy Wood.

14
Billy Wood

Conan Doyle a fost cel care a preluat controlul situaţiei.

S-a ridicat îndată în picioare, cât Constance încă ţipa, şi şi-a aruncat şervetul peste capul retezat, care se rostogolise spre centrul mesei şi se oprise – în mod grotesc, cu nasul în sus – blocat de marginea unui vas de argint pentru fructe. S-a uitat la soţia sa şi, foarte calm, i-a zis:

— Touie, condu-o pe doamna Wilde în dormitorul ei. Însă doamna Doyle nu s-a clintit. Acum, Touie, a zis el, *imediat*. Ea s-a ridicat, iar Conan Doyle a privit în jur. Veronica, te rog să pleci şi tu. Doamnă Ryan, adu-le doamnelor nişte brandy, te rog. Şi pentru tine, desigur. Domnule Gray, vrei să le conduci pe doamne? Mulţumesc.

Lumea a început să se mişte. Doamna Ryan şi-a petrecut un braţ protector peste umărul lui Constance. Doamna Doyle a rămas din precauţie alături de ea.

John Gray a făcut ce i se spusese şi le-a ajutat pe femei să părăsească încăperea. În timp ce ieşea şi el, s-a întors către Conan Doyle şi l-a întrebat:

— Nu chemăm poliţia?

— Nu este necesar, a zis Aidan Fraser.

În acele clipe, toţi stăteam în picioare ori ne deplasam, mai puţin Oscar, care a rămas aşezat în capul mesei, privind fix în faţă, de parcă ar fi intrat în transă. După plecarea femeilor, Conan Doyle a zis:

— Să ieşim din această cameră. S-a aplecat peste masă şi, cu ambele mâini, a ridicat capul, încă acoperit de şervet, şi l-a ţinut în aer. Hai, Oscar, să mergem în biroul tău.

* * *

Ajunşi în acest punct, trebuie să spunem că Oscar avusese dreptate. Băiatul fusese frumos – nu încăpea nicio îndoială. Capul retezat şoca şi dădea fiori de groază, însă chipul nu sugera aşa ceva. Era perfect.

— A fost un zeu, a spus Oscar.

— Da, chiar că era un flăcău atrăgător, a confirmat Conan Doyle.

Doctorul de ţară ţinea capul retezat în mâini, evaluându-l de parcă ar fi fost un curator de antichităţi de la British Museum, care inspecta cel mai recent artefact descoperit în situl de la Pompei.

Capul arăta de parcă ar fi fost separat de o statuie: trăsăturile rămăseseră clar conturate; fruntea era înaltă şi netedă; pometii şi nasul erau frumos cizelate; iar pielea era fără cusur, de culoare alb-cenuşie, fermă şi netedă ca marmura. Singurul element deconcertant – care demonstra că nu era o efigie, ci capul retezat al unei fiinţe umane – era părul. Foarte bogat. Des, castaniu-închis şi pieptănat pe spate, de parcă ar fi fost proaspăt periat. Sprâncenele erau groase, iar pleoapele închise scoteau parcă în evidenţă genele lungi şi închise la culoare, ca ale unei fete. Gura întţepenise într-un zâmbet, iar pe buza de sus se vedea o umbră de mustaţă.

— Pare să-şi fi aflat pacea, am spus eu.

— A fost îmbălsămat, a precizat Conan Doyle.

— Îmbălsămat? a repetat Aidan Fraser, făcând un pas către Doyle.

— Conservat, a precizat doctorul, folosind substanţe chimice; remarc o pricepere deosebită.

— Unde este cutia în care a fost adus? a întrebat Fraser.

— A rămas în sufragerie, am zis. O aduc eu.

Când am ajuns în sufragerie să iau cutia de pe masă, am rămas uimit văzând-o pe Veronica Sutherland la picioarele scării. Îşi ţinea paltonul în braţe.

— Pleci? am întrebat-o.

— Nu, mi-a răspuns.

— Cum se simte?

— Doamna Wilde? Tulburată. Lucru lesne de înţeles. Plânge. Am venit să iau nişte săruri pentru ea. În casă nu au aşa ceva. A făcut semn spre palton. Am adus sărurile cu mine. Şi eu m-am simţit ameţită ceva mai devreme. Călătoria cu trenul a fost epuizantă. Apoi mi-a surâs. Cum se simte domnul Wilde?

— Şocat, am răspuns. E cutremurător să vezi aşa ceva. Oribil. Am dat să plec spre scară. Draga mea Veronica, eu tot te iubesc.

— Robert, nu e momentul potrivit, a zis ea şi s-a întors să urce treptele.

— Te rog să mă ierţi.

Arzând de ruşine (pe vremea aceea eram atât de *neghiob!*), am aşteptat ca ea să urce treptele şi abia după aceea m-am dus în sufragerie. Cutia din carton şi hârtia cafenie rămăseseră pe masă, în dreptul locului unde stătuse Constance. Am luat-o şi m-am grăbit să mă întorc în biroul lui Oscar.

Acesta îşi revenise. Stătea la masa lui de scris – un pupitru faimos, care îi aparţinuse cândva lui Thomas Carlyle – rezemat de ea, sprijinindu-se în vârful degetelor şi adresându-se lui Aidan Fraser, care stătea singur în mijlocul încăperii.

— Ai vrut dovada crimei, inspectore. Cred că un cap retezat este suficient. Îmi închipui că Irod s-ar fi mulţumit şi cu mai puţin.

Fraser a râs sec.

— A, da, domnule Wilde, acum vei avea parte de investigaţia pe care o doreai, nu trebuie să-ţi mai faci griji.

Câteva clipe imediat ce am intrat în cameră, nu l-am văzut pe Conan Doyle, aşa că am tresărit când l-am auzit vorbind. Stătea departe de ceilalţi, într-un colţ, ţinând într-o mână capul băiatului, pe care acum îl plasase sub o lampă, iar în cealaltă, o lupă.

— Holmes s-ar fi mândrit cu asta, a zis el.

— Poftim? s-a trezit Oscar.

— Nu, nu Holmes al meu. Din păcate, acum ne aflăm în lumea reală. Doctorul Thomas Holmes, părintele îmbălsămării moderne. În timpul războiului civil din America, a primit misiunea de a îmbălsăma cadavrele soldaţilor unionişti, pentru a-i încredinţa familiilor. Îmbălsămarea a fost o artă. Iar Holmes a transformat-o în ştiinţă.

Conan Doyle a păşit încet către mijlocul camerei şi, după ce a dus capul aproape de nas, a inspirat brusc, apoi l-a aşezat în cutia de carton pe care o pusesem pe pupitru.

— Operaţiunea aceasta s-a făcut cu multă pricepere, a zis el.

— Folosind formaldehidă? a întrebat Fraser.

— Nu, cred că arsenic – ceea ce îmi sugerează că este opera unui amator priceput şi înzestrat, nu a unui profesionist. În prezent, un antreprenor de pompe funebre nu ar folosi arsenic.

— Crezi că a fost conservat şi restul cadavrului?

— A, sigur. Cred că decapitarea s-a făcut recent. Uitaţi-vă la tăietura îngrijită de-a lungul gâtului. Îmi închipui că îmbălsămarea s-a făcut la câteva ore după crimă.

— Şi îmbălsămarea o poate realiza oricine? a întrebat Fraser. Adică, singur, fără ajutorul altei persoane?

— Bineînţeles, i-a răspuns Doyle, e un proces simplu. Dacă ai cunoştinţele necesare – şi pompa.

— Pompă? am repetat, fără să-mi dau seama.

— Ajunge, a spus Oscar, te rog.

Conan Doyle şi-a coborât glasul.

— Fluidul de îmbălsămare este pompat forţat în vasele de sânge, de obicei prin carotidă, cu ajutorul unei mici pompe. Cel care face îmbălsămarea trebuie apoi să maseze cadavrul pentru a asigura dispersia uniformă a fluidului. Aici intervin priceperea şi experienţa. Cum spuneam, acest lucru s-a făcut cu pricepere – dar şi tinereţea

decedatului a ajutat mult. De regulă, cu cât e mai vârstnic decedatul, cu atât este mai proastă circulaţia sanguină.

— S-ar părea că eşti extrem de bine informat asupra acestui subiect, a spus Fraser.

— Pentru mine, Holmes se apropie de statutul de erou. El a adus alinare multor familii îndoliate. I-am studiat lucrările.

Oscar se apropiase de masa lui de scris şi acum se uita contemplativ în interiorul cutiei de carton, rămânând cu ochii fixaţi asupra feţei moarte.

— Aşa ţi-l aminteşti? l-a întrebat Conan Doyle.

— Da.

— Aşa arăta când l-ai descoperit?

— Da, a confirmat Oscar. Aşa cred. Mi-e greu să-mi amintesc. Atunci era mult sânge pe jos. Foarte mult. Dar mi se pare că faţa lui era la fel cum o vedem acum, senină.

— Netulburată, am zis eu.

— Netulburată, a repetat Oscar, şi a ridicat apoi ochii spre Conan Doyle. Se poate să fi fost ucis în somn?

— E posibil, a zis Conan Doyle. După cum puteţi vedea, faţa i-a fost dată cu o pudră, ceva asemănător cu fardul pentru femei, dar sub stratul de produs cosmetic pielea este foarte curată. Pleoapele nu au suferit vătămări, ceea ce sugerează că erau deja închise în momentul morţii – şi au rămas astfel. Şi, cu toate că îmbălsămătorul i-a fixat gura cu ajutorul unui ac şi al unei suturi, nu se văd vânătăi, aşa cum ar fi de aşteptat. După părerea mea, sărmanul băiat nu s-a zbătut când a murit.

— Îţi mulţumesc pentru această veste, a zis Oscar, punând uşor o mână pe umărul lui Conan Doyle. Asta înseamnă ceva.

În încăpere s-a lăsat o tăcere stânjenitoare, care a fost întreruptă de Fraser. Eu încă ţineam în mâna stângă hârtia în care fusese ambalată cutia şi sfoara, pe care le adusesem din sufragerie. Pe

neaşteptate, întinzând mâna, de parcă ar fi vrut să confişte nişte mărfuri de contrabandă deţinute de vreun şcolar obraznic, mi-a zis pe un ton poruncitor:

— Dă-mi-le mie, te rog.

În timp ce, ascultător, i le-am înmânat, în uşa biroului s-a auzit o bătaie şi după aceea a intrat doamna Ryan, aducând o tavă pe care se aflau o carafă cu brandy şi patru pahare.

— Doamna Wilde se simte mult mai bine, i-a zis ea lui Oscar imediat după ce a intrat. S-a gândit că domnii ar dori ceva de băut.

— Mulţumim, doamnă Ryan, mulţumim, i-a spus Oscar, întorcându-se cu spatele la pupitrul de scris, ca să ascundă vederii cutia de carton.

Conan Doyle a luat tava de la bucătăreasă.

— Te-ai descurcat bine în această situaţie dificilă, doamnă Ryan.

Femeia a făcut o plecăciune graţioasă şi a dat să se retragă, dar Fraser a oprit-o.

— Înainte de a pleca, s-ar putea să discut cu doamna? a zis el, aruncând o privire spre Oscar. Când ai primit pachetul la uşă, de unde ai ştiut că este destinat doamnei Wilde?

— Aşa a spus vizitiul.

— A fost adus de un vizitiu oarecare?

— Da, într-o trăsură. A spus că l-a trimis cineva de la Clubul Albemarle. Şi apoi mi-a dat pachetul. Iar eu i-am dat un bacşiş. După aceea a plecat.

— Ce a spus? Dar precis.

— Nu-mi amintesc exact.

— Încearcă, femeie!

— Inspectore, a spus Oscar pe un ton tăios, te rog să o tratezi pe doamna Ryan cu ceva mai mult respect. A trecut printr-o experienţă cumplită în această seară. Ca şi noi, de altfel.

Doamna Ryan s-a uitat ferm la inspectorul Fraser.

— A zis: „Am venit cu un dar de la Clubul Albemarle, pentru a fi predat imediat.”

— Asta e tot ce a spus? a întrebat-o Fraser. Doar atât? Eşti sigură?

— Doar atât, sau cam aşa ceva. Da, asta a zis, sunt sigură. Apoi a adăugat „Noapte bună.” Părea un om politicos.

— Îţi mulţumesc, doamnă Ryan, i-a spus Oscar.

— Mulţumesc, a încheiat Fraser.

După ce femeia a părăsit încăperea, detectivul a ridicat hârtia de împachetat şi ne-a invitat să citim ce scria pe ea. Eu am citit: „Doamnei Oscar Wilde, prin grija Clubului Albemarle.” Arthur a citit: „Domnului Oscar Wilde prin grija Clubului Albemarle.”

— Vedeţi? a făcut Fraser. Ar putea fi „domnul” sau „doamna”, adevărat?

— Aşa cred, a zis Oscar, examinând hârtia. Are vreo importanţă?

— Poate că da, a spus Fraser. Recunoaşteţi cumva scrisul?

— Nu, a zis Oscar, nicidecum. Dar pare să aparţină unei persoane needucate. Mai mult decât atât…

Glasul lui Oscar s-a stins, iar el s-a întors la cutia de carton şi la conţinutul ei macabru.

— Oscar, cine ar vrea să-ţi trimită aşa ceva, cu atât mai mult lui Constance? l-a întrebat Conan Doyle.

— Chiar, cine? a intervenit Fraser. Cred că ar trebui să mergem neîntârziat la Albemarle. Nu este timp de pierdut.

— „Nu este timp de pierdut”? l-a imitat Oscar şi a hohotit ironic. Aidan, au trecut patru luni de când te-am anunţat în legătură cu această crimă – iar acum, dintr-odată, nu trebuie să mai pierdem timpul!

— Oscar, atunci nu exista cadavrul, şi nicio dovadă privind crima… Hai… a zis el împăciuitor, dacă tânărul tău prieten Gray se îngrijeşte să găsească o trăsură pentru Veronica şi Touie, noi putem merge în Albemarle Street şi ne vom

întoarce în Chelsea peste o oră. O poţi lăsa pe Constance cu doamna Ryan?

— Bineînţeles. Va fi în siguranţă cu ea. Am constatat că servitorii se numără printre cei mai credincioşi prieteni ai noştri.

Eu m-am dus să-i transmit instrucţiunile lui John Gray. El trebuia să se ocupe de întoarcerea în siguranţă a domnişoarei Sutherland şi a soţiei domnului Doyle în Lower Sloane Street numărul 75, rămânând ca doamna Ryan să o conducă pe Constance la culcare, în vreme ce Fraser ne-a dus pe Oscar, pe Arthur şi pe mine „pe urma acestui pachet infam", după cum s-a exprimat el.

Era o urmă care s-a răcit imediat. Am găsit o trăsură în King's Road şi am ajuns la club în mai puţin de douăzeci de minute. Hubbard ne putea oferi o mulţime de informaţii (s-a dovedit din cale afară de slugarnic; membrii clubului, în general, şi Oscar în special, fuseseră foarte darnici în privinţa cadourilor de sezon), dar niciuna cu adevărat utilă. Da, îşi aducea aminte de sosirea unui pachet pe la ora şapte în acea seară. Un vizitiu a cărui înfăţişare nu reţinea atenţia prin nimic – nu l-a recunoscut şi nici nu-şi putea aminti numărul trăsurii – a adus pachetul la cabina portarului. Vizitiul – un bărbat din sudul Londrei, ori poate un cockney, Hubbard nu se pricepea prea bine să deosebească accentele – îi spusese: „Este un cadou pentru Wilde, ce trebuie predat neîntârziat", sau ceva asemănător.

Imediat după plecarea vizitiului, Hubbard observase că pachetul era de fapt adresat doamnei Wilde şi, ştiind că ea nu vizita clubul aproape deloc, a hotărât să cheme imediat o trăsură şi să trimită cadoul în Tite Street numărul 16. Socotea că procedase bine. Spera asta din toată inima. Oscar l-a asigurat că făcuse ceea ce trebuia, i-a mulţumit pentru efort şi i-a dat jumătate de sovereign *(jumătate de sovereign!)* ca să-l convingă pe deplin de recunoştinţa lui.

— Şi acum, ce facem? am întrebat eu, în vreme ce stăteam tăcuţi în cerc pe treptele de la intrarea în club. Se făcuse ora unsprezece, iar noaptea de ianuarie era geroasă şi ceţoasă.

Fraser rămăsese cu „infamul pachet” în braţe.

— Trebuie să-l duc la Scotland Yard, a zis el. Vă sugerez să mergeţi la culcare. Putem găsi trăsuri în Piccadilly.

În timp ce el a spus acestea, eu am privit în lungul străzii, sperând să văd vreo trăsură venind, şi am observat o siluetă pe care am avut senzaţia că am recunoscut-o, stând în aşteptare în apropierea hotelului Albemarle, situat la câteva clădiri depărtare. Mi-am dat seama că şi Oscar o remarcase, deoarece s-a întors dinspre ea şi s-a uitat fix la mine şi, făcând asta, a clătinat aproape imperceptibil din cap.

— Domnilor, a zis el pe neaşteptate, încă nu am auzit bătaia pentru miezul nopţii… ce-ar fi să bem un păhărel?

— E târziu, Oscar, a spus Conan Doyle.

— Hai, Arthur, doar unul.

Oscar nu a admis nicio opoziţie şi n-a mai stat pe gânduri. Ignorând protestele lui Conan Doyle şi ale lui Fraser, a intrat cu pas hotărât în club. Mormăind nedumerit, Fraser, având cutia în braţe, l-a urmat, iar eu am procedat la fel.

— Domnilor, a spus Oscar, imediat ce ne-am aşezat comod în colţul Keppel, Hubbard este gata să ne servească. Spuneţi ce doriţi.

Deşi colţul Keppel era pustiu şi, după ce Hubbard ne-a servit băuturile (şampanie frapată pentru mine şi Oscar; brandy şi apă minerală pentru detectiv şi doctor), am rămas singuri, iar în următoarele patruzeci de minute, lucru de necrezut, nimeni nu a adus vorba de ciudatele şi tulburătoarele evenimente petrecute în acea seară. Oscar a condus discuţia spre subiecte ce nu aveau nicio legătură cu asasinarea lui Billy Wood. Având în vedere circumstanţele, s-a dovedit bizar de

glumeţ. I-a zis lui Aidan Fraser, care rămăsese îmbrăcat cu paltonul şi cu pălăria pe cap, ţinând hotărât în poală acel pachet sumbru:

— Inspectore, dacă nu te-aş cunoaşte, te-aş lua drept un anarhist care încearcă să fugă. Arăţi exact ca un revoluţionar care-şi păzeşte cu sfinţenie bomba artizanală. Apoi a început să-l sâcâie pe Conan Doyle: Arthur, asta-ţi va fi hotărârea de Anul Nou – doar una mică? Eşti moderat în tot ce faci, nu-i aşa? Însă nimic nu este bun dacă e făcut ori consumat cu moderaţie. Nu poţi cunoaşte partea bună a lucrurilor decât după ce le-ai smuls esenţa prin exces. Să vă îndemn ca în anul ce a început să trăiţi ceva mai primejdios? Să transformaţi anul 1890 într-unul în care veţi încerca să cultivaţi cel puţin un viciu mântuitor?

Fraser părea deranjat de ironiile lui Oscar. Conan Doyle părea doar amuzat.

— Oscar, tu ce-ţi propui în noul an? l-a întrebat el.

— Să uit vechile cunoştinţe! a spus Oscar, fără şovăială.

— Sigur?

— A, vor fi şi excepţii, Arthur, iar tu te numeri printre ele. Suntem prieteni pe viaţă, ştiu asta, dar de ce să nu recunoaştem amândoi că există unii oameni – alţi oameni – pe care nu dorim să-i mai vedem? Asta nu este nerecunoştinţă. Nici indiferenţă. Ei ne-au dat tot ce aveau de dat şi trebuie să dispară din viaţa noastră.

Conan Doyle a ridicat paharul spre Oscar şi a zis:

— Sunt uimit, dar cred că te aprob.

— A, nu! a exclamat Oscar. Nu, Arthur, te rog. Când oamenii mă aprobă, sunt convins că greşesc.

Am izbucnit cu toţii în râs.

— Şi tu, Robert? a întrebat Fraser, întorcându-se către mine. Ce ţi-ai propus pentru noul an?

M-am uitat la Aidan Fraser şi gândul mi-a fugit la Veronica Sutherland. Fără să-mi trădez emoţia,

am zis:

— Să-mi urmez impulsurile inimii, indiferent încotro mă vor duce ele.

— Şi încotro te-ar putea duce?

Plin de tact, Oscar a intervenit ca să mă salveze de ceea ce aş fi putut spune:

— Aidan, nu întreba asta. Nici Robert nu ştie, te asigur. Însă pentru tine, Aidan, acesta este anul în care tu şi domnişoara Sutherland vă veţi urma impulsurile inimilor până la altar?

— Aşa cred. Sper. Anul acesta împlinesc treizeci şi trei de ani…

— Pe 31 august, a precizat Oscar.

— Da, a confirmat inspectorul, evident surprins. De unde ştii?

— Cred că ne-ai spus chiar tu în ziua când ne-am cunoscut – pe 1 septembrie, ziua de după aniversarea naşterii tale. Ori ne-ai spus-o tu, ori am descoperit asta citind despre tine în anuarul Poliţiei Metropolitane.

Fraser a râs.

— Mă uimeşti tot timpul, domnule Wilde.

Oscar s-a uitat cu reproş la el.

— Mă numesc Oscar, Aidan. Parcă eram prieteni…

— În orice caz, a reluat inspectorul, cred că treizeci şi trei de ani e vârsta potrivită pentru un bărbat care vrea să se căsătorească.

— Nu există o vârstă potrivită pentru ca un bărbat să se căsătorească, a zis Oscar cu ironie. Căsătoria este o experienţă la fel de demoralizantă ca fumatul de ţigarete. Şi mult mai scumpă.

— Nu-i da ascultare lui Oscar, a spus Conan Doyle. Spune absurdităţi şi este conştient de asta.

De astă dată a fost rândul lui Oscar să râdă.

— Arthur, n-am de gând să te contrazic. Cel ce vrea cu orice preţ să susţină contrariul pierde din punct de vedere intelectual.

Oscar se dovedea atât de sclipitor în conversaţie, încât te putea face să uiţi şi de durerile de dinţi. În

noaptea aceea, am stat în acel colţ întunecat al unui club londonez având în faţa noastră o cutie în care se găsea capul unui tânăr şi ne-am comportat de parcă nu s-ar fi întâmplat nimic. (Şampania şi brandy-ul au avut şi ele un rol, neîndoielnic.)

În cele din urmă, când a bătut de miezul nopţii, iar noi am rămas cu paharele goale, Oscar ne-a readus cu picioarele pe pământ.

— Ei, inspectore, acum ce urmează? Ce facem? Încotro pornim în anchetarea acestei crime?

— Sper ca tu să nu porneşti în nicio direcţie, Oscar. De aici încolo, lasă lucrurile în seama mea, te rog.

Oscar a dat din cap, dând impresia că înţelege.

— Şi care va fi prima ta mişcare? a întrebat el.

— Voi cere câtorva oameni ai mei să-l găsească pe vizitiul care a adus acest pachet. Iar mâine voi merge la Broadstairs. Trebuie să discut cu doamna Wood. Mi-ai relatat povestea ei, dar trebuie să stau şi eu de vorbă cu ea. Şi să-i arăt capul băiatului ei.

— Nu se poate! a exclamat Oscar.

— Trebuie.

— Şocul o va ucide.

— E prea periculos să procedezi astfel, Aidan, a intervenit şi Conan Doyle.

— Nu vă temeţi, o voi duce la morga poliţiei. Va fi vorba de o identificare oficială. Capul tânărului va fi aşezat pe o masă, având un manechin sub cearşaf, pentru a crea impresia că există şi corpul. Nu va afla că a fost decapitat.

— Chiar este necesar, Aidan? a întrebat Oscar.

— Este esenţial. Trebuie să ştim precis al cui este capul.

— Al lui Billy Wood.

— Aşa spui tu, Oscar. Dar nu avem confirmarea din partea altcuiva privind asta. Tu eşti scriitor, povestitor, creator de întâmplări. Iar eu simt poliţist. De aici înainte, această afacere este de competenţa poliţiei.

15
3 ianuarie 1890

— Fac o mărturisire umilitoare, a zis Oscar, stingând o ţigaretă sub talpă, în timp ce-şi aprindea alta, dar suntem cu toţii alcătuiţi la fel. (Ne aflam la capătul dinspre nord al Baker Street, în faţa gării, aşteptând să traversăm strada. Cu o expresie de profundă satisfacţie pe faţă, prietenul meu a tras un fum din ţigareta abia aprinsă.) Cu cât analizezi mai atent oamenii, a continuat el, cu atât dispar mai repede motivele acelei analize. Mai devreme sau mai târziu, ajungi la acel lucru universal şi îngrozitor care se cheamă natura umană.

— Ce vrei să insinuezi, Oscar?

Era unsprezece dimineaţa, a doua zi după sărbătorirea zilei de naştere a soţiei lui, iar mintea mea nu era încă în starea potrivită pentru a absorbi adevărurile fundamentale privind universalitatea naturii umane.

— Ştiu cine l-a ucis pe Billy Wood, a spus el, trimiţând un mic nor de fum cenuşiu-albicios în aerul rece de ianuarie. Sau, cel puţin, aşa cred.

Uimit, m-am uitat lung la el.

— Ce vrei să spui?

— Totul se reduce la natura umană. Toţi suntem alcătuiţi la fel. Eu, tu sau ucigaşul suntem mânaţi de aceleaşi impulsuri.

— Spui că ştii cine este? Ucigaşul lui Billy Wood?

— Aşa cred, a zis el surâzând cu şiretenie, iar asta în mare parte mulţumită ţie, mai precis datorită unor cuvinte rostite de tine seara trecută, Robert…

— Ceva rostit de mine?

— Dar, deocamdată, nu am nicio dovadă – aşa că acum trebuie să găsim dovezile.

— Hai, domnule, nu m-am mai putut abţine, dă totul pe faţă, spune clar ce ai aflat. Cine crezi că este ucigaşul?

— Încă nu, Robert…

— Cum adică, „încă nu”? Doar n-o să mă laşi în suspans după ce mi-ai stârnit curiozitatea!

— Ba da, Robert, aşa trebuie. Am coborât de pe trotuar în traficul aglomerat, Oscar strecurându-se printre căruciorul unui lăptar şi un omnibuz. Suspansul este totul! a exclamat el. Doar oamenii de rând – doar bărboşii şi chelioşii – trăiesc în prezent. Tu şi cu mine trăim pentru viitor, nu? Noi apreciem anticipaţia. Ne-am strecurat printre vehicule, iar Oscar a ridicat glasul, încercând să acopere uruitul roţilor şi zgomotul copitelor. Noi trăim pentru promisiunea deliciilor ce sunt doar visate, a dulceţei ce nu a fost încă savurată, a cărţilor care încă nu s-au scris ori citit.

În cele din urmă, am ajuns în siguranţa trotuarului de pe cealaltă parte a străzii. La marginea lui, rezemat de un stâlp de iluminat public, se afla un copil al străzii – un puşti de doisprezece-treisprezece ani, cu faţa prietenoasă – care şi-a ridicat şapca în semn de salut. Oscar a dat din cap către el şi i-a întins o monedă de şase pence. Suntem recunoscători amintirilor noastre, desigur. Ceea ce a rămas în trecut ne susţine. Dar ceea ce urmează ne impulsonează să mergem mai departe.

— Serios? am întrebat, încă agitat după traversarea străzii şi uimit de cuvintele rostite de el.

— Da. *Goana* după domnişoara Sutherland te atrage cel mai mult, Robert. Vânătoarea este totul. După ce o cucereşti, ce vei face?

Nu i-am răspuns. Oscar şi-a trecut mâna pe sub braţul meu, făcându-mă să mă întorc spre nord, în direcţia Regent Park.

— *Mon ami,* a zis el, când voi fi sigur cine este ucigaşul – dincolo de orice îndoială – o să-ţi spun

numele lui. Nu voi spune altcuiva, tu vei fi primul, promit. Deocamdată am certitudinea că voi descâlci acest mister înaintea prietenului nostru, Fraser.

— Dar parcă seara trecută ai spus că de aici încolo vei lăsa activitatea detectivistică în seama lui.

— Am spus eu aşa ceva? Nu cred. Dar dacă am făcut-o, asta a fost atunci, iar acum îmi propun altceva. Cine ţine să fie consecvent? Doar cei lipsiţi de inteligenţă şi cei care susţin o doctrină – oamenii plicticoşi care-şi urmează principiile până la capăt, chiar dacă acolo îi aşteaptă amărăciunea, până la acea *reductio ad absurdum* a practicii. Eu, în niciun caz!

— Eşti în mare formă în dimineaţa asta, am remarcat, minunându-mă de energia şi vioiciunea prietenului meu, care nu dormise mai mult de cinci ore.

— Da? a făcut el binedispus. Dacă e aşa, trebuie să vă mulţumesc ţie şi lui Conan Doyle pentru asta. Noaptea trecută nu ne-a fost uşor, dar ai dat lovitura…

— Ba n-am făcut nimic.

— Ai reuşit mai mult decât îţi închipui. Aşa cum i-am spus lui John Gray la micul dejun, „Sherard e un prieten adevărat” şi, făcând abstracţie de strângerea lui de mână, care-ţi frânge oasele, Conan Doyle are capacitatea de a da aripi spiritului meu.

— Da, e un om de treabă.

— E un geniu, a zis Oscar. Mi-a lăsat un exemplar al povestirii pe care tocmai a terminat-o, *Semnul celor patru.* O capodoperă de mici dimensiuni. Sherlock Holmes este inspiraţia mea!

Am izbucnit în râs.

— De aceea am venit tocmai până în Baker Street?

— Nu, Robert, mergem la grădina zoologică. O să purtăm o discuţie cu Gerard Bellotti.

— La grădina zoologică?

— E luni, nu? Iar luni dimineaţă, Bellotti e întotdeauna la grădina zoologică. E un om cu tabieturi, deşi puţine dintre ele sunt bune.

— Dar ce caută acolo în fiecare luni?

— Ceea ce face şi la patinoarul din Regent's Park joia şi la Alhambra ori Empire sâmbăta: caută băieţi.

Aşa cum ştie toată lumea, la data de 25 mai 1895, tribunalul central Old Bailey din Londra l-a găsit vinovat pe Oscar Wilde de comiterea unor acte grave de imoralitate cu alţi bărbaţi şi l-a condamnat la doi ani de închisoare şi muncă silnică. Judecătorul de proces, domnul Wills, a descris cazul drept cel mai grav pe care l-a avut, acuzându-l pe Oscar că ar fi „total necunoscător al sentimentului de ruşine", devenind „persoana centrală a unui cerc de corupţie generalizată de felul cel mai respingător printre tineri".

„Băieţii" lui Bellotti erau genul de tineri la care s-a referit judecătorul Wills, trebuie să recunosc asta. Nu accept însă ideea că Oscar ar fi fost punctul central al vreunui cerc de corupţie. El îşi dorea compania tinerilor – se bucura de tinereţea lor – dar nu-i corupea. Îi respecta enorm. Dacă aceştia erau demni de un asemenea respect este o altă chestiune. Câţiva dintre cei care au depus mărturie împotriva lui la proces erau tineri ce fuseseră consideraţi de el prieteni – şi care i-au răsplătit prietenia prin mărturii mincinoase, fiind plătiţi de persoane interesate. (Din primăvara până în toamna anului 1895, fiecare dintre martorii acuzării în cazul *Regina vs. Wilde* a primit o recompensă de cinci lire pe săptămână.)

Într-o discuţie pe care am avut-o la puţin timp după moartea lui Oscar, Arthur Conan Doyle a asemănat ceea ce el numea „obsesia patologică a prietenului nostru faţă de tinereţea şi frumuseţea masculină" cu dependenţa de morfină şi cocaină a lui Sherlock Holmes, personajul său. „Din

experienţa mea”, a spus Conan Doyle, „marii oameni manifestă frecvent trăsături obsesive ori de dependenţă ce pot părea revoltătoare – chiar respingătoare – pentru noi, ceilalţi. Asta nu le diminuează măreţia. Ne face însă mai conştienţi de umanitatea lor.”

E posibil ca uneori, în momente de slăbiciune, în intimitatea vreunei camere întunecoase, Oscar să se fi dedat păcatului cărnii. Aşa îi era felul. Dar asta nu putea să-l facă un corupător de tineri. L-am cunoscut pe Oscar de la vârsta de douăzeci şi opt de ani şi până la moarte; trebuie să mă credeţi când vă spun că a fost un gentleman în cel mai deplin şi adevărat înţeles al cuvântului. Aşa cum a scris Conan Doyle în memoriile sale[15]: „În exprimarea lui Wilde nu am remarcat niciodată vreo urmă de obscenitate a gândirii.” Nici eu.

Nu acelaşi lucru se putea spune şi despre Gerard Bellotti. L-am găsit în zona rezervată maimuţelor, mâncând alune. Spărgea cojile între dinţi, apoi scuipa alunele printre bare în cuşca animalelor.

— Pâine şi iar pâine, astea două, tocmai zicea el când ne-am apropiat. Nu s-a întors să ne salute. Am crezut că or să se placă una pe alta, dar ele, nu. Se bat ca turbatele. Astea-s maimuţele. A scos un chicotit strident şi a întins punga cu alune spre noi. Vreţi una?

— Mulţumesc, nu vreau, i-a răspuns eu, am mâncat de dimineaţă.

— Oho, domnule Wilde, prietenul tău are un simţ al umorului foarte bun. Nouă ne place calitatea asta la bărbaţi, nu-i aşa? Oscar nu i-a răspuns. Şi domnul Wilde are un simţ deosebit al umorului, a adăugat Bellotti, foindu-se pe loc, dar rămânând cu privirea fixată cu îndărătnicie înainte. Maimuţele – creaturi longiline, costelive şi urâte, cu burţile proeminente atârnându-le moale şi cu blana cu fir lung de culoare cenuşie părând tocită – se legănau agitate prin cuşcă, ţipând şi scoţând alte sunete ascuţite. Bellotti nu le urmărea mişcările

dezordonate, dar părea a şti ce făceau. Unul dintre animale s-a aşezat jos în faţa lui, lăsându-se pe spate şi scărpinându-se de pardoseală.

— Au scule simpatice, a murmurat Bellotti. Îmi plac maimuţele bine înzestrate, vouă nu?

— Acestea sunt maimuţe-păianjen, iar în faţă ai doar femele.

— Sigur? a făcut Bellotti, întorcându-se abia acum spre noi. Avea o peliculă translucidă de un alb-lăptos pe pupile, iar între dinţii înnegriţi bucăţele de coajă de alune. Pielea lui pământie era ciupită de vărsat, iar de sub pălăria de barcagiu se strecuraseră câteva bucle dese de păr vopsit în roşu, strălucind de ulei şi transpiraţie. Nu-ţi făcea deloc plăcere să-l priveşti.

— Organul sexual alungit al femelei de maimuţă-păianjen este deseori confundat cu acela al masculului. Dar nu-ţi face probleme, domnule Bellotti. Este o confuzie care se face des.

Am pufnit în râs.

— Cum de ştii şi asta, Oscar?

El a zâmbit.

— Am citit enciclopedia despre maimuţe publicată de Mycroft. Textul standard. Lecturile mele nu se limitează la Sofocle şi Baudelaire, înţelegi?

Bellotti a pufnit uşor pe nas şi a vârât punga cu alune în buzunar. S-a scobit în nas, apoi şi-a examinat atent degetul mare şi arătătorul, pe care şi le-a frecat unul de altul.

— Înţeleg că ai venit în legătură cu Billy Wood, a spus el. Am aflat vestea. Foarte trist. Era un băiat inteligent, unul dintre cei mai buni. Din câte ştiu, ai ţinut la el în mod deosebit, domnule Wilde. Condoleanţe.

— Cine ţi-a spus? l-a întrebat Oscar, făcând un pas către Bellotti şi, în acelaşi timp, făcându-mi semn să iau notă de ceea ce avea să urmeze.

— O'Donnell, a zis Bellotti, unchiul lui.

Oscar a ridicat sprâncenele întrebător.

— Când s-a întâmplat asta?

— Cu puţin înaintea Crăciunului. Era beat şi mi-a vorbit urât. M-a ameninţat în toate felurile. Mi-a cerut bani, ca de obicei. Dar am scăpat de el.

— I-ai dat ceva?

— Sfaturi, ce altceva? Dar bune. I-am zis să o şteargă din ţară – să se întoarcă în Canada, ori să plece în Franţa. Vorbeşte limba, asta când e suficient de treaz şi e în stare să articuleze ceva. De atunci n-am mai auzit de el. Dar dumneata, domnule Wilde?

— Nici eu, a zis Oscar încet.

Brusc, mi s-a părut a fi distras de ceva, cuprins de visare, gândindu-se la altceva decât îi spunea Bellotti, deşi cu un uşor gest din cap mi-a făcut semn să continui să iau notiţe.

— Poate l-a ucis chiar el pe băiat, a spus Bellotti, examinându-şi acum degetul mare foarte murdar şi încercând să îndepărteze cuticula, dar el a negat asta. Şi încă în mod vehement. Cu alte ameninţări şi vorbe grele. Sigur, poate l-a omorât pe bietul băiat într-o furie de beţiv şi apoi a uitat cu totul ce a făcut.

— În cazul ăsta, cadavrul nu ar fi fost descoperit până acum? am întrebat eu.

— Nu neapărat. Îmi imaginez că s-a întâmplat la Broadstairs. După ce l-a ucis, i-a aruncat cadavrul în mare. Ori poate l-a înecat – aruncându-l de pe o stâncă în golful Viking, ori de la capătul digului. N-am idee. Dar Billy nu ştia să înoate.

— De unde ştii asta? l-a întrebat Oscar, revenindu-şi din visare.

— L-am dus o dată la băile de la Fulham, domnule Wilde. Cu domnul Upthorpe. Billy mi-a zis că nu ştie să înoate. Mi-a mărturisit că îi era frică de apă. Moştenise asta de la maică-sa, aşa a zis.

— Dar, de fapt, de ce a venit O'Donnell la tine? l-am întrebat eu.

— După bani. Să primească simbria pentru Billy.

— Simbria pentru Billy?

Încetul cu încetul, Bellotti deschidea o fereastră către o lume care nu-mi era deloc familiară.

— Simbria mergea la tutore. Bacşişurile şi cadourile rămâneau la băiat. Domnul Wilde i-a dat lui Billy o tabacheră frumoasă, nu-i aşa? Avea o inscripţie încântătoare, din câte ţin minte. Billy se mândrea cu ea, şi pe drept cuvânt.

Oscar nu a spus nimic. (La vremea aceea – şi nici mai târziu – nu am dat atenţie acestui amănunt. Oscar era generos până la absurd când făcea cadouri. Ţinea deosebit de mult să le dăruiască prietenilor tabachere cu inscripţii. De-a lungul anilor, mie mi-a dat trei.)

— Dar O'Donnell era tutorele băiatului? am întrebat eu.

— Era unchiul lui. Şi amantul mamei, din câte am înţeles. În orice caz, el mi-l adusese pe băiat. Asta s-a întâmplat acum un an. Presupun că avea şi binecuvântarea mamei. Şi cred că cei doi împărţeau banii. Billy era plătit cum se cuvine – şi îi plăcea munca. Se ataşase de ea. Se comporta firesc, nu-i aşa, domnule Wilde?

— N-am ştiut că îl plăteai, domnule Bellotti, a spus Oscar cu răceală în glas.

— Nu, domnule Wilde?

— Mi-e ruşine s-o recunosc, dar nu am acordat atenţie acestui fapt.

— Cel care munceşte îşi merită simbria, nu, domnule Wilde? Iar modelingul este o activitate profitabilă, mai ales când lucrezi pentru un artist atât de pretenţios precum domnul Aston Upthorpe.

— Regret, dar nu-i cunosc opera, am spus eu.

— Nici n-ai de unde, a spus Oscar şi a râs cu amărăciune. Şi nu cred că Edward O'Donnell l-a ucis pe Billy Wood. De ce ar fi făcut-o dacă, după cum spui, Billy îi asigura un venit săptămânal? De ce să ucidă vaca pe care o mulgea?

— Dar n-am spus că a făcut-o, domnule Wilde. Am zis că se putea întâmpla şi asta. E un om temperamental. Violent mai tot timpul, iar când bea… Zic doar că e posibil, aşa e mai bine? Şi presupunând că băiatul era deja mort când dumneata şi prietenul dumitale aţi venit la mine, domnule Wilde – mai ţineţi minte, la patinoar? – presupunând că Billy era deja mort…

— Era, a confirmat Oscar.

— Ei, atunci, din câte ştiu, O'Donnell a fost ultimul care l-a văzut în viaţă.

— Poftim? a exclamat Oscar. Ce tot spui acolo?

Maimuţele din cuşcă au scos sunete scârţâite şi răgete, iar Gerard Bellotti a înălţat privirea spre noi, zâmbind ca un diavol. Şi-a scos pălăria şi şi-a şters fruntea cu o batistă galbenă. Se vedea clar că era încântat de efectul pe care îl produsese asupra lui Oscar informaţia pe care o scăpase involuntar.

— Voi aţi venit să vorbiţi cu mine într-o joi, nu?

— Da, pe 2 septembrie, a precizat Oscar.

— Şi m-aţi întrebat când îl văzusem ultima oară pe Billy Wood.

— Şi ne-ai spus că-l văzuseşi cu o zi în urmă, am zis eu, apoi te-ai corectat şi ai spus că marţi.

— Pe 31 august, corect? l-a întrebat Oscar. Ne-ai spus că Billy a participat la un prânz la un club, iar tu organizezi asemenea evenimente în ultima joi din lună.

— Corect, domnule Wilde, ce memorie bună ai! Şi dumneata ai fost la unul sau două asemenea prânzuri, desigur – a, nu mereu, şi deloc de când ne-am mutat în Little College Street.

— Iar O'Donnell nu a fost la masă, da?

— Bineînţeles că nu, a spus Bellotti cu o nuanţă de dezgust în voce. Problema este însă alta. Billy a plecat mai devreme de acolo, ca să-l întâlnească. La ora două fix, s-a ridicat în picioare şi a rugat să fie scuzat. Parcă-l şi văd cu ochiul minţii. Purta un costum de marinar. Foarte atrăgător. A zis că avea o întâlnire importantă cu unchiul lui. Şi că abia

aştepta să-l vadă. Că se bărbierise special pentru asta. Toţi am râs de el – având în vedere că era atât de tânăr. Ajuns la uşă, a luat poziţia de drepţi şi ne-a salutat marinăreşte. Atunci l-am văzut ultima oară.

— Şi spui că era ora două?

— Fix. Am auzit Big Ben bătând.

— Iar după două ore, sărmanul băiat era mort, a spus Oscar, ucis cu sânge rece – nu în Broadstairs, ci într-o cameră la nici două intersecţii depărtare.

— Acum aflu ceva ce nu ştiam, a zis Bellotti, ştergându-şi faţa cu batista galbenă.

În zona rezervată maimuţelor, aerul era încins şi apăsător.

— Cine a mai fost la acel prânz? a întrebat Oscar.

— Toţi obişnuiţii – domnii Upthorpe, Tirrold, Prior, Talmage… canonic Courtney, desigur – şi alţi doi băieţi.

— Necunoscuţi, nu?

— Niciun necunoscut.

— Trebuie să vorbesc cu aceştia, a spus Oscar. Apoi s-a uitat spre mine, dându-mi de înţeles că era momentul să ne luăm rămas-bun. Trebuie să aflăm cum şi-a petrecut Billy Wood ultimele ore de viaţă. Să stăm de vorbă cu cei care l-au văzut ultimii.

— Veniţi la următorul prânz, a zis Bellotti întinzând mâinile cu palmele în sus, în semn de invitaţie. Vor fi cu toţii acolo. O să mă îngrijesc eu de asta. Să-l aduci şi pe prietenul dumitale, domnule Wilde. Este bine-venit.

— Mulţumesc, i-a zis Oscar.

— În Little College Street numărul 22. După ora douăsprezece. Înţeleg că mai ai cheia, da?

— Dar v-aţi mutat parcă, nu?

— Doar adresa. Încuietoarea a rămas aceeaşi. Ideea lui canonic Courtney. Bellotti şi-a ridicat pălăria în direcţia mea. Întotdeauna, în ultima zi de

marţi a lunii. Să nu mâncaţi mult la dejun. Avem o masă bogată, nu-i aşa, domnule Wilde?

— Într-adevăr, a spus Oscar, fără nicio inflexiune în glas. Îţi mulţumesc, domnule Bellotti.

Am dat să plecăm. Bellotti şi-a îndreptat din nou atenţia asupra maimuţelor şi s-a pipăit prin buzunarul paltonului după alune.

— Spui că toate sunt femele, domnule Wilde?

— Fără niciun dubiu, domnule Bellotti.

Bărbatul cel gras s-a foit neliniştit şi a clătinat din cap gânditor.

— Aparenţele pot fi foarte înşelătoare, a zis el, şi a râs discret.

— Întocmai, l-a aprobat Oscar. O zi bună.

Când am ajuns la ieşirea din pavilionul maimuţelor, uşa s-a deschis încet, ca prin farmec. Când am păşit afară, am observat că era ţinută de piticul lui Bellotti. Respingătoarea creatură s-a uitat în sus spre noi cu un dispreţ prost mascat. Oscar i-a aruncat o monedă de şase penny la picioare.

Când am ajuns la poarta grădinii zoologice, am găsit o trăsură aşteptându-ne şi, stând lângă ea şi ţinând uşa deschisă, băiatul cu faţa prietenoasă care ne salutase pe Baker Street în urmă cu o oră. Când am urcat în vehicul, Oscar s-a întors către puşti şi i-a spus:

— Jimmy, urmăreşte-i. Nu ne putem încrede în ei.

După ce trăsura a pornit spre oraş, băiatul a rămas pe trotuar şi ne-a făcut semn cu mâna.

— Cine este copilul acela? am întrebat eu.

— Unul dintre „spionii” mei. Unul dintre cei mai buni.

16
„Caută la post-scriptum”

— Cine sunt aceşti „spioni”? l-am întrebat, în vreme ce trăsura noastră se hurduca prin Clarence Gate, ieşind din Regent’s Park şi intrând pe Baker Street.

— Nişte băieţi inimoşi, ca acel Jimmy, mi-a răspuns Oscar. Copii ai străzii, desculţi, zdrenţăroşi, numeşte-i cum vrei. Chiar dacă duc o viaţă dezordonată şi nesigură, în comparaţie cu fiii brokerilor şi funcţionarilor de stat, sunt copii buni, harnici şi cât se poate de cinstiţi.

— Lucrează pentru tine? Îi plăteşti?

— Le dau din când în când câte o monedă de şase pence şi-i feresc de necazuri. Iar ei îmi fac diverse servicii: duc mesaje în oraş, flori, îmi cheamă trăsuri când am nevoie…

— Şi „spionează” în numele tău?

El a surâs.

— La nevoie. Sunt ochii şi urechile mele călătoare, Robert şi – mai aproape de adevăr – mă scutesc de multă alergătură. Aşa cum ai observat, nu mă dau în vânt după mişcare şi exerciţiu fizic. Nu sunt făcut pentru aşa ceva. Dar aceşti flăcăi sunt ageri şi iuţi de picior. În trei sferturi de ceas, ei pot forma o horă în jurul metropolei. Fiecare dintre ei este ca un Ariel pentru mine.

— Şi câţi sunt, mă rog?

— În toată Londra? Douăzeci, treizeci, cel mult. Îi consider printre cei mai sinceri prieteni ai mei. Conan Doyle i-a pus la dispoziţie lui Holmes un grup asemănător de sprijinitori tineri, însă eu am fost primul căruia i-a venit această idee. Evident, posteritatea nu îmi va acorda mie credit pentru asta – decât dacă îndrepţi tu lucrurile. Robert, eşti îngerul meu păzitor. Reputaţia mea depinde de tine.

Oscar nu ţinea un jurnal, dar ştia că eu făceam asta şi mă încuraja să continui. Îi plăcea să afirme că îşi aplicase geniul în viaţă şi doar talentul în operă şi de aceea îmi spunea cu regularitate că se bizuia pe mine şi pe jurnalul meu ca să demonstreze posterităţii în ce consta geniul lui.

Mi-am luat în serios acea responsabilitate. De pildă, când ne-am despărţit după întâlnirea cu Gerard Bellotti, ajuns acasă, primul lucru pe care l-am făcut a fost să aştern în jurnal aventurile trăite în cursul dimineţii. Este adevărat dacă afirm că, în anii în care eu şi Oscar am fost mai apropiaţi, jurnalul meu reprezintă în egală măsură o relatare a vieţii lui, dar şi a vieţii mele. Probabil că acest lucru nu surprinde prea mult. Viaţa lui era însă mult mai interesantă decât a mea.

Recitind cele notate în ianuarie 1890, ce rezultă că aş fi realizat în acea lună? Prea puţine lucruri. S-ar părea că îmi petreceam zilele stând aproape de Veronica Sutherland. Serile erau aproape lipsite de evenimente până la ora unsprezece, când îl întâlneam pe Oscar, pentru păhărelul dinainte de culcare, la Clubul Albemarle. De obicei, cinam singur în camera mea, iar apoi umblam fără ţintă pe străzile din Bloomsbury şi Soho timp de o oră sau două. Ocazional, mă recompensam cu un pahar de bere băut solitar la o bodegă din Chenies Street. Am mers la teatru de două ori (la o pantomimă în Drury Lane şi, împreună cu Oscar, la o reeditare a unei farse de H.J. Byron la teatrul Criterion). Şi, într-o seară, aşa arată jurnalul, am dus-o pe o tânără doamnă numită Lucy (despre care nu-mi mai amintesc nimic) la Agricultural Hall ca să vedem un cowboy american pe cal întrecându-se cu un ciclist francez! (Am apreciat acea ieşire drept „o nereuşită costisitoare”; noutatea oferită de spectacol s-a risipit repede şi, din câte ţin minte, Lucy şi-a pierdut jumătate din seară explicându-mi că fratele ei va fi foarte

îngrijorat dacă ea nu va ajunge acasă până la ora zece şi jumătate.)

Spre deosebire de mine, în aceeaşi perioadă, potrivit jurnalului meu, Oscar a cinat în oraş în douăzeci şi şase de zile din treizeci şi una. Şi-a petrecut serile în compania personalităţilor remarcabile ale epocii – poeţi, dramaturgi, politicieni, artişti şi actriţe, bărbaţi şi femei ale căror nume încă îşi păstrează sonoritatea după jumătate de secol – iar zilele, aşezat la pupitrul de scris al lui Thomas Carlyle, scriind, citind şi gândind. În acea lună, eu nu am scris niciun rând memorabil (şi, amănunt elocvent, se pare că nu am citit nimic important în afara cărţii *Gândurile trândave ale unui pierde-vară* de Jerome K. Jerome), dar lecturile lui Oscar au cuprins (lucru sigur) Goethe, Balzac, Baudelaire, Platon, Petrarca şi Edgar Allan Poe, iar între scrierile lui se numără două articole, o prelegere, trei poezii şi zece mii de cuvinte din *Portretul lui Dorian Gray.*

Nu făcea caz de hărnicia lui. (Afirmaţia că-şi pierdea o dimineaţă întreagă pentru a hotărî dacă era cazul să folosească o virgulă într-un paragraf, pentru ca apoi să piardă o altă după-amiază pentru a hotărî dacă să o şteargă, era un *jeux d'espri* al lui favorit.) Şi când ne întâlneam, întotdeauna întâi se interesa de strădaniile mele şi abia după aceea îmi povestea ce a mai făcut. Imediat ce ni se aducea paharul de şampanie de ora unsprezece seara, mă întreba: „Ce a mai făcut domnişoara Sutherland azi? Tot frumoasă e? A rămas la fel de plăcută? S-a mai apropiat de tine?" Îmi lăsa impresia că îl interesa sincer. Oscar era ca un vrăjitor: te privea în ochi, făcându-te să crezi că, exact în acel moment, îi păsa de tine mai mult decât de oricine altcineva pe lume.

De obicei, după ce vorbeam cinci minute despre Veronica (şi priceperea ei de a mă încuraja şi, în acelaşi timp, de a mi se opune), Oscar făcea o referire aparent întâmplătoare la Aidan Fraser. De

exemplu, m-a întrebat dacă domnişoara Sutherland mai avea ceva noutăţi de la logodnicul ei.

— Nu, nu vorbim niciodată de el. E logodnicul ei, înţelegi?

Desigur, dar reuşisem să-l văd?

— Da, pe hol, în trecere.

— Da, şi?

— Şi, nimic, Oscar. M-a salutat. Asta a fost tot. Nu a întrebat de tine. Şi nici n-a adus vorba de cazul nostru.

— Cazul nostru! exploda Oscar. Acum e al lui! Şi pare decis să-l păstreze.

Într-o seară, spre mijlocul lui ianuarie (când am mers să vedem farsa lui Byron care se juca la Criterion), mi-a zis:

— Nu ţi se pare mai mult decât curios, Robert, mai mult decât ciudat, pervers chiar, că prietenul Fraser – pe care îl întâlneşti uneori de două, chiar de trei ori pe săptămână – nu face nicio referire, de niciun fel, la mersul anchetei în cazul bietului Billy Wood? A efectuat o examinare minuţioasă a capului retezat? L-a găsit pe O'Donnell? L-a interogat pe Bellotti? Doar ştie cât de interesat eşti de această chestiune. Te vede, dar nu scoate o vorbă despre asta.

— Purtarea lui nu mi se pare nici ciudată, nici perversă, Oscar, am zis eu. Cred că este vorba de mândrie profesională. Vrea să soluţioneze cazul în felul lui, în condiţiile stabilite de el. Aşa mi-a spus Veronica.

Oscar a reacţionat imediat.

— Chiar aşa? Parcă spuneai că nu discutaţi niciodată despre Fraser.

— Nu discutăm despre Fraser-logodnicul. Referirile întâmplătoare la Fraser-poliţistul sunt îngăduite.

Cu o expresie uşor cinică, Oscar a ridicat din sprâncene.

— Robert, nu te întrebi de ce te tolerează Fraser ca rival la drăgălăşenia logodnicei lui?

Desigur, îmi pusesem şi eu acea întrebare, dar nu am vrut să recunosc asta faţă de Oscar.

— Nu cred că Fraser mă consideră un rival, m-am grăbit să spun. Lucrează până seara târziu. Pare a fi recunoscător că, în absenţa lui, îi ofer ceva de făcut Veronicăi şi o distrez.

Oscar nu a spus nimic, însă a scos un murmur slab, sugerând că răspunsul meu se dovedise cel puţin nesatisfăcător. După o clipă de gândire, a adăugat:

— Ţin să spun doar că atât Fraser-logodnicul, cât şi Fraser-poliţistul par extrem de lipsiţi de curiozitate. Nu te întreabă ce intenţii ai în privinţa viitoarei lui mirese. Nu mă întreabă despre inelul pe care l-am scos de pe degetul victimei…

— Nu-şi trădează părerile, am zis eu.

— Da, cred că, în felul ei, asta e o calitate admirabilă. (Ideea a părut să-l amuze. A aruncat chiştocul ţigaretei în focul din fumoar.) Dar domnişoara Sutherland se interesează măcar întâmplător despre mersul anchetei?

— Sigur, i-am răspuns, dar nu ai de ce să te temi. Sunt circumspect.

— Nu este nevoie, Robert. Ai toată libertatea de a-i spune domnişoarei Sutherland orice – mai ales dacă asta-ţi va ajuta să te alegi cu încă un sărut. Mă bucur să aud că o interesează cazul. „Cazul nostru”, cum îl numeşti tu, a devenit unicornul din colţul salonaşului: toţi îi simţim prezenţa, dar nimeni nu vorbeşte despre el. A început să-şi pipăie buzunarele paltonului, ca şi cum ar fi căutat ceva. Astăzi am primit o scrisoare de zece pagini de la Arthur Conan Doyle – zece pagini, scrise foarte frumos de mâna lui – şi n-am descoperit nicio referire la caz. A găsit scrisoarea şi mi-a fluturat-o în faţă. Arthur se interesează pe larg de „spionii” mei, dar nu scrie o vorbă despre Billy Wood! Acum două săptămâni, în casa mea, a ţinut în propriile mâini capul retezat al băiatului ucis – iar acum îmi scrie despre planurile lui privind o

nouă povestire cu Sherlock Holmes şi mă anunţă, *în extenso,* că vremea din Southsea este surprinzător de îngăduitoare pentru această perioadă a anului! Asta e, Robert, se întâmplă ceva ciudat.

Am râs.

— Sugerezi că există o conspiraţie a tăcerii, Oscar?

— Nu sunt sigur. Citeşte şi tu scrisoarea, a spus el şi mi-a dat-o. Vorbeşte cu precădere despre vreme, după cum vei constata, dar se referă şi la tine, transmiţându-ţi salutări – şi speră că, dacă vei citi *Semnul celor patru,* vei observa citatul din La Rochefoucauld. Care ţi se datorează în întregime, evident. Se pare că eu port vina pentru referirile la Goethe şi Thomas Carlyle şi pentru dependenţa lui Holmes de cocaină.

Acum îmi venise mie rândul să ridic din sprâncene a mirare.

— Robert, după cum ştii, cocaina nu m-a entuziasmat niciodată, de aceea mi se pare cam bizar, dar neîndoielnic, afirmaţia a fost făcută ca un compliment. Arthur este, prin firea lui, un om de treabă.

Eu citeam pasaje din scrisoare. Conan Doyle dovedea o siguranţă deosebită în mânuirea penei.

— Se referă foarte mult la tatăl tău, am spus.

— Da. Sir William Wilde a fost un distins orelist şi oftalmolog al vremii lui – un deschizător de drumuri, în realitate. Se pare că Arthur vrea să-i calce pe urme. Şi-a propus să se specializeze în oftalmologie. Unii ar face orice, numai să plece din Southsea.

În timp ce Oscar vorbea, am continuat lectura scrisorii şi am citit pasajul referitor la *Semnul celor patru* şi la dependenţa lui Sherlock Holmes de cocaină.

— Nu am găsit fraza în care spune că tu ai fi răspunzător de dependenţa lui Holmes, am zis eu.

— Nu o face în mod explicit, te asigur.

— Dar nu spune deloc asta, Oscar. Nu se referă la tine. Totul este despre Holmes. Arthur speră ca publicul larg nu-l va repudia pe marele detectiv din cauza slăbiciunii lui faţă de cocaină.

— Citeşte următorul pasaj.

— „Ca să previn acest lucru, am plasat un reproş într-una dintre replicile doctorului Watson.”

— Şi ce îl pune pe Watson să-i spună lui Holmes? Ia citeşte, Robert, citeşte!

— „Sunt convins că nu face faţa cât aţa. De ce trebuie ca pentru o plăcere efemeră să-ţi primejduieşti acele calităţi deosebite cu care ai fost înzestrat?”

— Nu-ţi dai seama, Robert? Purtând masca doctorului Watson, medicul Conan Doyle îmi transmite un reproş. O mască ne poate spune mai multe decât un chip…

Mi-am plimbat din nou privirea peste rânduri.

— Nu găsesc, Oscar.

— Lui Arthur nu-i plac oamenii cu care mă însoţesc. Nu mă refer la tine, Robert… La alte persoane. Se teme pentru mine. Socoteşte că pentru „o plăcere efemeră” primejduiesc acele „calităţi deosebite” cu care am fost înzestrat. Este bine intenţionat, sunt sigur.

— Cred că eşti hipersensibil, Oscar, am spus eu.

— Caută la post-scriptum, m-a îndemnat el.

Am ajuns la ultima pagină a scrisorii.

— Într-o scrisoare, a urmat Oscar cu zâmbetul şiret la care apela când se pregătea să spună ceva ce spera că interlocutorul va găsi amuzant, ceea ce nu poţi citi printre rânduri vei găsi de obicei la post-scriptum. Este ca un codicil la un testament. Acolo vei descoperi miezul chestiunii.

Sub semnătura lui Conan Doyle, am citit post-scriptumul:

„PS. De câtă vreme îl cunoşti pe John Gray?”

Am împăturit scrisoarea şi i-am înapoiat-o lui Oscar.

— Şi ce înţelegi prin asta? l-am întrebat.

— Că Arthur nu s-a sinchisit de John Gray când l-a cunoscut, lucru plicticos, deoarece amândoi sunt fermecători, fiecare în felul său. Mi-ar fi plăcut ca ei să se înţeleagă. Oscar a vârât scrisoarea înapoi în buzunarul paltonului, şi a bătut-o uşor cu palma. Este o comunicare interesantă – nu atât prin ce nu ne spune, cât prin ce ne declară. De ce nu se face nicio referire la inspectorul Fraser? De ce nu se face nicio aluzie la Billy Wood?

— I-ai răspuns? l-am întrebat.

— Da, a zis Oscar, arborând acelaşi zâmbet şiret. I-am trimis bunului medic un raport amănunţit privind vremea în apropiere de Sloane Square, Albemarle Street şi Strand – împreună cu un rând din *Portretul lui Dorian Gray* drept post-scriptum.

— Şi cum sună acel rând?

— „Nimeni nu săvârşeşte vreodată o crimă fără să facă şi o prostie oarecare[16].”

— Şi crezi asta?

— Sigur. Ştiu că este adevărat.

— Şi din ce motiv i-ai scris aceste cuvinte?

— Ca un reproş delicat. Vreau să-şi dea seama că încă mă ocup de caz. Asta e tot. S-ar putea să nu ia în seamă unicornul din colţul încăperii. Voi alege aceeaşi cale. Voi rezolva acest mister, Robert. Ba nu, noi vom dezlega acest mister, Robert!

— Aşa va fi, Oscar, am spus, şi am ridicat paharul spre el. Entuziasmul lui era molipsitor – dar şi agreabil.

— Şi cred că următoarea serie de discuţii ţi se va părea extrem de mulţumitoare, a continuat el. Sper că unul dintre oaspeţii de la prânzul dat de Bellotti ne va oferi dovada concludentă.

— Dovada concludentă? am repetat eu. Nu cred că deţinem nicio dovadă, Oscar!

— Fii serios, Robert. Suntem pe aproape. Chiar nu înţelegi? Reciteşte-ţi notiţele, consultă-ţi

jurnalul. Şi apoi, ne revedem marţea viitoare la amiază. Ne întâlnim la podul Westminster, pe malul de nord, bine? Eu o să plec pentru cinci zile la Oxford. John Gray va merge cu mine. Trebuie să ţin o prelegere pe tema „Poezie şi suferinţă". Adevărul este că un poet poate supravieţui oricărei nefericiri, mai puţin unei greşeli de tipar – dar Oxfordul este locul în care să spui un asemenea adevăr? Nu prea cred. Ştiu doar că mă voi strădui să îi înflăcărez pe studenţi cu vorbele mele, iar John Gray va încerca să îi liniştească, dăruindu-le şuviţe din părul meu. O să ne distrăm. Robert; cât o să fiu plecat, să ai grijă.

* * *

Oscar îmi spusese – şi încă foarte clar – că va fi plecat la Oxford vreme de cinci zile. Însă patru zile mai târziu – lucru foarte sigur – l-am văzut într-o trăsură care mergea pe Strand.

Sincer să fiu, Veronica Sutherland l-a văzut prima. Luasem prânzul la hotelul Savoy – un gest de o extravaganţă absurdă din partea mea, dar fusese o zi rece şi neguroasă, iar Veronica îmi spusese că îi era dor de agitaţia şi căldura oferită de luminile electrice de la Savoy – şi aşa se face că mergeam pe Strand puţin după trei şi jumătate. Stăteam unul lângă altul pe trotuar, braţ la braţ. Mă uitam de-a lungul străzii, prefăcându-mă că sunt în căutarea unei trăsuri goale, sperând însă să nu găsesc niciuna (călătoria cu trenul de la Charing Cross până în Sloane Street era şi rapidă, şi ieftină), când, pe neaşteptate, Veronica a exclamat:

— Uită-te! Peste drum. Domnul Wilde… cu o tânără doamnă, frumoasă. Crezi că este actriţă?

M-am întors ca să mă uit în direcţia în care arăta Veronica şi, într-adevăr, Oscar se afla în trăsura ce ieşea de pe Strand şi intra pe o stradă lăturalnică, pe unde se ajungea în spatele teatrului Lyceum. Nu încăpea nicio îndoială că el era. Se îmbrăcase extravagant, cu un palton de culoare verde-închis, cu guler de astrahan, şi, râzând, tocmai îşi dăduse

capul pe spate. Părea foarte fericit. Şi sigur era el, dar tânăra nu era nicidecum frumoasă. Cu toate că nu i-am putut distinge bine trăsăturile – pentru că îşi trăsese peste cap gluga de la capă –, am văzut îndeajuns ca să-mi dau seama că era tânăra din piaţa Soho, cea cu chipul desfigurat.

— Crezi că este actriţă? a repetat Veronica.

— Habar n-am, i-am răspuns, dar n-aş spune că e frumoasă.

— De ce nu? a exclamat ea. Bărbaţii au concepţii tare ciudate în legătură cu frumuseţea femeilor. Eu susţin că este foarte frumoasă. Iar domnul Wilde are o pasiune pentru frumuseţe, nu-i aşa?

— Şi oroare faţă de urâţenie, am zis eu. Ştiu că uneori a traversat strada ca să evite întâlnirea directă cu o persoană pe care o considera lipsită de farmec. Considera urâţenia o formă de boală – tocmai de aceea mi se pare ciudat să-l văd în compania acelei tinere doamne.

Apoi trăsura a dispărut din vedere în crepusculul ce făcea loc întunericului.

— Dar nu este deloc lipsită de farmec, Robert. Dacă aşa crezi, tu devii cel ciudat.

— Probabil că toate femeile mi se par lipsite de farmec atunci când le compar cu tine, am spus.

— Eşti foarte galant, domnule Sherard, a zis ea, strângându-mă de braţ şi răsucindu-mă uşor către piaţa Trafalgar. Se cuvine să mă bucur de o astfel de plimbare alături de un gentleman atât de galant. Mă conduci până la Charing Cross? De acolo putem lua trenul subteran, care costă doar doi penny.

M-am aplecat spre ea şi am sărutat-o pe frunte.

— Spune-mi, te rog, a zis ea în timp ce ne îndreptam spre staţie, de mult voiam să te întreb: De cât timp îl cunoaşte domnul Wilde pe domnul John Gray?

17
25 ianuarie 1890

La ora douăsprezece, în ziua de 25 ianuarie 1890 – ultima marţi a lunii – când l-am întâlnit, Oscar arăta bine. Faţa mare îi era palidă şi moale aşa cum i-o ştiam, însă ochii aveau o sclipire neobişnuită şi, chiar înainte de a remarca prezenţa mea, l-am văzut zâmbind. Când îţi era adresat, acel zâmbet putea fi deconcertant – avea dinţii decoloraţi şi puţin ieşiţi în afară – însă cu acea ocazie el nu avea nimic forţat, fals ori neobişnuit. Era zâmbetul firesc al unui om care părea mulţumit de sine. Uneori, am gândit eu, o faţă poate exprima mai multe decât o mască.

— Oscar, ce bine arăţi, am spus eu, strângându-i mâna cu căldură.

Purta mănuşi din piele de ied de culoare galben-canar şi se fălea cu un palton verde cu guler de astrahan, cel cu care era îmbrăcat şi când îl văzusem în trăsura de pe Strand, în urmă cu două zile. În jurul gâtului avea un jabou galben, prins cu un ac de cravată cu diamant. Sub braţ ţinea un baston negru şi subţire, asemănător unuia de mers.

— E nou? am întrebat, referindu-mă la baston.

— Da, a spus el pe un ton satisfăcut, fluturându-l prin aer. Mi l-am făcut cadou. Robert, nu ştiu unde am pus preţiosul tău baston-sabie. Constance este foarte supărată din această pricină. Sunt convins că va apărea la momentul oportun. Până atunci însă, mi-am luat acest baston din lemn de palmier, ca să-i ţin la distanţă pe vagabonzi şi pe huligani.

— Sigur va sluji acestui scop, am spus eu. El a căpătat un aer mai fălos, semn că era într-o dispoziţie deosebită şi voia să fie lăudat. Simţind că aştepta încă un compliment din partea mea, am

adăugat: Arăţi ca un tânăr decis să cucerească tot oraşul.

— Mă bucur să aud asta, Robert, a zis el, înclinându-şi capul în semn de confirmare a buchetului meu de laude, şi sunt întru totul de acord cu tine, din toată inima! Îţi mulţumesc, prietene. Mi-e bine. Rareori m-am simţit atât de grozav. Azi am sentimentul că azi trăiesc deplin. *Trăirea vieţii* este cel mai rar întâlnit lucru din lume. Majoritatea oamenilor există, şi atâta tot. Ce risipă! Tocmai îi spuneam bătrânei Tamisa ce noroc a lovit-o să fie fluviu. Oceanele şi mările se nasc şi dispar. Lacurile şi iazurile rămân mereu la fel. Însă un fluviu curge, înaintează, se mişcă mereu.

Cum dinspre Big Ben am auzit bătând ultimul sfert de oră, ne-am întors dinspre podul Westminster şi am trecut prin dreptul Parlamentului, îndreptându-ne spre Westminster Green. Oscar îmi spunea pe unde s-o iau.

— Cum a fost la Oxford? l-am întrebat eu.

— Extraordinar, mi-a răspuns. Cu atât mai grozav cu cât am stat mai puţin. John Gray a rămas acolo şi le dă şuviţe din părul meu celor care-mi sunt credincioşi. Eu m-am întors la Londra luni.

— Afaceri sau plăcere? l-am întrebat, cât de degajat am putut.

— Şi una, şi alta, a zis el. Am fost invitat să-l întâlnesc pe Henry Irving la Lyceum. Montează o piesă nouă. O adaptare a *Miresei din Lamermoor,* asta însemnând sir Walter Scott la apogeul nobleţei… dar şi al tristeţii sale.

— Iar Irving vrea să-i vii în ajutor?

Oscar mi-a aruncat un zâmbet generos.

— Am făcut o donaţie despre care cred că va ridica într-o oarecare măsură nivelul colectei. Robert, vom merge împreună la premieră. Domnul Irving este un om deosebit şi de treabă.

Irving – marele actor-manager al epocii victoriene, primul reprezentant al profesiunii lui

căruia i s-a acordat rangul de cavaler – era cu doar şaisprezece ani mai în vârstă decât el, însă Oscar îl venera, socotindu-l aproape ca pe un părinte. I-am observat împreună în câteva ocazii (îndeosebi în studioul lui sir John Millais; Millais şi Irving erau vechi prieteni) şi asta m-a intrigat, deoarece era neobişnuit să-l văd pe Oscar-prinţul transformat în Oscar-valetul. De regulă, el îi trata pe toţi oameni ca fiind egali, indiferent de vârstă ori rang social. În cazul lui Irving, era vorba de o situaţie specială. Oscar avea un respect temător faţă de Irving. Acesta era eroul lui. Şi am simţit că, drept urmare, Irving se simţea puţin nelalocul său în compania lui Oscar.

Am traversat Westminster Green şi am cotit pe College Street.

— Robert, poate c-ar fi trebuit să mă fac actor, a spus Oscar, încă zâmbind. Mi-ar fi plăcut să fiu membru al trupei lui Irving.

— Dar eşti actor.

— Da, mi-a răspuns el, răsucindu-şi brusc bastonul pe deasupra capului, dar sunt blestemat să joc mereu acelaşi rol. Îl invidiez pe Irving. Acum e Romeo, iar a doua zi e Mefisto. Eu rămân mereu Oscar Wilde.

— Dar Romeo are multe în comun cu Mefisto.

Oscar a hohotit de râs, semn că-i plăcuse gluma făcută de mine. Rareori îl văzusem atât de vesel. Ajunsesem în apropiere de Little College Street.

— Unde e numărul 22? a întrebat el. Mi s-a făcut deja foame. Din câte ţin eu minte, Bellotti oferă o mâncare excelentă.

— Uite şi numărul 22, am spus eu, arătându-i casa din cărămidă care se afla în faţa noastră. Arată exact la fel ca aceea din Cowley Street numărul 23.

— Presupun că e vorba de lucrarea aceluiaşi arhitect, a spus Oscar, ridicând ochii spre casă în momentul când am traversat strada. Draperiile de la etaj erau trase în dreptul ferestrelor. Cele de la

parter erau oblonite. Şi strada era pustie. Brusc, amândoi am observat cât de puternic ne răsunau vocile.

— Mai ai cheia aceea? am întrebat eu.

— Am cheia lui Bellotti, dar vom ciocăni la uşă. De data asta suntem oaspeţi. Cât a bătut la uşă, a adăugat: Merită să te uiţi la ciocan, Robert, ca să vezi ce bine străluceşte. Sigur vom găsi aici o femeie care se ocupă de asemenea lucruri.

Am aşteptat în tăcere câteva clipe, apoi Oscar a ciocănit din nou.

— Nu e nimeni înăuntru, am zis eu.

— Ba da. Femeia coboară acum treptele şi are o lumânare în mână. Uită-te. (M-a făcut să privesc spre dungile mişcătoare de lumină ce apăreau pe geamul colorat de deasupra uşii de intrare.) Şi cred că o şi cunoaştem…

Uşa a fost deschisă de o doamnă corpolentă, destul de vârstnică, purtând o rochie lungă până la podea, din crep şi tafta de culoare neagră. În jurul taliei avea un şorţ alb, scrobit, iar pe cap, o bonetă din pânză albă, cu un şnur ciudat, care îi scotea în evidenţă buclele de culoare oranj. Eu n-am recunoscut-o imediat, dar Oscar şi-a dat seama imediat cine era.

— Doamnă O'Keefe, a exclamat el, întinzându-i mâna, în vreme ce ea s-a înclinat în faţa lui, cât pe ce să dea foc şnururilor bonetei. E o plăcere pe care am sperat-o, dar nu am aşteptat-o. Cum îţi mai merge?

— Bine, domnule, binecuvântat fie Domnul, i-a răspuns ea îndreptându-se, iar dumneavoastră arătaţi foarte bine. Apoi a ridicat lumânarea spre faţa lui Oscar. Aşa cum vă promisesem, m-am rugat pentru dumneavoastră.

— Sfântului Jude, sper.

— Nu numai lui, ci şi Sfintei Cecilia; poftiţi, intraţi. (S-a tras înapoi şi ne-a făcut semn să pătrundem în holul minuscul şi întunecat.) Şi, bineînţeles, Sfintei Elena a Crucii. Ea m-a ajutat

mereu. După ce am intrat, a închis uşa dinspre stradă, aşa că acum stăteam unul lângă altul în jurul lumânării. Mă bucur mult să vă revăd, domnule.

De sus s-a auzit glasul cuiva:

— Au sosit? Au venit? Doamnă O., adu-i sus!

— Acela e canonicul, Dumnezeu să-l aibă în grijă. Sunteţi aşteptaţi. Nu e un catolic adevărat, sărmanul de el, dar eu şi Sfânta Elena ne străduim să-l aducem pe drumul cel bun. S-a întors apoi pentru a urca treptele, lăsându-ne în beznă, atât de masivă era. Urmaţi-mă, domnilor. Vă aşteaptă o trataţie deosebită. Apoi, întorcând capul peste umăr, i s-a adresat lui Oscar: Mă bucur că vă revăd, sir. Nici nu vă închipuiţi ce încântată sunt.

Când am ajuns în capul scării, cel care strigase după noi nu se mai afla acolo, pe palier. Uşa din faţa noastră era închisă.

— Trebuie să bateţi, a spus doamna O'Keefe. Astea-s regulile clubului. Apoi s-a uitat la Oscar cu ochi sclipitori. Sunteţi membru desigur, îmi dau seama, dar mi s-a spus că nu aţi mai venit la mesele date de ei de multă vreme. Îmi închipui că sunteţi ocupat cu Mozart şi cu cititul gândurilor.

Oscar i-a aruncat cel mai generos zâmbet posibil şi, folosindu-se de baston, a bătut scurt de trei ori în uşă. După câteva clipe, aceasta ni s-a deschis şi în cadrul ei a apărut, cu braţele larg deschise, un cleric foarte scund, în vârstă de aproape şaizeci de ani, chel, cu o faţă amintind de aceea a unei maimuţe, din cale-afară de zâmbitoare.

— Aleluia! a exclamat el cu un glas strident şi ascuţit, arătându-şi astfel bucuria. S-a întors fiul rătăcitor!

Dacă la prima noastră întâlnire ce avusese loc în urmă cu câteva luni, doamna O'Keefe îmi sugerase o damă de la teatrul de pantomimă din Drury Lane, clericul scund care l-a cuprins pe Oscar în braţe mi s-a părut, nici mai mult, nici mai puţin, decât echivalentul ecleziastic al celui mai grozav comic

de la Drury Lane, nemuritorul Dan Leno – cândva campion mondial la tropăit, recunoscut (pe drept cuvânt) drept „cel mai amuzant de pe pământ”. Clericul era scund şi vioi ca Leno, şi la fel de încântător. Avea o faţă foarte comică şi mişcările îi erau extrem de delicate; iar căldura lui părea atât de sinceră, încât nu cred că exista cineva care să îi poată rezista.

După ce i-a dat drumul din braţe lui Oscar, s-a întors spre mine şi, cu ambele mâini – şi cu degete neaşteptat de moi – m-a ciupit delicat de obraji.

— Bun venit! a exclamat el. Bun venit, tinere, de trei ori bun venit!

— Robert Sherard, m-a prezentat Oscar.

— Sutton Courteney, a spus clericul, prinzându-mi dreapta între mâinile lui şi strângând-o. Canonicul Courtney – îmi poţi spune Canonic, Sutton, cum doreşti. Toţi băieţii îmi spun Can-Can – pentru că merit! Încă reţinându-mi mâna între ale lui, m-a tras uşor ceva mai spre centrul încăperii. Fă cunoştinţă cu băieţii! A aruncat o privire către menajeră. Îţi mulţumesc, doamnă O’Keefe.

Zâmbind şi făcând o plecăciune, apoi aruncând un surâs afectat în direcţia lui Oscar, femeia s-a retras cu spatele până ce a ajuns pe palier, după care a închis uşa.

Am aruncat o privire prin cameră. Avea un aspect extraordinar, amintind de un tablou de la muzeul figurilor de ceară al doamnei Tussaud. Am văzut şapte siluete, aşezate ori întinse pe podea, fiecare având alături o lumânare aprinsă şi, în mână sau pe jos, o farfurie cu mâncare şi o cupă de vin din argint. Erau la… picnic. Doar unul dintre cei şapte bărbaţi şedea pe scaun: Bellotti, care stătea retras la o măsuţă dintr-un colţ, în apropierea ferestrei. Ceilalţi – patru bărbaţi cu înfăţişare binevoitoare (unul puţin trecut de treizeci de ani, ceilalţi mult mai vârstnici) şi doi băieţi atrăgători, în vârstă de cincisprezece ori şaisprezece ani – stăteau întinşi pe covoraşe şi haine întinse, puse

direct pe podea, rezemaţi pe coate ori susţinându-se unul pe altul, spate în spate. Bărbaţii erau îmbrăcaţi în haine de fiecare zi, potrivite anotimpului. În mod incredibil, băieţii purtau doar costume de baie.

— Bine aţi venit la *Déjeuner sur l'herbe*[17]*!* a strigat canonicul Courtney. Participanţii la petrecere au ridicat privirile spre noi şi ne-au adresat saluturi. Canonicul a găsit două cupe de vin şi le-a umplut cu şampanie. Ei, pe cine cunoaşteţi aici? ne-a întrebat el. A întors capul către Bellotti, aflat în colţ, care a făcut un semn cu un picior de homar spre noi. Aston Upthorpe ţi-e prieten vechi, Oscar, nu-i aşa?

Domnul Upthorpe, de departe cel mai bătrân din grup, a dat să se ridice în picioare.

— Nu te deranja, te rog, i-a zis Oscar. Îţi dai seama că este un artist deosebit, Robert. Poartă o beretă aparte. Având gura plină cu şuncă şi muştar, Upthorpe a mormăit ceva pe un ton amabil şi mi-a întins mâna. Oscar şi-a pus jos bastonul, şi-a scos mănuşile şi paltonul, întinzându-l pe podea, lângă perete. Luându-l fiecare de câte un braţ, eu şi canonicul l-am ajutat să se aşeze pe podea, unde a rămas în şezut, rezemat de perete, amintind de un delfin eşuat pe mal şi proptit de o stâncă.

— Doamne Dumnezeule, a şuierat el, ce obositor! Următoarea ispravă ar fi să joc o partidă de golf cu Conan Doyle.

— Aston îl cunoştea cel mai bine pe sărmanul Billy Wood, a continuat canonicul. Billy lucra pentru el. Era prietenul lui special. Dar, bineînţeles, Billy era deosebit pentru noi toţi.

Oscar îşi recăpătase suflul după efotul la care fusese supus.

— Toţi cei care sunt prezenţi azi au participat şi la acel prânz – adică la ultimul prânz al lui Billy?

— Da, Oscar, i-a răspuns canonicul, plin de solicitudine. Domnul Bellotti mi-a zis că asta vrei să ştii.

— Iar doamna O'Keefe nu era menajeră la data aceea, adevărat?

— Vai, nu. În ziua aceea n-am avut menajeră. Cei de la O'Donovan & Brown ne-au dezamăgit. Lucru nu tocmai obişnuit pentru ei. A trebuit să ne descurcăm singuri. Doamna O'Keefe a venit la noi abia în septembrie. O agreăm cu toţii. Ne putem bizui pe ea.

— Iar piticul domnului Bellotti? a întrebat Oscar. Nu se afla în apropiere atunci?

— Piticul domnului Bellotti? a repetat canonicul, pe un ton ce-i trăda nedumerirea.

Gerard Bellotti a ridicat ochii de la tăblia mesei.

— Domnule Wilde, e fiul meu.

— Iartă-mă, a spus Oscar, derutat. N-am ştiut asta.

— De unde să ştii? a zis Bellotti. E un amărât respingător şi cu o dispoziţie imprevizibilă. Dar nu a fost cu mine în ziua aceea. Marţea nu mă însoţeşte niciodată. Este ziua când se duce la Rochester. La azil. Să-şi viziteze mama. E slabă de minte. Dar ţine mult la ea.

În încăpere s-a lăsat o tăcere stânjenitoare.

— Nu am ştiut nici asta, a zis Oscar.

— Nu are importanţă, a zis Bellotti, sugând un crevete.

Canonicul Courtney şi-a dres glasul, în dorinţa de a schimba subiectul discuţiei.

— Să termin cu prezentările, Oscar, a spus el, iar apoi îţi cedăm scena. Recunoscător, Oscar i-a mulţumit cu un gest din cap. De băieţi îţi aduci aminte – Harry şi Fred. Să nu mă întrebi care e unul şi care celălalt. Cei doi băieţi în costume de baie şi-au fluturat mâinile-nspre Oscar. Ceilalţi domni sunt nou-veniţi, de când nu ai mai trecut pe la noi, aşa cred, a continuat el. Ni s-au alăturat de când ne-am mutat din Cowley Street. Domnul Stoke Talmage, domnul Berrick Prior, domnul Aston Tirrold. Cei trei au ridicat paharele, întâi spre Oscar, apoi spre mine.

— Da, un alt Aston, a spus domnul Tirrold, cel mai tânăr din grup, singurul care avea mustaţă. Asta ar putea crea confuzii, dar cred că lui Can-Can îi place situaţia.

Canonicul a trecut în vârful picioarelor pe lângă Tirrold, în drum spre coşul cu provizii pentru picnic, şi i-a ciufulit părul des şi blond.

— Aveţi nişte nume minunate, a spus Oscar cu glas scăzut. Numele mă fascinează cum nici nu vă închipuiţi.

Canonicul tocmai umplea o farfurie cu mâncare pentru Oscar.

— Nici dumneata nu ai un nume oarecare, domnule Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde.

— Chiar aşa vă numiţi? a întrebat unul dintre băieţi.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar.

— Cel mai mult îmi place Oscar, a zis celălalt băiat.

— Şi mie la fel, a spus Oscar, ridicând cupa în cinstea tânărului.

Canonicul s-a apropiat tiptil de el, aducându-i farfuria.

— Domnul Wilde este irlandez, le-a spus el băieţilor, iar Oscar era fiul preferat al lui Ossian, renumitul bard-războinic al irlandezilor. Oscar a murit în bătălia de la Gabhra, într-o luptă corp la corp cu regele Cairbre. A fost o zi îngrozitoare, chiar şi pentru secolul al III-lea. Inutil să mai spunem că Oscar al nostru preferă tradiţia barzilor în locul celei a războinicilor irlandezi.

Canonicul i-a întins lui Oscar farfuria încărcată vârf cu stridii şi crabi cu garnitură, peşte afumat şi friptură rece, felii de plăcintă cu carne de vânat, murături, maioneză, muştar, pâine şi brânză. Oscar a ridicat capul şi i-a zâmbit, iar apoi, pe sub braţul întins al canonicului, le-a spus băieţilor:

— De fapt, port numele regretatului rege Oscar al Suediei. Mi-a fost naş. Tatăl meu a fost

oftalmolog şi l-a operat şi tratat pe regele Oscar I de cataractă.

— Aşa-mi trebuie, a bombănit Bellotti din colţul lui. Când ai nevoie de tată, te alegi cu fiul. Ce viaţă-i asta?

— Păcat că Drayton nu se află printre noi, a spus unul dintre bărbaţii mai vârstnici. Domnul Talmage avea o faţă binevoitoare şi veselă, de băutor, cu pielea asprită de vreme şi de timp, ochi lăcrimoşi şi părul lins şi nefiresc de negru. Pe Drayton îl fascinează chirurgia, a adăugat el, drept explicaţie. I-ai fi putut descrie operaţia. I-ar fi făcut plăcere să asculte.

— Cine e Drayton? a întrebat Oscar. Drayton St Leonard sau, din întâmplare, Drayton Parslow?

— Drayton St Leonard, i-a răspuns canonicul, care revenise la coşul cu bunătăţi ca să pregătească o farfurie cu mâncare pentru mine. Oscar, îl cunoşti?

— Mi-e cunoscut numele, atâta tot.

— Nu l-am văzut de multă vreme. N-a fost cu noi în august, în acea ultimă zi cu Billy, altfel sigur m-aş fi îngrijit să-l invit astăzi. Cred că au trecut aproape şase luni de când nu l-am mai văzut. Trebuie să-l cunoşti, Oscar. Sunt convins că-ţi va plăcea. E tânăr şi foarte atrăgător.

— Suntem cu toţii tineri şi foarte atrăgători, a spus gentlemanul în vârstă, cel care avea faţă de băutor. Aceasta este una dintre regulile clubului.

După ce am râs de gluma domnului Talmage (şi de încă una sau două vorbe de duh pe care ni le-a servit în acelaşi stil) şi după ce canonicul mi-a oferit mâncare şi a umplut o farfurie şi pentru el şi după ce le-a cerut celor doi băieţi să se îngrijească de cupele noastre pentru a rămâne pline şi pentru ca aceia care doreau supliment să se îndestuleze, şi după ce domnii prezenţi s-au aşezat comod încă o dată, el a bătut din palme şi a spus:

— Domnilor, băieţi, domnule Bellotti, vă solicit atenţia câteva clipe.

Închisese coşul cu provizii şi se căţărase pe capacul lui. În lumina tremurătoare a lumânărilor, arăta ca un spiriduş aşezat pe pălăria unei ciuperci mari şi otrăvitoare, aflate în mijlocul unor zâne.

— Ne-am adunat aici într-un moment deosebit, ziua binecuvântaţilor sfinţi-soldaţi Juventinus şi Maximinus, martirizaţi împreună în Antiohia sub domnia lui Iulian Apostatul. După cum ne vom aduce aminte ceva mai târziu, în timpul slujbei noastre, niciunul nu a fost botezat decât după ce a ajuns la maturitate – dar ce maturitate şi bărbăţie au dovedit amândoi!

Canonicul a făcut o pauză, iar în tăcerea care a urmat, unul dintre băieţii îmbrăcaţi în costume de baie şi-a reprimat un hohot de râs.

— Sst, Harry! i-a spus canonicul.

— Nu eu am râs, Can-Can, a zis băiatul. Fred a făcut-o.

— Atunci, ţineţi-vă gura amândoi, a spus canonicul printre dinţi, uitându-se cu reproş la ei. Înainte de a ne îndrepta atenţia asupra acestei slujbe de după-amiază, avem nişte treburi de rezolvat. Domnul Wilde şi prietenul său se află astăzi printre noi cu un anumit scop. Ei investighează moartea tragică a tânărului Billy Wood, de care ne amintim toţi cu foarte multă afecţiune.

Încăperea a fost traversată de un val de înţelegere şi milă. Aston Upthorpe a rostit cu glas tare:

— Billy a fost o persoană minunată.

— Aceşti doi domni cred că el a fost ucis în după-amiaza zilei de 31 august, anul trecut, a continuat canonicul, în Cowley Street numărul 23, la nicio aruncătură de băţ de locul în care ne-am adunat astăzi. Ei cred că noi – noi, cei opt, care ne aflăm în această încăpere acum – am fost probabil ultimii care l-am văzut pe Billy în viaţă, şi de aceea vor să le povestim ce ne aducem aminte din acea zi fatidică. A făcut o pauză şi s-a uitat la

persoanele aflate în cameră. Am înţeles bine, Oscar?

— Desigur, Sutton, şi-ţi mulţumesc. Îţi mulţumesc foarte mult. Cu permisiunea dumneavoastră, prietenul meu, domnul Sherard, va lua notiţe. Sper că fiecare va spune în câteva cuvinte tot ce ştie.

Aston Upthorpe a vorbit primul – dovedindu-se cel mai elocvent şi fără a face economie de cuvinte – iar ceea ce a avut de spus a fost întărit de cei care au vorbit după el. Billy Wood fusese un băiat agreabil, inteligent, cinstit, capabil, devotat mamei lui, hotărât să-şi croiască un drum mai bun în viaţă, pentru ca mama lui, dar şi el, să aibă o situaţie materială mai bună. Avusese nenumăraţi amici şi niciun duşman declarat. În ziua în care fusese omorât se dovedise la fel de binedispus ca întotdeauna. Fusese mai vesel decât de obicei? a întrebat Oscar. Unul sau doi dintre cei prezenţi au considerat că da. Fără îndoială că în acea zi se purtase ca şi cum ar fi fost într-o dispoziţie de zile mari – făcând tot felul de glume şi ghiduşii –, iar când îi anunţase că se ducea să-şi întâlnească unchiul, făcuse asta cu un aer destul de fudul.

— Părea foarte satisfăcut de sine, a spus Aston Tirrold, lucru neobişnuit pentru micuţul şmecher. Tirrold a rostit aceste vorbe cu un oarecare sentimentalism. Ne-a spus că se bărbierise special pentru acea întâlnire. Iar noi am pufnit în râs.

— Se îmbrăcase cu cele mai bune haine pe care le avea, a spus tânărul Fred.

— Şi avea la el şi tabachera pe care i-aţi dăruit-o, domnule Wilde, a spus Harry. O să-mi daţi şi mie una?

Canonicul Courtney s-a aplecat şi l-a plesnit peste faţă. Lovitura a fost puternică.

— Bagă-ţi minţile în cap, a spus el, şi l-a lovit încă o dată.

Băiatul a scâncit şi a tăcut.

— Mulţumesc, a spus Oscar, plimbându-şi privirea prin cameră, vă mulţumesc tuturor. Mi-aţi fost de mare ajutor.

— Asta a fost tot? a întrebat canonicul, coborând cu pricepere de pe piedestalul pe care se afla.

— Oh, încă ceva, a zis Oscar. Spuneţi că Billy Wood a plecat de aici la ora două…

— Imediat ce am auzit ceasul bătând de ora două, a spus canonicul, nu încape nicio îndoială. Cred că-mi aduc aminte că a zis chiar el că se făcuse ora două şi că trebuia să plece, deoarece întâlnirea era stabilită pentru acea oră.

Afirmaţia lui a fost însoţită de murmure de aprobare din partea celor ce se aflau în încăpere.

— Serios? a exclamat Oscar, ridicând din sprâncene. Iar când a plecat, l-a însoţit cineva? Ori l-a urmărit cineva?

— Nu, a răspuns canonicul.

— M-am dus la fereastră, a spus Aston Upthorpe, şi l-am privit cum se îndepărta pe stradă. A fost ultima oară când l-am văzut.

— Şi era singur?

— Da. Strada era pustie.

— În ce direcţie a pornit? Spre stânga? Spre dreapta?

Upthorne a rămas pe gânduri câteva momente, apoi a spus:

— Spre stânga. S-a îndepărtat în goană, ca şi cum n-ar fi avut nicio grijă pe lume.

— Nu l-a urmărit cineva? Din această cameră n-a ieşit nimeni?

— Nimeni, decât la ora patru după-amiază, a spus canonicul. Am rămas cu toţii aici până la patru. Atunci s-a terminat petrecerea. Ora patru, asta este regula. Înainte de această oră nimeni nu a părăsit această încăpere – ai cuvântul meu pentru asta.

— Mulţumesc, a spus Oscar.

A aruncat apoi o privire spre mine şi mi-a făcut semn să las deoparte carneţelul.

— În fine, a spus canonicul binedispus, dacă v-aţi făcut treaba şi aţi aflat ce vă interesa, putem continua? O să-mi îmbrac hainele preoţeşti şi vom începe slujba, înţeleg că rămâneţi.

— Regret, dar nu putem, a spus Oscar întinzând braţele, în speranţa că va fi ajutat să se ridice. Trebuie să prindem trenul.

— S-ar părea că toată lumea se grăbeşte zilele astea să prindă trenul, a bombănit Bellotti din colţul lui.

— Ai dreptate, l-a aprobat Oscar, lăsându-se în voia celor doi băieţi în costume de baie care îl ridicau, iar această stare de lucruri nu este prielnică poeziei ori aventurilor amoroase, dar ce putem face?

— E vorba de o slujbă neobişnuită? l-am întrebat pe canonic, care era ajutat de doi dintre domnii mai în vârstă să îmbrace stiharul.

Din faţa lui rotundă ca o lună, amintindu-mi de aceea a unei maimuţe, a apărut numai un zâmbet prin gaura pentru gât a stiharului.

— O să avem un botez, a precizat el. În această după amiază, Fred şi Harry vor porni pe urmele lui Juventinus şi Maximinus. Vor fi botezaţi! Şi va trebui să nu-l confund pe unul cu celălalt.

— Iar noi le vom fi naşi, au spus într-un glas domnii Prior şi Talmage.

— Toţi o să le fim naşi, a intervenit Aston Tirrold, pentru că aceşti tineri au nevoie de îndrumare spirituală.

Canonicul Courtney a sărutat crucifixul brodat pe patrafirul de mătase alb cu auriu şi şi l-a aşezat cu grijă în jurul gâtului.

— De aceea s-au îmbrăcat astfel. Sper că nu aţi crezut cumva că poartă costume de baie doar ca să ne amuzăm. Asta ar fi o perversitate din partea noastră.

Am rămas uimit.

— Şi aveţi cristelniţă? l-am întrebat eu.

— Avem o frapieră pentru şampanie, a răspuns Bellotti.

— După cum vedeţi, a zis canonicul cu glas vesel, Dumnezeu s-a îngrijit de toate. Îmi pare rău, sincer, că nu puteţi rămâne. Veniţi luna viitoare, pe 22. Întotdeauna în ultima marţi a lunii. Atunci vom sărbători praznicul Sfintei Margareta din Cortona. Mereu pregătim ceva deosebit pentru ea. A fost pusă la mari încercări, înţelegeţi?

Ajutat de cei doi băieţi, Oscar şi-a pus mănuşile şi a îmbrăcat paltonul, după care şi-a recuperat bastonul. Păşind printre lumânări şi cupe de vin, a dat ocol încăperii ca să strângă mâna fiecărui membru al clubului. „Mulţumesc", a spus el fiecăruia. „Dumnezeu să te binecuvânteze." L-a salutat din cap pe Bellotti şi l-a îmbrăţişat pe canonic care, după ce şi-a înmuiat un deget în vin, l-a miruit, făcându-i semnul crucii pe frunte.

— Hai, Robert, m-a îndemnat el, luându-mă de braţ şi îndrumându-mă spre uşă. Să-i lăsăm pe prietenii noştri să oficieze slujba. E o zi deosebită. S-a uitat la cei doi băieţi care se foiau pe lângă el. Nu vă îngrijoraţi, domnilor, n-o să vă uit. Vă voi trimite cadouri de botez. Ştiu că în situaţii din acestea se oferă de obicei linguriţe, dar sper să vă mulţumiţi şi cu tabachere, dacă nu vă deranjează – cu inscripţii, desigur. Una pentru Fred şi cealaltă pentru Harry. Hotărâţi voi care pentru cine este.

Cu excepţia lui Bellotti, toţi cei prezenţi se ridicaseră ca să-şi ia rămas-bun de la noi.

— Vă mulţumesc încă o dată pentru sprijin, a zis Oscar, aflat deja cu mâna pe clanţa uşii. Vă rămânem recunoscători şi pentru că v-aţi amintit de Billy cu atâta înţelegere şi afecţiune. Ar mai fi ceva de spus?

Când Oscar a deschis uşa, un val de aer rece a pătruns brusc în cameră, iar flăcările lumânărilor au tremurat la unison. Aston Upthorpe, cel mai

vârstnic din familia Aston, cel care purta beretă, a spus foarte limpede:

— Cred că băiatul era îndrăgostit.

— Îndrăgostit? s-a mirat Oscar.

— Da, pentru prima oară în viaţa lui. Îndrăgostit. Dar nu de mine.

18
„Unde este sângele?”

— Chiar trebuie să prindem un tren? am întrebat imediat după ce doamna O’Keefe a închis în urma noastră uşa casei din Little Cottage Street numărul 22, iar noi ne-am chinuit să ne adaptăm ochii la lumina de afară. Trecuse puţin de ora două şi jumătate. Cerul era acoperit de nori, iar în aer plutea un abur verde-gălbui, tipic pentru acele zile pe străzile din apropierea fluviului, dar în contrast cu semiobscuritatea din casa luminată doar de lumânări, strada era o explozie ameţitoare de sclipiri.

— Nu, a spus Oscar, scoţându-şi batista şi suflându-şi nasul, nu astăzi. Acum e prea târziu. Iar mâine mi-am programat altceva. Voi asista la o repetiţie a piesei pe care domnul Irving o regizează la teatrul Lyceum. Nici nu-ţi pot mărturisi cât aştept să văd piesa asta jucată. Însă joi, Robert, dacă eşti liber, chiar va trebui să prindem un tren. Trebuie să mai mergem o dată la Broadstairs. Dacă se poate, trebuie să-l prindem treaz pe O’Donnell. O să mai avem o discuţie cu doamna Wood. Asta va fi sarcina noastră de poimâine. Acum însă, prietene, pentru că tot ne aflăm în apropiere, vom reface ultimul drum parcurs de sărmanul Billy Wood. Cred că trebuie să o luăm pe aici.

A făcut semn cu bastonul către trotuarul celălalt şi a traversat strada cu paşi vioi. Oscar avea atunci treizeci şi cinci de ani, dar mie mi se păruse întotdeauna mai bătrân decât îi era vârsta. Era masiv; era greoi; nu agrea deloc efortul fizic. Se lamenta cu regularitate în legătură cu dispariţia lecticilor. De obicei, când se deplasa, o făcea fără niciun chef, cu pas de ţestoasă, nu de iepure. În acea după-amiază totuşi, pe străzile pustii din

Westminster, în pasul lui am descoperit o sprinteneală pe care nu o credeam posibilă.

Parcă mi-a citit gândurile.

— Da, Robert, a zis el, punându-şi o mână pe umărul meu când am început să traversăm strada pavată cu piatră. Mergem pe ultimul drum parcurs de Billy Wood şi, cu toate acestea, spiritul meu pare să zboare. Mă simt îmbătat de altceva decât de şampania ieftină a domnului Bellotti. Mintea mea se revoltă în faţa stagnării. Urăsc din suflet rutina cenuşie a existenţei pe care o ducem. Jocul e în plină desfăşurare, iar inima mea bate mai iute. Mă simt însufleţit, deoarece orice tragedie presupune emoţie. În faţa operelor lui Euripide vibrăm aşa cum nu o facem văzând operele lui Plaut.

Ajuns în mijlocul străzii, s-a oprit un moment, întorcându-se ca să ridice privirea spre fereastra de la etajul întâi al casei din care tocmai ieşisem. Draperia groasă fusese trasă puţin într-o parte, iar la fereastră stătea Aston Upthorpe, cu ciudata lui beretă de pictor, care ne privea. A ridicat o mână şi a fluturat-o spre noi. Oscar i-a răspuns la salut.

— Bietul om, cât a ţinut la acel băiat! Jalnică mai este iubirea neîmpărtăşită a unui bărbat în vârstă, nu-i aşa? Sper ca noi să fim scutiţi de asta.

Un zgomot neaşteptat, de copite ce loveau caldarâmul, a pus capăt acestor gânduri încărcate de sentimentalism. Căruţa unui neguţător de cărbuni intrase pe stradă şi se îndrepta spre noi. Oscar m-a strâns de braţ şi ne-am grăbit să traversăm, pentru a ajunge la adăpostul trotuarului de vizavi.

— Robert, aşadar băiatul iese din casă şi, dacă-i dăm crezare lui Upthorpe – singurul nostru martor – se întoarce spre stânga şi traversează drumul în fugă. Nu se opreşte nici măcar o clipă ca să stea pe gânduri. Ştie foarte bine încotro aleargă. Are o întâlnire la ora două după-amiază, dar nu-şi anunţă plecarea decât după ce aude ceasul bătând. De ce?

Pentru că ştie că nu va avea mult de alergat. Ajunge la colţul străzii, coteşte la dreapta… apoi iar la dreapta… şi gata. (Ajunsesem şi noi în Cowley Street.) Drumul până aici ne-a luat cel mult două minute. Un băiat de şaisprezece ani ar putea parcurge distanţa asta în fugă în treizeci de secunde. Deci Billy este cu prietenii lui în Little College Street numărul 22 într-un moment, iar în următorul – cât ai clipi din ochi, adică – ajunge aici, în pragul casei din Cowley Street 23. *De ce?* De ce în acea zi? De ce la ora aceea? Ce-şi propusese? Pe cine venise să vadă?

— Noi atât ştim, am zis eu. Avea întâlnire cu unchiul lui, Edward O'Donnell.

— Nu, Robert, nu se poate; este absurd. O'Donnell este o brută şi un beţiv – nu alergi să-l vezi, ci *să nu-l mai vezi*. Billy s-a grăbit încoace precum fata la măritiş. Era proaspăt bărbierit, îmbrăcat cu cele mai bune haine: toţi martorii confirmă aceste lucruri. Iar bietul Upthorne susţine că Billy era „îndrăgostit", dar nu de el… Billy gonea să-şi întâlnească iubirea?

— Crezi că venea aici pentru o fată?

— Da, Robert, putea fi o fată – ori, probabil, o femeie. Mi-ai povestit în dese rânduri despre femeia care ţi-a răpit inima când aveai doar şaisprezece ani. Cum o chema?

— Madame Rostand.

— Şi câţi ani avea?

— Douăzeci şi şapte.

— Iar sânii ei erau ca rodiile… N-am uitat. (În acea după-amiază, Oscar era cu adevărat într-o dispoziţie de zile mari.) Dar dacă era o femeie, ceilalţi băieţi – Fred şi Harry – de ce nu au spus nimic despre ea? Ei ar fi trebuit să ştie. Un băiat de şaisprezece ani ar putea să păstreze secretul referitor la o femeie faţă de prietenii lui? Tu ai reuşit asta?

— Dar, Oscar, e ceva ce nu înţeleg, am replicat, preferând să nu-i răspund la acea ironie: De ce le-a

spus Billy celorlalţi, chiar insistent, că se ducea să-şi întâlnească unchiul, dacă nu era adevărat?

— Fie pentru că avea nevoie de o scuză ca să nu fie luat la întrebări, îndeosebi de Bellotti, ori pentru că – şi aici e aici – pentru că *urma* să-şi întâlnească unchiul, de care se temea, dar în compania cuiva – cineva cu care se simţea în siguranţă, care, după părerea lui, îl putea scăpa de tirania acestuia…

Eram derutat şi nu tocmai convins. Privind casa, m-am agăţat de singurul lucru sigur şi am spus:

— Indiferent cu cine urma să se întâlnească, trebuia s-o facă aici.

— Exact. Şi după o oră sau cel mult o oră şi jumătate, a fost omorât, a zis Oscar, şi a bătut apăsat în uşă.

— Ce faci?

— Sper să mi se deschidă, mi-a răspuns şi a bătut din nou. Uită-te la ciocănaş – cât de neîngrijit este. Se vede că doamna O'Keefe nu a mai trecut de multă vreme pe aici. Cred că vom găsi casa pustie. Şi-a descheiat paltonul şi, din buzunarul vestei, a scos o cheie marca Chubb. A ridicat-o în dreptul ochilor. Asta e cheia lui Bellotti, a precizat el.

— O singură cheie, am zis privind uşa, şi trei încuietori.

— Şi cheia asta se potriveşte la toate trei. Este o cheie paspartu, dintre cele pe care le folosesc menajerele pentru a intra în toate camerele unui hotel. Bellotti îşi cunoaşte meseria.

Oscar a deschis uşa casei. Lumina zilei a pătruns în holul minuscul, însă dincolo de el domnea întunericul.

— Ai un chibrit? l-am întrebat.

— Am şi lumânare, mi-a răspuns zâmbind, şi a scos una din buzunarul paltonului. Mi s-a părut că în Little College Street erau prea multe.

Mi-a dat mie bastonul cât a aprins lumânarea. Am închis apoi uşa şi am înaintat spre scara ce

ducea la etaj.

— Ascultă! mi-a şoptit el.

Muţi, am încremenit. Nimic. Am rămas foarte aproape unul de celălalt la baza scării. Oscar a ridicat lumânarea între noi. Ochii îi sclipeau.

— Şi Billy Wood avea cheie? l-am întrebat.

— Putem presupune că da, mi-a răspuns Oscar, fie de la Bellotti, fie de la Upthorpe – dar probabil că nici nu avea nevoie… Mai mult ca sigur că i-a deschis menajera.

— Crezi că ea era „femeia mai vârstnică”? E posibil?

— Tot ce se poate.

— Cum arăta? Şi ce vârstă avea?

— Nu-ţi pot spune. Zicând acestea, a oftat atât de puternic, încât aproape că a stins lumânarea. Apoi, exasperat, mi-a întors spatele. Nu-ţi pot spune, pentru că nu ştiu. Nu m-am uitat la ea nici măcar o clipă. Eram în întârziere, aveam alte gânduri. Mi-a deschis uşa, iar eu am trecut pe lângă ea. În ziua aceea era extrem de cald. Mi-am lăsat jos pălăria şi bastonul şi – imediat, fără să mă opresc – am urcat treptele. Şi a început să urce, ţinând lumânarea sus, pentru a-şi lumina calea. Întârziasem. Aranjasem să întâlnesc un elev la ora trei…

— Elev? l-am întrerupt eu. Parcă spuneai că era vorba de un prieten.

— Într-adevăr, mi-a răspuns el oarecum iritat, un elev şi prieten – un student al meu. Dar chiar că nu are importanţă acum. Din păcate, întârziasem jumătate de ceas, poate mai mult. Mă grăbeam. Nu i-am acordat nicio atenţie menajerei, nici nu m-am gândit la ea – neghiob ce am fost.

Ajunsesem pe palier şi stăteam unul lângă altul în faţa uşii închise a camerei în care Oscar descoperise cadavrul lui Billy Wood.

— Sst! a şoptit el. Sst! Ascultă! Am tras cu urechea, dar n-am auzit nimic. Ce-a fost asta? a întrebat el şi mi-a dat lumânarea.

Am aşteptat, iar apoi am auzit un sunet slab răzbătând din cameră. Părea să fie plânsul înfundat al unui copil necăjit ori schelălăitul îndepărtat al unui câine lovit. Ne-am apropiat de uşă. Brusc, ţipătul a încetat, iar după o tăcere de un moment, amintind de o răsuflare reţinută, s-a auzit brusc un vacarm de foşnete şi hârâituri, urmat de un zgomot amintind de o lovitură de pumn într-un geam. Dintr-o mişcare, Oscar a deschis larg uşa şi o pasăre mică a ţâşnit spre noi, iar după aceea, bătând speriată din aripi, a început să zboare haotic, îndepărtându-se. Înnebunită, se rotea prin cameră, lovindu-se ba de podea, ba de pereţi, aruncându-se cu disperare în fereastră.

— Of, Doamne! a exclamat Oscar. E spiritul lui Billy Wood, rămas prizonier aici. Trebuie să-l eliberăm.

A traversat camera în goană şi a deschis ferestrele. S-a tras lângă perete, lipindu-se de el, şi imediat pasărea a zburat direct către fereastră şi a ieşit.

— Frumos, am spus. Am făcut o faptă bună.

— Era o vrabie, a spus Oscar, închizând fereastra şi fixând ivărul. Să nu luăm în deşert numele Domnului. Să fi uitat fereastra deschisă când am fost aici împreună cu Conan Doyle?

— S-ar putea, i-am răspuns. Era o zi înăbuşitoare. Nu mai ţin minte. Ori o fi deschis-o doamna O'Keefe cât a stat aici.

— Probabil, a zis Oscar, plimbându-şi privirea prin încăpere. Ciudat cât de puţine lucruri ne aducem aminte, chiar despre experienţe ce ni se par importante la un moment dat. Ochiul minţii nu este ca un aparat de fotografiat, ci mai curând ca o tuşă a unui pictor. Nu ne pune la dispoziţie o înregistrare fotografică, din păcate. Poate reînvia culoarea acelei zile, senzaţiile de moment, dar amănuntele se pierd. Este un instrument potrivit pentru poeţi şi pictori, dar pentru detectivi nu are nicio valoare!

A păşit încet spre fereastră şi s-a uitat în jos, în stradă.

— Ce-mi amintesc din după-amiaza de marţi, 31 august 1889? Nu suficient de multe lucruri, Robert. S-a întors şi m-a fixat cu privirea. La aproximativ trei şi jumătate în acea zi, am rămas în pragul acestei camere, cam unde stai tu acum, şi ce anume am văzut?

— Cadavrul lui Billy Wood.

S-a deplasat spre centrul camerei.

— Zăcea întins aici. Capul îi era aşezat unde-mi sunt picioarele acum. Era dezbrăcat. Braţele şi picioarele erau albe – foarte albe – dar trupul îi era mânjit de sânge. Foarte mult sânge. Unde-i dispăruseră hainele?

Nu-mi aduc aminte. Am văzut un covor – unul persan. Asta n-am uitat. Şi lumânări aici, consumate, dar încă aprinse în sfeşnice, într-un semicerc, înconjurându-i capul. Dar câte erau? Patru, sigur… poate chiar şase.

— Şi un cuţit. Ai spus că era şi un cuţit.

— Da, unul mic. Ori poate era un brici. Lama îi lucea. Sclipea. Ţin minte şi asta.

— Are vreo importanţă?

— Dacă ar fi fost folosit la uciderea lui, ar fi trebuit să fie mânjit de sânge.

— Dar dacă după ce l-a ucis pe Billy, criminalul a şters lama?

— Se poate şi asta, a spus Oscar.

A înconjurat conturului imaginar al cadavrului, după care s-a oprit lângă mine. Şi-a scos o ţigaretă şi a aprins-o de la flacăra lumânării pe care încă o ţineam în mână. Am rămas cu privirea aţintită la podeaua goală.

— Care e amănuntul care ţi-a rămas cel mai clar întipărit în minte din scena văzută în acea după-amiază? l-am întrebat.

Când mi-a răspuns, fumul de ţigaretă i-a ieşit încet din gură şi din nări, formând un nor cenuşiu în jurul capului.

— Ce oroare, a zis el, purpuriul sângelui… Şi cât de frumos era, cât de nevinovat! Trupul îi era scăldat în sânge, însă chipul îi rămăsese curat, senin. Avea ochii închişi. Părea să fi făcut pace cu sine însuşi, Robert. Fusese măcelărit şi totuşi arăta liniştit. Cum se poate aşa ceva?

— Şi cum este posibil ca atunci când am revenit la scena crimei – după nici douăzeci şi patru de ore – să nu mai existe nicio urmă din această oroare? Totul fusese curăţat.

— Mai puţin picăturile de sânge descoperite de Arthur! Oscar s-a îndepărtat de lângă mine şi s-a dus să examineze peretele din partea dreaptă a camerei. Unde este sângele? A scrutat cercetător peretele, trecându-şi privirea şi palmele de-a lungul lui. Adu lumânarea mai aproape – se întunecă. Am răspuns îndată rugăminţii lui. Ne-am aşezat în aceeaşi poziţie ca şi Conan Doyle. Era pe aici, pe undeva, nu?

— Aşa cred.

— Robert, să împărţim peretele în pătrăţele – aşa cum procedează prietenul nostru Millais, atunci când îşi schiţează unul dintre tablourile mari. Acum, cu atenţie, să analizăm fiecare pătrăţel: întâi pe verticală, apoi pe orizontală. Nu te grăbi… Unde este sângele, Robert?

— Nu-l văd.

— Nici eu, a zis el.

Am rămas tăcuţi, privind tapetul. Oscar a tras din ţigaretă şi a zâmbit.

— Respingător tapetul ăsta, nu ţi se pare? Arată atât de grotesc, încât îmi închipui că este cel mai banal model pe care l-a realizat producătorul. Auzind vorbele lui, am pufnit în râs. Zâmbind, el s-a întors către mine, cu o expresie amabilă. Ceea ce atârna pe pereţi nu l-ar fi deranjat pe Billy. Din câte ţin minte, nu acorda prea multă atenţie lucrurilor ce-l înconjurau. Trăia într-o permanentă stare de fericire. Da, iar acum am impresia că niciodată nu s-a simţit mai fericit decât în clipa

morţii. „Dacă se întâmplă acum, nu se va întâmpla mai târziu; dacă nu se va întâmpla mai târziu, se va întâmpla acum; dacă nu acum, se va întâmpla mai târziu.”[18] Robert, eşti pregătit? Să verificăm şi celelalte încăperi şi să plecăm de aici.

Oscar mi-a luat lumânarea şi a ieşit din încăpere, fără să mai arunce nicio privire în urmă. Acum părea grăbit să părăsească acel loc. Ne-am uitat superficial prin restul casei. La fiecare nivel se găseau câte două camere, plus o toaletă, un vestiar sub scară, un oficiu şi o sală de baie lângă bucătărie. Oscar a deschis uşa fiecărei încăperi, a ridicat lumânarea, a murmurat: „Nimic” sau ceva asemănător, după care a trecut precipitat mai departe. Din câte mi-am dat seama, casa arăta exact la fel ca atunci când o vizitasem ultima oară: pustie, nelocuită şi aproape complet lipsită de mobilier.

— Când membrii „clubului” lui Bellotti se adunau aici, am spus eu când ne-am apropiat dinspre bucătărie şi ne-am îndreptat către uşa de intrare, casa era tot nemobilată?

— Da. Bellotti e un actor rătăcitor – îşi duce cu sine costumele şi tot ce mai are. Când închiriezi o încăpere într-o casă ca asta, te alegi doar cu atât: o masă şi un scaun, poate un pat gol, un ceainic în bucătărie, şi nimic altceva. În august, când am intrat prima oară aici, era la fel cum o vezi acum, mai puţin, da, mai puţin…

Eram în hol, la baza scării. Brusc, exultând, Oscar şi-a azvârlit braţele în lături.

— Bravo, Robert! a strigat el. Cum nu înţelegeam de ce era atât de bucuros, am ridicat privirea spre el. Doar că aici, a spus el, exact aici – şi a făcut un semn spre peretele de la baza scării – aici era un cufăr, un cufăr lung.

— Eşti sigur?

— Da, a spus el îngenunchind cu oarecare greutate, pentru a examina scândurile podelei. Nu

reuşesc să văd nicio zgârietură, dar sigur a fost un cufăr aici, sunt sigur…

— Sigur?

— Păi, unde îmi puteam lăsa pălăria şi bastonul? Nu cred că le-aş fi pus pe podea, nu? a spus el, apoi s-a ridicat în picioare, sprijinindu-se de braţul meu. Îţi mulţumesc, Robert, îţi mulţumesc. Ai descuiat încă una dintre porţile ce stăteau în calea noastră.

— Serios? am zis eu, şi am izbucnit în râs.

— Desigur, prietene. Nici doctorul Watson nu ar fi reuşit mai mult. Întrebându-mă despre mobila care nu se mai află aici, mi-ai adus aminte de piesa de mobilier care existase. Când am venit aici în acea după-amiază, grăbit fiind, am trecut pe lângă menajeră, dar în acelaşi timp, în mod instinctiv, mi-am scos pălăria şi, când am dat să urc scara, mi-am lăsat şi bastonul lângă pălărie. Şi le-am pus aici, pe un cufăr din lemn – cufărul în care au fost aduse în casă covorul persan, sfeşnicele şi tot ce mai fusese necesar – şi în care a fost scos cadavrul sărmanului Billy Wood! Salut intervenţia ta genială, Robert! O vom sărbători cu ceai şi prăjituri la Savoy – ori poate cu un vin de Rin şi cu apă minerală. Apropo, cât este ceasul?

* * *

Până să ajungem la hotelul Savoy, unde am fost trataţi cu ceai şi prăjituri, plus gogoşele şi sandviciuri cu anşoa, fără a uita de vinul alb şi apa minerală, trecuse de ora cinci. Pe drum, Oscar oprise trăsura la chioşcul de flori de la Charing Cross şi cumpărase pentru amândoi câte o floare pentru a fi pusă la butonieră: o camelie ce era evidenţiată de o rămurică de ferigă.

— O floare bine aleasă la butonieră este singura legătură între Artă şi Natură[19], am remarcat eu, după ce Oscar a revenit în trăsură. Un gentleman trebuie să fie o operă de artă, ori să poarte ceva care este operă de artă[20].

— Cine a spus asta? a întrebat el.

— Chiar tu, i-am răspuns, şi ştii bine asta.

— Serios? a făcut el şi s-a încruntat. Eşti sigur că nu Whistler a spus-o? Doar el putea gândi astfel.

Oscar era cuprins de exuberanţă. Iar când lua ceaiul la masa lui preferată de la Savoy – „Fără prăjituri, Cesari! Suntem într-o dispoziţie savuroasă şi ţinem dieta cea mai severă!" – se simţea în elementul lui, din toate punctele de vedere.

— Robert, am progresat mult astăzi, a zis el, ştergându-şi o pată de unt de pe bărbie. Se comporta impecabil, dar nu mânca întotdeauna cu cea mai mare atenţie. Şi foarte curând, a zis el cu un aer încântat, vom progresa şi mai mult.

M-am întrebat ce înţelegea prin „progres".

— L-ai crezut pe Bellotti când a spus că piticul este fiul lui?

Înainte de a-mi răspunde, Oscar a rămas puţin pe gânduri.

— Da, a zis el fără grabă, punându-şi şervetul pe masă, îl cred. M-a uimit, dar i-am dat crezare. Nu avea niciun motiv să mintă în legătură cu asta.

— Dar eu nu am încredere în el, am spus.

— Ştiu că piticul vizitează azilul de femei de la Rochester marţi după-amiază. Jimmy şi alţi spioni ai mei l-au urmărit până acolo.

— Nu am încredere în Bellotti, am repetat eu ceva mai apăsat, şi nici nu-mi place acest om.

— Nu este o persoană agreabilă, a spus Oscar, zâmbindu-mi. Dar ce părere ai despre canonicul Courtney şi amicii lui?

— Mi-au plăcut, am spus.

— Mă bucur. Şi mie îmi plac. Viaţa adevărată a cuiva este foarte adesea viaţa pe care nu o duce – viaţa ce poate fi imaginată ori sperată, ori care ar fi putut fi. În spaţiul restrâns al ciudatului lor club, canonicul Courney şi neobişnuiţii lui companioni sunt liberi să-şi trăiască viaţa aşa cum doresc. Între orele douăsprezece şi patru ale ultimei zi de marţi

din lună, acei oameni devin ei înşişi. Învie. Şi de aceea îi invidiez.

— Ar putea fi vreunul dintre ei ucigaşul lui Billy?

— Te referi la Aston Upthorpe?

— Da, i-am răspuns. L-a iubit pe Billy Wood, dar Billy iubea pe altcineva…

Gânditor, Oscar a contemplat brioşa cu unt.

— Se spune că fiecare ucide ceea ce iubeşte… Aşa să fie? Avea motive, adevărat. Şi i s-a ivit şi ocazia.

— Dar ceilalţi spun că au rămas tot timpul împreună, aşa că are alibi.

— Astăzi, cât am stat noi cu ei, au stat cu toţii în cameră?

— Aşa cred. Nu au stat?

— Nu. Upthorpe a ieşit de două ori, să se uşureze, bănuiesc. La fel şi Bellotti. Iar Stoke Talmage a ieşit o dată. Dar tu nu ai observat asta. Sau dacă ai remarcat, ai presupus – pe drept cuvânt – că răspundeau unei chemări a naturii, şi nu ai mai acordat atenţie acestui lucru. Upthorne – sau oricare dintre ceilalţi – ar fi putut părăsi camera câteva minute în ziua de 31 august, fără ca acest lucru să fi fost observat. Presupun că ar fi avut suficient timp să traverseze strada şi să comită crima.

Nici el nu era convins de ce spunea.

— Povesteşte-mi despre cel care nu era acolo, l-am invitat eu.

— Drayton St Leonard?

— Îl cunoşti?

— Nu.

— Dar îl ştiai după nume.

— I-am ghicit numele, a spus Oscar.

— L-ai ghicit?

— Nu a fost greu. Aston Upthorpe, Aston Tirrold, Sutton Courteney, Berrick Prior, Stoke Talmage… Drayton St Leonard. Acestea sunt toate nume de sate din Oxfordshire, probabil din parohia

unde „Canonicul Courtney” a fost preot înainte să fie caterisit. Nu mai fi atât de uimit, Robert. Un *nom de guerre*[21] nu transformă pe nimeni într-un criminal. La urma urmelor, numele adevărat al lui John Irving este John Brodribb.

19
27 ianuarie 1890

— Dispoziţiile nu au viaţă lungă, obişnuia Oscar să spună. Acesta este farmecul lor deosebit.

Desigur, dispoziţia relaxată în care îl lăsasem pe prietenul meu după ceaiul de la hotelul Savoy în acea după-amiază de marţi se risipise cu totul până a doua zi dimineaţă la ora nouă, când am luat trenul spre Broadstairs. Aşezat pe fotoliul din colţ al compartimentului de clasa întâi, înfofolit în palton, cu gulerul de astrahan ridicat peste urechi, privea neconsolat picăturile mari de ploaie ce păreau că se fugăresc pe geamul murdar al vagonului.

— Nu e plăcut, Robert, a mormăit el. Nu e deloc plăcut.

Mi-am dat seama prea târziu ce anume îl nemulţumea. Uitase să-şi ia ţigaretele. Nici eu nu aveam, iar trenul gonea.

— Pe peronul de la Tonbridge e o tutungerie, am spus.

— Tonbridge! a suspinat Oscar. Staţia este la depărtare de o oră, şi chinul mi se pare mai lung decât *Răstignirea* lui Stainer[22]! Şi la fel de dureros. Asta mă va pune cumplit la încercare.

În vreme ce trenul străbătea cu viteză de melc suburbiile din sudul Londrei, Oscar a început să bată darabana pe capacul scrumierei de metal fixată pe uşa compartimentului.

— Ţine-mă de vorbă, Robert, mi-a cerut el. Fă-mă să uit de toate. Povesteşte-mi despre divorţul tău.

— Nu a mai apărut nimic nou.

— Trebuie să existe *ceva!*

— Foxton, avocatul, a lăsat-o mai moale. N-am mai primit nimic de la el de câteva săptămâni. Şi nici de la Marthe. Sunt mulţumit să las lucrurile

aşa cum sunt. Chiar nu am nicio noutate, îmi pare rău.

Oscar a suspinat încă o dată şi a închis ochii. Între Coulsdon South şi Nutfield am călătorit în tăcere. La Godstone, când trenul a oprit pentru scurtă vreme, am sperat să pot procura o ţigaretă de la un tânăr pe care îl văzusem fumând pe peron. Purta o capă şi o beretă cu moţ din lână şi avea faţa învăluită într-un nor promiţător de fum. Tocmai îşi aprinsese o ţigaretă şi rămăsese cu tabachera în mână. La început, a lăsat impresia că ar fi dispus să urce în compartimentul nostru, dar când a ajuns la uşă şi ne-a văzut pe amândoi, a preferat un alt compartiment. Când trenul a pornit din staţie cu o zdruncinătură, Oscar a făcut o mişcare. Şi-a reprimat un căscat şi m-a măsurat cu o undă de reproş.

— De când îl cunoşti pe John Gray? l-am întrebat eu.

— Curioasă întrebare, mi-a răspuns el, trăgându-se mai în faţă pe fotoliu. De ce vrei să ştii?

— Fără niciun motiv, i-am răspuns, regretând imediat că nu abordasem subiectul mai pe ocolite.

— Trebuie să existe un motiv, Robert, a zis el, cu o expresie posomorâtă.

— Nu există, am insistat eu. Încercam să întreţin conversaţia.

— Când întrebi cum este versiunea lui Henry Irving a piesei *Richard al IlI-lea,* cum e vremea la Dover ori care sunt consecinţele abolirii sclaviei asupra economiei Cubei, atunci faci conversaţie, Robert. Când vrei să afli când a întâlnit un gentleman pe un altul, înseamnă că faci anchetă. De ce ai întrebat asta?

— Nu are importanţă, am spus, şi mi-am fluturat mâinile prin dreptul feţei, în speranţa că astfel vom renunţa la acel subiect.

— Răspunsul la întrebare este neimportant, asta e sigur, a spus Oscar, care acum ajunsese pe

marginea fotoliului şi se aplecase spre mine, dar realitatea întrebării are o semnificaţie. Ai pus întrebarea în felul în care ai făcut-o – direct, fără zorzoane, brusc – pentru că ea te-a frământat multă vreme. Aşteptai doar momentul potrivit ca să mi-o adresezi. Cred că ai vrut să ştii deoarece şi Aidan Fraser m-a întrebat asta, nu-i aşa? Am dreptate?

N-am spus nimic. Nu voiam să-mi mint prietenul. Oscar s-a apucat din nou să bată cu degetele în capacul scrumierei de metal.

— Inspectorul Fraser e un individ ciudat, a zis el încet. E atrăgător, inteligent, prieten cu Conan Doyle… El şi cu mine ar trebui să ne înţelegem bine, şi cu toate astea…

— Ce anume?

— Este evident că el nu agreează şi nici nu are încredere în cercul meu de prieteni.

Am dat să protestez.

— Ba nu, Robert, aşa este. Cu excepţia lui Arthur şi a ta – şi probabil a prinţului de Wales, a premierului şi a poetului laureat, şi poate, la mustaţă, a domnului Irving şi a domnişoarei Ellen Terry[23] – inspectorul Fraser îi suspectează pe toţi cei apropiaţi de Oscar Wilde. Aproape că mi-a spus asta de-a dreptul. Nu erai de faţă când a încercat să mă facă să renunţ la caz, avertizându-mă? Îmi percepe prietenii drept „inamici”. Cred că Fraser îl dispreţuieşte pe John Gray deoarece îl bănuieşte că ar fi muzical.

— Şi asta e o crimă?

— Potrivit amendamentelor la Codul Penal din 1885, s-ar părea că este.

Am pufnit în râs.

— De ce râzi? m-a întrebat el.

— Nu e o glumă?

— Vai, nici pe departe.

Eram surprins. Între noi s-a lăsat tăcerea.

— Nu mi-aş fi închipuit că John Gray are talent muzical, am spus eu într-un târziu. La ce instrument cântă?

— Nu cântă la niciunul.

— Doar nu vrei să spui că e compozitor.

— Nu.

— Atunci, dirijor?

Mi-a rânjit vag, arătându-şi dinţii nu tocmai frumoşi.

— Vai de mine, Robert. Vorbim fără să ne înţelegem. Se vede că ai petrecut prea multă vreme în Franţa. Nu mai eşti la curent cu jargonul *demi-monde* din Anglia. Când spui despre un bărbat că este „muzical”, te foloseşti de un cuvânt din argou care sugerează că, atunci când vine vorba de poftele carnale, el ar putea fi un apostol al iubirii greceşti.

— Aha, am înţeles, am spus eu, roşind.

S-a lăsat din nou tăcerea.

Nu cred că în 1890 cuvântul „homosexual” era cunoscut. Şi chiar dacă ar fi fost, eu nu l-am auzit rostit niciodată. În zilele noastre, poţi auzi la orice petrecere expresii precum „homo” şi „gay”, schimbate între invitaţi fără nicio jenă, însă epoca victoriană era mai discretă – şi acesta nu era deloc un lucru rău. Acum, ceea ce Oscar şi prietenul lui, lordul Alfred Douglas, hotărâseră să numească „iubirea ce nu îndrăzneşte să-şi rostească numele” a ajuns să-şi trâmbiţeze prezenţa universală de pe coama acoperişurilor, însă atunci lucrurile stăteau altfel. În urmă cu cincizeci de ani, un om de lume sigur era familiarizat cu fenomenul inversiunii sexuale, însă acesta nu era un subiect pe care să fie dispus să-l abordeze în mod deschis.

— Ei, şi e muzical? am întrebat eu după un moment.

Oscar a râs.

— John Gray? Da. Şi îl tulbură acest lucru, sărmanul băiat. Urmează o „cură” – băi reci, alergări, dormit pe scândură, rugăciuni *neîncetate.* Acestea din urmă reprezintă o greşeală: i-am şi spus-o. Atotputernicul îi iubeşte pe păcătoşi, dar

nu suportă pisălogii. Dar el nu se lasă. Vrea să devină „pur” înainte de a fi primit.

— „Primit”? Am repetat cuvântul cu atenţie, temându-mă dintr-odată că Oscar folosise din nou un eufemism. Primit de cine?

— De Biserica Catolică. John Gray se instruieşte de câteva luni bune. Speră să fie primit cam peste două săptămâni – pe 14 februarie. În condiţiile actuale, îmi pare rău, dar data nu este fericită.

— Şi de cât timp îl cunoşti? am vrut să ştiu, simţind că întrebarea nu avea să deranjeze.

— Nu de prea multă vreme. Aş fi preferat să-l cunosc mai bine. L-am întâlnit la o petrecere din King’s Road, o întrunire a poeţilor. El era singurul care nu avea nicio legătură cu poezia. A venit la mine şi s-a prezentat singur.

— El te-a căutat?

— Da, şi m-am simţit binecuvântat, pentru că e un băiat frumos, nu? Până şi tu şi Fraser trebuie să recunoaşteţi asta. Mi-a zis că făcuse rost de o invitaţie la acea petrecere cu scopul mărturisit de a mă cunoaşte. Mi-a zis că eram „obsesia” lui. Mi-a declarat-o într-un mod extrem de fermecător. M-am simţit măgulit. Cine n-ar fi?

— Şi când s-a întâmplat asta?

— La câteva zile *după* uciderea lui Billy Wood. Nu înţeleg de ce tu şi Fraser îl amestecaţi pe John în această afacere.

— Nici n-am încercat, am protestat eu, nici măcar o clipă, dar…

— Dar ce?

Am inspirat adânc înainte de a vorbi.

— Mi se pare curios că un tânăr pe care îl cunoşti foarte puţin, pe care l-ai cunoscut întâmplător, din senin, apare brusc în toate momentele-cheie ale acestei drame… Asta e tot.

— „Momente-cheie”? s-a răstit Oscar la mine. Care momente-cheie?

— Când ai fost atacat în piaţa Soho, când capul lui Billy Wood ţi-a fost trimis acasă.

— Robert! Robert! a exclamat Oscar şi s-a legănat înainte şi înapoi pe fotoliu, privindu-mă cu ochi încărcaţi de suferinţă. Gândeşte-te bine ce spui! Când mi-a fost trimis capul lui Billy Wood, şi tu te aflai acolo. La fel Fraser şi domnişoara Sutherland… şi Constance, dar şi familia Doyle. Vrei să spui că o suspectezi şi pe doamna Conan Doyle?

— Nu, Oscar, sigur că nu, dar spun că cel care l-a ucis pe Billy Wood cunoaşte interesul tău faţă de acest caz – şi-ţi ştie adresa. Doar capul sărmanului băiat ţi-a fost adus la uşă.

— Ba a fost trimis pe adresa clubului, iar lista celor care cunosc interesul meu faţă de Billy Wood şi apartenenţa mea la Clubul Albemarle este foarte lungă, începe cu nefericita doamnă Wood şi cu nenorocitul acela de O'Donnell, apoi continuă cu Bellotti şi grupul lui de bărbaţi veseli şi se încheie cu Fraser şi, prin mijlocirea lui, îmi imaginez că include şi jumătate din Poliţia Metropolitană – îndeosebi, şi nu mă îndoiesc de asta, acei ofiţeri implicaţi în ceea ce lui Fraser îi place să numească „neplăcuta afacere din Cleveland Street". Până şi doamna O'Keefe ştie că sunt membru al Clubului Albemarle. A venit să mă întâlnească acolo, nu uita. Ai pus-o şi pe ea pe listă?

M-am dat bătut, fiindcă mă simţeam copleşit de torentul lui verbal. Am aruncat o privire pe fereastră. Ploaia se mai domolise.

— Ajungem curând la Ashford, am spus eu. Acolo schimbăm trenul.

Oscar a explodat.

— Dar ce s-a întâmplat cu Tonbridge? s-a răstit el. Mi s-a promis o ţigaretă la Tonbridge!

Era evident că nu se putea decide dacă să râdă ori să bombăne în continuare. A început să tuşească, în icnete scurte şi uscate, chinuitoare; dar nu a reuşit să-şi potolească accesul. S-a aplecat în

faţă şi mi-a făcut semn să-l bat pe spate, ca să nu mai tuşească. Acum râdea, tuşea şi hârâia, dar şi vorbea în acelaşi timp.

— Şi, Robert, să nu tragi concluzia că cel care a trimis capul este în mod necesar şi ucigaşul. Capul mi-a fost adus pentru a-mi transmite un mesaj, a spus el printre gâfâieli, dar ce anume? Tuşea nu se oprea. Mai jos, a hârâit el. Loveşte-mă ceva mai jos.

Acum stătea chiar pe marginea fotoliului, îndoit de mijloc, ţinându-şi capul între genunchi. M-am aplecat deasupra lui, cu piciorul stâng lipit de al lui, cu genunchiul drept pe fotoliul de lângă el. Încă îl loveam ritmic între omoplaţi cu muchia palmei, când trenul s-a oprit cu o hurducătură în gara Ashford. Pe neaşteptate, uşa compartimentului s-a deschis larg şi o brută de lucrător la căile ferate a sărit înăuntru. Cu o mişcare hotărâtă, m-a trântit violent la pământ.

— Coboară imediat! a urlat el la mine. Apoi s-a întors către Oscar. Aţi păţit ceva, domnule? a întrebat el, căutându-şi fluierul în buzunar.

Oscar a ridicat privirea. Reuşise să-şi cureţe plămânii şi i-a zâmbit lucrătorului.

— Mi-e bine, mulţumesc. Nu e nevoie să chemi poliţia, te asigur. Acest gentleman mi-e prieten. Mă ajuta.

— Poftim? a mârâit omul. Vă bătea, gata-gata să vă facă fărâme.

— Ba nu, te asigur; am avut un acces de tuse, a spus Oscar, vârând mâna în buzunarul paltonului. Aparenţele pot fi foarte înşelătoare. A găsit o monedă şi i-a întins-o salvatorului său. Îţi mulţumesc, a zis el, mulţumesc pentru intenţia nobilă.

Omul a simţit greutatea monedei şi a mormăit:

— Mulţumesc, domnule.

Apoi s-a uitat dispreţuitor la mine, parcă vrând să mă scuipe dacă nu ar fi fost de faţă un adevărat gentleman. I-am întors privirea şi mi-am dat seama

că avea probabil în jur de şaizeci şi cinci de ani. Faţa îi era foarte ridată şi aspră de vreme, iar părul ce-i ieşea de sub şapcă era cărunt, de culoarea cenuşii. Oscar s-a ridicat încet în picioare şi i-a îngăduit omului să-l ajute să coboare pe peron.

— Mai aveţi nevoie de ceva, domnule? Un hamal, ceva?

— O ţigaretă, a spus Oscar şi i-a zâmbit, dacă ai cumva.

Lucrătorul a scos o ţigaretă de după ureche şi i-a oferit-o, iar Oscar a băgat imediat mâna în buzunar şi i-a dat încă o monedă. Cu fereală, şi păstrând distanţa faţă de ei, am coborât şi eu.

— Trebuie să luăm trenul de Broadstairs, am spus.

— La peronul 3, mi-a răspuns omul, la şi douăzeci.

Oscar i-a oferit cel de-al treilea semn de apreciere.

— Robert, a zis el după ce feroviarul s-a retras puţin, ducând o mână spre şapcă în semn de salut faţă de Oscar şi aruncându-mi mie o căutătură dispreţuitoare, ai cumva un foc?

Eram derutat. După atacul neaşteptat căruia îi căzusem victimă ceva mai devreme, simţeam încă pulsaţia sângelui în tâmple şi inima bătându-mi tare, dar am băgat o mână în buzunar şi am găsit o cutie de chibrituri. Mâinile încă îmi tremurau uşor, dar el nu a dat de înţeles că remarcase asta.

— Vrei să împărţim ţigareta? m-a întrebat. Dacă tragem pe rând din ea, avem fiecare câte o jumătate.

— Păstreaz-o toată, i-am zis. Am aprins un chibrit şi i-am oferit foc, protejând flacăra între palme. Rămăseserăm tot pe peronul gării, în dreptul compartimentului din care tocmai coborâserăm. Oscar stătea cu spatele la tren, dar când s-a auzit fluierul conductorului, iar trenul a pornit, continuându-şi drumul spre Folkestone,

peste umărul lui am văzut compartimentul de lângă cel în care călătorisem. Într-un colţ, la fereastră, am văzut un băiat cu o bonetă şi capă. Nu mai era învăluit în fum de ţigaretă. Şi i-am văzut faţa foarte clar. Era John Gray.

Trenul zăngănea în mers. Oscar a tras din ţigaretă ţinând ochii închişi şi având o expresie de satisfacţie nemărginită. După ce trenul a ieşit din gară, a deschis ochii şi mi-a zâmbit. Nu ştiam ce trebuie să spun.

— E foarte ciudat, Oscar, am început eu.

— Ce anume?

— Ştii pe cine am văzut adineauri?

— Da, mi-a răspuns. E o coincidenţă, nu crezi?

— Nu ştiu, dar…

— Vom afla curând. Ea ne-a văzut deja. Vine spre noi.

M-am întors şi într-adevăr, aproape alergând, am văzut o femeie tânără şi înaltă, cu un palton lung şi negru. Pe sub pălărie avea un voal, dar când s-a apropiat am văzut spaima din ochii ei şi lacrimi de disperare brăzdându-i obrajii.

— Doamnă Wood, a spus Oscar aruncând ţigareta şi luând-o de o mână, tocmai veneam să te vizităm, dar se pare că şi tu ai pornit să ne cauţi.

— Vai, domnule Wilde, a spus ea, l-au ridicat. L-au arestat pe Edward, domnule Wilde. Urmează să-l judece. Îl vor spânzura.

— Şi este soţul tău? a întrebat-o Oscar.

— Mi-e soţ… a răspuns ea în şoaptă şi, leşinând, s-a prăbuşit în braţele lui Oscar.

20
Gara Ashton

Susannah Wood atârna moale în braţele lui Oscar. Aflat la capătul celălalt al peronului, lucrătorul de la căile ferate care mă atacase mai devreme a văzut ce se petrecuse şi, pe dată, a venit în goană să-şi ofere serviciile, împreună am dus-o pe sărmana femeie în rezerva şefului de gară, o încăpere întunecoasă, cu tavanul scund, de mărimea unui compartiment de tren, plasată în spatele ghişeului de bilete. Acolo, la căldura unui foc de cărbuni nu mai răsărit decât căuşul palmelor, am aşezat-o pe un fotoliu şi am readus-o la viaţă cu o ceaşcă de ceai dulce, întărit cu o picătură de brandy din „rezerva specială" a şefului de gară. Oscar a acceptat şi pentru sine o înghiţitură. Băutura l-a făcut să lăcrimeze uşor.

— E înviorătoare, nu, domnule? l-a întrebat omul.

— Ar învia şi un mort, a spus Oscar.

După ce doamna Wood şi-a revenit, Oscar, aşezaţ pe un scaun de lemn în faţa ei, a ţinut-o de ambele mâini şi a zis cu convingere:

— Scumpă doamnă, de acum înainte să nu-mi mai ascunzi nimic.

Eu m-am aşezat pe colţul biroului şefului de gară şi mi-am scos carneţelul de notiţe. Ea s-a uitat îndurerată în ochii lui Oscar şi a zis:

— Cum de ţi-ai dat seama că Edward O'Donnell mi-e soţ?

— Poartă o verighetă de aur roşu pe inelar, i-a răspuns Oscar. Am observat asta când l-am întâlnit prima oară în faţa uşii tale, iar el a dat să mă lovească peste faţă. Oscar a apucat mâna stângă a doamnei Wood şi şi-a apropiat-o de ochi. Pe inelarul mâinii stângi porţi un inel identic din aur roşu, a zis el. L-am văzut prima oară când ţi-am

înapoiat cealaltă verighetă, cea pe care o purta Billy.

Susannah Wood a închis ochii.

— Edward va fi spânzurat?

— S-ar putea. Nu am de unde să ştiu. Spune-mi cum a fost arestat.

Şovăitoare, îndemnată de Oscar, ea ne-a povestit ce se întâmplase. În acea dimineaţă, între cinci şi şase, poliţia venise la The Castle. A fost trezită de zgomotul făcut de bastoanele cu care poliţiştii băteau în uşă. Ea le deschisese, „uimită din cale-afară şi pe jumătate adormită". La început crezuse că era O'Donnell care se întorsese acasă furios după vreo beţie, dar apoi şi-a adus aminte că îl auzise cu câteva ore înainte venind şi intrând pe uşa de la subsol. Când a început să scoată lanţul de siguranţă de la uşă, bătăile au încetat.

— S-a lăsat un moment de tăcere neaşteptată, a zis ea, iar în acea clipă mi-am dat seama că se va întâmpla ceva groaznic.

A deschis uşa şi, imediat, cinci ori şase poliţişti, toţi în uniformă şi înarmaţi cu bastoane, au năvălit pe lângă ea în casă. „Am venit după O'Donnell," a strigat unul dintre ei. „Unde este? Unde e, femeie?"

Poliţiştilor nu le-a luat mult până să-şi găsească prada. Rămas îmbrăcat din seara precedentă, cu şapca pe cap, cu haină şi încălţat, O'Donnell dormea buştean, ca un om răstignit, pe o saltea aşternută direct pe podeaua oficiului aflat în apropierea bucătăriei.

— Acolo doarme când se îmbată, a spus doamna Wood. Când doi poliţişti l-au ridicat cu forţa în picioare, abia de s-a clintit. În timp ce alţi doi i-au pus cătuşe la mâini, a făcut ochi şi a început să blesteme. Treptat, cât poliţiştii l-au târât cu chiu, cu vai, pe treptele scării din subsol, el şi-a revenit şi, printre înjurături şi blesteme îngrozitoare, s-a zbătut să se elibereze. E puternic ca un bivol, dar l-au copleşit prin număr. L-au înmuiat cu

bastoanele. Mai ales în cap l-au lovit. I-au dat lovitură după lovitură până când, într-un târziu, a căzut la pământ, pierzându-şi cunoştinţa. Apoi l-au azvârlit ca pe un sac într-un furgon.

— Un furgon? a făcut Oscar, foarte surprins. Eşti sigură de asta?

— Nu aşa se cheamă? a întrebat femeia. Era ca o trăsură mare, fără ferestre şi vopsită în negru, trasă de doi cai. Ar fi putut duce şi doisprezece oameni. Aşa am crezut că se cheamă.

— Cred că l-au adus tocmai de la Londra, a zis Oscar.

— Da. Ofiţerul care îi conducea pe poliţişti a spus că aduseseră duba aceea special de la Londra. Au spus că-l duc pe Edward în arestul poliţiei, în Bow Street. A mai zis că îl vor acuza de crimă. Doamna Wood, care rămăsese calmă cât relatase cele întâmplate, a început să suspine. Va fi spânzurat, domnule Wilde. Îl dispreţuiesc, dar e tot ce mi-a mai rămas – şi-l vor pune în ştreang.

— Acel ofiţer care îi conducea pe poliţişti, a întrebat Oscar, mi-l poţi descrie?

— Nu, nu chiar, a zis ea, inspirând adânc şi făcând eforturi pentru a-şi recăpăta stăpânirea de sine. Era întuneric şi totul s-a sfârşit în câteva momente.

— Era în uniformă?

— Nu, dar se cunoştea că era şef, cu toate că părea cel mai tânăr dintre ei. Era înalt – asta-mi aduc aminte. A, şi era foarte palid.

— Nu a spus cum îl cheamă?

— Nu l-am întrebat.

— Era acelaşi ofiţer care te-a dus să identifici cadavrul sărmanului Billy?

Pe neaşteptate, Susannah Wood a scos un ţipăt sfredelitor şi s-a întors cu spatele la Oscar, lovindu-se peste tâmple.

— De ce mă torturezi în felul ăsta?

Oscar s-a aplecat spre ea şi i-a şoptit pe un ton înflăcărat:

— Crede-mă, scumpă doamnă, că-ţi sunt prieten. Nici cu gândul nu ţi-aş face vreun rău. A fost necugetat să-ţi aduc aminte de ceea ce ai văzut. Iartă-mă.

— N-am văzut nimic! a ţipat ea.

— Cum adică? a exclamat Oscar. Poliţia nu te-a dus la morgă?

Doamna Wood s-a întors din nou spre el, dar acum faţa ei brăzdată de lacrimi era schimonosită de durere.

— Vrei să spui că au găsit trupul lui Billy? Unde? Unde este? Unde mi-e băiatul, ca să-l mai văd o dată. E mort, ştiu asta. Ştiu că e mort, a rostit ea printre gemete, dar nu pot să-l mai strâng o dată la piept? Doar a fost copilul meu.

Sărmana femeie se ridicase cu greu în picioare, iar acum îşi strângea paltonul în jurul trupului. Oscar, deconcertat, s-a sculat de pe scaun şi a cuprins-o în braţe pentru a o linişti.

— Nu, nu, a strigat el, m-ai înţeles greşit. N-am vrut să-ţi dau speranţe deşarte. Te-am derutat. Şi m-am pierdut şi eu. Am crezut că ai fost căutată de un ofiţer de poliţie ca să te întrebe cum arăta fiul tău – să-i dai vreo fotografie pentru a ajuta la identificarea cadavrului în eventualitatea că va fi găsit… În cazul că-i vor găsi cadavrul.

Susannah Wood s-a aşezat din nou. Şi-a şters lacrimile.

— Aşadar, i s-a găsit cadavrul, a spus ea.

— Nu, a zis Oscar, aşezându-se şi el. M-am exprimat greşit. Te rog din suflet să mă ierţi.

Doamna Wood a luat mâna lui Oscar între ale ei şi a apropiat-o de obraz.

Şeful de gară a rupt tăcerea ce a urmat, azvârlind câţiva cărbuni pe foc şi anunţând că venise vremea să mai facă un ceai până la sosirea trenului de prânz de la Dover Priory.

— Îmi îngădui să mai iau o gură din rezerva specială a şefului de gară? l-a întrebat Oscar, coborându-şi mâna de la obrazul doamnei Wood şi

pipăindu-se în buzunar pentru a găsi o nouă monedă.

După ce omul ne-a umplut ceştile, ne-a lăsat ca să-şi îndeplinească îndatoririle. După ce Oscar a mai luat câteva guri de brandy („A fost cumplit de prost, Robert, dar necesar.”), s-a întors din nou spre doamna Wood.

— Trebuie să ne întoarcem la Londra. Am venit să vorbim cu tine şi să îi punem câteva întrebări lui O’Donnell, dar se pare că am ajuns prea târziu. Vom reveni la Londra acum şi vom încerca să descoperim ce se întâmplă cu soţul tău. Te vom ţine la curent. Te rog să ai încredere în noi. Îţi suntem prieteni. Cu lacrimi în ochi, Susannah Wood i-a zâmbit şi a dat să-l strângă din nou de mână. Te poţi întoarce singură la Broadstairs? a întrebat-o el.

— Da, şi-ţi mulţumesc. N-o să păţesc nimic. Acum nimic nu mă mai poate atinge.

Oscar s-a ridicat în picioare.

— Pot să te întreb ceva?

— Desigur, domnule Wilde. Doar îmi eşti prieten, întreabă-mă orice.

— De ce te-ai căsătorit cu el? De ce l-ai luat de soţ pe Edward O’Donnell?

Doamna Wood a tăcut câteva clipe înainte de a răspunde. S-a întors şi m-a privit timp de câteva secunde. M-am simţit jenat de faptul că stăteam cu carneţelul şi creionul în mână. S-a răsucit şi s-a uitat nu la Oscar, ci la foc.

— L-am luat de soţ pentru că l-am primit în aşternutul meu, a zis ea şi a roşit. Semnul din naştere de pe gâtul ei s-a împurpurat. M-am căsătorit cu el fiindcă am considerat că aşa trebuia.

— Când s-a întâmplat asta? a întrebat-o Oscar.

— Acum aproape doi ani, la scurt timp după întoarcerea lui din Canada. M-a avut cu forţa. M-a considerat a lui. A spus că îi aparţineam de drept. Am încercat să-l lovesc pentru a scăpa. Am urlat. L-am zgâriat pe faţă. L-am scuipat. Dar cu o mână

m-a prins de încheieturi şi le-a ţinut, fără niciun efort, deasupra capului, iar cu cealaltă mi-a acoperit gura, ca să mă reducă la tăcere. L-am muşcat până l-am umplut de sânge, dar nu m-am putut lupta cu el. Era prea puternic. M-a avut şi după ce m-a avut, a revenit mereu, noapte de noapte. La început, m-am opus, m-am zbătut cât am putut, dar apoi… am cedat, am consimţit. Şi, deşi pare ciudat, de-a lungul vremii am găsit o oarecare plăcere culcându-mă cu el – deşi era o brută. A ridicat ochii spre Oscar. M-am căsătorit cu Edward O'Donnell pentru că era fratele lui William O'Donnell. Mă culcam cu Edward şi mă gândeam la William.

— Înţeleg.

— Iar când nu era beat – ceea ce nu se întâmpla foarte des, te asigur – avea ceva în felul de a merge, de a râde, care parcă îl aducea pe William înapoi la viaţă. În dispreţuiam, dar am ajuns să-l şi iubesc puţin. Încă-l detest, dar şi ţin la el, până şi acum… Poţi înţelege şi asta?

— A, sigur, i-a răspuns Oscar. Deseori dispreţuim ceea ce iubim cel mai mult. Şi ne dispreţuim pentru că iubim pe cine nu trebuie, pentru că iubim pe cei nedemni de dragostea noastră. Înţeleg pe deplin.

Ea s-a întors spre mine şi, zâmbind, a adăugat de parcă voia să spună ceva ce aş fi putut înţelege şi eu:

— M-am căsătorit cu el de dragul lui Billy.

— De dragul lui Billy, am repetat, nesigur dacă auzisem bine.

— Ca să-l apăr.

— O'Donnell era gelos pe Billy? a întrebat Oscar.

— Nebuneşte. Era gelos pentru dragostea pe care i-o purtam. Billy era totul pentru mine. Nu-mi puteam ascunde sentimentele – dar am socotit că dacă voi accepta să-l iau de soţ, ar putea fi mai puţin gelos pe băiat, lăsându-l în pace.

— Şi aşa s-a întâmplat? am întrebat eu.

— O vreme, da – dar asta nu a ţinut mult. Şi, domnule Sherard, aşa cum îţi poate spune şi domnul Wilde, Billy era un copil excepţional. Avea frumuseţea unui înger şi spiritul unui băiat, fiind iute în toate şi foarte blând. Era perfecţiunea întruchipată. Ştiu că vorbesc ca o mamă, dar acesta este adevărul. Billy era perfect – de aceea Edward a căutat să-l corupă. L-a luat la Londra şi l-a vândut unei vieţi degradante.

Oscar nu a spus nimic. Şi-a golit ceaşca în care turnase din brandy-ul şefului de gară, după care şi-a luat pălăria şi bastonul, pregătindu-se de plecare.

— Billy s-a dus de bună voie la Londra? am întrebat.

— La început, nu. Într-o vară, un bărbat pe nume Bellotti a stat la The Castle şi i-a plăcut de Billy. A zis că îi va găsi de lucru la Londra. Edward a spus că Billy trebuia să meargă acolo. Băiatul ezita, dar Edward l-a obligat. Avea doar paisprezece ani. N-a avut de ales, se temea de unchiul lui. Edward O'Donnell e un om violent, domnule Sherard. Billy s-a dus de frică la Londra, ştiu asta, dar cu timpul, cred că a ajuns să-i placă viaţa de acolo. S-a împrietenit cu băieţi de vârsta lui, cu oameni buni, de treabă, ca domnul Wilde… şi cu alţii.

După ce-şi pusese pălăria şi mănuşile, Oscar stătea lângă uşa ce dădea din rezervă în ghişeul de bilete.

— Billy a menţionat vreodată numele lui Drayton St Leonard?

— Da, a răspuns femeia, de multe ori. A spus că domnul St Leonard îi era ca un tată. Şi că o să-l ia în vacanţă cu el.

— A spus şi unde? a întrebat-o Oscar.

— Nu, dar în străinătate, îmi închipui.

— Şi te-ai bucurat când ai auzit asta? am întrebat-o eu.

— Voiam ca Billy să se simtă bine şi mi-am dat seama că împreună cu domnul St Leonard aşa va fi. Ştiam că alături de Edward – soţul meu, Dumnezeu să-mi ajute, fratele propriului său tată – nu avea să se simtă niciodată în siguranţă. Dacă nu făcea tot ce îi poruncea Edward sau dacă îl supăra, era bătut. Amintindu-şi parcă de o asemenea scenă, femeia a închis ochii. Mi-e atât de ruşine, a spus ea în şoaptă.

Am închis carneţelul şi m-am ridicat.

— Doamnă O'Donnell, am zis, potrivit mărturiei tale, soţul tău este un bărbat predispus la violenţă, la o gelozie patologică şi la o cruzime inimaginabilă… Oare un om atât de violent nu l-ar fi putut ucide pe fiul tău?

— Ba da, domnule Sherard, a zis ea, putea. M-am temut deseori că aşa se va sfârşi. De aceea am ţinut atât de mult ca Billy să plece de acasă. De aceea l-am considerat pe domnul St Leonard salvatorul lui. Edward O'Donnell nu este decât o palidă amintire a fratelui său, William. Şi probabil că este capabil de crimă. Dar nu l-ar fi ucis pe Billy, domnule Sherard, de asta sunt sigură.

— Cum de eşti atât de convinsă, doamnă O'Donnell? a întrebat-o Oscar.

— Pentru că dumneata, domnule Wilde, mi-ai zis că Billy a fost ucis în după-amiaza de marţi 31 august, anul trecut…

— Da, a confirmat Oscar, aceea a fost ziua fatidică.

— Există vreun dubiu în privinţa datei?

— Absolut niciuna.

— Iar eu nu am niciun dubiu că în acea după-amiază, când sărmanul meu Billy era ucis la Londra, Edward O'Donnell se afla alături de mine în Broadstairs, la The Castle.

— Eşti sigură? am întrebat-o.

— Nu am cum să uit acea zi, domnule Sherard. Aşa cum a zis şi domnul Wilde, a fost o zi fatidică. Atunci mi-am pierdut cei doi copii.

Tocmai mă pregăteam să intervin pentru a spune că nu înţelegeam nimic, însă Oscar a ridicat mâna, cerându-mi să tac.

— Erai însărcinată? a întrebat-o el.

— Da, i-a răspuns femeia, eram doar în câteva săptămâni, dar purtam în pântece copilul lui Edward, copilul omului pe care îl iubesc şi-l urăsc deopotrivă. A ridicat ochii spre Oscar. El nu ştia. Nu-i spusesem încă. Dacă i-aş fi spus, poate s-ar fi purtat mai cu blândeţe… Cine ştie? Era beat în acea zi, dar rău de tot. A fost cumplit. Ne-am certat.

— În legătură cu Billy?

— Edward a spus că Billy voia să fugă – să plece din ţară cu un alt bărbat, un prieten al domnului Bellotti. I-am zis că mă bucura asta. Speram să plece. Am spus că voiam ca Billy să stea cât mai departe de Edward. El m-a acuzat că-l iubesc pe Billy mai mult decât pe el. I-am spus că acela era adevărul şi că ţineam la Billy mai mult decât la orice pe lume. El a râs şi m-a ameninţat că va pune capăt acelei situaţii. Voia să plece la Londra să-l găsească pe Billy. A zis că-l va găsi şi-l va ucide. Iar odată ce Billy ar fi fost mort, eu aş fi fost a lui, doar a lui. Aiura – parcă înnebunise. Am crezut că avea o criză provocată de demenţă, de băutură şi de gelozie. Ne-am încăierat pe scări. M-a îmbrâncit şi am căzut. Ceva mai târziu în acea noapte am pierdut copilul pe care-l purtam în pântec. Edward ameninţase că-l va ucide pe copilul fratelui său. M-a azvârlit pe scări şi şi-a ucis propriul copil.

21
27-28 ianuarie 1890

La întoarcerea din Kent am luat o trăsură de la gară şi ne-am dus direct la Scotland Yard. Când am sosit acolo, în timp ce coboram din vehicul în curtea instituţiei, l-am întâlnit pe colegul lui Aidan Fraser, inspectorul Archy Gilmour, un scoţian cu chipul rumen şi părul roşcat, care l-a recunoscut imediat pe Oscar şi l-a salutat entuziasmat.

— Mă bucur să vă întâlnesc în cele din urmă, a spus el cu glas bubuitor. Am auzit o sumedenie de lucruri despre amândoi – şi despre priceperea de a vă strecura nevăzuţi.

Mi-a plăcut Archy Gilmour din prima clipă; avea o sinceritate care mi-a adus aminte de Conan Doyle. Oscar s-a arătat ceva mai rezervat. „Bărbaţii cu părul roşcat şi trecuţi de patruzeci de ani creează probleme” era una dintre maximele lui preferate.

Vădit intrigat să-l întâlnească pe Oscar la Scotland Yard, inspectorul Gilmour s-a uitat la el de parcă ar fi examinat o operă de artă controversată, apoi ne-a spus că, dacă îl căutam pe Fraser, întârziasem câteva minute.

— A plecat acasă acum vreo cinci minute, domnule Wilde. Aidan al nostru, „copilul fenomenal” al poliţiei, a repurtat încă o victorie. L-a prins pe ucigaşul pe care-l căutaţi dumneavoastră, domnule.

Oscar a bâiguit o banalitate oarecare şi i-a cerut vizitiului să ne ducă neîntârziat în Lower Sloane Street numărul 75.

— De ce, Fraser? l-a întrebat Oscar pe inspector imediat ce acesta ne-a deschis uşa. De ce l-ai arestat pe Edward O’Donnell?

— Ca să-l acuz de crimă. El l-a ucis pe Billy Wood. Nu am nicio îndoială.

— A mărturisit?

— Încă nu, dar cred că o va face – când va sosi momentul potrivit. Iar dacă nu, nu are nicio importanţă. Avem suficiente dovezi pentru a-l condamna.

— Nu te cred.

Aidan Fraser i-a surâs.

— Ba mă vei crede, Oscar. Bineînţeles că da… Apoi a făcut un pas înapoi şi ne-a invitat înăuntru. Veniţi să bem un pahar de vin. Să nu uităm că suntem prieteni.

Ne-a condus pe hol, până în salon. Era puţin trecut de ora şase. Fraser avea în ochi o sclipire vie şi dovedea o energie în mişcări pe care nu o remarcasem la prima noastră întâlnire, în urmă cu câteva luni.

— Am aici un vin care v-ar putea ispiti – şi ştim cu toţii, Oscar că poţi rezista la orice, mai puţin la ispite!

E un vin de Moselle care îţi va plăcea, rece, *comme il faut*[24], după cum singur ai spune-o.

— Înseamnă că mă aşteptai? l-a întrebat Oscar, agăţându-şi paltonul în cuierul din hol şi urmându-l până în salon.

— Nu, a spus Fraser râzând. Îl aşteptam pe Conan Doyle – căci şi el apreciază acest vin de Moselle!

— Deci Arthur urmează a sosi? a exclamat Oscar, devenind mai maleabil. Mă bucur să aud asta.

— Vai, a spus Fraser, îl aşteptam, dar nu va mai veni. Ne-a turnat fiecăruia în pahar din vinul verzui-deschis. Arthur mi-a trimis o telegramă prin care mă anunţă că este reţinut în Southsea – „treburi presante ale meseriei”: o epidemie de pojar. Ghinionul bolnavilor, dar norocul lui Arthur, al cărui cont în bancă era cam slăbuţ. Mare păcat. El şi Touie trebuiau să ni se alăture în călătoria pe care o vom face la Paris.

— La Paris? s-a mirat Oscar. Părăseşti ţara?

— Doar o săptămână. *Un petit séjour,* atâta tot. O întâlnire cu Parisul la început de primăvară.

Oscar a degustat vinul cu atenţie.

— Doar un scoţian ar fi în stare să considere o zi ploioasă de la sfârşit de ianuarie un semn de primăvară, a spus el.

— Mergem acolo pentru că luni este ziua de naştere a Veronicăi, a adăugat Fraser. Sunt convins că Robert nu a uitat.

Nu uitasem. Aveam o copie în manuscris a unuia dintre poemele preferate ale străbunicului meu, pe care i-o pregătisem drept cadou. Se chema *Am călătorit printre necunoscuţi.*

— Ziua de naştere a domnişoarei Sutherland este pe 31 ianuarie? a întrebat Oscar, în timp ce Fraser i-a umplut din nou paharul. Am observat că îşi plimba privirea prin cameră. Asta e o coincidenţă curioasă, nu crezi?

— Coincidenţă? s-a mirat Fraser. Cum asta?

— Faptul că fiecare dintre voi are propriul Sfânt Aidan.

— Scuză-mă, te rog, a spus Fraser, punând sticla de vin în frapieră. Nu înţeleg.

— Ziua ta de naştere este pe 31 august, din câte ţin minte – sărbătoarea Sfântului Aidan din Lindisfarne.

— Da, a confirmat Fraser, de aici mi se trage numele.

— Iar ziua de naştere a logodnicei tale este cinci luni mai târziu, pe 31 ianuarie – sărbătoarea Sfântului Aidan din Fems.

— Dumnezeule, a zis Fraser, într-adevăr o coincidenţă, dar una fericită.

— Desigur, a confirmat Oscar. Sunt uimit că nu ştiai asta. La Fettes nu v-au învăţat zilele sfinţilor?

— E o şcoală scoţiană, a zis Fraser. Nu am acordat prea mult timp sfinţilor irlandezi.

— Da, amândoi sunt sfinţi irlandezi. Bine că ştii măcar asta.

Replica a făcut să se lase o tăcere de câteva clipe. Ne-am uitat toţi trei la paharele goale.

— Mai vreţi vin? a întrebat Fraser scoţând sticla din frapieră.

— Oscar a făcut pentru hagiologie o pasiune care trece de graniţa firescului, am explicat eu.

— Există şi un Sfânt Oscar? a întrebat Fraser.

— Încă nu. Dar poate îndreptăm situaţia asta. Numai că s-ar putea să-mi ceară ceva vreme. Sunt cam rezervat când se pune problema martiriului.

— Martiriul este esenţial?

— Nu neapărat, dar foloseşte. Ambii Sfinţi Aidan au murit liniştiţi în paturile lor. Ăsta zic şi eu noroc tipic pentru irlandezi!

Fraser a izbucnit în râs şi a golit ultimele picături de vin în paharul lui Oscar.

— Staţi să mai aduc o sticlă, iar apoi vreau să vă fac o ofertă amândurora.

Oscar a ridicat o mână în semn de refuz.

— Nu, îţi mulţumim, dar nu mai vrem vin. Cel puţin deocamdată. Am venit aici cu o treabă.

— Am înţeles, a spus Fraser pe un ton încă amabil, apoi ne-a luat paharele şi le-a pus cu grijă pe marginea mesei. Domnilor, a adăugat făcând semn către scaunele din dreptul şemineului, ce-ar fi să ne aşezăm? Sunt numai urechi.

Oscar s-a aşezat şi a aprins una dintre ţigaretele cumpărate dimineaţă din gara Ashford. I-a zâmbit lui Fraser (cu aceeaşi amabilitate) şi a zis:

— Aidan… inspectore Fraser, ascultă-mă: Edward O'Donnell nu se face vinovat de uciderea lui Billy Wood.

Fraser s-a lăsat pe spătarul scaunului şi s-a uitat drept în ochii lui.

— Asta va hotărî judecătorul, desigur, nu noi. Dacă este nevinovat, va fi eliberat. Dacă a comis crima, va fi spânzurat.

— Se face vinovat de multe, a zis Oscar cu îndărătnicie, dar în cazul uciderii lui Billy este nevinovat. Crede-mă. Robert şi cu mine am stat de

vorbă cu doamna Wood în cursul dimineţii. Ea ne-a declarat că era cu O'Donnell la data şi la ora comiterii crimei. Este dispusă să depună mărturie sub jurământ.

— Bineînţeles că da. Fraser s-a aplecat uşor spre Oscar, lăsându-şi coatele pe genunchi şi aşezându-şi palmele împreunate ca şi cum s-ar fi rugat. Dar, în cazul în care nu ştiţi deja aşa, vă spun că este căsătorită cu O'Donnell. Oscar, nu este credibilă ca martor. Nu are dreptul de a depune mărturie în favoarea propriului soţ. Minte ca să-l apere pe bărbatul iubit.

— Chiar aşa?

— Exact! Ascultă, domnule, trebuie să înţelegi asta! a spus Fraser şi s-a plesnit cu palma peste genunchi. Minte ca să-l apere pe omul iubit – şi pesemne, de asemenea, pentru a se apăra pe sine.

— Ce vrei să insinuezi?

— Că şi ea ar putea fi implicată în crimă.

— Cum asta? a strigat Oscar, aruncându-şi ţigareta în vatra goală şi ridicându-se în picioare. Crezi că are vreun amestec în uciderea propriului ei fiu?

— N-ar fi prima mamă care este implicată în uciderea propriului ei copil.

— E de-a dreptul absurd, a exclamat Oscar. Scandalos.

— Scandalos, da, a spus Fraser pe un ton calm, dar nu cred că şi absurd… În acea zi, cine era menajeră în Cowley Street 23? Aceea a fost complicea ucigaşului. Cine era femeia? Doar ai văzut-o, Oscar, cine era?

— Nu am văzut-o, a negat el.

— Ba da, Oscar. Doar ţi-a deschis uşa. Aşa mi-ai declarat.

— Nu am observat nimic. Nu i-am acordat atenţie.

— Nu se poate să nu fi observat ceva la ea! Când tu şi Robert aţi venit prima oară la mine, mi-ai povestit ce s-a întâmplat când ai ajuns în

Cowley Street. Ai spus că nu o poţi descrie pe menajeră, cu o singură excepţie. Remarcaseşi că avea ceva roşu. Mai ţii minte?

— Da, a recunoscut Oscar, un şal roşu ori o eşarfă, o batistă sau o broşă…

— Sau un semn din naştere stacojiu, pe gât…

Oscar a rămas tăcut şi s-a întors către oglinda aflată deasupra şemineului. Pe piedestal, una lângă alta, erau puse două măşti veneţiene de carnaval, amintiri dintr-o expediţie a Veronicăi în oraşul ei favorit. Oscar şi-a trecut degetul pe marginea uneia dintre ele, de parcă ar fi vrut să vadă dacă era prăfuită. Fraser s-a ridicat şi şi-a trecut un braţ pe după umărul lui Oscar. Acesta a ridicat privirea. În oglindă, alcătuiau o pereche nepotrivită: ultimul portret pictat de sir Thomas prinţului consort şi pictura făcută de Rosetti lui Dante, stând alături. Când privirile li s-au întâlnit, Fraser a surâs.

— Oscar, să rămânem prieteni. Să uităm de afacerea asta! Vino cu noi la Paris! Ia-l şi pe Robert cu tine. Încă avem biletele lui Arthur. S-a întors apoi spre mine. Tu vii cu noi, Robert, nu? Ştiu că Veronica se va bucura foarte mult. Îl convingi tu pe Oscar – dacă mai este nevoie de insistenţe. S-a răsucit din nou spre Oscar, care încă se uita ţintă în oglindă. Mai trebuie să te convingă cineva? Hai, un scoţian îţi oferă o frântură de Paris la început de primăvară.

Oscar a surâs. În acel moment, faţa lui mi-a amintit de o mască. N-aş fi putut spune la ce se gândea – la O'Donnell, la Susannah Wood şi la posibilitatea ca ea să fi fost implicată în uciderea propriului fiu, la Aidan Fraser şi la extraordinara lui propunere de a merge împreună cu el şi cu logodnica lui într-o expediţie neprogramată la Paris.

— Aidan, spune-mi ceva, a început el pe un ton degajat, chiar dezinteresat. Când ne-am văzut ultima oară, ne-ai zis că aveai de gând să îi ceri

doamnei Wood să identifice capul retezat al fiului ei, dar n-ai făcut-o, adevărat? De ce?

— Pentru că m-am gândit mai bine, i-a răspuns el fără să ezite. Pentru că tu şi Conan Doyle aţi considerat că şocul acela ar putea să o ucidă. Şi deoarece am constatat că Bellotti – amicul tău, Bellotti – a acceptat fără să se codească să îl identifice pe băiat.

Oscar l-a măsurat printre gene.

— L-ai interogat pe Bellotti?

— Da, sigur, l-am interogat pe Bellotti. A vorbit fără să se ferească, şi mi-a fost de mare ajutor. Am aflat o mulţime de lucruri de la el.

— Şi este pregătit să depună mărturie? a întrebat Oscar, încă adresându-se lui Fraser privindu-l doar în oglindă.

— Este pregătit, dar nu ai de ce să te temi. Intimitatea membrilor inocenţi ai ciudatului său club va fi respectată. Bellotti speră să-şi reia afacerile imediat ce se încheie procesul acesta – iar eu i-am promis că Poliţia Metropolitană îi va lăsa în pace pe el şi pe clienţii săi, atâta vreme cât aceştia vor evita să provoace neplăceri în public ori vreun scandal.

— Aşadar, Gerard Bellotti este martorul tău cheie?

— Da, i-a răspuns Fraser, şi nu e chiar atât de orb precum pretinde că ar fi. Îmi închipui că şi tu ai stat de vorbă cu el.

— Aşa este.

— Ţi-a dezvăluit cumva identitatea lui Drayton St Leonard?

— Nu, i-a răspuns Oscar.

— Mi-am închipuit eu. Potrivit domnului Bellotti, Drayton St Leonard este *le nom de guerre* al lui Edward O'Donnell.

S-a făcut din nou linişte în încăpere.

— Ei, a spart Oscar tăcerea în cele din urmă, întorcându-se încet de la oglindă şi adresându-ni-se direct, cam asta e problema.

A zâmbit. O mască a făcut loc alteia. Nu mi-am dat seama ce gândea în acele momente despre dezvăluirile lui Fraser, însă dispoziţia lui a părut că se luminează.

— Parisul primăvara, spuneai? a făcut el, frecându-şi mâinile. De ce nu? Îţi mulţumim pentru invitaţie, Aidan. Dacă Robert este liber în următoarele câteva zile, mă voi elibera şi eu. Brusc, a lăsat impresia că este, inexplicabil, entuziasmat. Plănuieşti să ne răpeşti cu trenul de noapte, Aidan? Ori mai avem vreme pentru o sticlă de Moselle înainte de plecare?

Nu am luat trenul de noapte. În schimb, am zăbovit în Lower Sloane Street numărul 75 şi ne-am delectat cu încă două sticle de vin bun de Moselle, după care am plecat la restaurantul Kettner pentru un supeu uşor – cotlete de miel, cartofi prăjiţi şi spanac: *„En branches, nu à la creme”*[25], i-a cerut Oscar chelnerului. „Ţin o dietă foarte severă – plec la Paris primăvara!”

Ne-am dus la culcare abia spre miezul nopţii. Eu am plecat pe jos de la restaurant. Oscar a luat o trăsură.

— N-ai nicio teamă, Robert, a zis el când s-a urcat în vehicul, în seara asta nu mai fac niciun ocol. Mă duc direct acasă ca să-i explic etern răbdătoarei mele soţii că voi pleca la Paris o săptămână fără ea, iar apoi mă culc imediat. *À demain, mon cher.* Trenul nostru pleacă la opt şi patruzeci şi cinci. Să nu întârzii.

N-am întârziat. Nici el. Şi nici domnişoara Sutherland, care a sosit la gara Victoria la opt şi jumătate, arătând – cel puţin pentru mine – ca o prinţesă de basm: o combinaţie între Cenuşăreasa lui Charles Perrault şi Crăiasa Zăpezii a lui Andersen. Era îmbrăcată cu un palton din catifea neagră care-i ajungea până la glezne, cu manşete şi guler din hermină albă. Avea mâinile ascunse într-un manşon din blană gri-argintie, iar părul ei roşcat şi splendid era strâns într-un coc, fiind

acoperit cu o bonetă din blană asortată. Înaltă şi zveltă, stătea mândră, însă în ochii ei verzi se vedea o expresie jucăuşă, o idee de amuzament, ori de ştrengărie. Cât am aşteptat în locul stabilit pentru întâlnire, lângă ceasul gării, iar ea s-a apropiat de noi, în fruntea unei mici armate de hamali care îi cărau bagajele, degajând un aer autoritar. Toţi cei ce se foiau prin acea zonă a gării s-au dat instinctiv la o parte ca să-i facă loc. Însă când a ajuns lângă noi, salutându-ne pe fiecare cu un zâmbet şi un sărut (şi, pentru mine, un al doilea!), purtarea ei s-a dovedit dezarmant de firească, absolut naturală.

— Unde e Aidan? a întrebat ea. Trebuia să ne conducă, iar el, nicăieri!

— Am crezut că l-am văzut pe undeva când am sosit, a spus Oscar, dar probabil că m-am înşelat.

Ne-am uitat spre căile de acces în gară. Grupuri de oameni se deplasau încoace şi încolo. Dinspre peroane, aburul se vălătucea înspre noi. Se auzeau fluierături, care de care mai insistente. Oscar a aruncat o privire spre ceas.

— Ar trebui să urcăm în tren, a anunţat el, altfel îl pierdem. Aveţi biletele?

— Eu, da, a spus Veronica, scoţându-l pe al ei din manşon. Voi le aveţi pe ale voastre?

— Şi noi, a spus Oscar. Aidan a fost atât de amabil să ni le dea seara trecută; vom călători pe numele domnului şi doamnei Arthur Conan Doyle…

Veronica a râs.

— Da, veţi avea ce declara când treceţi prin vamă!

În timp ce am urmat-o pe ea şi suita de hamali de-a lungul peronului, mi-am dat seama cât de îndrăgostit eram de ea. Nu era vorba despre una dintre închipuirile mele trecătoare. Veronica era femeia care mă subjugase total. După ce am găsit compartimentul nostru (iar Oscar i-a plătit şi fermecat pe hamali, după care i-a trimis la

treburile lor), ea s-a aşezat pe fotoliul de la fereastră, punându-şi manşonul şi boneta pe cel de lângă ea.

— Robert, trebuie să stai vizavi de mine, a spus ea, ca să-ţi pot privi ochii şi, prin ei, să dezleg secretele sufletului tău.

— Crezi că există ceva ce putem numi suflet? a întrebat-o Oscar în timp ce îşi scotea pălăria, paltonul şi mănuşile şi le punea cu grijă pe poliţa aflată deasupra fotoliilor. Credeam că voi, chirurgii, sunteţi legaţi de treburi materiale.

— Şi noi avem inimă şi minte, Oscar. Cine ar putea să ne spună dacă avem suflet? Dacă mi s-ar îngădui să ajung chirurg, poate că aş fi prima care ar încerca să-i descopere ascunzişul.

— Întocmai, i-a răspuns Oscar, gândindu-se parcă la altceva.

Acum se afla la fereastra compartimentului, privind cercetător peronul şi încercând să-l descopere pe Aidan.

— Nu mă lua în râs, Oscar, a continuat ea. Prietenul nostru comun, John Millais, are convingerea că sufletul nu este doar tangibil, ci se află plasat undeva în interiorul muşchilor şi membranelor ochiului. El susţine că atunci când pictează un portret, se declară satisfăcut doar când reuşeşte să surprindă „sufletul din spatele ochiului."

Brusc, s-a auzit o adevărată explozie de fluierături, urmată de fâsâitul aburului eliberat şi de zgomotul roţilor, în clipa când trenul s-a pus în mişcare.

— S-ar părea că, până la urmă, Aidan nu ne va însoţi.

— Ba da! a strigat Oscar, deschizând cu o mişcare bruscă uşa compartimentului.

L-am văzut cu toţii pe Aidan Fraser – cu ochii mari, palid şi transpirat – alergând de parcă i-ar fi fost viaţa în joc. Îşi ţinea în braţe valiza. A azvârlit-o în compartiment, iar apoi, pe măsură ce trenul

căpăta viteză, cu un efort supraomenesc, s-a aruncat înăuntru şi a căzut cu faţa în jos pe podea. A rămas cu ochii închişi şi cu gura deschisă, gâfâind la picioarele logodnicei lui.

— O privelişte nu tocmai atrăgătoare, a spus Veronica printre hohote de râs.

— Da, dar una de credinţă extremă, a replicat Oscar, închizând uşa compartimentului şi aşezându-se pe fotoliul din colţul aflat în diagonală faţă de ea. Oare sir Edwin Landseer[26] nu a pictat o pânză cu un câine labrador la picioarele stăpânului său, care seamănă cu această imagine? Auzind vorbele lui, Veronica a bătut din palme de încântare. Desigur, a adăugat Oscar, Landseer socotea că sufletul sălăşluieşte în pernuţele labelor din faţă!

Încă străduindu-se să-şi recapete suflul, Fraser a deschis ochii şi s-a chinuit să se ridice.

— Puteţi să râdeţi de mine cât doriţi, a spus el cu glas hârâit, în timp ce eu îl ajutam să-şi pună valiza mare pe poliţa pentru bagaje. Am dormit mai mult decât se cuvenea. Am pus totul pe seama vinului de Moselle. Vă rog să acceptaţi scuzele mele cele mai umile.

A rămas un moment în faţa noastră, scuturându-şi paltonul de praf şi dând din cap, de parcă şi-ar fi adus singur critici pentru neghiobie. Avea faţa plină de broboane de sudoare. Şi-a şters-o cu batista, iar apoi şi-a dat părul negru ca tăciunele peste cap şi s-a lăsat moale şi epuizat pe fotoliul din faţa lui Oscar.

— Îmi pare rău, a murmurat el cu glas răguşit, iertaţi-mă.

— Să lăsăm lamentările, a propus Oscar, zâmbind şi bătându-l amical pe genunchi. Nu există niciun motiv pentru asta. Ai ajuns. Eşti întreg. Ne bucurăm. Totul e bine când se termină cu bine.

În acea zi, totul i-a mers într-adevăr bine lui Oscar. S-a amuzat din plin şi a fost o persoană

amuzantă. De la Londra până la Dover, de la Dover până la Calais, de la Calais până la Paris, şi chiar până în momentul sosirii noastre la hotelul abia inaugurat, Charing Cross, s-a dovedit animatorul grupului. Vreme de nouă ceasuri – practic, fără o clipă de odihnă – ne-a binedispus. N-aş putea spune cu certitudine dacă am avut parte de un compartiment lipsit de confort, ori dacă atunci când am traversat Canalul Mânecii marea era agitată (aşa cum se şi cuvenea!). Îmi amintesc doar că, aşa cum mi-am notat în jurnalul meu, Oscar a dovedit o spontaneitate şi o vioiciune ieşite din comun pe întreaga durată a zilei. Lucrul cel mai remarcabil privind purtarea lui (şi aş putea afirma că a dat un adevărat recital) a fost modul în care, vreme de atâtea ore, fără să facă practic niciun efort, ne-a reţinut atenţia.

Secretul lui – un truc, pesemne – era, după cum cred eu, capacitatea de a-şi schimba tonul şi conţinutul a ceea ce avea de spus. La un anumit moment discuta despre posibilul loc al sufletului cu Veronica; în următorul, ne descria cu amănunte medicale uimitor de precise operaţia pe care tatăl său o realizase pentru a salva vederea regelui Suediei. Apoi, pe neaşteptate, ne-a făcut să izbucnim în lacrimi de atâta râs povestindu-ne una dintre escapadele fratelui său, Willie, după un chef monstru. După o clipă, ne-a făcut să plângem cu adevărat (dar având şi el lacrimi în ochi), relatându-ne o poveste patetică şi ciudată despre o sirenă care trăia în portul Dover şi care se îndrăgostise în mod tragic de fiul şefului portului.

În afara unei referiri trecătoare la Bellotti şi la „membrii mai alunecoşi ai clubului său” („Unele dintre obiceiurile lor nu încalcă legea, cumva”? l-a întrebat Veronica; „Ne aflăm la mijlocul Canalului Mânecii, scumpă doamnă”, i-a răspuns Oscar, „astfel că nu-ţi pot răspunde; în Anglia, aproape sigur purtarea lor e ilegală; dar în Franţa, potrivit Codului lui Napoleon, ei nu încalcă nicidecum

legea; ce diferenţă instituie o distanţă de numai treizeci şi cinci de kilometri!”), pe întreaga durată a călătoriei, cazul Billy Wood nu a fost evocat nici măcar o dată.

La propunerea Veronicăi, Oscar a vorbit mult despre Paris, pe care şi eu şi el îl cunoşteam bine, dar pe care ea şi Aidan Fraser nu-l ştiau aproape deloc. Fraser ne îndemna ca, în cursul vizitei, să mergem să vedem noua senzaţie a oraşului: turnul recent definitivat de către domnul Eiffel.

— Scuteşte-ne de turnul domnului Eiffel! a exclamat Oscar.

— Dar este extraordinar, a susţinut cu îndărătnicie Fraser. Se înalţă la aproape trei sute de metri deasupra solului!

— Şi tot nu ajunge la cer! Întoarceţi spatele turnului Eiffel şi veţi avea în faţa voastră întregul Paris. Uitaţi-vă la el – şi tot Parisul dispare.

— Turnul este totuşi un fenomen, Oscar, am insistat eu. Nu poţi nega asta.

— Nu neg, a spus el, şi nici tu nu poţi fi negat. Du-te la turnul tău. Bucură-te de el! Vi-l las în totalitate. În vreme ce voi îi veţi escalada treptele, eu mă voi duce să rătăcesc pe pantele muntelui Parnas…

— Dar ce vrei să insinuezi cu asta, Oscar? l-a întrebat Veronica, ridicând uşor din sprâncene. Ţi-ai pus în gând vreo aventură pe acolo?

— Nu, a răspuns el fără a şovăi nicio clipă, departe de mine aşa ceva. Pur şi simplu, în vreme ce voi veţi explora monstruozitatea domnului Eiffel, vreau să umblu prin Montparnasse şi să mă plimb prin cimitirul de acolo. Trebuie neapărat să zăbovesc la un anumit mormânt. Vreau să îi aduc omagiu unei vechi prietene. În ultima vreme m-am gândit deseori la ea – şi am destule veşti pe care trebuie să i le împărtăşesc. Măcar o dată cuvintele lui Mercur vor suna dulce după acelea ale lui Apolo.

22
Parisul primăvara

În noaptea aceea, Oscar a vorbit mult despre Marie Aguétant.

Am ajuns la hotelul nostru – Charing Cross, din *huitième*, în rue Pasquier – imediat după ora şapte. Era teribil de modern, minunat de şic. Pereţii erau placaţi cu marmură, scările, acoperite de mochete stacojii şi, în sălile publice, erau candelabre electrice frumos ornamentate, atârnând din mijlocul tavanelor. Oscar nu s-a lăsat defel impresionat. A rămas în hol, scuturându-şi picăturile de ploaie de pe umeri şi adulmecând aerul cu un aer bănuitor.

— Aidan, a fost inaugurat recent, adevărat?

— E nou-nouţ, Oscar.

— Sclipeşte prea tare – ca o monedă abia ieşită din presă. Întotdeauna m-am ferit de lucrurile care lucesc prea mult.

— Vrei să căutăm alt hotel? l-a întrebat Veronica. Ne lăsăm conduşi de tine şi de Robert.

— Nu. Şi aşa am mers foarte mult şi sunt convins că serviciile de aici se vor dovedi excelente. Apoi i-a zâmbit unui băiat de serviciu care se foia în jurul nostru. Nu-mi luaţi în seamă prejudecăţile ridicole. Fac parte dintre acei oameni care se apropie de cineva doar pentru că-i vede manşetele zdrenţuite. Pare lipsit de orice raţiune, ştiu asta. Să ne găsim camerele şi să ne schimbăm pentru cină. Unde mâncăm?

— M-am gândit să cinăm aici, a zis Fraser. Se spune că restaurantul hotelului este de primă mână.

— Aici trebuie să spun că eu separ plăcerile, a zis Oscar. Există o regulă de viaţă care sugerează că nu trebuie să iei cina la hotelul la care locuieşti. Când iau masa la Savoy, dorm la Langham. Când dorm la Savoy, mănânc la Criterion. Între băutura

digestivă şi pernă, orice gentleman ar trebui să arunce o privire la stele. Îmi îngăduiţi să vă propun o masă la Grand Café? *Soles soufflées À la mousse d'homard*[27]. este cel mai bun din Paris, iar Rigo şi orchestra lui de ţigani aleg întotdeauna muzica potrivită perfect cu dispoziţia ta.

Serviciile de la Charing Cross s-au dovedit cu adevărat excelente. Fiecare cameră avea anexată câte o baie (ceea ce constituia o mare noutate pe vremea aceea) şi, doar răsucind un robinet sub forma unui delfin, beneficiai de apă de culoare uşor maronie, dar foarte fierbinte. Mâncarea de la Grand Café – unde am ajuns aproape două ore mai târziu, deoarece nici Oscar, nici domnişoara Sutherland nu s-au grăbit să-şi schimbe hainele – a fost excepţională. Am avut totuşi păreri împărţite privindu-i pe Rigo şi orchestra lui de ţigani. Când am sosit la restaurant, cântau, în mod bizar, o selecţie din *Faust* de Gounod. În timp ce eram conduşi la masa noastră, au început ceva ce suna ca un marş funebru unguresc. Când ne ocupam locurile, l-am întrebat pe Oscar:

— În ce dispoziţie eşti acum?

El a ciulit urechea şi a ascultat cu atenţie muzica.

— Melancolică, s-ar părea. Nici nu-mi dădusem seama de asta. Dar Rigo nu greşeşte niciodată. Are puteri magice.

Am comandat – sau mai bine zis i-am permis lui Oscar să comande în numele nostru: *soupe au cresson et truffes fraîches sous la cendre*[28], urmate de *soles soufflées cu carré d'agneau*[29] („să nu ne grăbim, deoarece trebuie să onorăm şi aceste *tartes et crêpes*[30]"). Când s-a servit primul dintre cele câteva vinuri alese (un Dom Perignon din 1886, drept aperitiv – „Am gusturi simple; mă mulţumesc doar cu ce e mai bun"), Oscar a adoptat dispoziţia sugerată de orchestra lui Rigo. Ne-a vorbit despre moarte. Şi în special despre moartea

copiilor. A vorbit despre Billy Wood şi despre drăgălăşenia lui firească şi dorinţa de a fi agreabil. Contemplându-şi cupa de şampanie, a zis:

— Cred că dorinţa lui Billy de a face altora pe plac l-a distrus. Aşa li se întâmplă multora.

Apoi ne-a invitat să ridicăm paharele şi să bem în amintirea băiatului.

Ne-a vorbit şi despre sora lui mai mică, Isola, „smulsă dintre noi când avea doar zece ani – cât de mult am iubit-o!" Ştiam cât ţinuse la ea; avea o buclă din părul ei, pe care o păstra într-un plic în buzunar.

— Parcă o văd, a spus el, dansând prin casă ca o rază aurie de soare. Era totul pentru mine… Raiul e un loc foarte fericit, dacă Isola şi Billy se află acolo.

Pe măsură ce muzica de atmosferă s-a mai înveselit (marşul funebru făcând loc unei serenade ţigăneşti), Veronica l-a întrebat cine era prietena al cărei mormânt îşi propusese să-l viziteze la cimitirul Montparnasse.

— O chema Marie Aguétant, a zis el punându-şi şervetul. Robert a cunoscut-o – deşi probabil că nu la fel de bine ca mine.

Mi-a surâs cu subînţeles. I-am răspuns la fel, dar cu o oarecare stângăcie. Pe sub tăblia mesei, Veronica, aşezată în dreapta mea, m-a prins strâns de mână.

— Robert, îţi place supa? m-a întrebat apoi Oscar.

— O las să se mai răcească puţin, am spus eu, apăsându-mi degetele în palma Veronicăi.

— Foarte înţelept, mi-a răspuns, iar surâsul lui s-a transformat într-un zâmbet ironic.

Fraser – logodnicul Veronicăi, Dumnezeu a fost de partea noastră! – părea să nu fi observat ce se petrecea pe sub masă, chiar sub nasul lui. În acea seară, se concentrase cu precădere asupra lui Oscar, aşa cum de altfel procedase în cursul întregii zile.

— Marie Aguétant, a repetat el. Mi-e cunoscut numele.

— Este foarte cunoscut, a confirmat Oscar.

— Nu a fost cumva ucisă de peştele ei? Era un spaniol, parcă aşa ţin minte. Polo? Sau Pablo? Ceva de genul acesta.

— Da, a spus Oscar, ştergându-şi buzele. Adevărat, poliţia l-a arestat pe spaniol. A fost judecat. L-au găsit vinovat. A fost trimis la ghilotină. Dar, desigur, era nevinovat.

— Hai, Oscar, fii serios! a protestat Fraser. Ţin minte cazul. Am citit despre el. Indiferent cum îl chema, era un individ rău.

— Neîndoielnic, un om foarte rău. L-am cunoscut. Era cu adevărat respingător. Dar nu a ucis-o el pe Marie Aguétant.

Fraser se întorsese direct spre Oscar. Îşi lăsase şi supa deoparte, dar din alte motive, nu pentru că ar fi fost fierbinte.

— De unde ştii că era nevinovat, Oscar? Cum de poţi fi atât de sigur?

— Pentru că l-am întâlnit pe ucigaşul ei, aşa cum l-am întâlnit şi pe cel al lui Billy Wood.

Pe sub masă, Veronica a dat drumul mâinii mele.

— Vai, Oscar, a exclamat ea, aplecându-se cu un gest implorator spre el, să nu mai vorbim despre aşa ceva în seara asta. Ne aflăm la Paris, iar masa este în cinstea zilei mele de naştere…

— Ai dreptate, scumpă doamnă, a zis Oscar şi, în timp ce a rostit aceste vorbe – poate doar mi-am imaginat totul, deşi nu cred; aşa mi-am notat în jurnal la vremea respectivă – a aruncat o privire spre şeful de orchestră şi, în clipa când privirile lor s-au întâlnit, muzicanţii au început să cânte prima mazurcă a serii. Oscar a întins braţul peste masă, a luat mâna Veronicăi şi a sărutat-o.

— Ai mâna foarte caldă, draga mea, a murmurat el.

— Bine, Oscar, a continuat Fraser, folosindu-se acum de lingura de supă pentru a sublinia ceea ce spunea, dar dacă tu crezi că ştii adevărata identitate a persoanei care a ucis-o pe Marie Aguétant, s-ar cuveni să informezi poliţia.

— Nu, a spus Oscar, scuturând din cap, Marie nu ar fi vrut asta.

— Dar e moartă. De unde ştii ce ar fi vrut ea?

— Pentru că mi-a spus chiar ea, înainte de a muri, a replicat Oscar, cu simplitate. Am cunoscut-o bine. Şi am iubit-o. Ne înţelegeam unul pe celălalt. Era una dintre puţinele fiinţe umane care m-au înţeles. Şi i-am rămas recunoscător pentru asta.

— Cu toate acestea, a spus Veronica încet, ţinându-şi palmele împreunate sub bărbie, ea a fost ceea ce Robert ar numi cu sfiiciune „o fiică a plăcerilor". Era o doamnă a nopţii, adevărat?

— O prostituată, a ţinut Fraser să precizeze.

— Curtezană, l-am corectat eu.

Oscar a rămas netulburat.

— Într-adevăr, era toate acestea – şi multe altele pe deasupra. Totuşi am iubit-o, nu în virtutea chemării ei, sau a amicilor pe care îi avea, ci datorită personalităţii ei, care era unică. Personalitatea este ceva misterios. Omul nu poate fi apreciat doar după ceea ce face. Poate respecta cu stricteţe legea şi să fie totuşi jalnic. Poate încălca legea şi să fie totuşi admirabil. Poate fi rău, dar fără a comite vreodată ceva rău. Poate comite păcate împotriva societăţii şi totuşi să-şi atingă, prin acele păcate, propria perfecţiune…

Supa ne fusese luată din faţă. Ni se serveau trufele.

— Şi pentru că tot am vorbit despre perfecţiune… a început Oscar, privind împăcat cu sine farfuria din faţa lui. Muzica se oprise; orchestra făcea câte o pauză între reprize. Oscar s-a uitat la fiecare dintre noi. Toţi i-am zâmbit. Sper să găsim Grand Café pe gustul nostru, a zis el. În

unele restaurante pariziene se constată o anumită lipsă de sociabilitate în privinţa servirii. Aici, chelnerii se străduiesc să fie cât se poate de amabili.

În timp ce a rostit acestea, aruncându-i un zâmbet chelarului şi aprobând astfel alegerea vinului de Burgundia, în cealaltă parte a sălii, în apropierea uşilor ce dădeau spre bucătărie, doi chelneri s-au ciocnit şi s-a auzit un zgomot puternic – amintind de izbirea a două talgere ale unei fanfare – şi două tăvi încărcate cu vârf cu veselă şi tacâmuri au ajuns la podea. În sală s-a făcut linişte, apoi s-au auzit râsete la câteva mese, urmate de un ropot general de aplauze.

— Aţi înţeles ce voiam să spun? reluă Oscar. Fac asta ca să-i binedispună pe clienţii englezi. Ştiu că gluma pentru un englez înseamnă o cană de apă lăsată în echilibru pe canatul întredeschis al unei uşi.

Am pufnit în râs; am atacat trufele; am golit paharele cu vin de Burgundia. Pe sub masă, Veronica îşi pusese mâna pe coapsa mea.

— A fost minunat, Oscar, a spus ea, zâmbind spre gazda noastră. Îţi mulţumesc.

— Nu mie trebuie să-mi adresezi mulţumiri, a zis el, ci logodnicului tău. Parisul primăvara a fost ideea lui. Mulţumeşte-i lui Fraser. Şi Franţei. Englezii au remarcabilul dar de a transforma vinul în apă. Aici, lucrurile stau cu totul altfel.

— Desigur, a întărit Fraser, dezvelindu-şi dinţii albi şi regulaţi şi ridicând paharul spre cei din sală. Aici lucrurile arată cu totul altfel decât la cantina ofiţerilor de la Scotland Yard, neîndoielnic.

Oscar a zâmbit şi a urmat direcţia ochilor lui Aidan Fraser, care şi-a plimbat privirea prin sală, oprindu-se asupra lui Rigo. Dirijorul cânta la vioară *con brio,* aplecându-se şi ridicându-se în ritmul muzicii şi privind direct spre noi. Acum eram trataţi cu o selecţie de polci vioaie, între care se strecurau şi cântece ţigăneşti de dragoste.

— Ascultaţi muzica, ne-a îndemnat Oscar, care e când tristă, când rapsodică. Rigo ne citeşte în suflete, nu credeţi?

Mai târziu în acea noapte, când eu şi Oscar stăteam întinşi fiecare în patul nostru („Poţi ocupa patul care e mai aproape de baie, Robert; de acest privilegiu ar fi beneficiat doamna Doyle”) şi, în întunericul profund, iluminat doar de sclipirea roşiatică a ţigaretei de după masă aprinse de prietenul meu, cu glasuri scăzute, ca nişte şcolari care spun poveşti în dormitor după stingere, am trecut în revistă plăcerile serii. L-am întrebat dacă acceptă să-i dezvălui unul dintre secretele mele.

— Chiar te rog, a şoptit el pe un ton liniştitor. Doar ne aflăm la Paris. La Londra, toată lumea are ceva de ascuns. La Paris se dezvăluie totul. Asta este regula.

— M-am îndrăgostit de domnişoara Sutherland.

— Şi…? a întrebat el încet, întorcându-se către mine.

— Şi? am repetat eu. Şi nimic. Asta este secretul.

Discret, Oscar a început să chicotească. Treptat, chicotitul lui s-a transformat într-un râs sănătos, apoi în hohote dezlănţuite.

— Robert, Robert! a strigat el cuprins de un acces de tuse, hârâind printre hohotele de râs şi străduindu-se să se ridice în capul oaselor pentru a-şi recăpăta suflul. Nu se poate ca acesta să-ţi fie secretul! Toată lumea ştie că o iubeşti pe domnişoara Sutherland! În seara asta ai ignorat mâncarea cea mai fină din Paris pentru că mâinile tale erau împletite cu ale ei pe sub faţa de masă, când ele ar fi trebuit ţinute pe tăblie, ca să mânuiască tacâmurile, aşa cum se cuvenea. Faptul că o iubeşti pe domnişoara Sutherland nu e un secret!

M-am simţit ridicol. Faţa îmi luase foc de jenă.

— E atât de evident?

— N-ai fi sărit mai mult în ochi nici dacă ai fi închiriat un balon de la domnul Montgolfier şi ai fi aruncat din înaltul cerului bileţele deasupra Parisului ca să-ţi anunţi iubirea.

— Şi atunci, crezi că se va căsători cu mine?

— Robert, eşti absurd! Nici măcar nu ai divorţat, iar ea este logodită cu Fraser. Să privim lucrurile cu seriozitate: în cazul tău, nu se vor face strigări de căsătorie.

— Dar dacă aş fi liber, s-ar mărita cu mine? Sau dacă ar fi ea liberă?

— Of, a făcut el, lăsându-şi din nou capul pe pernă, asta e altă chestiune, Robert. Acum pătrunzi în secretul domnişoarei Sutherland, nu într-al tău.

— Dar care sunt adevăratele ei sentimente faţă de Fraser?

— Asta e o întrebare interesantă.

— Şi care-s sentimentele lui faţă de ea? De ce-i îngăduie atâta libertate… chiar prea multă?

— Chiar aşa, de ce?

Apoi s-a lăsat tăcerea. Oscar a încetat cu ironiile. A lăsat mucul de ţigară să cadă în paharul cu apă de pe noptiera lui. S-a auzit un sfârâit slab, iar bezna a redevenit deplină în cameră.

— Crezi că nu mă iubeşte? am întrebat în şoaptă.

— Ţine la tine, de asta sunt sigur, mi-a răspuns el cu amabilitate.

— Dar mă iubeşte? Îmi îngăduie să fiu îndrăgostit de ea.

— Da, a zis Oscar calm, a cedat acestei ispite.

— Dar de ce… dacă nu mă iubeşte?

— Robert, după cum spune poetul în *Sfinxul fără secrete,* „Femeile sunt făcute pentru a fi iubite, nu înţelese.”

— Ce poet a scris asta?

— Oscar Wilde, mi-a răspuns el, unul dintre poeţii noştri preferaţi. Cred că trebuie să le lăsăm pe ele să aibă ultimul cuvânt, ce zici? Noapte bună, Robert.

— Noapte bună.

Oscar a dormit neîntors. Eu, nu. La câteva minute după ce ne-am urat noapte bună, sunetul macabru al sforăitului scos de prietenul meu – ca un hârâit de moarte ce nu se mai termina – a cotropit aerul nopţii. Mi-am îngropat capul sub pernă, ca să nu-l mai aud, am încercat să-mi umplu mintea cu fantezii senzuale. Nimic n-a dat rezultate. Când speram să o văd pe Veronica lipindu-şi buzele moi de ale mele, feţe uriaşe – urâte şi pline de cruzime – apăreau nechemate din beznă şi porneau spre mine, amintind de felinarele aprinse ale unei locomotive ce se apropie în viteză. Voiam să am faţa zâmbitoare a Veronicăi pe pernă lângă mine şi, în schimb, aveam ochii semiorbi ai lui Bellotti, râjnetul răuvoitor al lui O'Donnell, gura plină de dinţi mici şi albi a lui Fraser. În cele din urmă, după câteva ore de chin, am căzut într-un somn binemeritat. Îmi aduc aminte doar un vis avut în acea noapte. Nu mi-au apărut nici Veronica, nici Kaitlyn, nici Marthe – şi nici măcar Constance care, curios lucru, îmi popula deseori visele. L-am visat pe Conan Doyle, care examina capul lui Billy Wood la lumina lămpii cu gaz din Tite Street.

A doua zi dimineaţă, când m-am trezit, Oscar se sculase de mult: se îmbăiase, se bărbierise şi se îmbrăcase în vreme ce eu dormeam. M-au trezit mirosul parfumului său preferat (Canterbury Wood Violet) şi vederea feţei lui mari şi lungi aplecate deasupra mea.

— Sus, prietene, mi-a strigat el. Ai pierdut deja zorile. Curând vei pierde şi micul dejun.

— Eşti foarte proaspăt în dimineaţa asta, am mormăit, trăgându-mi plapuma peste faţă.

Oscar dăduse draperiile în lături şi ridicase storurile. Camera era inundată de o lumină puternică şi orbitoare.

— Este ajunul sărbătorii Sfintei Bathild, m-a anunţat el. Trebuie să îi aducem cinstirea cuvenită.

— Cine Dumnezeu este Sfânta Bathild?

— În rai, este considerată una dintre preferatele Atotputernicului. A fost o englezoaică devenită regină a Franţei, acum o mie de ani. Când era copilă, a fost răpită de piraţi şi vândută ca sclavă. Apoi, în tinereţe, a atras privirile regelui Clovis al II-lea.

— Iar el cine era?

— Un Robert Sherard al francilor de la apus, a strigat el şi, cu un gest larg, a tras plapuma de pe mine. Regele Clovis nu rezista când vedea nişte glezne fine. Sfânta Bathild este patroana gleznelor frumoase. Trebuie să te scoli şi să aprinzi o lumânare pe altarul ei. A murit la Paris – aşa cum li se întâmplă celor mai buni oameni.

M-am rostogolit pe pat şi mi-am coborât tălpile pe podeaua rece ca gheaţa.

— E prea devreme pentru asemenea glume, Oscar. Unde-mi sunt papucii?

— I-ai întrebat pe Sfântul Anton şi pe Sfânta Ana?

Am gemut.

— Tu, şi binecuvântaţii tăi sfinţi…

Acum stătea lângă fereastră, aranjându-şi cravata în oglinda fixată pe una dintre uşile garderobului mare din lemn de nuc. S-a uitat în jos, la imaginea mea reflectată în oglindă.

— Este vorba doar de zilele sfinţilor, Robert, a zis el cu un surâs.

— Ce înseamnă asta? am întrebat derutat. (Vinurile de la Le Grand Café începuseră să-şi facă efectul.)

— Acest caz al nostru, a zis el, întorcându-se către mine. Are legătură cu zilele sfinţilor… şi cu ispitele. A deschis garderobul şi a ales o cămaşă, o haină şi o pereche de pantaloni pentru mine, apoi le-a aruncat la picioarele patului. Am avut parte de o noapte profitabilă în ceea ce priveşte moartea lui Billy Wood, a spus el gânditor. Lucrurile rămase încă neclare mi s-au revelat brusc. Lucruri pe care

nici măcar nu le visasem mi s-au revelat treptat. Îmbracă-te, *mon ami. Le tout Paris nous attend*[31].

Nu trecuse mult de ora nouă când l-am găsit pe Aidan Fraser în sala pentru mic dejun a hotelului, care avea pereţii îmbrăcaţi în oglinzi. Stătea singur la o masă pentru patru persoane.

— Veronica a luat deja dejunul, ne-a anunţat el. Acum face o plimbare. Se va întoarce curând.

— Pari tulburat, prietene, a spus Oscar, după ce ne-am aşezat la masă.

— Într-adevăr, a zis Fraser. Am primit o telegramă de la Londra.

— De la Scotland Yard?

— Da, a confirmat el, scoţând un plic şi arătându-ni-l, de la Gilmour.

— Veşti proaste?

— Mai mult decât atât. L-am pierdut pe martorul nostru cheie.

— Bellotti? a întrebat Oscar.

— Exact. Bellotti. A murit.

— Mort!? a exclamat Oscar. Ai spus mort?

— Întocmai!

— Nu cred, a zis Oscar. Şi-a dus mâna la gură şi a închis ochii. Cum a fost posibil? a murmurat el, vorbind de parcă ar fi fost năucit. A deschis apoi ochii. Mort? Vrei să spui, ucis?

— Nu, nu ucis, a răspuns inspectorul, desfăcând telegrama. Un accident, s-ar părea – ori o sinucidere. Călcat de tren.

— Gilmour spune ceva despre pitic?

— Pitic? a repetat Fraser, fără să înţeleagă. A rămas cu privirea ţintă la telegramă. Nu se vorbeşte despre niciun pitic.

— Mda, a făcut Oscar cu un hohot amar de râs, recăpătându-şi stăpânirea de sine şi turnându-şi o ceaşcă de ciocolată fierbinte, aici se încheie vizita noastră de primăvară la Paris. Trebuie să ne întoarcem neîntârziat la Londra.

23
29 ianuarie 1890

— Aidan, trebuie să ne întoarcem la Londra? Chiar *trebuie?*

Veronica Sutherland se întorsese din plimbarea ei matinală având culoare în obraji şi foc în ochi – şi purtând o bonetă cu pană extraordinar de frumoasă. Ne găsise în restaurantul hotelului, dar a refuzat să se aşeze. Aidan, Oscar şi cu mine stăteam fiecare la locul nostru, strângând şervetele între degete, de parcă am fi fost nişte şcolari obraznici, cu tăbliţele în mâini, mustraţi de guvernanta lor.

— E supărător, a continuat ea, şi foarte nedrept. Abia am sosit, iar luni este ziua mea de naştere – ziua mea! Când am petrecut ultima dată ceva timp împreună, Aidan? Lucrezi mereu!

— De roadele geniilor nu se bucură familia, ci lumea, a spus Oscar.

Veronica s-a întors spre el.

— Vai, te rog să taci, Oscar. Vorbele tale de spirit ce nu se mai termină pot deveni uneori obositoare.

— Cuvintele acelea nu-mi aparţin mie, a spus Oscar cu un aer umil, ci lui Conan Doyle.

— Nu mă interesează cui aparţin! Problema este următoarea: suntem în vacanţă – acesta este week-endul meu, în care-mi sărbătoresc ziua de naştere – iar Aidan nu e nici geniu, nici de neînlocuit. Cazul acesta nu poate fi încredinţat inspectorului Gilmour sau altcuiva de la Scotland Yard?

— E un caz important, a zis Oscar.

— Chiar aşa? a întrebat ea, uitându-se drept în ochii lui. A fost ucis un băiat stricat până-n măduva oaselor, peştele lui şi-a luat singur viaţa, iar tatăl lui vitreg, un beţiv, urmează să fie

spânzurat. Chiar este un caz atât de important, domnule Wilde?

Am rămas şocat de violenţa limbajului ei. Oscar nu şi-a pierdut cumpătul.

— Da, i-a răspuns el, şi a privit-o în ochi.

— Aha, a zis ea pe un ton tăios, pentru cine?

— Pentru logodnicul tău, domnişoară Sutherland, şi pentru viitorul lui. A acuzat un om de crimă, iar acum, principalul lui martor a murit. Cum a murit Bellotti? S-a sinucis? A fost un accident? Ori a fost în realitate crimă? Chestiunea nu poate fi lăsată nesoluţionată şi nici nu poate fi preluată de inspectorul Gilmour. Din păcate, este responsabilitatea lui Fraser. E datoria lui.

Veronica a suspinat nemulţumită şi a privit în jur. Restaurantul nu era aglomerat, dar cei aflaţi la alte mese se prefăceau că nu ne bagă în seamă. M-am gândit să intervin pentru a propune ca Oscar şi Fraser să se întoarcă la Londra, în vreme ce eu îi puteam ţine companie domnişoarei Sutherland la Paris, dar mi-a lipsit curajul, aşa că am pierdut momentul prielnic.

— Prea bine, a zis ea (obrajii îi mai păliseră între timp, iar focurile vii din ochi se mai stinseseră), mă duc în camera mea să împachetez. Vă rog să mă anunţaţi când sunteţi gata de plecare.

— Îţi mulţumim, a spus Fraser. Vom sărbători ziua ta cum se cuvine în Lower Sloane Street.

— Întocmai, a convenit ea.

— Şi ne putem întoarce la Paris la primăvară! a spus Oscar, cu un zâmbet.

Ea a râs, s-a răsucit pe călcâie şi a ieşit din restaurant.

În mai puţin de trei ore, ne aflam la Gara de Nord, îmbarcându-ne în trenul ce mergea la Calais. Fraser şi Oscar nu au avut probleme cu schimbarea biletelor; de o parte şi de alta a Canalului, trenurile circulau aproape goale, iar la bordul vasului cu abur (SS *Dover Castle,* „mândria companiei de navigaţie") am fost singurii pasageri din salonul de

clasa întâi. Ziua ni s-a părut lungă şi plicticoasă. Revenirea la Londra nu avea nimic din atmosfera de sărbătoare, buna dispoziţie şi sentimentele plăcute trăite în cursul călătoriei spre Paris. Şi chiar dacă Oscar mai avea pregătite multe vorbe de duh (gândite de el ori rostite de alţii), le-a păstrat pentru sine. A stat cu nasul într-o carte pe mai toată durata călătoriei. Am citit cu toţii, ori cel puţin ne-am prefăcut. Eu am răsfoit alene vademecum-ul meu, ediţia adnotată a maximelor lui La Rochefoucault. Veronica a frunzărit o revistă ştiinţifică dedicată imunizării contra antraxului, reuşite de Louis Pasteur. Aidan Fraser a citit din *Trei într-o barcă,* de Jerome K. Jerome, dar, din câte mi s-a părut, nu cu mare atenţie. Nu a râs nici măcar o dată.

Când am ajuns din nou pe pământ britanic, după ce trenul nostru a trecut prin dreptul câmpurilor cu hamei din nordul Kentului şi întunericul a început să se îndesească, Oscar şi Fraser, parcă printr-un consemn nerostit, şi-au lăsat fiecare cartea şi, aplecându-se unul către celălalt, au început să discute despre caz pe un ton conspirativ, stăpânit.

— Când a fost găsit cadavrul lui Bellotti? a întrebat Oscar. Ţi-a spus Gilmour?

— S-ar părea că ieri-dimineaţă.

— În vreme ce noi călătoream spre Paris.

— Da.

— Şi a nimerit sub roţile unui tren?

— Aşa se pare.

— În ce gară?

— Telegrama nu precizează asta… dar nu într-o gară. Accidentul s-a produs la metrou.

— Accidentul? a făcut Oscar şi a ridicat din sprâncene a mirare.

— Poate fi vorba de un accident, Oscar, a spus Fraser pe un ton apăsat. Omul era practic orb, nu?

— Asta l-ar fi făcut mai grijuliu, eu aşa cred, nu dimpotrivă. Nu se poate exclude varianta crimei. Nici nu trebuie să gândeşti altfel.

— Dar de ce să vrea cineva să-l ucidă pe Bellotti?

— Pentru că îţi era martor, Aidan. Ai spus că el ţi-a zis că Edward O'Donnell şi Drayton St Leonard erau una şi aceeaşi persoană.

— Întocmai.

— Eşti sigur de asta?

— Foarte sigur.

— Şi tot el ţi-a spus că Billy Wood a părăsit petrecerea de prânz ca să-l întâlnească pe St Leonard?

— Aşa mi-a zis. Era dispus să depună mărturie în acest sens.

— Prea bine. Dacă Bellotti era pregătit să afirme aşa ceva, ce altceva nu ar fi fost dispus să declare în faţa judecătorului? Dacă era gata să îl amestece pe O'Donnell, a cui reputaţie nu ar fi fost pregătit s-o ruineze? Pentru că în momentul în care Gerard Bellotti devenea informatorul poliţiei, zilele i-ar fi fost numărate.

Fraser a pufnit în râs şi a făcut un semn către volumul subţirel aşezat pe fotoliul alăturat celui pe care stătea Oscar.

— Cred că ai citit prea multe povestiri de Conan Doyle.

Prietenul meu a ridicat exemplarul din *Semnul celor patru* şi l-a întors cu grijă între degete.

— Învăţ tot ce se poate de la domnul Sherlock Holmes, a spus el, acea maşină perfectă de raţionament şi spirit de observaţie.

Fraser a zâmbit şi, aşezându-se mai comod pe fotoliu, şi-a trecut degetele subţiri prin păr.

— A fost un accident, Oscar, ori o sinucidere. Bellotti şi-a dat seama că jocul s-a terminat şi nu s-a simţit capabil să suporte consecinţele. S-a întors pentru a privi pe geamul compartimentului, dar se lăsase noaptea şi nu a reuşit decât să-şi vadă propria reflexie. Azi-dimineaţă ai pomenit de un pitic, a zis el. Despre ce pitic este vorba?

— Bellotti avea un pitic, un soi de însoţitor, curier şi bun la multe altele, gardă de corp… Rareori l-am văzut pe Bellotti neînsoţit de acel pitic. Oribilă creatură…

— Dacă Bellotti a fost ucis, a sugerat Fraser, întorcându-se din nou spre Oscar, poate că şi piticul a păţit acelaşi lucru.

— Mă îndoiesc, a spus Oscar. Piticul era fiul lui Bellotti.

Fraser şi-a întors iarăşi privirea spre geamul compartimentului.

— Nu am ştiut nimic despre acest pitic.

— Va trebui să-l găseşti.

— Da, i-a răspuns Fraser cu gândurile în altă parte, da, aşa cred. Sunt multe de făcut…

— Ce vei face mai întâi? Îi interoghezi pe membrii micului club al lui Bellotti? Ei ar putea să-l identifice pe Drayton St Leonard, nu? Desigur, spre deosebire de Bellotti, s-ar putea să aibă rezerve serioase în această privinţă.

— Cred că voi începe cu doamna Wood, a zis Fraser. Oscar a clătinat din cap, semn că nu agrea ideea. Fraser a continuat: Doamna Wood – ori O'Donnell – ori cum preferă să i se spună: ea a fost menajera pe care ai văzut-o, Oscar, sunt convins.

— Va nega acest lucru.

— Fără îndoială. Cei care au mâinile mânjite de sânge nu sunt dispuşi să mărturisească adevărul.

— O pui sub acuzare?

— Fără să mărturisească, nu. Juraţilor nu le place să condamne mame pentru uciderea propriilor copii. Dar pe O'Donnell îl vor condamna. El va fi spânzurat, iar asta va fi o pedeapsă şi pentru ea.

Trenul nostru gonea în acele momente pe la periferia de sud-est a Londrei. Ziua, străzile neîngrijite şi locuinţele dărăpănate prin dreptul cărora treceam erau unele dintre cele mai mizere imagini ale capitalei. Noaptea, lumânările ce

licăreau prin ferestre şi lămpile de gaz de pe zidurile aleilor transformau sărăcia într-o feerie, făcând ca şirurile de clădiri scunde şi meschine să arate ca nişte căsuţe dintr-o poveste cu Hănsel şi Gretel. Oscar a privit în aceeaşi direcţie şi parcă mi-a citit gândurile:

— Iluzia poate fi o alinare, a zis el.

Veronica tocmai se trezea din somn. Avea ochii obosiţi; era palidă (pudra i se ştersese de pe faţă); părul i se desfăcuse din ace şi îi cădea valuri pe umeri. Nu o mai văzusem atât de naturală, atât de vulnerabilă. Mi-a zâmbit uşor şi a rămas cu privirea fixată în ochii mei. M-am simţit copleşit de frumuseţea ei.

Trenul mergea mai încet acum, pentru că ne apropiam de destinaţie. Aplecându-se uşor în faţă, Veronica şi-a aranjat părul, s-a întins, apoi s-a întors spre Oscar şi i-a zis:

— Domnule Wilde, îţi datorez scuze.

Oscar s-a ridicat şi a făcut o plecăciune în faţa ei, după care s-a întins pentru a coborî bagajele de pe poliţa de deasupra capetelor noastre.

— Scumpă doamnă, nu-mi datorezi nimic.

— Ba îţi datorez scuze, a repetat ea. Mi-am pierdut cumpătul ceva mai devreme şi m-am dovedit prost-crescută. Nu ştiu ce s-a întâmplat cu mine. Sper că mă vei ierta şi-mi vei demonstra asta venind să bem ceva împreună mâine seară, când îmi voi serba ziua de naştere.

— Voi fi onorat, a spus Oscar. Şi Robert este invitat?

— Dar ştie că da! a spus ea, apoi s-a aplecat spre mine şi mi-a sărutat mâna.

— Bun, a zis Fraser, lovindu-se cu palma peste genunchi şi ridicându-se brusc în picioare. Cu o zdruncinătură, trenul se oprise. Aşadar, am stabilit. Mâine seară la ora şase în Lower Sloane Street. Şi acum?

Ne-am ridicat cu toţii în picioare, trăgându-ne fiecare bagajele mai aproape.

— Eu mă întorc la străMătuşa mea din Piaţa Bedford, a spus Veronica. Nu mă aşteaptă, fireşte, şi nici nu se pricepe să aibă de-a face cu lucruri neaşteptate, dar sper să supravieţuiască acestei surprize. Avea unele rezerve privind călătoria mea la Paris fără ea. Faptul că mă întorc mai devreme îi va oferi o satisfacţie.

— N-am avut plăcerea să o cunosc pe doamna Sutherland, a spus Oscar, îmbrăcându-şi paltonul de culoare verde-închis, cu guler de astrahan. Sper că va veni şi ea mâine seară la petrecere.

— Nu cred, i-a răspuns Veronica. Nu iese niciodată din casă după căderea întunericului. Aparţine altei generaţii.

— Aha, a spus Oscar, deschizând uşa compartimentului şi întinzând o valiză unui hamal de pe peron. Există excepţii de la orice regulă. Mama mea niciodată nu se aventurează afară din casă ziua. Detestă lumina puternică şi orbitoare.

Acum eram cu toţii scăldaţi în lumina gălbuie a lămpilor cu gaz din gara Victoria. Asemenea uneia dintre călăuzele domnului Cook, escortând o expediţie pe străzile lăturalnice ale Florenţei, Oscar a păşit înainte cu bastonul ridicat, conducând micul nostru grup (cu patru hamali în urma noastră) până la staţia de trăsuri din faţa gării. În fruntea şirului era o cabrioletă.

— Vrei să fii amabil să o duci pe această tânără doamnă în piaţa Bedford? a zis Oscar, întinzându-i surugiului doi şilingi. Omul a examinat monedele primite şi şi-a dres glasul, ceea ce l-a făcut pe Oscar să continue: Vocabularul surugiilor londonezi este sec, dar foarte convingător.

Veronica a urcat în trăsură şi s-a uitat la noi. Aş vrea să spun că, în momentul plecării, mi-a acordat zâmbetul cel mai cald posibil… dar nu pot. A părut să se uite la toţi cu aceeaşi bunăvoinţă.

— Noapte bună, domnilor, a zis ea şi a fluturat uşor mâna. *À demain.*

— Logodnica ta este o femeie remarcabilă, a spus Oscar, punându-şi mâna pe umărul lui Fraser, în timp ce stăteam şi făceam semne către trăsura ce se îndepărta în noapte. Are foc în suflet. Şi arde cu forţă.

— Ţin foarte mult să îi fac pe plac, a spus Fraser.

— Nu-ţi va fi uşor. Este energică şi inteligentă, are spirit de bărbat, dar printr-un accident al naşterii, este sortită să joace rolul de femeie docilă. E greu să te declari fericit în asemenea circumstanţe.

Hamalii au încărcat restul bagajelor în următorul vehicul.

— Şi acum, încotro? a strigat Oscar. Bem ceva? Luăm un supeu? Nişte frigănele cu unt şi brânză şi şampanie?

Fraser încă se uita după trăsura Veronicăi, deşi aceasta dispăruse în trafic. Şi-a revenit din reverie.

— Eu mă duc în Bow Street să-l interoghez din nou pe O'Donnell.

— Ce? a exclamat Oscar. Acum? Este ora nouă, şi e sâmbătă seara!

— E o zi ca oricare alta, i-a răspuns Fraser.

— Foarte nepotrivit moment pentru un interogatoriu, nu crezi?

Fraser a râs.

— Păi, cum, Oscar, nu tu m-ai îndemnat să mă întorc la Londra „neîntârziat"? Eu aş fi lăsat cazul în grija lui Archy Gilmour, dar tu ai zis că e datoria mea. Tu ai vrut să mă ocup în continuare de caz.

— Desigur, a confirmat Oscar, aşa este. A tăcut o clipă, iar apoi, punându-şi mâinile pe umerii lui Fraser, stând cu faţa la el, l-a privit drept în ochi. Pot să-ţi cer o favoare, Aidan? Pot veni şi eu?

Fraser l-a privit deconcertat.

— În Bow Street?

— Da.

— Dar asta nu ar fi ceva neobişnuit?

— Doar nu-l interoghez eu pe O'Donnell, a continuat Oscar, asta e datoria ta, Aidan, înţeleg. Vrea doar să asist şi să-l văd. Tu crezi că O'Donnell e vinovat şi, din cele declarate de Bellotti, s-ar părea că există dovezi indirecte… Eu îl consider nevinovat, dar nu l-am văzut niciodată treaz pe acest om. Poate că din pricina asta nu l-am putut evalua corect. În celula aceea, sigur e treaz…

Fraser a clătinat din cap.

— Nu neapărat, a zis el. Depinde de sergentul de serviciu. Dacă O'Donnell are bani, ar putea obţine băutură, cu toate că este încarcerat.

— Te rog, Aidan, l-a implorat Oscar.

Tânărul detectiv a ridicat din umeri şi a oftat.

— Nu mi se pare normal, dar, în fine… Veniţi, a zis el, şi ne-a ţinut deschisă uşa trăsurii. La început a fost cazul tău, Oscar… Se cuvine să participi la el şi la sfârşit.

— Crezi că e spre sfârşit? l-am întrebat când trăsura a intrat pe Victoria Street.

— Cred că O'Donnell va mărturisi, a spus Fraser.

Am ajuns în Bow Street în mai puţin de un sfert de ceas. Când am coborât din trăsură, Fraser a intrat în secţia de poliţie înaintea noastră, în vreme ce Oscar l-a convins pe surugiu să aştepte cu bagajele în stradă.

— Vizitiu, mă tem că am putea zăbovi cel mult o oră, a zis el. Dacă opreşti trăsura pe partea cealaltă a străzii, lângă uşa actorilor de la Operă, mai poţi prinde ultimul act din *Lohengrin.*

Vizitiul a dat din cap cu un aer absent.

— Dacă spuneţi dumneavoastră, sir…

— Aşa zic, a insistat Oscar. Acesta e stilul de muzică potrivit pentru tine – Wagner! Omul s-a uitat la el, nu tocmai lămurit, dar a dat iarăşi din cap şi a vârât în buzunar moneda pe care el i-a îndesat-o în palmă. Muzica lui Wagner e mai bună decât a oricui, a insistat Oscar. E atât de

zgomotoasă, încât poţi vorbi tot timpul spectacolului şi nimeni nu va auzi ce spui.

— Ce glumă, Oscar, ce glumă, s-a auzit un glas bubuitor de peste drum şi un bărbat scund, chel, în haine de seară şi fumând trabuc, a traversat strada îndreptându-se spre noi.

Nu-l cunoşteam, însă el sigur îl ştia pe Oscar – toată lumea îl cunoştea! – iar acesta, imediat ce i-a auzit vocea, a exclamat:

— Gus! Gus! Ce mult mă bucur să te văd!

Bărbatul scund era sir Augustus Harris, managerul de la Theatre Royal, Drury Lane şi Theatre Royal, Covent Garden.

— Oscar, în seara asta nu avem operă, ci pantomimă – ceea ce-ţi place ţie! *Barbă Albastră,* spectacolul tău preferat. Şi toate cele două mii o sută de locuri sunt ocupate! Dar, dacă vrei să mi te alături într-o lojă…

— Nu, îţi mulţumesc pentru amabilitate, Gus. Eu şi prietenul meu avem o altă treabă acum.

Sir Augustus Harris a ridicat ochii spre lampa albastră ce atârna deasupra intrării în secţia de poliţie şi a ridicat întrebător dintr-o sprânceană.

— Nu-ţi voi da în vileag secretul, a spus el cu un hohot de râs. Noapte bună, Oscar. Apoi m-a salutat din cap şi a zis: Noapte bună, domnule. A traversat înapoi pe cealaltă parte a străzii şi a fluturat larg mâna în care avea trabucul, strigându-i lui Oscar: Irving mi-a zis că l-ai salvat. Bravo! Să-mi faci şi mie o vizită, cât de curând. Să realizăm ceva împreună – dar altceva decât *Salome!*

— Gus e o persoană de treabă, a spus Oscar, un filistin civilizat. El ilustrează supravieţuirea celui ce se zbate.

Am urcat treptele de piatră şi am găsit un poliţist tânăr ce ne aştepta în holul slab luminat, de lângă uşa principală a secţiei.

— Inspectorul Fraser e cu sergentul Ritter, domnule. Vor veni imediat. S-au dus să ia cheile.

— E prea linişte aici, a spus Oscar, o linişte de mormânt. Ai putea crede că te afli într-o biserică părăsită de la ţară.

— Agitaţia începe ceva mai târziu, domnule, a spus tânărul poliţist. Pe la miezul nopţii, după ce se închid bodegile şi barurile, o să fie aici o aglomeraţie ca la un bordel unde au adus fete noi.

Oscar s-a uitat cu oarecare uimire la tânăr. Am întrevăzut cum se pregăteşte un compliment în mintea prietenului meu când, brusc, atenţia ne-a fost atrasă de zăngănitul unor chei în spatele nostru. Ne-am întors şi, în colţul holului pustiu, în zidul ce părea continuu, am observat o uşă îngustă, din metal masiv, prevăzută cu zăvoare şi vopsită în negru. În uşă, la înălţimea capului, se găsea o deschizătură nu mai mare decât fanta unei cutii de scrisori, iar prin acea despicătură, iluminaţi puternic, am văzut dinţii albi şi perfecţi ai lui Aidan Fraser.

— Veniţi? ne-a strigat el.

— Venim, a spus Oscar. Apoi, cu regret, i-a zâmbit tânărului poliţist. Sper să ne mai vedem.

Când am ajuns în dreptul uşii, aceasta s-a dat în lături fără niciun zgomot, iar dincolo de prag, într-un pasaj îngust, cu tavanul jos, l-am găsit pe Fraser cu ochii strălucind, ţinând ridicată o lampă de gaz ca să ne lumineze drumul.

— Păşiţi cu atenţie, ne-a prevenit el, aici e întuneric şi umezeală. Eu era să alunec deja.

Era însoţit de sergentul Ritter, un bărbat între două vârste, nu înalt, dar bine făcut, cu ochi lăcrimoşi, cu nas de băutor şi cu o înfăţişare de om înfrânt de viaţă. Respira greoi, dar a vorbit puţin. Oscar, plin de solicitudine, a remarcat:

— Te deranjează astmul, domnule sergent? Am avut parte de o iarnă amarnică.

Sergentul s-a holbat ca năuc la el, de parcă Oscar ar fi căzut chiar atunci de pe Marte, şi nu i-a răspuns. (Se pare că nu toată lumea apreciază farmecul lui Oscar.)

— Urmaţi-mă, a spus Fraser, ţinând lampa sus şi conducându-ne în şir indian de-a lungul coridorului îngust, apoi în jos, pe nişte trepte metalice, până când am ajuns la celule. Locul acela era cu adevărat întunecat şi umed – cumplit pentru cei ce sufereau de claustrofobie. Avea un aer pestilenţial, înfricoşător.

— E în celula numărul 1, a spus Fraser. E singurul prizonier din seara asta. Din păcate, iar este beat. Ritter a socotit că e mai bine să-l liniştească, îngăduindu-i să bea. Nu avea de unde să ştie că venim.

Ne aflam în faţa uşii celulei, stând aproape de lampa ţinută de Fraser.

— E o tăcere ca de mormânt aici, a spus Oscar. Nici şobolanii nu mişcă.

— S-ar putea să dăm peste şobolani în celulă, a spus Fraser cu un zâmbet îngheţat. Staţi lângă uşă, ar putea deveni violent. Să-l lăsăm pe Ritter să intre primul. Noi vom constata dacă e în stare să răspundă la vreo întrebare. Dacă nu, vom reveni mâine dimineaţă.

Fraser a descuiat uşa şi i-a întins sergentului lampa de gaz. Era singura noastră sursă de lumină. Dacă flacăra ei mică şi nesigură s-ar fi stins, am fi rămas într-un întuneric deplin. Am stat tăcuţi lângă uşă, în capul celor trei trepte care coborau spre celulă. Respirând apăsat, Ritter a luat-o înainte, ţinând lampa sus ca să vadă.

— O’Donnell! a lătrat el. Ai vizitatori. Scoală, omule. O’Donnell! O’Donnell!

Dar nu a primit niciun răspuns.

Celula nu avea decât un metru şi ceva pe vreo doi metri şi jumătate. La capătul celălalt al ei, faţă în faţă cu uşa, sus în zid, imediat sub tavan, era o deschizătură de mărimea unei cărămizi, ce slujea drept gură de aerisire noaptea şi fereastră prin care se putea vedea cerul ziua. Peste gaura aceea, blocând accesul prin ea, se găsea o bară metalică. De bară era legată o curea de piele. Iar la capătul

curelei atârna Edward O’Donnell. Avea ochii larg deschişi, înspăimântaţi şi privind în gol. Şi gura deschisă. Când Ritter a ridicat lampa de gaz spre faţa înspăimântătoare a lui O’Donnell, am văzut că bărbia, barba şi cămaşa îi erau acoperite de vomă proaspătă.

— E mort, a spus Ritter, după ce a strâns între degete încheietura unei mâini.

— Trebuia să-mi fi dat seama, a exclamat Oscar. Eu am greşit. Mă fac vinovat de moartea lui.

24
29-30 ianuarie 1890

În câteva secunde, aşa mi s-a părut – deşi, în realitate puteau să fi fost chiar cinci sau şase minute – Oscar şi cu mine eram din nou în trăsura închisă care mergea pe Strand. Inima încă îmi bătea cu putere, dar Oscar, cu excepţia câtorva broboane de sudoare pe frunte, nu lăsa să se vadă niciun semn al tulburării interioare. Era în firea lui să îşi păstreze calmul în situaţii de criză. Transpiraţia era rodul agitaţiei şi efortului, nu al neliniştii. Oscar Wilde era un om care putea – şi chiar a dovedit-o – să îndure, cu o stăpânire de sine ieşită din comun, ţipete dispreţuitoare din partea unui public ostil, ironii şi manifestări de dispreţ din partea unor mulţimi alcătuite din oameni ignoranţi, ba chiar şi propria arestare şi întemniţare. Cu cât era furtuna mai puternică, cu atât mai senin era el.

A scos din buzunarul hainei *Semnul celor patru,* cartea primită cadou de la Conan Doyle, şi a început s-o răsfoiască.

— Holmes are dreptate, Robert. Maxima lui rămâne valabilă. După ce ai eliminat imposibilul, ceea ce rămâne, *indiferent cât de improbabil pare,* trebuie să fie adevărul.

— Ştii care e adevărul acestui caz? l-am întrebat.

Mă simţeam mai derutat ca niciodată. Imaginea cumplită a cadavrului lui O'Donnell legănându-se nu-mi ieşea din minte.

— Aşa cred, a zis el cu glas mângâietor, plimbându-şi lin palma peste coperta cărţii lui Doyle şi aruncându-mi un zâmbet uşor, care – cel puţin pentru mine – era semn sigur că tocmai îi trecuse prin minte un gând care îi dădea o satisfacţie deosebită. Aşa cred, Robert, dar trebuie

s-o demonstrez. Asta o voi face mâine… Iar apoi se cheamă că am terminat. Caz rezolvat.

A vârât cartea înapoi în buzunar.

„Caz rezolvat.” Acelea fuseseră şi cuvintele folosite de Aidan Fraser, şi încă în mod repetat, când ne scosese din Celula numărul 1 de la secţia de poliţie din Bow Street, în urmă cu câteva minute. În momentul sumbrei descoperiri a cadavrului lui O’Donnell, când Oscar exclamase: „Eu am greşit. Mă fac vinovat de moartea lui”, inspectorul se întorsese spre el şi, furios, rostise şuierat:

— Nu fi ridicol, Wilde. Omul acesta şi-a luat singur viaţa. În acest fel, şi-a recunoscut vinovăţia. Caz rezolvat.

Deconcertat şi îngrozit de imaginea ce ne apăruse în faţa ochilor, eu am exclamat prosteşte:

— Trebuie să chemăm poliţia!

— Dar suntem la poliţie! a lătrat Fraser. Vino-ţi în fire, domnule. Bruta e moartă, atâta tot. Caz rezolvat.

Sergentul rămăsese cu lampa de gaz ridicată spre faţa mortului. Oscar s-a uitat fix la ochii bulbucaţi, care nu mai vedeau nimic. Părea fascinat de imaginea aceea.

— Acum nu avem vreme pentru lamentări, a murmurat el. (Aceasta era una dintre expresiile lui preferate.)

— Scuze, Sherard, a spus Fraser, recăpătându-şi stăpânirea de sine. Sunt la fel de şocat ca tine. E un lucru groaznic, deşi probabil se putea anticipa asta.

— Da, a şoptit Oscar, se putea anticipa.

— Iartă-mă, Oscar, a spus Fraser. Când voi întocmi raportul, nu voi menţiona prezenţa voastră aici. Oricum, nu prezintă importanţă. Acum însă, trebuie să plecaţi. În primul rând, nici nu trebuia să vă aduc aici. Am greşit. Numai că tu m-ai convins, şi aşa ai văzut totul. Acum, duceţi-vă. Plecaţi imediat şi lăsaţi-ne să ne facem datoria.

Sergentul Ritter stătea nemişcat, ţinând lampa tot sus, luminând cadavrul atârnat.

— Ritter, condu-i pe aceşti domni la trăsură, i-a ordonat Fraser. Şi să-mi aduci valiza, dacă tot te duci până afară. O să ajung acasă foarte târziu în seara asta. Ritter a traversat celula şi s-a îndreptat spre noi. Când s-a apropiat, ţinând lampa la înălţime, cadavrul lui O'Donnell a dispărut în beznă, iar lumina a căzut pe faţa lui Fraser. Grăbeşte-te, omule. Te aştept aici, eu rămân să păzesc cadavrul. Când te întorci, adu un cuţit.

Trebuie să-l dăm jos împreună. Adu-l şi pe tânărul poliţist cu tine. Acum, du-te. Duceţi-vă!

Nici Oscar, nici eu nu am spus nimic.

— Noapte bună, domnilor, ne-a urat Fraser, când ne-am întors să plecăm. Ne vedem mâine seară la şase, aşa cum am stabilit. Acum vă urez noapte bună. Îmi pare rău că a trebuit să asistaţi la aşa ceva, dar măcar s-a terminat totul. Oroarea s-a încheiat. Caz rezolvat.

Sergentul Ritter – fără să spună o vorbă, deşi hârâia la fiecare pas – ne-a condus de-a lungul coridorului muced, pestilenţial, către intrarea ca de cavou în secţia de poliţie, apoi am ieşit pe strada plină de viaţă a Londrei. L-am lăsat pe Aidan Fraser în beznă, împreună cu cadavrul lui Edward O'Donnell.

— Cred că mâine o să mă duc la biserică, mi-a spus Oscar, privind pe geamul trăsurii când am trecut prin dreptul intrării de la Teatrul Savoy şi a hotelului cu acelaşi nume.

Trotuarul gemea de amatori de teatru gălăgioşi, filfizoni îmbrăcaţi în hainele lor de seară cele mai bune, care flecăreau pe diverse teme, ieşind – evident, foarte satisfăcuţi – de la un spectacol cu Gondolierii.

— Ca să te rogi pentru sufletele celor morţi? l-am întrebat.

— Da, şi ca să aprind o lumânare pentru Sfânta Bathild… şi pentru Sfântul Aidan din Fems. Luni

este sărbătorit şi el, sper că n-ai uitat.

— N-am uitat.

— Zile de sărbătoare… şi ispite, Robert. Despre asta este vorba.

— Dacă aşa spui tu, te cred, deşi, chiar să mă pici cu ceară, nu înţeleg nimic.

— Vei înţelege, Robert, vei înţelege. Mi-a surâs binevoitor. Sfântul Aidan este încă unul dintre sfinţii noştri irlandezi. Relicvariul din bronz în care se află moaştele lui este expus într-o capelă insignifiantă din catedrala St Patrick din Dublin. Mâine voi aduce un omagiu spiritului său în biserica St Patrick din piaţa Soho. E o biserică nouă, dar va sluji scopului meu.

— E o biserică catolică, Oscar. La Roma cauţi tu mântuirea? l-am întrebat, derutat de turnura pe care o lua discuţia noastră.

— Nu, încă nu, a zis el râzând. Dar John Gray este catolic. Doar primeşte îndrumare de la St Patrick. Mi-a vorbit foarte frumos despre preotul de acolo. Iar aura spiritualităţii pare să fie la mare cinste în acea biserică. El spune că asta se datorează în mare parte tămâii pe care o ard în timpul slujbelor. John susţine că este cea mai parfumată tămâie din Londra şi că tânărul cădelniţar de la St Patrick răspândeşte minunatul ei miros cu o adevărată sfinţenie prin toată biserica.

Împreunându-şi mâinile, de parcă ar fi prins lanţul cădelniţei, însoţindu-şi mişcările cu vorbe şi ridicându-şi ochii spre cer, Oscar a împrăştiat un fum imaginar de tămâie prin trăsură, cu o exaltare amestecată cu amuzament.

Am pufnit în râs, iar apoi mi-am adus aminte de corpul grotesc al lui Edward O’Donnell atârnând în laţul curelei în celula din arestul poliţiei aflat la un kilometru şi ceva depărtare, şi m-a uimit capacitatea lui Oscar de a trece de la tragedie la comedie cât ai clipi din ochi.

Trăsura noastră a ajuns în Haymarket. West End era animat de chefliii de sâmbătă seara. Înaintam

destul de încet. Oscar îi poruncise vizitiului să ne ducă în Albemarle Street. Propusese să bem ceva înainte de culcare. Apoi s-a răzgândit.

— Iartă-mă, Robert, a zis el, mă simt ostenit dintr-odată. Orele sunt înaintate. Tu ai de scris în jurnal, iar eu va trebui să întocmesc o scrisoare către Susannah Wood. Poate mai prind poşta de noapte. Apoi i-a strigat vizitiului: Până în Gower Street, prin piaţa Soho. Îl vom lăsa pe prietenul meu, apoi mă poţi duce în Chelsea, în Tite Street, te rog.

Faptul că a menţionat piaţa Soho mi-a redeşteptat o amintire, dar în clipa când am revăzut acea imagine, Oscar a anticipat totul. (Se părea că doamna O'Keefe avea dreptate: Oscar putea citi gândurile altora.) Bărbatul care m-a atacat în seara aceea în piaţa Soho, a zis el, atunci când John Gray mi-a sărit în ajutor… îţi mai aminteşti?

— Nu-mi iese din minte costumul de marinar a lui John Gray, am spus eu. Nu voi uita nici acea noapte, dar nici ziua care a urmat.

— Erai convins că omul care m-a atacat fusese Edward O'Donnell, nu-i aşa?

— Da, deşi ai negat asta.

— Şi fără îndoială ai socotit că omul care ne-a urmărit în Albemarle Street era tot O'Donnell, adevărat?

— Doar ştii că e aşa.

— Nu a fost el.

— Prea bine, am zis eu, dacă nu a fost el, atunci cine a fost?

— Robert, o să-ţi spun mâine. Cred că ne ajunge amândurora prin câte emoţii am trecut într-o singură zi.

* * *

Era devreme, nu se făcuse nici măcar ora unsprezece, când ne-am despărţit în acea noapte de sâmbătă. În dimineaţa următoare, am primit veşti de la Oscar târziu, în jurul orei unu. Mă aflam în camera mea, unde stăteam întins, nebărbierit, şi

citeam, când am auzit clopoţelul de la uşă. Sosise un băiat cu o telegramă de la prietenul meu: URGENT. NE ÎNTÂLNIM ÎN COLŢ LA COWLEY STREET LA TREI ŞI UN SFERT DUPĂ-AMIAZA, DAR NU MAI DEVREME. OSCAR.

Am ajuns la Westminster la ora trei. Era duminică, 30 ianuarie 1890, şi primăvara se simţea în aer. Ceaţa tipic londoneză se risipise; cerul era de un albastru impecabil, iar norii albi şi pufoşi i-ar fi încălzit inima stră-străbunicului meu. Am rătăcit prin grădina de lângă Camera Lorzilor (căutând în zadar narcise aurii!) şi m-am plimbat alene pe alei până când am auzit Big Ben-ul bătând sfertul de oră. Am traversat drumul şi am pornit hotărât pe Great College Street. Parcă aveam arcuri în picioare. Soarele mă încălzea; eram entuziasmat că mă voi întâlni cu Oscar şi că voi descoperi ce secrete îmi vestise telegrama; eram, de asemenea, conştient că aveam doar douăzeci şi opt de ani şi mă bucuram de viaţă. (În noaptea dinainte, când sosisem acasă în Gower Street, găsisem o scrisoare trimisă de Kaitlyn. Se afla din nou la Londra; spera „foarte mult" să mă întâlnească – aşa scrisese ea, *foarte mult.* Ba chiar subliniase cuvintele.)

L-am găsit pe Oscar undeva pe Great College Street, la colţul ce dădea în Cowley Street, stând lângă o trăsură şi discutând cu vizitiul. Purta paltonul verde-închis cu guler de astrahan şi avea bastonul negru din lemn de palmier. M-a salutat cu căldură. Am remarcat că arăta bine; în ochi avea sclipiri vesele.

— Ştiu că nu sunt îmbrăcat potrivit anotimpului, Robert – dar, spre deosebire de tine, am plecat de acasă în zori. Acest galant vizitiu a fost Sancho Panza al meu încă de la răsăritul soarelui. Şi spunând acestea, a scos o monedă din buzunar şi i-a dat-o omului. Apoi s-a scotocit din nou prin buzunar şi de astă dată a scos două bucăţele de

zahăr pe care le-a dat calului. Robert, când Anglia va deveni republică, iar eu voi fi împăratul ei, acest cal – credincioasa mea Rosinanta – va avea întâietate la numirea ca senator. Este aşa cum niciunul dintre legiuitorii noştri de acum nu pare a fi: harnic, discret şi conştient de limitele sale!

— Eşti în mare formă astăzi, am remarcat eu.

— Am participat la o slujbă de dimineaţă, a zis el. Asta m-a înviorat.

— Şi ai primit răspuns la rugăciunile tale?

— Niciodată nu trebuie să i se răspundă cuiva la rugăciuni, Robert! Dacă s-ar întâmpla aşa, n-ar mai fi rugăciuni şi s-ar transforma într-o corespondenţă cu divinitatea…

— Dar preotul de acolo a fost exact cum ţi-ai dorit?

— Avea un profil frumos, desigur, dar nu uita, Robert, mărturisirea, nu preotul, ne oferă iertarea. Apoi a strigat către vizitiu: Cât este ceasul?

Legat cu sfoară de o latură a caprei, vizitiul avea un ceas cu cadranul de mărimea unei farfurioare. S-a uitat în jos către el.

— Acum? Şi douăzeci şi două, domnule.

— Îţi mulţumesc. Mai avem trei minute.

— Şi apoi unde mergem? am întrebat eu.

— Chiar nu ai ghicit?

— În Cowley Street numărul 23, presupun.

— Exact, a zis el, brusc înviorat. Da, vom revedea scena crimei.

— De ce?

— Ca să pun adevărul la încercare – aşa cum am promis.

În purtarea lui de acum nu mai era nimic jucăuş.

— Vizitiu, cât s-a făcut ceasul?

— Şi douăzeci şi cinci, domnule, fix.

— Hai, Robert. Să vedem ce e de văzut. Tu vei fi martorul. Apoi a strigat către vizitiu: N-o să stăm mult – poate vreo zece minute, un sfert de ceas, cel mult. Îţi mulţumesc pentru răbdare. Dacă instaurăm republica, vei fi recompensat!

Surugiul a dus mâna la şapcă şi a dat îndatoritor din cap. Calul şi-a dezvelit dinţii şi a pufnit în semn de apreciere. Oscar m-a luat de braţ.

— Hai, Robert, am ajuns în punctul pe care, dacă nu greşesc, prietenul nostru Holmes l-ar numi „sfârşitul jocului”.

Intrasem pe Cowley Street. Totul părea extrem de plăcut: ordonat şi paşnic, inundat de razele delicate ale soarelui. Stăteam în mijlocul străzii pietruite şi ne uitam la casa de la numărul 23.

— Sst! mi-a şoptit el. Nu vorbi. Uită-te! Şi, cu bastonul, a indicat fereastra de la etaj. Soarele străluceşte, dar draperiile sunt trase. Vino. Să nu scoţi nicio vorbă. Hai.

Am traversat strada şi am ajuns la uşă. Oscar a rămas un moment cu privirea aţintită la pragul de sus al uşii.

— Ai de gând să suni? l-am întrebat.

— Sst, Robert. Fără vorbă. A dus degetul arătător la buzele mele. Am cheia lui Bellotti, dacă mai ţii minte, dar s-ar putea să nu avem nevoie de ea. A întins o mână în faţă şi a împins uşa de la intrare. Încet, fără zgomot, aceasta s-a deschis. După cum vezi… a şoptit el. Hai!

Ţinând acum degetul arătător la propriile buze, m-a condus dincolo de prag. Am stat o clipă în holul de la intrare. Casa era cufundată în linişte; particulele de praf dansau în razele de soare ce pătrundeau pe fereastra de deasupra uşii şi cădeau pe treptele din faţa noastră. Atent, Oscar a închis uşa şi, cu o înclinare a capului, mi-a făcut semn să urc treptele scării înguste, până la etaj. La fiecare pas, scândurile de sub tălpile mele scoteau pocnete ca nişte împuşcături ce răsunau într-o vale cu ecou şi, cât am urcat, am auzit în spatele meu gâfâielile tot mai precipitate şi mai puternice ale lui Oscar. „Vom scula şi morţii”, am gândit, dar nu am spus nimic. Ajunşi în capul scării, pe palierul nemochetat, ne-am oprit unul lângă altul, fără să scoatem o vorbă.

Uşa din faţa noastră – uşa de la camera în care, în urmă cu cinci luni, Oscar descoperise cadavrul lui Billy Wood – era închisă. Am tras cu urechea, dar nu am auzit nimic. Am rămas neclintiţi câteva clipe, timp în care Oscar şi-a recăpătat suflul. M-am uitat la el şi i-am zâmbit. El mi-a răspuns la zâmbet şi mi-a întins bastonul. Cu ambele mâini, şi-a dat pe spate părul castaniu, des şi ondulat. După ce a inspirat adânc, încet, chiar cu delicateţe, a bătut la uşă şi, fără să mai aştepte răspuns, a dat-o larg în lături.

Încăperea era încinsă ca un furnal şi mirosea puternic a tămâie. Am rămas în prag, să ne adaptăm ochii la semiîntunericul dinăuntru. La lumina a şase lumânări, am văzut, întins pe podeaua din faţa noastră, trupul gol-puşcă al unui tânăr. Era John Gray. Şi stând deasupra lui, în dreptul capului său, se afla un al doilea bărbat. Şi el era gol. Aidan Fraser. Avea în mână un brici.

La intrarea noastră, John Gray s-a rostogolit în lături, căutându-şi hainele aflate dincolo de şirul de lumânări. Aidan Fraser a aruncat briciul pe podea şi s-a întors spre noi cu braţele întinse, cerând parcă îndurare.

— Oscar, a strigat el, nu este ceea ce pare. Dă-mi voie să-ţi explic! Pentru numele lui Dumnezeu, lasă-mă să-ţi explic!

— Nu mai e nevoie. Înţeleg, Aidan. Înţeleg totul. Oscar m-a prins de mână şi m-a scos cu blândeţe din încăpere.

— Hai, Robert, să mergem la trăsura noastră. Am văzut tot ceea ce trebuia văzut.

A închis bine uşa în urma lui şi, tăcut, m-a condus în josul scării.

25
„Zilele de sărbătoare şi ispite”

— Zile de sărbătoare… şi ispite. Acum înţelegi, Robert?

— Regret, dar nu pricep nimic, Oscar. Sunt complet derutat. Am convingerea că uneori îţi par insuportabil de nătâng, dar trebuie să recunosc sincer că sunt deconcertat de ceea ce tocmai am văzut – deconcertat şi îngrozit.

El mi-a zâmbit şi a deschis uşa trăsurii.

— Nevinovăţia îţi face cinste, Robert. Apoi a strigat către vizitiu: La gara Charing Cross, te rog, apoi spre Bedford Square. Cât mai e ceasul?

— Fără douăzeci, domnule.

— Bun. Bravo! A urcat în trăsură după mine şi s-a aşezat comod pe banchetă. Pe faţă i se citeau deopotrivă însufleţire şi mulţumire. M-a bătut uşor pe genunchi. Nu mai fi atât de neliniştit, Robert. Aproape c-am terminat.

— Sunt uluit, Oscar, stupefiat şi îngrozit. Ce va zice Veronica despre toate astea?

— Nu cumva să-i spui ceva, m-a avertizat el brusc, încă nu.

Mi-am coborât vocea. Am simţit că scena la care asistasem în camera de la etajul casei din Cowley Street însemna ruşine şi destrăbălare şi că, văzând asta, participaserăm şi noi la ruşine şi gustasem cumva din acea destrăbălare.

— John Gray şi Aidan Fraser sunt amanţi… am spus eu în şoaptă.

— Ori puteau deveni, a spus el. Mă tem că le-am întrerupt prima întâlnire.

— Dar ce înseamnă asta?

— Ce înseamnă?

— Gray, stând întins pe podea… lumânările… tămâia…

— Înseamnă… Oscar se uita pe geamul trăsurii, la celălalt mal al Tamisei. Pentru unii… iubirea e o taină sfântă, bănuiesc că asta înseamnă.

A rostit totul cu detaşare, ca şi cum ar fi fost un gând oarecare.

— Taină sfântă? am sărit eu. Şi briciul din mâna lui Fraser… ce rol juca el în această sfinţenie?

— Nu ştiu. Îndrăznesc doar să fac o supoziţie. Prietenii noştri interpretau o dramă imaginată doar de ei: povestea preotului şi a învăţăcelului, probabil. Preotul îl pregăteşte pe învăţăcel, curăţându-i trupul înainte de a fi dat cu ulei sfinţit. Briciul se foloseşte în actul purificator… Iar purificarea este preludiul împlinirii…

— Dar e o barbarie!

— Barbarie? Nu, e ceva foarte englezesc, Robert – ori poate ar trebui să spun „britanic”? Probabil că au practicat asemenea jocuri la Fettes când Fraser era copil.

— Şi cum poţi face lumină în acest caz? Este grotesc.

— E un ritual în joacă, Robert, nimic altceva. Iar englezii iubesc ritualurile. Ai urmărit vreodată un meci de crichet? Ai văzut cum se desfăşoară o vânătoare în ţara asta? Englezii nu vânează ca orice altă naţiune, doar pentru a pune hrană la masă. Nu! Ei pleacă la vânătoare călare, cu ogari, purtând haine sângerii, suflând în corn, hăituind o vulpe neajutorată. Şi după ce-şi încolţesc prada – şi o sacrifică în numele zeilor proprii – folosesc sângele sărmanei creaturi pe care au ucis-o pentru a mânji cu el faţa celui mai tânăr participant la vânătoare. E grotesc şi deloc pe gustul meu, dar pentru englezi asta nu constituie o crimă, ci un mod de viaţă.

— Oscar, Oscar! am exclamat eu cu glas reţinut, de teamă să nu ne audă vizitiul. John Gray şi Aidan Fraser nu vânau cu ogari. Şi nici nu jucau crichet. Au o relaţie destrăbălată. Erau goi. Şi excitaţi.

— Serios? N-am observat.

Cu un gest nonşalant, Oscar a dat un bobârnac unui fir de aţă prins de mâneca paltonului.

— Tocmai am asistat la o scenă de depravare. E respingător. E josnic!

— Josnic, Robert? Chiar aşa? John Gray este un tânăr frumos. Doar l-ai văzut. E frumos ca un zeu grec, asta trebuie s-o recunoşti. Constituie o ispită pentru Aidan Fraser, iar Fraser a cedat ispitei. Este atât de rău? Nu asta este adevărata cale de a scăpa de o ispită? Cedându-i? Dacă i te opui, sufletul se îmbolnăveşte de dor după lucrurile pe care şi le-a interzis. Orice instinct pe care ne chinuim să-l ucidem sălăşluieşte în mintea noastră şi ne otrăveşte. Trupul păcătuieşte o dată şi a isprăvit cu acel păcat, pentru că acţiunea este modul de purificare…

— Oscar, am protestat eu, vrei să-mi spui că tocmai l-am văzut pe Aidan Fraser într-un act de „purificare”? Ai ajuns prea departe cu raţionamentul!

— Eu îţi spun că am văzut cum Aidan Fraser – în ajunul zilei unui sfânt – îşi dovedeşte mortalitatea cedând ispitei reprezentate de fructul oprit. Asta e tot. Circumstanţele sunt ceva mai neobişnuite, ideea prea barocă, probabil, dar povestea în sine este la fel de veche precum grădina raiului – pentru că nici acolo nu se purtau straie, Robert! Adevărat, din câte înţeleg eu, asta se întâmpla înainte ca în rai să se poarte costumele de marinar.

— De ce faci o glumă din asta, Oscar? De ce îi aperi? *De ce?*

I-am vorbit înfierbântat – şi prea tare. Vreme de o clipă, între noi s-a lăsat tăcerea. Am privit afară, fiecare pe geamul de pe partea lui, ascultând duduitul puternic şi strident al roţilor rostogolindu-se pe caldarâm şi tropotul constant produs de copitele calului. Tocmai treceam prin dreptul Whitehall. Cei care îşi făceau plimbarea de

duminică – soldaţi bătrâni, tineri cu pălării de paie, femei ce împingeau landouri, un băiat cu un cerc de lemn – umblau încolo şi încoace, profitând de vremea neaşteptat de frumoasă.

Oscar s-a întors spre mine şi m-a atins pe genunchi.

— Robert, nu le apăr purtarea, mi-a zis el încet, doar o explic. M-a privit atent în ochi şi mi-a zâmbit. Dacă vrei să te înţelegi pe tine, este important să-i înţelegi pe ceilalţi.

M-am uitat la prietenul meu şi m-am minunat.

— Eşti un fenomen, Oscar, dar uneori cred că eşti prea înţelegător, prea generos şi prea amabil.

— Prea amabil? a repetat el. Poţi fi oricând amabil cu oameni despre care nu-ţi pasă deloc.

— Înseamnă că nu-ţi pasă deloc de John Gray şi Aidan Fraser?

— Îmi pasă de John Gray. Mi-e prieten. Ţin mult la el. Dar de Aidan Fraser nu-mi pasă defel. Absolut deloc. E un ucigaş.

— Ptrrr!

Trăsura s-a oprit brusc.

— Oscar! Oscar! Ce spui tu acolo?

Şocat şi uluit de cuvintele lui, m-am aplecat precipitat, dar el a ridicat o mână, cerându-mi astfel să tac. Ajunsesem în piaţa din faţa gării Charing Cross. Oscar a deschis uşa trăsurii.

— Eu cobor aici, mi-a zis zâmbind. Trebuie să-mi cumpăr ţigarete, iar apoi am de aşteptat două trenuri.

Am încercat să-l reţin.

— Dar Fraser…

— Robert, lasă întrebările acum, a zis el, închizând uşa trăsurii. Am crezut că totul ţi se va părea evident, dar dacă m-am înşelat, cu atât mai bine. Vei avea de lucru.

Stătea pe trotuar şi se uita la mine prin geamul coborât al trăsurii. Gândurile îmi erau încâlcite cu totul, iar el părea extrem de stăpân pe sine.

— Te duci în Bedford Square, mi-a poruncit el. Cursa este plătită deja. Trebuie să o iei pe domnişoara Sutherland pentru sărbătorirea zilei de naştere, exact cum am stabilit ieri. Nu-i spui nimic din cele petrecute noaptea trecută. Nimic, absolut nimic. M-ai înţeles? Vorbiţi de Millais, de Pasteur, despre orice – dar niciun cuvânt despre crimă. Poartă-te cu ea aşa cum ai făcut-o mereu. Uită-te în ochii ei frumoşi şi murmură-i dulcile nimicuri la care te pricepi atât de bine. Spune-i una dintre povestirile prietenului tău, Maupassant: asta o să vă ţină ocupaţi vreme de o oră sau două! Du-te, prietene, şi-ţi mulţumesc. A vârât braţul pe geamul deschis şi mi-a scuturat mâna cu căldură. Rolul pe care l-ai jucat în toate acestea a fost mai important decât îţi închipui. În seara asta se va face dreptate. Acum, du-te. Hai. Să n-o scapi din ochi pe domnişoara Sutherland, Robert, şi să o aduci în Lower Sloane Street la şase şi un sfert. Ţine minte, la şi un sfert, niciun minut mai devreme. Mergi cu bine.

A făcut un pas înapoi şi a fluturat mâna. După aceea s-a răsucit pe călcâie şi a dispărut spre intrarea în gară, iar vizitiul a pocnit din bici şi trăsura a pornit din nou la drum.

Eram derutat. Chiar tulburat. Perplex. Dar am procedat aşa cum mi se spusese. Oscar avea un mod firesc de a fi autoritar, care l-a caracterizat toată viaţa. Când era şcolar, îşi ţinea sub control tovarăşii de joacă; chiar şi la sfârşit, după întemniţare, în exilul său (când străini lipsiţi de suflet afirmau despre el în relatări mincinoase că ar fi fost „un spirit zdrobit” şi „un om distrus”), aceia dintre noi care îl cunoşteau au simţit că forţa prezenţei lui nu se diminuase câtuşi de puţin. În acea după-amiază, am făcut exact ce îmi ceruse.

Ei, bine, nu chiar tot. Veronica şi cu mine nu am discutat despre Millais ori Maupassant, ci despre iubire şi poezia iubirii. Am vorbit despre Baudelaire şi Byron. Ea a vorbit de Wordsworth

(ca să mă flateze), de John Keats şi de doamna Browning. Iar când ne-am sărutat, apoi încă o dată şi încă odată, mi-a spus, aşa cum o făcuse şi în acea noapte de neuitat, sub lumina lunii, la Albert Memorial:

— Îţi mulţumesc, Robert, îţi mulţumesc. Cumplit lucru să stai acasă, nesărutată.

— Te iubesc, i-am spus. Eşti extraordinară.

A fost o după-amiază stranie. În acele circumstanţe, purtarea noastră era total nepotrivită. Parcă am fi flirtat la o înmormântare: ireal (de fapt, deplasat), neaşteptat, fiind cu atât mai excitant tocmai din această cauză! Pentru mine a fost o după-amiază de încântare: ameţitoare şi de neuitat. Prin detalii, prin strălucire şi, la jumătate de secol de atunci, încă ţin minte totul cu precizie! În acea după-amiază am fost mai îndrăzneţ cu Veronica decât până atunci. Am cedat tentaţiei, având tot timpul în minte cuvintele rostite de Oscar. Probabil – cu toate că atunci abia dacă recunoşteam pe jumătate asta – am simţit că ceea ce văzusem în ziua aceea în Cowley Street şi ceea ce-mi spusese Oscar la despărţirea din Charing Cross însemnau că Veronica avea să se elibereze în curând de Aidan Fraser, aşa că am prins mai mult curaj. În timp ce o ţineam în braţe, mi-am dat seama că iubirea noastră era ilicită, că în ceea ce făceam era ceva rău, şi totuşi nu m-am putut opri. Eram fascinat de Veronica Sutherland şi actul iubirii dintre noi – recunosc asta – i-a dat spiritului meu un sentiment de libertate, de eliberare, un sentiment minunat. „Trupul păcătuieşte o dată şi a isprăvit cu acel păcat, pentru că acţiunea este modul său de purificare.”

Nu am plecat din Bedford Square decât la ora şase. Era o duminică seara de sfârşit de ianuarie; se lăsase deja întunericul, iar străzile erau tăcute. Cu toate acestea, în ciuda eforturilor făcute de răbdătorul nostru vizitiu şi de credinciosul lui cal, ne-au trebuit aproape patruzeci de minute ca să

ajungem în Chelsea. Eram îngrijorat din cauza cererii lui Oscar de a o aduce pe Veronica acolo la ora şase fix. Eram totuşi mai puţin tulburat decât s-ar fi cuvenit, deoarece fiecare minut în plus petrecut în compania ei constituia o bucurie pentru mine. Era extrem de frumoasă.

Nici unul dintre noi nu a acordat atenţie traseului urmat de trăsură şi, chiar când ea a cotit din Sloane Street în Lower Sloane, abia dacă am aruncat o privire pe geam. Abia după ce am coborât şi am ajutat-o pe Veronica să ajungă pe trotuar, brusc, cu forţă, m-am trezit la realitate şi mi-am dat seama, printr-o străfulgerare, că participam la ceea ce Oscar numise „jocul de sfârşit."

Scena care ne-a întâmpinat în Lower Sloane Street era total neaşteptată. În şir cu trăsura noastră erau oprite alte trei vehicule. Chiar în faţa ei, puţin mai departe de uşa casei de la numărul 75, se găsea o cabrioletă cu storurile trase până jos. Înaintea ei se afla o trăsură mai mare, cu patru roţi – o trăsură poliţienească, alături de care stăteau doi poliţişti în uniformă. Iar în fruntea şirului am văzut cel mai mare vehicul dintre toate, închis şi fără geamuri, având doar o uşă în partea din spate. Era furgonul folosit de poliţie pentru transportul arestaţilor, numit şi Maria cea Neagră.

— Robert, ce înseamnă toate acestea?

— Habar n-am, am răspuns, fără să mint câtuşi de puţin.

Uşa casei de la numărul 75 era deschisă larg, iar în prag stăteau doi bărbaţi care ne priveau – ca şi cum ar fi aşteptat sosirea noastră. Unul dintre ei era un sergent de poliţie, un individ mătăhălos, a cărui vârstă părea greu de precizat, cu o expresie impenetrabilă pe faţă. Celălalt era John Gray, într-un costum sobru, dar cu un zâmbet jucăuş pe faţă.

— Bine aţi venit, a zis el când ne-am apropiat. Ne întâlnim iarăşi.

Nu am spus nimic, dar i-am strâns mâna întinsă. Veronica a trecut ca vântul pe lângă el, ajungând în hol. La poalele scării stătea un alt poliţist, mai tânăr.

— Ce se întâmplă aici? a strigat ea. Nu vrea nimeni să-mi spună?

— Vă va explica Oscar, a spus John Gray cu amabilitate. Vă aşteaptă. E în salon. Îmi daţi paltonul?

— Nu, mulţumesc, i s-a adresat ea glacial, fulgerându-l cu ochi furioşi.

— Nu vă va fi uşor, ştiu asta, a spus John Gray şi a deschis uşa salonului. Spre uimirea noastră, încăperea era luminată ca ziua (lămpile de gaz erau date la maximum; fuseseră puse lumânări aprinse pe poliţa şemineului) şi plină de oameni care vorbeau, râdeau şi schimbau impresii – ori aşa am avut impresia. Doamna O'Keefe, în rochia ei de crep negru şi tafta, ducând o tavă cu băuturi, se agita de colo-colo. Oscar ocupa o poziţie centrală, în apropierea şemineului, înconjurat de câteva persoane. Când am intrat în încăpere, zumzetul discuţiilor s-a potolit brusc şi toată lumea a întors ochii spre noi.

— Aha, a făcut Oscar, aruncându-mi o privire încărcată de reproş, în sfârşit. S-a apropiat de noi şi, plin de solicitudine, a luat-o de mână pe Veronica. Domnişoară Sutherland, a spus el, făcând o plecăciune.

— Asta este petrecerea de ziua mea? a întrebat ea, privindu-l cu ochi în care nu se vedea nici urmă de fericire.

— Din păcate, nu, a zis el. Îmi pare rău, domnişoară Sutherland, dar aniversarea ta a fost umbrită de moartea lui Billy Wood – aşa cum s-a şi întâmplat cu ziua doamnei Wilde, după cum cred că-ţi aminteşti, în urmă cu câteva săptămâni. O mai ţii minte pe soţia mea, nu? S-a întors şi a făcut un semn către Constance, care şedea singură lângă şemineu, privind lung spre vatra goală.

(Constance nu era îmbrăcată de sărbătoare; purta pălărie şi palton, ca şi cum ar fi fost adusă acolo din drumul ei spre poştă. În poală ţinea un pachet de mici dimensiuni, învelit cu hârtie cafenie şi legat cu sfoară.)

— Cei care au fost alături de noi în seara aceea în Tite Street, a continuat Oscar, în seara când am primit capul sărmanului Billy, se află acum aici. Şi-a rotit privirea prin încăpere. Pe John Gray l-ai cunoscut deja. Îl ştii şi pe doctorul Doyle, desigur. Conan Doyle stătea aproape de şemineu, cu spatele la noi. I-am surprins privirea în oglindă. Părea obosit dar, în afară de acest amănunt, expresia lui nu trăda niciun sentiment. Arthur i-a părăsit o vreme pe suferinzii din Southsea ca să fie alături de noi, a spus Oscar. Îi sunt recunoscător.

— Iar doamna Doyle? am întrebat eu.

— Touie? Da, şi ea este cu noi – şi face acţiuni caritabile, ca întotdeauna. E afară, în stradă, în trăsura oprită în faţa uşii, cu Susannah Wood, mama lui Billy. Am adus-o pe doamna Wood de la gara Charing Cross în această după-amiază, dar avea nevoie de mângâierea unei femei. Suferă enorm, după cum cred că-ţi închipui. Touie se străduieşte să o consoleze pe doamna Wood în măsura în care poate. Probabil că vor veni aici puţin mai târziu.

— Dar de ce ai adus-o aici pe doamna Wood?

— Ca să-mi respect promisiunea pe care i-am făcut-o, mi-a răspuns Oscar.

Veronica s-a uitat în ochii lui şi a şuierat:

— Ce faci, domnule Wilde? Ce joc plin de cruzime este acesta?

— Vai, a exclamat el, nu este vorba de un joc, domnişoară Sutherland! Dacă ar fi fost un joc, n-am fi avut printre noi atâţia poliţişti. A luat-o de mână pe frumoasa mea prietenă şi a condus-o către un scaun liber aflat sub fereastră. Îl cunoşti pe inspectorul Gilmour, coleg al logodnicului tău, da? Acest tânăr cu un profil perfect este asistentul lui,

sergentul Atkins. Şi el provine din Broadstairs – ca să vezi ce farse ne joacă soarta!

A insistat ca ea să se aşeze. Veronica s-a supus. Uimit peste măsură, am rămas în spatele scaunului, cu o mână pe umărul ei. Ea s-a uitat în sus spre mine, şi am perceput o undă de groază în ochii ei.

— Pe cine nu cunoşti? a continuat Oscar cu un aer amabil. A, da…

Un domn vârstnic, părând să fi ajuns acolo din dintre paginile unei cărţi de basme excentrice, stătea aplecat deasupra tăvii doamnei O'Keefe, aşezând un pahar gol cu o mână şi luând altul, plin, cu cealaltă. Amintea de pictura lui Dore a lui Rumpelstiltskin[32], combinată cu imaginea Cavalerului Alb din *Prin oglindă,* a lui Lewis Carroll. Cu părul alb şi cocârjat, era îmbrăcat într-un costum sărăcuţ din catifea, albastru-închis, cu pantaloni trei sferturi, ciorapi argintii, pantofi cu cataramă şi o beretă absurdă de artist, foarte mare. Tremura în timp ce mergea.

— Se numeşte Aston Upthorpe, a spus Oscar. L-a iubit pe Billy Wood – nu doar declarativ, ci cu adevărat.

Doamna O'Keefe se apropia de noi cu tava.

— Domnişoară Sutherland, vrei ceva de băut? a întrebat-o Oscar.

— Nu, mulţumesc, i-a răspuns ea. Domnule Wilde, aş vrea doar o explicaţie. Ce se petrece aici? Ce se întâmplă?

— Îţi voi spune, i-a zis el încet. Imediat. Nu-mi va lua mult timp, a adăugat zâmbindu-i, deşi destul de rece. A aruncat o privire spre mine şi la mâna mea, rămasă pe umărul ei. Robert, ai carneţelul la tine? S-ar putea să apară amănunte pe care nu le cunoşti. S-a îndepărtat apoi de noi şi şi-a reluat poziţia pe care o avusese mai devreme lângă şemineu – în centrul scenei. Doamnelor şi domnilor, a anunţat el, v-aş fi recunoscător dacă mi-aţi acorda atenţie câteva momente…

Cei din cameră au făcut liniște. În următoarele clipe, nimeni nu s-a clintit din loc. Inspectorul Gilmour şi sergentul Atkins s-au postat ca două santinele, în apropierea uşii salonului. Doamna O'Keefe s-a refugiat şi s-a făcut mică într-un colţ. John Gray şi Aston Upthope s-au aşezat, într-o poziţie dreaptă şi dureros de rigidă, pe o canapea franţuzească. Conan Doyle s-a plasat în spatele lui Constance Wilde, cu o mână lăsată moale pe umărul ei, la fel cum şi eu aveam mâna pe umărul Veronicăi Sutherland. Oscar ne ţinea pe toţi sub puterea lui de fascinaţie.

— Vă mulţumesc, a început el, şi vă sunt recunoscător pentru că aţi venit aici în această seară. Îmi imaginez că aţi ghicit scopul acestei adunări… În relaţiile sale cu omul, Soarta niciodată nu-şi încheie conturile, dar noi am ajuns la ultimul act al acestei drame – tragedia lui Bily Wood – şi cum fiecare dintre cei prezenţi în această cameră a jucat un rol în desfăşurarea ei, am socotit că este mai mult decât drept şi cuvenit să ne aflăm cu toţii aici, împreună, pentru a asista la căderea cortinei.

— Dar nu suntem cu toţii aici, a zis Veronica privind prin încăpere şi părând cuprinsă brusc de o stare de agitaţie. Aidan nu se află aici. Unde e? Unde este Aidan, logodnicul meu?

A dat să se ridice, dar eu am silit-o să rămână pe loc.

— Nu ni se va alătura, domnişoară Sutherland, a zis Oscar, privind spre ceilalţi. Aidan Fraser nu va fi cu noi în această seară. E un ucigaş nemilos, aşa cum bine ştii.

26
Joc final

În cameră s-a lăsat o tăcere adâncă.

Veronica Sutherland s-a uitat la Oscar fără să clipească. Eu mi-am înfipt mai bine degetele în umărul ei. Ea şi-a strecurat mâna într-a mea. Era rece ca gheaţa.

— În seara trecută, a continuat Oscar, cu nici douăzeci şi patru de ore în urmă, Aidan Fraser l-a ucis pe Edward O'Donnell – într-o celulă a secţiei de poliţie din Bow Street – în timpul celui de-al doilea act al pantomimei *Barbă Albastră,* pentru că aşa a vrut soarta. Dacă ai curaj, îţi trebuie doar o clipă ca să ucizi un om.

— Cum este posibil aşa ceva? am protestat eu.

— Robert, noi am făcut posibil acest lucru, a spus el. Regret, dar noi i-am oferit lui Fraser această ocazie.

— Nu înţeleg.

— În timp ce noi doi stăteam în stradă, schimbând amabilităţi cu vizitiul şi politeţuri cu Sir Augustus Harris, Fraser a profitat. S-a dus singur până în celula lui O'Donnell, a găsit biata brută înmuiată de băutură, i-a scos cureaua de la brâu, i-a prins-o în jurul gâtului şi, cu forţa pe care zeii le-o dau celor disperaţi, a ridicat victima şi a fixat cureaua de bara de fier de la fereastra celulei. Aidan Fraser l-a spânzurat pe Edward O'Donnell. Acesta a murit în trei minute, înecat de propria vomă, strangulat cu propria curea.

Din colţul salonului, doamna O'Keefe a scos un ţipăt scurt. În acea clipă, a părut a fi un ţipăt de durere. Ulterior, am ajuns să-mi dau seama că fusese doar un murmur de apreciere. Doamna O'Keefe era o femeie simţitoare, însă avusese legături prea strânse cu teatrul. Oscar spunea povestea într-un fel care era pe placul ei.

— Pentru O'Donnell nu exista scăpare, a zis el. Dacă nu ar fi fost ucis seara trecută, probabil că s-ar fi întâmplat altă dată. Aidan Fraser era silit să însceneze sinuciderea lui Edward O'Donnell. Dacă acel om ar fi trăit până la procesul în care era acuzat de uciderea lui Billy Wood, ar fi ieşit la lumină prea multe lucruri şi – cine ştie? — juraţii l-ar fi putut găsi nevinovat. Pe de altă parte, se putea întâmpla şi altfel. Dar dacă O'Donnell, acuzat de crimă, îşi punea capăt zilelor, sinuciderea lui ar fi fost considerată o recunoaştere a vinovăţiei, o mărturisire indirectă pe care o făcea din mormânt.

Oscar a făcut o pauză pentru a-şi aprinde o ţigaretă de la una dintre lumânările de pe şemineu. A aruncat o privire spre Conan Doyle.

— Până aici, totul este simplu ca bună ziua, nu-i aşa Arthur? a zis el. Am avut îndoieli referitor la Fraser încă de la început, desigur. M-a uimit înfăţişarea lui ieşită din comun, am fost şocat de aspectul lui minunat, m-am lăsat păcălit de atitudinea lui fermecătoare, dar purtarea lui m-a şi uimit. De ce s-a arătat atât de rezervat în a accepta cazul? De ce nu m-a luat la întrebări când i-am spus că scosesem verigheta de pe degetul lui Billy Wood, după ce acesta fusese ucis? De ce a tolerat relaţia prietenului meu Sherard cu domnişoara Sutherland? Şi tu ai avut unele îndoieli cu privire la prietenul Fraser, nu-i aşa, Arthur?

Conan Doyle a rămas tăcut. Şi-a acoperit gura cu mâna, îngropându-şi degetele în mustaţa groasă ca a unei morse.

— Arthur, îţi aminteşti fraza din romanul meu, *Dorian Gray,* pe care ţi-am trimis-o?

— „Nimeni nu săvârşeşte vreodată o crimă fără să facă şi o prostie oarecare", a venit răspunsul acestuia.

— Întocmai. Oscar s-a uitat la doctor şi i-a zâmbit. Frazei îi lipseşte orice urmă de poezie, dar ţin la ea. Aidan Fraser a dovedit inteligenţă

alegându-l pe Edward O'Donnell drept ţapul ispăşitor pentru uciderea lui Billy Wood. O'Donnell ar fi avut o motivaţie credibilă: gelozia. Tot el avea o reputaţie jalnică – de beţiv şi de brută. O'Donnell ar fi fost capabil de omor, oricine ar fi confirmat asta. Alegându-l pe el pentru a fi pus sub acuzare, Fraser a făcut o mişcare dibace. Alegându-l pe Gerard Bellotti drept martor principal, a făcut o mişcare neghioabă. A uitat că eu îl cunoşteam pe Bellotti mai bine decât el.

— Sărmanul Bellotti, a mormăit Aston Upthorpe.

— Adevărat, a spus Oscar, sărmanul Bellotti: obez, jumătate orb şi ucis pentru ceva ce nu a afirmat.

Mi-am luat mâna de pe umărul Veronicăi.

— Ucis de cine? Doar nu de Fraser. Bellotti a murit vineri, când noi ne aflam în Franţa.

— Nu, Robert. Bellotti a murit vineri dimineaţă, în staţia de metrou Victoria, cu câteva momente înainte ca trenul nostru să plece spre Dover. Gerard Bellotti şi Aidan Fraser se cunoşteau. Într-un fel, erau prieteni. S-au întâlnit vineri dimineaţă, conform unei înţelegeri. Au stat de vorbă la marginea peronului şi, când trenul a intrat în staţie, Fraser l-a împins pe Bellotti sub roţi. I-a fost uşor să o facă. Îţi trebuie doar o clipă să ucizi un om – dacă ai curaj. Şi la o adică, de cât curaj era nevoie? Fapta s-a comis pe un peron aglomerat, plin de abur şi fum. În 1889, la metrou au murit peste douăzeci de oameni. Ce mai conta încă unul?

Aflat în partea cealaltă a încăperii, Archy Gilmour l-a întrerupt:

— Domnule Wilde, acestea sunt doar bănuieli, adevărat?

— Au fost la început, inspectore. A existat un martor al întâmplării: un pitic, fiul diform al lui Bellotti. Acesta se afla pe peron, stând la distanţă, ca întotdeauna. Nu era îndeajuns de aproape ca să-şi salveze tatăl, dar a văzut ce s-a petrecut – şi, în

haosul creat după aceea, a fost cuprins de panică. Fără tatăl lui, s-a trezit brusc purtat de valurile vieţii. Nu a ştiut la cine să apeleze. Habar nu avea ce să facă. De aceea, sărmana creatură s-a dus la Rochester, la azilul unde mama lui îşi trăieşte ultimele zile. Unul dintre băieţii pe care îi numesc „spionii mei" s-a dus acolo azi-dimineaţă şi l-a găsit. L-a adus pe amărâtul de copil la Charing Cross, unde l-am aşteptat eu. Nefericitul fiu al lui Bellotti îţi va confirma, inspectore, ora şi locul morţii tatălui său. Aidan Fraser l-a ucis pe Gerard Bellotti în gara Victoria în jur de opt şi patruzeci de minute, vinerea trecută. Câteva minute mai târziu, la fără un sfert, Fraser şi-a stabilit „alibiul" când, gonind cu disperare, ni s-a alăturat în gara de deasupra, în trenul ce mergea spre Dover.

Aston Upthorpe îşi ţinea capul în mâini. S-a frecat la ochi, apoi s-a uitat la Oscar.

— Nu înţeleg ceva. Ai spus că Gerard Bellotti şi acest Aidan Fraser erau prieteni. La fel ca tine, l-am cunoscut pe Bellotti. Chiar mai bine. Şi, Oscar, îţi spun că Bellotti n-a menţionat niciodată numele lui Fraser sau unul asemănător, în prezenţa mea.

— Probabil că nu, dar îl cunoştea pe Fraser – şi-l plăcea. Şi avea încredere în el. La fel ca tine, Aston…

— Am băut prea mult, a zis Upthorpe, luând paharul lui John Gray şi golindu-l fără grabă. Nu pricep.

Oscar s-a întors din nou către Conan Doyle.

— Inspectorul Fraser a făcut totuşi o greşeală. Mi-a spus că Gerard Bellotti i-a jurat că Edward O'Donnell şi Drayton St Leonard erau una şi aceeaşi persoană.

Eu ştiam că era imposibil. Bellotti nu ar fi acceptat un beţiv josnic precum O'Donnell în clubul lui. Pe de altă parte, când Robert şi cu mine i-am întrebat pe ceilalţi membri ai clubului, aceştia mi-au spus că St Leonard era tânăr şi atrăgător, iar O'Donnell, necioplit şi marcat de viaţa pe care o

ducea, trecut de cincizeci de ani, nu se potrivea acelei descrieri.

Conan Doyle îşi lăsase acum ambele mâini pe spătarul scaunului pe care stătea Constance. Arăta ca un preot în amvon, gândindu-se ce pildă să aleagă pentru predică.

— Ai ştiut că O'Donnell nu putea fi Drayton St Leonard…

— Da, i-a răspuns Oscar, şi mi-am dat seama că Bellotti nu ar fi sugerat nicidecum aşa ceva. Era o născocire absurdă a lui Fraser – inutilă şi distrugătoare – şi în chiar clipa în care a rostit-o şi-a dat singur seama ce greşeală făcuse.

— Dar cu Bellotti ca martor mincinos, Fraser nu mai avea altă soluţie decât să-l reducă la tăcere…

— Întocmai. Exact. Arthur, ar fi trebuit să-mi dau seama imediat – pentru că aşa ar fi făcut Holmes! Însă eu mi-am permis să mă las dus de nas. În strădania mea de a descoperi adevărata identitate a lui Drayton St Leonard, l-am neglijat pe Bellotti. Intuisem că Drayton era cheia întregului caz.

— Oscar, l-a întrerupt eu, dar Drayton St Leonard nu a participat la prânzul din ziua când a fost ucis Billy Wood. În acea zi nu a ajuns în Little College Street.

— Adevărat, Robert, nu s-a dus la prânzul de acolo deoarece se afla în casa din Cowley Street, după colţ, în camera de la etaj, aprinzând lumânări, arzând tămâie, pregătind patul nupţial pentru Billy Wood… Drayton St Leonard l-a cunoscut pe Billy Wood prin intermediul lui Gerard Bellotti. Iar Leonard era îndrăgostit de Billy. Îl venera.

Oscar şi-a aprins altă ţigaretă, a tras din ea încet, iar apoi i-a întins-o lui Aston Upthorpe, care a luat-o recunoscător şi, cu ochii încercănaţi, i-a surâs.

— Oscar, nu m-am dat eu bătut, dar domnul Upthorpe, Bellotti şi canonicul Courtney ne-au mărturisit că, la plecarea din Little College Street,

Billy le-a spus clar şi răspicat că se ducea să-şi întâlnească unchiul.

— Exact! mi-a răspuns Oscar cu un aer triumfător. Bineînţeles! Asta a spus – şi era adevărat! Drayton St Leonard *era* „unchiul” lui!

— Poftim? am exclamat eu.

— Eufemismul se poartă de multă vreme, a replicat Oscar, cu un zâmbet. Ne sună familiar, adevărat, doamnă O’Keefe? Femeia a dat din cap a confirmare, simţind o încântare secretă pentru că Oscar o băgase şi pe ea în seamă. O tânără doamnă care are un curtezan mai în vârstă îl descrie deseori ca pe un unchi. Aşa s-a întâmplat şi în cazul lui Billy Wood şi al domnului Drayton St Leonard… Şi dacă, aşa cum plănuiseră, ar fi plecat împreună în Franţa – cum îi spusese Billy mamei lui – cei doi ar fi călătorit neîndoielnic dându-se drept „unchi” şi „nepot”. E mai discret aşa. Din câte înţeleg, chiar şi pe continent, gazdele şi hotelierii preferă acest aranjament. Aşadar, Drayton St Leonard era „unchiul” lui Billy. Iar Dayton era de fapt Aidan Fraser. Drayton St Leonard era pseudonimul lui.

Cu ochi sclipitori, Oscar a privit roată la cei din cameră. Trăia cu intensitate atmosfera creată.

— Şi când ai înţeles asta, Oscar? l-a întrebat Conan Doyle.

— La câteva momente după ce el mi-a zis că Bellotti îi spusese că O’Donnell era St Leonard. O minciună atât de străvezie – mi-am dat seama chiar în timp ce mi-o înşira. De aceea a insistat să merg cu el la Paris. Trebuia să mă scoată din scenă. Ştia că îl cunoşteam pe Bellotti şi că, dacă aveam timp, urma să vorbesc cu el şi să descopăr adevărul.

— Însă el a ajuns primul la Bellotti, a zis Conan Doyle.

— Da, a confirmat Oscar. Fraser a ţinut să merg la Paris ca să-mi zădărnicească investigaţia şi, probabil, să afle câte ştiam. Am acceptat să merg la Paris ca să-l ţin sub observaţie. Nu mi-am

închipuit însă că între joi noaptea şi vineri dimineaţă, Fraser va aranja întâlnirea cu Bellotti şi-l va ucide. Nu m-am gândit că va face ceva atât de absurd.

— De ce absurd? l-a întrebat Conan Doyle. Fraser l-a ucis pe Bellotti pentru că acesta nu avea să susţină minciuna lui.

Oscar a râs.

— O minciună scornită din disperare! Şi crima a fost fără sens. Fraser l-a ucis pe Bellotti, dar moartea acestuia n-a rezolvat nimic. Chiar dacă O'Donnell ar fi ajuns în faţa instanţei, s-ar fi găsit unul sau altul dintre membrii micului club al lui Bellotti care să spună că O'Donnell nu era Drayton St Leonard. Când Fraser a înţeles cumplitul adevăr – şi cred că asta s-a întâmplat în cursul călătoriei noastre de întoarcere de la Paris – şi-a dat seama că singura lui şansă era să-l elimine pe O'Donnell, făcând ca totul să pară sinucidere. A găsit momentul potrivit şi a profitat de el.

Oscar s-a întors spre şemineu să-şi ia paharul. În reflectarea oglinzii, prin lumina tremurătoare a lumânărilor, mi-a surprins privirea. Îmi era prieten, dar în acea clipă mi s-a părut un străin.

— Domnule Wilde, a spus Archy Gilmour, s-a făcut ora şapte.

27
Caz rezolvat

Ceasul de pe şemineu a bătut ora.

— Nu te teme, inspectore, i-a zis Oscar zâmbind. Mă voi ţine de cuvânt. S-a întors apoi spre doamna O'Keefe, care stătea, plină de solicitudine, lângă poliţist. Doamnă O., vrei să fii amabilă şi să mergi în stradă pentru a sta puţin de vorbă cu doamnele Doyle şi Wood? Le găseşti în trăsura aflată chiar în faţa uşii. Asigură-le că nu vor mai avea de aşteptat decât un sfert de ceas, cel mult douăzeci de minute.

— Cel mult, a repetat Gilmour, cu glas ferm.

— Du-le şi câte o ceaşcă de ceai, te rog, doamnă O. Şi, cu permisiunea domnului inspector, oferă-le ceai şi oamenilor săi.

Poliţistul cu păr roşcovan a salutat-o scurt pe doamna O'Keefe, care a făcut o plecăciune, apoi s-a retras cu spatele până când a ieşit din cameră. Sergentul Atkins a încuiat uşa după plecarea ei.

— Domnule Wilde, a zis Gilmour cu glas uscat, ai prezentat acuzaţiile împotriva lui Aidan Fraser, aşa cum am convenit…

— Şi vă voi duce la el în mai puţin de un ceas, aşa cum am promis, inspectore. Mai îngăduie-mi un moment, te rog. Aproape că am terminat.

Eu îmi pusesem mâinile pe umerii Veronicăi. Stătea cu capul plecat. Am simţit cum tremură şi cum începe să suspine.

— Plângi, domnişoară Sutherland, a spus Oscar, şi ştiu motivul. Cândva l-ai iubit pe Aidan Fraser – dar asta a fost de mult, înainte de a-i afla secretul, înainte de a descoperi că adevărata iubire a vieţii lui era „un băiat stricat".

Veronica a ridicat ochii spre Oscar, privindu-l cu un dispreţ nedisimulat. El i-a întors privirea netulburat şi a continuat:

— Violenţele de limbaj la care ai apelat ieri dimineaţă la Paris au dezvăluit adevăratele tale sentimente.

Aston Upthorpe s-a foit pe scaun şi a spus încet, mai curând către John Gray decât către Oscar, care se afla în picioare lângă el, dominându-l:

— L-am iubit pe Billy Wood. L-am iubit pe băiat.

— Ştiu, a spus Oscar cu blândeţe, ştiu. Şi-a pus paharul pe şemineu şi s-a uitat la poliţistul care stătea în capătul îndepărtat al camerei. Aidan Fraser i-a ucis pe Edward O'Donnell şi pe Gerard Bellotti pentru a nu i se afla secretul. Dar i-a eliminat ca să păstreze şi un al doilea secret, secretul altcuiva. Aidan Fraser e un ucigaş, nu încape nicio îndoială. Dar nu el l-a ucis pe Billy Wood: nici în legătură cu asta nu încape vreo îndoială.

În salon s-a lăsat o tăcere apăsătoare.

— Aşadar, a spus într-un târziu Conan Doyle, menajera a ucis.

— Da, a zis Oscar, menajera. Am bănuit chiar de la început implicarea unei femei. Când ne-am dus la scena crimei, camera era impecabil de curată. Podeaua era curăţată – lustruită cu ceară de albine, dacă mai ţii minte. Asta era treabă de femeie – şi încă treaba făcută de o femeie pe care am întâlnit-o la câteva momente după ce comisese crima. Cine să fi fost? Susannah Wood, forţată să-şi ucidă propriul copil? Improbabil. Doamna O'Keefe? Imposibil. Abia sosise din Irlanda – ce motiva ar fi avut? Iar apoi m-am gândit că nu e o femeie, ci un bărbat cu apucături femeieşti… Cineva din grupul lui Bellotti obsedat de băiat, înnebunit, îmbrăcat *en travestie.*

Arthur Conan Doyle a clătinat din cap şi a mormăit neîncrezător. Oscar s-a uitat la el cu un surâs şiret.

— Arthur, s-au petrecut lucruri ciudate. Canonicul Courtney, din câte înţeleg, oficiază

„căsătorii” între bărbaţi, şi chiar Shakespeare – iubitul tău Shakespeare! — nu s-a dat înapoi şi a născocit o intrigă în care un băiat a jucat rolul unei fete ce se dădea drept băiat…

— Domnule Wilde! a intervenit inspectorul Gilmour cu autoritate, pentru a-l readuce la subiect. Acum nu ne aflăm la teatru. E vorba de investigaţia unei crime. Cred că ţi-am îngăduit destule până acum.

Cu un aer mimat de indignare, Oscar s-a întors către Arthur.

— Spune-mi, Arthur, Sherlock Holmes a trebuit vreodată să îndure un asemenea tratament?

— Hai, Oscar, l-a îndemnat Constance, doar ai asigurat-o pe domnişoara Sutherland că nu asistăm la un joc. Socotesc că ar fi cinstit faţă de ea – şi faţă de noi – să pui capăt acestei întristătoare poveşti.

— Draga mea, ai dreptate – ca întotdeauna, de altfel. I-a zâmbit soţiei sale, care i-a evitat privirea şi, din stângăcie, a scăpat din poală pachetul învelit în hârtie cafenie. Conan Doyle s-a aplecat imediat şi l-a ridicat.

Oscar s-a întors, adresându-se inspectorului Gilmour:

— Domnule inspector, îţi voi urma îndemnul şi voi reveni la subiect. Doar ai venit să-l arestezi pe ucigaşul lui Billy Wood.

— Exact, i-a răspuns inspectorul cu răceală.

— Păi, a spus Oscar, iată ucigaşul…

Şi s-a întors către Veronica Sutherland şi a prezentat-o celor prezenţi de parcă ar fi fost un obiect pus în vânzare la o licitaţie. Am simţit cum spatele i s-a încordat; cu un gest, mi-a azvârlit mâinile de pe umeri; ochii i-au aruncat fulgere, dar nu a scos nicio vorbă.

— Este uşor să făptuieşti o crimă, a spus Oscar, chiar şi atunci când eşti femeie. Iar ca să ucizi un băiat n-ai nevoie decât de o clipă – dacă băiatul doarme şi foloseşti un bisturiu ascuţit. Veronica

Sutherland a aflat de iubirea dintre logodnicul ei şi Billy Wood şi a decis să îi pună capăt. A ales ziua de naştere a lui Aidan deoarece ştia că atunci acesta şi băiatul „stricat până în măduva oaselor" stabiliseră una dintre întâlnirile lor secrete. Ea avea o cheie de la casa din Cowley Street numărul 23. Am aflat de la firma Chubb & Sons din Farringdon Street că în ultima săptămână din luna iunie a cerut să i se facă şi ei o cheie. Plănuia de ceva timp această crimă. Iar pe 1 iulie a cumpărat bisturiul chirurgical pe care l-a folosit – cel recomandat de bătrânul profesor al lui Arthur, doctorul Bell, în celebrul său *Manual de chirurgie* – de la compania Goodliffe & Steiner, furnizoare de instrumentar medical. Această crimă a fost plănuită minuţios şi executată cu precizie. În dimineaţa zilei de 31 august, anul trecut, Veronica Sutherland s-a dus la casa din Cowley Street numărul 23 şi a pândit sosirea celor doi bărbaţi ale căror vieţi dorea să le distrugă în moduri diferite. Nu cred că a avut intenţia de a-i confrunta pe Fraser şi pe partenerul lui. Cred că planul ei a fost mai mârşav. Voia să-l ucidă pe băiat – tânărul seducător – silindu-l pe Fraser să trăiască fără el. Băiatul nu însemna nimic pentru ea, dar reprezenta totul pentru Fraser. Voia să ucidă băiatul, lăsându-l pe Fraser să trăiască mai departe cu un gol uriaş acolo unde avusese cândva inima. În acea după-amiază, între două şi trei, în camera de la etaj, Aidan Fraser l-a uns pe Billy Wood aşa cum ar fi făcut cu mireasa lui. Înconjuraţi de lumânări, parfumaţi cu tămâie, au petrecut împreună, iar după aceea s-au despărţit. Fraser a părăsit casa singur. Avea treburi de rezolvat. La urma urmelor, abia fusese promovat inspector la Scotland Yard. Însă Billy a rămas – el era tânăr şi nepăsător şi băuse vin. A adormit chiar acolo unde se găsea, pe un covoraş de pe podea, cu un zâmbet serafic pe buzele trandafirii, cu lumânări aprinse de jur împrejur. Aşa l-a găsit Veronica Sutherland. Aşa a rămas şi după ce ea i-a

tăiat beregata de la o ureche la cealaltă. Iar apoi a auzit clopoţelul de la uşă şi am apărut eu, dând buzna înăuntru şi ieşind la fel. Când am intrat, mă grăbeam. La plecare, eram foarte tulburat. Când mi-a deschis, abia dacă am aruncat o privire spre domnişoara Sutherland. În orice caz, stătea pe jumătate ascunsă în spatele uşii. N-am observat nimic, ci doar o şuviţă din părul ei roşcat. Nu mă aştepta pe mine, desigur, ci pe Fraser. Iar când m-a văzut, a deschis imediat uşa şi s-a ascuns în spatele ei, în timp ce eu am traversat iute holul, urcând la etaj. Mai târziu, Fraser s-a întors în Cowley Street, aşa cum anticipase ea. A revenit, îmi imaginez, la puţin timp după ora şase, la sfârşitul zilei de muncă. A venit cu o trăsură să-l ia pe băiatul pe care-l iubea, dar a găsit-o în schimb pe femeia pe care o iubise cândva, lângă băiatul măcelărit care o alungase din inima lui. Ce putea face? Dacă se ducea la poliţie, viaţa lui era distrusă. În cel mai bun caz, putea fi închis pentru corupere de minori. În cel mai rău, putea fi spânzurat pentru complicitate la crimă. Nu avea de ales. A cedat rugăminţilor logodnicei lui. A devenit prizonierul ei. Îmi imaginez că au terminat de curăţat scena crimei împreună. Au făcut o treabă bună, nelăsând nicio dovadă la faţa locului. Nici nu era de aşteptat altceva, doar Fraser fusese instruit la Poliţia Metropolitană. Tot împreună au vârât cadavrul bietului Billy în cufărul din hol şi l-au adus cu trăsura până în această casă. Cred că tot împreună au ascuns cufărul în gheţăria din grădină.

Imediat după ce au auzit aceste lucruri, inspectorul Gilmour şi sergentul Atkins au dat să iasă pe uşă. Oscar a început să râdă.

— Cufărul acela vă aşteaptă, domnilor. Stă acolo de cinci luni, netulburat. Însă nu veţi găsi în el cadavrul lui Billy Wood.

— Ştii unde vom găsi cadavrul? l-a întrebat Gilmour.

— Da, cred că da. Aidan Fraser l-a iubit pe Billy şi îl dorea chiar şi după moarte. El singur a îmbălsămat cadavrul. Văzuse la morga de la Scotland Yard cum se procedează. Într-o seară s-a dus acolo, a luat lichid de îmbălsămare, a împrumutat pompa manuală de care avea nevoie şi le-a adus acasă. L-a îmbălsămat pe Billy Wood ca pe o relicvă, cu respect şi adoraţie, aşa cum preoţii din Egiptul antic îi îmbălsămau pe faraonii de pe Nil.

Oscar s-a întors brusc spre Veronica.

— Domnişoară Sutherland, unde ai găsit cadavrul? Ea nu i-a răspuns, mulţumindu-se să-l privească rece şi dispreţuitor. Nu vrei să-mi spui? Bine, atunci o să risc o părere. În patul lui? În patul marital care ţi se cuvenea? Aşa e? Aşa e? Ea s-a întors încet şi s-a uitat la Constance Wilde. Aşa cred că s-a întâmplat, domnişoară Sutherland, a continuat Oscar. Chiar şi după moarte, Aidan Fraser l-a ţinut pe Billy în patul lui. Băiatul rămăsese frumos chiar şi mort.

Aston Upthorpe s-a aplecat şi şi-a ascuns faţa între palme. Ca să-l consoleze, John Gray şi-a trecut un braţ pe după umărul lui. Veronica şi-a întors privirea de la Constance şi s-a uitat la cei doi bărbaţi aşezaţi pe canapea. Pe neaşteptate, cu violenţă, i-a scuipat.

— Să fie dispreţ? Sfidare? Sau teamă? a exclamat Oscar. Femeile se apără atacând, aşa cum atacă printr-o cedare bruscă şi ciudată.

Veronica s-a întors către Oscar şi a spus rânjind:

— Ce ştii despre femei, domnule Wilde?

— Ştiu ce ştia şi Congreve:

În Cer, furie mai aprinsă decât iubirea-n urăntoarsă nu găseşti

Şi nici în iad mânie ca a femeii pe care o stârneşti[33].

Ştiu că Aidan Fraser l-a iubit pe Billy Wood atât de mult, încât s-a culcat cu el chiar şi după moarte – iar asta te-a scos din minţi. După ce l-ai ucis o

dată, ai făcut-o şi a doua oară. I-ai tăiat capul… În acest scop, ai cumpărat un fierăstrău chirurgical de la compania Goodliffe & Stainer, pe 23 decembrie la ora trei după-amiază – am verificat în registrul de vânzări –, iar ca să-l jigneşti şi să-l umileşti în continuare pe Fraser, ai trimis capul în ziua şi la ora potrivită pentru a ajunge la mine acasă, în Tite Street, când Fraser, oarecum în largul lui, era înconjurat de prieteni. Dar „nimeni nu săvârşeşte vreodată o crimă fără să facă şi o prostie oarecare", domnişoară Sutherland. Iar în noaptea aceea, când Constance îşi sărbătorea ziua de naştere, ai mai comis o greşeală ridicolă. Ai furat bastonul-sabie din casa mea. Se afla acolo de la începutul serii. Când ai plecat, dispăruse. Iar mie nu mi-a scăpat acest amănunt. L-ai luat, ascunzându-l sub palton. Robert, sărmanul băiat, nu a observat când te-a surprins în hol, o clipă după ce îl luaseşi de pe cuierul de haine. Ţi-ai închipuit că era bastonul meu. În realitate, era al lui Robert, care i-l făcuse cadou lui Constance în urmă cu câţiva ani. Însă tu l-ai luat, crezând că îmi aparţinea. Te gândiseşi să mă implici şi pe mine în afacerea asta. Felul în care vorbeam despre tinereţea şi frumuseţea lui Billy te-a îngreţoşat. Ţi-ai închipuit – eronat; din întâmplare, aparenţele pot fi înşelătoare – probabil după ce Fraser ţi-a povestit despre acea întristătoare şi sordidă „Afacere din Cleveland Street" că eram şi eu la fel ca Fraser: unul care iubeşte bărbaţi, care merge la bordeluri pentru bărbaţi, un sodomit…

Conan Doyle şi-a dres glasul. John Gray a clătinat din cap, iar Gilmour a rostit tare:

— S-a făcut aproape şi un sfert, domnule Wilde. Ai promis că într-o oră ni-i predai pe cei doi ucigaşi. Aşa ne-a fost înţelegerea.

— Şi mă voi ţine de cuvânt, inspectore. Iat-o pe domnişoara Sutherland. Luaţi-o, e a voastră.

— Şi Fraser? El unde este?

— La etaj, în camera de deasupra noastră, în pat lângă capul şi trupul lui Billy Wood.

— Atkins, a ordonat inspectorul, deschizând uşa salonului. Du-te, du-te imediat sus.

Oscar a strigat:

— Nu te grăbi, sergent, nu va pleca nicăieri. E mort. Aidan Fraser şi-a luat viaţa între patru şi cinci în această după-amiază. Cred că veţi constata că s-a sinucis cu bastonul-sabie pe care domnişoara Sutherland i l-a dat în acest scop.

Brusc, toţi cei din cameră s-au ridicat. Gilmour a venit la Veronica. Ea a rămas dreaptă, înfruntându-l, cu capul sus şi mâinile întinse către el. Apoi, în timp ce el îi punea cătuşele, s-a întors spre mine.

— Adio, domnule Sherard, mi-a zis ea.

— Te iubesc, i-am şoptit. Încă te iubesc.

— Eşti un neghiob, mi-a răspuns ea, la fel ca orice bărbat. Cum nu se poate mai vanitos şi mai ridicol!

Oscar şi-a petrecut un braţ pe după umerii lui Constance.

— Ai avut parte de o după-amiază obositoare, draga mea, dar am socotit că era preferabil să vezi şi auzi totul direct.

— Înţeleg, a spus ea. Intuisem cate ceva, dar nu tot. Acest caz ţi-a chinuit mintea vreme de câteva luni. Mă simt uşurată că totul s-a terminat. Şi copiii vor simţi asta. Au nevoie ca tatăl lor să stea mai multă vreme cu ei.

— În primul rând, îl poţi învinovăţi pe Arthur pentru implicarea mea, a spus Oscar, zâmbindu-i deschis doctorului care îşi scosese pipa şi trăgea din ea cu un aer gânditor.

— Poftim? a protestat el. Tu ai venit cu cazul la mine. A fost treaba ta, nu a mea.

— Te cunosc prea bine, Arthur. Hai, domnule, recunoaşte.

— Ce anume?

— Ţi-am povestit despre moartea lui Billy Wood, dar tu m-ai trimis la prietenul tău, Aidan Fraser de la Scotland Yard. Aveai anumite bănuieli în ceea ce-l privea. Adevărat? Nu-l puteai interoga, doar îţi era prieten. De aceea m-ai pus să rezolv cazul şi m-ai asmuţit ca pe copoiul tău. Şi ca să mă pui pe urme, ai descoperit chiar primul „indiciu”: picăturile acelea minuscule de pe perete. Cât priveşte picăturile, în afară de tine, nimeni nu le-a văzut. Indiferent dacă au existat sau nu, ele şi-au atins scopul.

— Mă uimeşti, Oscar, a spus Conan Doyle. Cred că eşti unul dintre cei mai remarcabili oameni ai vremurilor noastre.

— Ei, dacă aşa mă consideri, ştiu că nu-mi vei refuza o favoare. S-a uitat spre uşă. Veronica Sutherland dispăruse. Poliţiştii se foiau de colo-colo. După ce inspectorul Gilmour va lua trupul lui Fraser, mai am de onorat o ultimă îndatorire. I-am promis doamnei Susannah Wood că-şi va vedea fiul astăzi, şi aşa se cuvine. Ajută-mă să pun cadavrul lui pe nişte cearceafuri curate, cu o eşarfă în jurul gâtului, pentru ca mama lui să îl vadă pentru ultima oară.

— Am să te ajut, a spus el.

— Sherard şi cu mine o vom conduce apoi la Charing Cross. La momentul potrivit, Billy va fi înmormântat pe mare – cea care „spală toate mizeriile şi rănile lumii”.

— Euripide?

— Într-adevăr. Faci cinste Universităţii din Edinburgh, doctore Doyle. Iar în această după-amiază, doamna Doyle şi-a câştigat un loc printre îngeri. După ce terminăm aici, vă rog pe tine şi pe Touie să o însoţiţi pe Constance până în Tite Street. V-aş fi extrem de recunoscător.

— Îmi va face chiar plăcere. Doyle tocmai se pregătea să-i strângă mâna lui Oscar, dar s-a răzgândit şi l-a bătut prieteneşte pe umăr. Ai făcut o treabă grozavă, prietene. Caz rezolvat.

— Şi, John… Oscar s-a întors către John Gray, care stătea în apropierea ferestrei peste care era trasă draperia, lângă Aston Upthorpe. Vrei să-l conduci acasă pe domnul Upthorpe?

Oscar a luat apoi pachetul pe care îl ţinuse până atunci Constance şi l-a întins vârstnicului artist.

— Ce e înăuntru? a întrebat acesta.

— Darurile de botez, a spus Oscar, pentru Fred şi Harry. Ai uitat? Tabachere. Te rog să le dăruieşti tu – cu toată dragostea mea.

28
Post-scriptum

— Sunt un nătărău, Oscar.

Ceasurile de la Clubul Albemarle bătuseră de ora unsprezece. Prietenul meu şi cu mine stăteam faţă în faţă, de o parte şi de alta a şemineului din fumoar; focul ardea mocnit, pocnetele lui şi mirosul de fum erau liniştitoare, iar răceala şampaniei era la fel de calmantă. Era duminică seară, iar clubul era aproape pustiu. Ne servea Hubbard, la fel de slugarnic, care – după ce a primit o recomandare (şi o jumătate de sovereign) de la Oscar – s-a retras, închizând uşile după el.

— Oscar, nu m-a iubit.

— Nu te-a iubit, Robert.

— Şi totuşi, nu mai departe de astăzi, chiar în această după-amiază, în dormitorul ei din Bedford Square, am avut-o în braţe. A fost ca un basm.

— Bravo.

— Un basm care s-a adeverit! A fost real. S-a întâmplat. Am făcut dragoste, Oscar… şi a fost minunat!

— N-am nicio îndoială. Faptul că un poet recurge şi la otravă nu-i face versurile mai proaste.

— Dar nu mă iubeşte, acum mi-am dat seama. S-a folosit de mine. În ultimele cinci luni s-a folosit de mine…

El s-a rezemat de spătar, privind cu luare aminte firicelul de fum ce se ridica din ţigareta turcească pe care o fuma.

— Adevărat, a zis el, zâmbindu-mi prietenește printre ochii întredeschişi. Sărmanul Robert!

— Dar astăzi după-amiază cât am făcut dragoste… nu a fost altfel? Şi atunci s-a folosit de mine?

— În Anglia, a spus Oscar gânditor, o femeie însărcinată nu poate fi trimisă la ştreang.

— Bine, dar, dar nu crezi cumva că… am strigat eu.

— Dar nu cred că va fi spânzurată, a continuat el fără să acorde atenţie spuselor mele. La urma urmelor, e femeie, o femeie nefericită care a comis o faptă mârşavă din cauza trădării şi depravării bărbatului pe care socotea că-l iubeşte. L-a ucis pe amantul logodnicului, iar la tribunalul Old Bailey, asta nu este o vină care atrage după sine pedeapsa capitală. Unii vor spune chiar că a făcut un serviciu statului!

— Cel puţin, mie mi-a făcut un serviciu, am spus eu aplecându-mă spre el entuziasmat. Am mai învăţat ceva. Nu voi mai iubi la fel şi altă dată.

— Vai, Robert, a exclamat el, vei mai iubi şi trebuie s-o faci! Păstrează dragostea în inima ta, mereu! Viaţa fără iubire este ca o grădină fără soare, unde florile sunt moarte. Conştiinţa că iubeşti şi eşti iubit aduce o căldură şi o bogăţie pe care nimic nu le poate înlocui. Bărbatul trebuie să fie mereu îndrăgostit, Robert. Tot timpul.

— Dar acum am înţeles ce s-a petrecut în această după-amiază – ceea ce socoteam că era iubire era doar…

— Ba da, a spus el, există o deosebire importantă între actul iubirii şi păcatele cărnii. Dragostea este totul, iar păcatele cărnii nu reprezintă nimic… Prietenul meu John Gray pare să înţeleagă perfect această deosebire. Probabil că ar trebui să-ţi dea nişte sfaturi.

Mi-am golit paharul.

— Nu-mi mai vorbi de John Gray, am exclamat. Nu-l înţeleg nici pe departe. Cum de el şi Fraser… Nici nu găsesc cuvinte.

Oscar şi-a aruncat ţigareta în foc şi a aprins imediat alta.

— Când vine vorba de John Gray şi Fraser, regret, dar mă simt vinovat.

— Cum adică „te simţi vinovat”?

— Am vrut să am dovada că Fraser avea cu adevărat înclinaţii către bărbaţi. Şi am vrut să-mi fii martor. În dimineaţa asta, am mers la slujbă la biserica St Patrick din piaţa Soho. Mărturisesc: nu m-am dus acolo strict pentru binele sufletului meu. Am mers în acel loc ştiind că-l voi găsi pe John Gray – şi aşa a fost. Şi l-am întrebat dacă-mi va îndeplini rugămintea; ştiam că va fi de acord.

— Rugămintea ta?

— L-am rugat pe John Gray să-l seducă pe Aidan Fraser.

— Cum? am exclamat eu şi am clătinat din cap, nevenindu-mi să cred.

Oscar mi-a aruncat un zâmbet uşor sfidător.

— Am bănuit că nu va fi greu, a continuat el, şi am avut dreptate. Azi-dimineaţă, când s-a trezit, Aidan Fraser a avut o senzaţie de libertate pe care nu a mai cunoscut-o de luni de zile. Bellotti era mort, O'Donnell, la fel – cazul era închis. În sfârşit, putea merge mai departe. Era o zi pe care trebuia să o sărbătorească, ajunul Sfântului Aidan. Când l-am întâlnit pe John Gray la slujbă, l-am rugat să-i trimită imediat un bilet lui Fraser, invitându-l în Cowley Street la ora două după-amiază. L-am sfătuit să ia cu el lumânări şi tămâie, în speranţa că Fraser va fi ispitit să recreeze cu el situaţia pe care o savurase împreună cu Billy Wood…

— Şi el a făcut ce l-ai rugat? Ţi-a făcut pe plac? De ce?

— Pentru că mă venerează!

— Te venerează? am repetat eu, nedumerit.

— E bizar, aşa este, Robert, dar şi adevărat. A râs şi s-a aşezat mai bine pe scaun. A scos din buzunar o scrisoare, pe care mi-a întins-o. Citeşte, m-a îndemnat, hai, citeşte-o! E de la John Gray, adresată mie, şi mi-a dat-o în Tite Street de Anul Nou. Cerneala e violetă, hârtia, crem, dar sentimentele sunt pur şi simplu vulgare. Citeşte!

Am citit: „Din momentul în care te-am cunoscut, personalitatea ta a avut o influenţă extraordinară asupra mea. M-am simţit dominat în suflet şi în minte. Te venerez. Sunt gelos pe orice persoană care stă de vorbă cu tine. Sunt fericit doar când mă aflu în preajma ta.”

Şi mai erau multe rânduri, multe, în acelaşi stil. I-am înapoiat scrisoarea prietenului meu, care a împăturit-o şi a sărutat-o cu vârful buzelor, după care a băgat-o înapoi în buzunar.

— E frumos exprimat, nu? Cu permisiunea lui John, o s-o includ, cuvânt cu cuvânt, în povestea pe care o voi scrie pentru prietenul Stoddart. Eroul meu, Dorian Gray, a fost conceput „să fie venerat”. După părerea lui John Gray, şi eu merit asta.

— E un om foarte ciudat, am mormăit eu, luând o înghiţitură de şampanie.

— E frumos şi idolatru, Robert. M-a ales pe mine pentru a mă venera! Şi după ce m-a găsit, nu a mai vrut să-mi dea pace. Ţii minte vizitele făcute de mine la cele treizeci şi şapte de morgi şi case mortuare ale oraşului? Nu au fost expediţii solitare, aşa cum te-am făcut să crezi, Robert. John Gray m-a însoţit permanent. Şi, bun băiat, cât a mers cu mine şi pe măsură ce a înţeles că vreau să-i fac dreptate lui Billy Wood, a hotărât să-şi dovedească dăruirea pătimaşă faţă de cauza mea rezolvând crima chiar el – de unul singur! Trebuia să fie darul lui pentru mine, o ofrandă ce trebuia depusă la altarul meu.

— E posibil aşa ceva?

— Da, Robert, în zilele uscate şi gălbejite ale vârstei decrepitudinii, voi putea spune: „Am fost şi eu adorat cândva!” Când l-ai zărit pe John Gray la gara Ashton, pândind din compartimentul alăturat, se ducea la Broadstairs ca să-i pună nişte întrebări lui Susannah Wood. Îşi desfăşura investigaţia proprie, independentă. Sigur, noi l-am împiedicat. Am fost primii care am întâlnit-o pe Susannah Wood. Ne-a văzut pe peron cu ea şi nu a îndrăznit

să coboare din tren, de teamă că va da în vileag tot jocul. Sărmanul băiat, s-a văzut silit să stea deoparte, călătorind până la Folkestone – fără niciun folos!

— Iar astăzi era gata să comită actul întunecat cu Fraser… tot din cauza ta?

— Chiar, deşi mi s-a confesat că era atras în mod ciudat de Fraser. Au împărtăşit o slăbiciune comună pentru lumânări şi tămâie, pentru transsubstanţiere şi pentru Roma. Au fost, aşa cum s-ar fi exprimat Bellotti, „pâine cu unt”.

— „Pâine cu unt”?

— În realitate, având în vedere originile modeste ale lui John Gray, cred că fraza corectă este „pâine şi sos”. Robert, prin asta vreau să spun că erau „compatibili”. John Gray a fost cât se poate de dornic să joace rolul băiatului Beatrice pentru Dante, alias Fraser!

— Da, Oscar, am spus umplându-i paharul, apoi pe al meu, am priceput ce vrei să spui.

— Mă bucur că l-am cunoscut pe John Gray şi nu-mi pare rău că l-am cunoscut pe Aidan Fraser. Robert, să ştii că tu ai fost acela care m-a făcut să-l înţeleg pe Fraser şi cazul lui…

— Eu?

— Da, tu, Robert Sherard, prietenul meu – când mi-ai spus că în noul an voiai să-ţi urmezi dorinţele inimii, indiferent unde te-ar fi dus ele. Asta a făcut Fraser, de la un cap la celălalt. În această viaţă, nimic nu este serios în afară de pasiune, iar Aidan Fraser era pătimaş în dragostea lui faţă de Billy Wood. Am învăţat multe lucruri în aceste câteva luni. Nu, Robert, nu-mi pare rău că m-am lăsat prins de acest caz…

— Oscar, am spus eu lăsându-mă pe spătar şi ţinându-mi atent cupa de şampanie, analizând dacă aveam ori nu îndrăzneala să pun întrebarea pe care voisem să o adresez de multă vreme, încă nu mi-ai spus ce căutai în Cowley Street în acea după-amiază de la sfârşitul lunii august.

El s-a încruntat.

— Dar ţi-am spus, Robert, de câteva ori chiar. Aveam întâlnire cu cineva care mi-e student, o tânără doamnă…

— O tânără doamnă?

— Da. De fapt, fina mea.

— Fină? N-am ştiut că ai aşa ceva! Acesta să fie adevărul, Oscar? Ori ea este rodul imaginaţiei tale extraordinare, la fel ca numeroasele tale mătuşi?

— Fina mea este reală, Robert, şi e o persoană deosebită, pe care o iubesc foarte mult. E ca o rază aurie de soare, plină de viaţă, energie şi căldură. E la fel de dotată pe cât este de frumoasă. Are doar cincisprezece ani, dar este deja o actriţă talentată.

— Cum se face că nu am întâlnit această persoană fără egal?

— Pentru că sărmana de ea a trebuit să stea mai mult ascunsă. E franţuzoaică…

— Franţuzoaică?

— Da, Robert, *une jeune française très belle*[34]. A venit în Anglia ca să scape de tatăl ei, însă acesta a urmărit-o. I-am oferit adăpost, aşa cum am putut. I-am dat bani. Şi lecţii. Am învăţat-o limba engleză… şi dramă! Are un talent înnăscut. Câteodată le dădeam lecţii ei şi lui Billy Wood. Aveau aceeaşi vârstă. Ea ar fi putut fi Julieta, dacă el ar fi fost Romeo. Mă mişca profund să-i văd împreună.

— I-ai predat Shakespeare… în Cowley Street?

— Şi lui Billy Wood îi dădeam lecţii tot acolo. Le predam amândurora. Billy ştia că vom avea o lecţie pe 31 august – deseori ne întâlneam în Cowley Street marţi după-amiază. Însă cu câteva zile mai înainte l-am întâlnit pe Billy şi i-am spus că voi anula întâlnirea din ziua de 31. N-am precizat de ce. I-am spus, pur şi simplu, că în acea după-amiază aveam altă problemă de rezolvat. Adevărul era că voiam să fiu singur cu fina mea. Avea o audiţie specială şi ţineam să-i acord atenţie doar ei. Nu i-am pomenit lui Billy despre audiţia

finei deoarece mă temeam că va deveni gelos. Am greşit – după cum s-a văzut, chiar fatal. Cum mi-am anulat lecţia cu el, spunându-i doar că aveam altă treabă, el a tras concluzia, lucru firesc de altfel, că voi merge în altă parte pe 31 august şi, prin urmare, a socotit că încăperea de la etaj va rămâne liberă, astfel că putea fi folosită în alte scopuri, pentru alte delicii… Nu ştiu – nu am de unde să ştiu – dar cred că Billy i-a propus „unchiului" său să se întâlnească în acea zi în Cowley Street. Desigur, Billy avea o cheie.

— Şi Fraser, la fel?

— Bineînţeles. Şi, de obicei, aveam şi eu o cheie. Dar pe 31 august, îi dădusem cheia finei mele. Tocmai de aceea a trebuit să bat la uşă ca să pot intra.

— I-ai dat lecţii finei în Cowley Street. I-ai găsit o încăpere în piaţa Soho. I-ai dat bani. Cu toate acestea, nu ai dus-o acasă, în Tite Street? l-am întrebat. De ce nu i-ai oferit adăpost acolo?

— Robert, n-am făcut-o, a zis el pe un ton sever, dintr-un anumit motiv. Am simţit că i-aş cere prea mult lui Constance.

— Aha, am făcut eu. Şi de ce anume?

— Pentru că familia finei mele nu este întru totul respectabilă. Fina mea este copila unei persoane pe care ai numi-o „fiică a plăcerilor".

— Iartă-mă, Oscar, nu pricep.

— Fina mea este fata lui Marie Aguétant.

— Pe tot ce e frumos pe lume!… am exclamat eu. Oscar, nu s-ar putea să-i fii tată?

— Aş vrea să fi fost aşa, Robert. Dar nu sunt. Tatăl copilei este o brută pe nume Bertrand Ramier. A fost cândva soldat – om de acţiune şi de curaj, din câte se pare dar după ce a părăsit armata, a recurs la băutură şi apoi la crimă. Asta s-a întâmplat acum aproape douăzeci de ani, cu nişte câştiguri nu tocmai cinstite, când a cumpărat o parte din Eden Music Hall – şi acolo a cunoscut-o pe Marie Aguétant. Au devenit amanţi. Au avut un

copil. Iar apoi, într-o criză de furie la băutură, şi-a ucis metresa. Această crimă i s-a pus în cârcă altui bărbat, care a fost executat. Însă Ramier a ucis-o pe Marie Aguétant. Ştiu asta. Odile a văzut toată întâmplarea.

— Odile?

— Aşa o cheamă pe fina mea – mai bine zis acesta i-a fost numele până când a venit în Anglia. Acum o cheamă Isola. A fost rebotezată, primind numele surorii mele.

— Iar tatăl ei?

— E bărbatul pe care l-ai văzut urmărindu-ne pe Albemarle Street. Acelaşi care m-a atacat în acea noapte în piaţa Soho. Din cauza lui stă ea ascunsă – plimbându-se prin toată Londra dintr-o cameră închiriată în alta, ori ascunzându-se după o mască.

— Mască? am repetat eu.

— Da, o mască de carnaval, cu aspect grotesc. N-ai văzut-o şi tu când ne urmăreai, Robert? (Am privit în fundul cupei de şampanie.) Vai, Robert! Ai luat masca drept chip? Nu se poate! Doar ştii că detest urâţenia!

Am roşit, iar asta l-a ajutat să-mi ghicească gândurile.

— Robert, nu eşti un nătărău. Îmi eşti prieten şi nimeni nu şi-ar putea dori un prieten mai sincer. Mă bucur foarte mult că l-am convins pe Hubbard să ne aducă două sticle de şampanie în seara asta. Avem multe motive să sărbătorim.

— Serios? am întrebat eu, timp în care el mi-a turnat în cupă, vărsând câteva picături şi pe genunchiul meu.

— Da, Robert! „Caz încheiat” – şi noi am rămas în viaţă, sănătoşi şi frumoşi, fiecare în felul său… Şi suntem prieteni… Şi ne bucurăm de libertate!

— Şi Isola?

— Surioara mea? E liberă, printre îngeri. A devenit şi ea înger, aşa cred.

— Mă refeream la fina ta…

— A, da, Isola O'Flahertie… Acesta îi este numele de artistă. Ciudat, nu? În sfârşit, şi-a recăpătat libertatea, mă bucur să o spun. Tatăl ei s-a întors în Franţa, şi pentru asta trebuie să-i mulţumesc inspectorului Gilmour de la Scotland Yard. Bărbaţii aceştia cu părul roşcovan sunt mai serioşi decât credeam eu, Robert. Archy Gilmour este un om de cuvânt. Am promis că o să-i dau pe tavă pe Aidan Fraser şi pe domnişoara Sutherland – iar el mi-a promis în schimb că îl va preda pe Bertrand Ramier către *préfecture* din Paris. Amândoi ne-am respectat angajamentele. S-a făcut dreptate pentru Billy Wood. Iar micuţa mea fină este, în sfârşit, liberă şi în siguranţă.

— Voi avea prilejul să o cunosc?

— Da, Robert, chiar foarte curând. Sper că vei veni la premiera în care joacă.

— Premieră?

— A! Nu ţi-am spus? Am dus-o la o întâlnire cu domnul Irving, la Lyceum. Cred că ne-ai zărit în drum spre teatru, nu-i aşa? Pregăteşte o nouă piesă, o adaptare după *Mireasa din Lamermoor* – sigur ţi-am povestit despre asta. Mi-a solicitat ajutorul. Avea nevoie de o fată tânără, frumoasă şi înzestrată, care să joace rolul de ingenuă, iar eu i-am propus-o pe Isola. Ea a mers la o audiţie, iar el a rămas fermecat. Gândeşte-te, Robert – fina mea va fi actriţa principală a lui Henry Irving!

— Felicitări!

— Vreau să vii la premieră. Am deja biletele!

— Cu mare plăcere, Oscar.

— Va avea loc peste două săptămâni, luni 14 februarie, de sărbătoarea Sfântului Valentin.

— O să fiu acolo, am zis şi am ridicat cupa spre el. Sigur, Oscar. Mă voi simţi onorat, dragul meu prieten.

— A, să o aduci şi pe Kaitlyn! a exclamat el, ciocnindu-şi cupa de a mea. Parcă mi-ai spus că s-a întors la Londra, nu? Să vii cu ea. Neapărat, Robert. Un bărbat trebuie să fie mereu îndrăgostit.

Note biografice
Oscar Wilde

Oscar Fingal O'Flahertie Wills Wilde s-a născut la 16 octombrie 1854 în Westland Row numărul 21, Dublin. Era cel de-al doilea fiu al lui sir William Wilde, eminent chirurg irlandez, şi al lui Jane Francesca Wilde, născută Elgee, poetă şi traducătoare care a scris sub pseudonimul „Speranza".

Oscar Wilde a studiat la Portora Royal School, Enniskillen, la Trinity College, Dublin, şi la Magdalen College, Oxford, unde a obţinut o diplomă de absolvire cu note maxime la două discipline şi, pentru poemul *Ravenna*, a câştigat Premiul Newdigate pentru poezie. După ce a părăsit Oxfordul, s-a stabilit la Londra, începându-şi cariera de scriitor, critic şi jurnalist. Piesa *Vera* a fost publicată în regim privat în 1880, iar volumul *Poeme* a apărut în 1881.

În 1881, Richard D'Oyly Carte a prezentat opereta lui Gilbert şi Sullivan, *Răbdare*, în care i-a satirizat pe Oscar şi pe prietenii lui „esteţi". Succesul ei, la care se adaugă prestigiul lui Wilde, l-a făcut pe D'Oyly Carte să îl invite pe tânărul autor să întreprindă un tur de prelegeri în America de Nord la începutul anului 1882. În 1883, Wilde a petrecut câteva luni la Paris, lucrând la piesa *Ducesa de Padua,* întâlnindu-i acolo, printre alţii, pe Victor Hugo, Paul Verlaine, Emile Zola şi Robert Sherard. Pe 29 mai 1884, s-a căsătorit cu Constance Lloyd, fiica unui distins consilier al reginei, şi s-a stabilit în Tite Street numărul 16, Chelsea. Fiii lor, Cyril şi Vyvyan, s-au născut în iunie 1885 şi, respectiv, noiembrie 1886.

Culegerea de poveşti *Prinţul fericit şi alte poveşti* a apărut în 1888, fiind urmată de o lucrare care a stârnit controverse, *Portretul domnului*

W.H., în 1889, şi de *Portretul lui Dorian Gray* în 1890. Prima dintre comediile de critică socială, *Evantaiul doamnei Windermere,* s-a jucat la Londra în 1892, fiind urmată de *O femeie fără importanţă (1893), Un soţ ideal (1895)* şi *Importanţa de a fi onest (1895).*

În 1891, Oscar Wilde l-a cunoscut pe lordul Alfred Douglas, cel de-al optulea marchiz de Queensberry. În 1895, acesta a lăsat o carte de vizită pentru Wilde la Clubul Albemarle, acuzându-l că a „pozat ca sodomit" (sic) şi determinându-l să îl dea în judecată pentru defăimare. Pierderea procesului a condus la punerea sub acuzare a lui Wilde pentru comportament imoral. La 25 mai 1895, a fost găsit vinovat şi condamnat la doi ani de temniţă şi muncă silnică.

Eliberat din închisoare pe 19 mai 1897, Wilde a părăsit Anglia imediat, stabilindu-se în Franţa şi petrecându-şi restul vieţii pe continent. Poemul său *Balada închisorii din Reading* a fost publicat în 1898, iar *De Profundis,* scrisoarea-mărturisire către lordul Alfred Douglas, a apărut postum, în 1905. Constance Wilde a murit pe 7 aprilie 1898, în urma unei operaţii la coloană. Oscar Wilde a murit la Paris pe 30 noiembrie 1900. A fost înmormântat la cimitirul Bagneux. În 1909, rămăşiţele sale pământeşti au fost mutate la cimitirul naţional francez Père Lachaise.

Arthur Conan Doyle

De origine irlandeză şi catolică, Arthur Ignatius Conan Doyle s-a născut pe 22 mai 1859 în Picardy Place numărul 11, în Edinburgh. A fost cel de-al doilea dintre cei zece copii ai lui Mary Foley, dintre care au supravieţuit şapte. Tatăl său, Charles Doyle, era artist, dar din cauza alcoolismului a sfârşit într-un spital de boli nervoase din apropiere de Dumfries. Bunicul său, John Doyle, părăsise

Dublinul la vârsta de douăzeci de ani, devenind portretist de succes la Londra. Unchiul său, Richard Doyle, a fost un renumit caricaturist şi ilustrator. De la străbunicul său, Michael Conan, cunoscut jurnalist, Arthur a primit numele compus Conan Doyle.

Arthur Conan Doyle a studiat la Stonyhurst College din Lancashire, la o şcoală iezuită din Feldkirch, Austria, şi la Universitatea din Edinburgh, unde a urmat medicina, devenind chirurg-asistent al profesorului Joseph Bell, ale cărui metode de diagnosticare le-a folosit drept model pentru ştiinţa deducţiei dusă la perfecţiune de cea mai cunoscută creaţie a sa, Sherlock Holmes, „detectivul deductiv".

După ce a lucrat o scurtă perioadă ca medic la bordul unei baleniere care se îndrepta spre Cercul Polar, s-a stabilit pe coasta sudică a Angliei, la Southsea, unde şi-a început cariera de medic în 1882. În vreme ce aştepta sosirea pacienţilor a început să scrie literatură. Sherlock Holmes a apărut pentru prima oară în romanul *Un studiu în roşu,* în 1887. *Semnul celor patru* a fost publicat în 1890, fiind urmat de *Memoriile lui Sherlock Holmes* (1894), *Câinele din Baskervilles* (1902), *Întoarcerea lui Sherlock Holmes* (1904), *Valea spaimei* (1915), *Ultimul arc* (1917) şi *Agenda lui Sherlock Holmes* (1927).

După o vreme, succesul obţinut ca scriitor i-a permis să renunţe la cariera de medic, astfel că, în afara povestirilor avându-l ca personaj principal pe Sherlock Holmes, a publicat scrieri ce s-au bucurat de popularitate, începând cu romane istorice precum *Micah Clarke* (1889) şi *Aventurile brigadierului Gerard* (1896), şi terminând cu romane ştiinţifico-fantastice, ca *O lume dispărută* (1912) şi *Centura otrăvii* (1913). În 1899 s-a înrolat voluntar ca medic în războiul împotriva burilor din Africa de Sud, publicând o carte de amintiri, *Marele război împotriva burilor,* în 1900.

Pentru serviciile deosebite aduse ţării sale, a fost ridicat la rangul de cavaler în 1902. În ultimii ani de viaţă a manifestat un interes deosebit pentru fenomenele paranormale şi a publicat *Istoria spiritualismului* în 1926.

În 1885, Conan Doyle s-a căsătorit cu Luisa „Touie" Hawkins. Cei doi au avut împreună doi copii: o fiică, Mary, şi un fiu, Alleyne Kingsley. Touie a murit de tuberculoză în 1906. Alleyne Kingsley, slăbit de rănile căpătate în luptele purtate pe Somme în Primul Război Mondial, a murit în 1918 din cauza gripei. Connan Doyle s-a recăsătorit cu Jean Leckie în 1907, având încă trei copii. Arthur Conan Doyle a murit la Crowborough, în Sussex, pe data de 7 iulie 1930.

Robert Sherard

Robert Harborough Sherard Kennedy s-a născut la Londra pe 3 decembrie 1861, fiind cel de-al patrulea copil al reverendului Bennet Sherard Caleraft Kennedy. Tatăl său era fiul nelegitim al celui de-al şaselea şi ultimul conte de Harborough, iar mama sa, Jane Stanley Wordsworth, era nepoata poetului William Wordsworth (1770-1850). A studiat la Queen Elizabeth College, Guernsey, la New College, Oxford, şi la Universitatea din Bonn, însă a plecat de la Oxford şi Bonn fără să obţină diplome. În 1880, după ce s-a certat cu tatăl său şi a pierdut moştenirea aşteptată, a renunţat la numele de „Kennedy".

La începutul anilor '80 ai secolului al XIX-lea, Robert Sherard s-a stabilit la Paris şi a început să-şi câştige existenţa ca scriitor şi jurnalist. A cultivat relaţiile cu o serie de figuri literare ale zilei, între care Emile Zola, Guy de Maupassant, Alphonse Daudet şi Oscar Wilde. În cursul vieţii a publicat treizeci şi trei de cărţi, inclusiv o culegere de poezie, *Şoapte* (1884), romane, biografii, studii sociale (notabil fiind *Sclavii albi ai Angliei,* 1897)

şi cinci cărţi inspirate de prietenia cu Oscar Wilde: *Oscar Wilde: Povestea unei prietenii nefericite,* 1902; *Viaţa lui Oscar Wilde,* 1906; *Adevăratul Oscar Wilde,* 1912; *Oscar Wilde apărat de două ori,* 1934; şi *Bernard Shaw, Frank Harris şi Oscar Wilde,* 1936.

A fost căsătorit de trei ori şi a trăit mai mult în Franţa, unde a fost făcut Cavaler al Legiunii de Onoare. A murit în Anglia, la Ealing, pe 30 ianuarie 1943.

În 1960, în *Oscar Wilde şi lumea sa,* Vyvyan Holland, fiul mai mic al lui Wilde, a schiţat un portret al lui Robert Sherard: „Când s-au întâlnit prima oară, au trăit senzaţia că nu au nimic în comun şi s-au respins cu îndârjire; treptat însă, s-au apropiat unul de altul şi au rămas prieteni pe viaţă. Sherard a scris trei studii biografice despre Wilde, după moartea acestuia… Pe aceste trei cărţi se bazează toate celelalte biografii ale lui Wilde, cu excepţia aşa-numitei biografii scrise de Frank Harris, care nu este decât autoglorificarea acestuia din urmă. Sherard a obţinut o mare parte din materiale de la doamna Wilde când aceasta era foarte bătrână şi se lăsa purtată de imaginaţie, îndeosebi când era vorba de istoria familiei; iar Sherard, ziarist înnăscut, s-a lăsat atras mai mult de interesul stârnit de relatare şi mai puţin de exactitatea ei, o slăbiciune care poate fi constatată în toate cărţile sale. Însă atunci când vorbeşte despre relaţiile sale cu Wilde, el este foarte serios şi exact.”

Gyles Brandreth

Gyles Brandreth s-a născut pe 8 martie 1948 în Germania, unde, după încheierea celui de-al Doilea Război Mondial, tatăl său, Charles Brandreth, a fost ofiţer jurist la Comisia Aliată de Control şi l-a avut printre colegi pe H. Montgomery Hyde, care în 1948 a publicat o

prezentare completă a proceselor în care a fost implicat Oscar Wilde. În 1974, la Oxford Theatre Festival, Gyles Brandreth a produs prima versiune scenică a piesei *Procesele lui Oscar Wilde,* distribuindu-l pe Tom Baker în rolul lui Wilde, iar în anul 2000 a editat transcrierile proceselor pentru o producţie audio în care a beneficiat de concursul renumitului actor Martin Jarvis.

Gyles Brandreth a învăţat la Lycée Franşais de Londres, la Bettershanger School din Kent şi la Bedales School din Hampshire. Ca şi Robert Sherard, a studiat apoi la New College, Oxford, unde a devenit bursier, preşedinte al sindicatului şi editor al revistei universităţii, iar pe urmă, din nou la fel ca Sherard, a ales cariera de scriitor şi jurnalist. Prima sa carte, *Creat în captivitate* (1972), a fost un studiu privind reformele din închisori; prima biografie, *Cel mai amuzant om de pe pământ* (1974), a fost un portret al stelei de music-hall din epoca victoriană, Dan Leno. A publicat de asemenea o biografie a actorului sir John Gielgud, precum şi un jurnal, care s-a bucurat de o primire foarte bună, privind anii în care a fost membru al Parlamentului şi critic al guvernului (*Codul încălcat: Jurnale personale de la Westminster 1990-1997*) şi două biografii despre familia regală, care s-au bucurat de un mare succes de piaţă: *Philip şi Eisabeta: Portretul unei căsătorii* şi *Charles şi Camilla: Portretul unei relaţii amoroase.*

Printre strămoşii lui Robert Sherard se numără William Wordsworth. Între strămoşii lui Gyles Brandreth se află un poet mai puţin cunoscut, George R. Sims (1847-1922), care a scris baladele *Billy e mort şi dispărut glorios* şi *Ziua de Crăciun la muncă.* Sims a fost de asemenea primul jurnalist care a susţinut că ştia care era identitatea lui Jack Spintecătorul. Se poate afirma că Sims, înrudit cu împărăteasa Eugenie şi cunoştinţă atât a lui Oscar Wilde, cât şi a lui Arthur Conan Doyle, a fost

primul „prezentator de celebrităţi”. A fost de asemenea cunoscut în epoca sa pentru susţinerea unui „tratament infailibil împotriva căderii părului”: „Tatcho – The Geo. R. Sims Hair Restorer”.

Ca prezentator radio, Gyles Brandreth a realizat numeroase seriale pentru BBC Radio 4, inclusiv *O rimă în timp, Sfaturi bune* şi *Şoapte,* acesta din urmă purtând titlul primei culegeri de versuri a lui Robert Sherard. Este invitat regulat al emisiunilor *Just a Minute* (*Doar o clipă*) şi *Countdown* (*Numărătoare inversă*), iar apariţiile sale la televiziune au fost fie în calitate de gazdă a emisiunii *Have I Got News for You* (*Veşti pentru dumneavoastră*), fie ca invitat la *This is Your Life* (*Viaţa dumneavoastră*). Pe scenă a jucat într-o revistă premiată în West End şi a apărut în rolul lui Malvolio într-o versiune muzicală a piesei shakespeariene *A douăsprezecea noapte.* Împreună cu Hinge şi Bracket a scris scenariul serialului de televiziune *Dear Ladies* (*Scumpe doamne*), cu Julian Slade a scris o piesă de teatru despre A.A. Milne (cu actorul Aled Jones în rolul lui Christopher Robin), iar cu Susannah Carroll, *The Last Photograph* (*Ultima fotografie*).

Gyles Brandreth este căsătorit cu scriitoarea şi publicista Michele Brown. Au trei copii: un avocat, un scriitor şi un economist al mediului.

Mulţumiri

Îi sunt recunoscător regretatului meu tată, Charles Brandreth, care mi-a dat exemplarul lui din „ediţia extinsă” a Memoriilor şi aventurilor lui sir Arthur Conan Doyle, publicată de John Murray în 1930. Citind această carte în anii nouăzeci, spre uimirea mea, am descoperit pentru prima oară că Arthur Conan Doyle şi Oscar Wilde au fost prieteni. Îi sunt recunoscător de asemenea lui Merlin Holland, nepotul lui Wilde, pentru exemplarul din cartea editată de el în 2000, Scrisorile complete ale lui Oscar Wilde. Citind această carte, am fost intrigat de prietenia dintre Oscar Wilde şi Robert Sherard. Datorez foarte mult şi celor trei, Wilde, Sherard şi Conan Doyle, din ale căror vieţi am furat câte ceva pentru a crea această carte şi pe cele care i-au urmat.

De-a lungul anilor, la această strădanie a mea au contribuit numeroşi prieteni şi cunoştinţe. Oscar Wilde a murit într-o cămăruţă de la etajul întâi din L’Hôtel d’Alsace, rue des Beaux-Arts, în Paris, la ora unu şi patruzeci şi cinci după amiază, pe 30 noiembrie 1900. O sută de ani mai târziu, pe 30 noiembrie 2000, la aceeaşi oră şi în aceeaşi cameră de hotel, la invitaţia prietenului meu Robert Palmer, eu cu soţia mea şi alte câteva persoane am comemorat un secol de la dispariţia lui Oscar. Cu patruzeci de ani înainte, ca elev la Bedales School, printre prietenii mei se numărau Robert Booth care, chiar ca adolescent, avea cunoştinţe enciclopedice despre Wilde şi contemporanii săi, şi Simon Cadell care, sub îndrumarea mea, la treisprezece ani, a interpretat minunat rolul lui Sherlock Holmes în piesa produsă de mine, *A Study in Sherlock* (*Un studiu despre Sherlock*). Tot la Bedales am avut norocul de a mă împrieteni cu fondatorul şcolii, J.H. Badley (1865-1967), care, în cursul unor după-amiezi de miercuri petrecute

jucând scrabble la domiciliul său din incinta şcolii, mi-a relatat amintirile sale despre purtarea şi stilul de a conversa ale lui Oscar Wilde, inclusiv despre obiceiul acestuia de a folosi faţă de familie şi prieteni fraze care ulterior se regăseau în povestirile şi piesele sale. John Badley a fost prieten cu Oscar şi Constance Wilde, iar Cyril, fiul lor cel mare, era elev la Bedales la data arestării lui Wilde.

Oscar Wilde se arăta rezervat faţă de editori. „Presupun că editorii nu sunt demni de încredere", spunea el. „În orice caz, aceasta e concluzia pe care o tragi după felul în care arată." Dar Wilde nu a fost publicat de John Murray în Marea Britanie ori de Simon & Schuster în Statele Unite şi nici nu a fost reprezentat de cel mai bun agent literar din lume, Ed Victor. Eu le sunt recunoscător lui Ed Victor şi echipei sale, dar şi lui Roland Philipps şi Caroline Westmore, între alţii, de la John Murray, precum şi doamnelor Trish Grader şi Meghan Stevenson de la Simon & Schuster. Sunt profund îndatorat doamnei redactor Celia Levett şi, mai presus de toate, editorului meu, Kate Parkin. Grija şi amabilitatea ei, atenţia faţă de amănunte şi excelenta îndrumare editorială, precum şi entuziasmul ei constant mi-au fost de mare ajutor.

G.B.

{1} Lb. franceză în original: „Unde, când şi cât?” (n. tr.)

{2} Lb. franceză în original: „Aici, în noaptea asta, gratis.” (n. tr.)

{3} Limba franceză în original: „cu aer princiar” (n. tr.).

{4} Limba franceză în original: „Acesta este un subiect sacru” (n. tr.).

{5} Limba franceză în original: „După-amiază de vară” (n. tr.).

{6} Limba franceză în original: „Rege fără voie”(n. tr.).

{7} Tartă cu pere şi glazură de ciocolată (n. tr.).

{8} Limba latină în original: „Sunt lucruri pentru care merită să plângi, iar faptul că suntem muritori doare până în străfundurile inimii“, Vergiliu, *Eneida,* I, 462 (n. tr.).

{9} Bazin plutitor – o ambarcaţiune de dimensiuni mari, un şlep sau o barjă, de exemplu, transformată în bazin de înot (n. tr.).

{10} Limba franceză, în original: „Târfa” (n. tr.).

{11} „Doamne, Dumnezeul puterilor, până când Te vei mânia de ruga robilor Tăi? Ne vei hrăni pe noi cu pâine de lacrimi şi ne vei adăpa cu lacrimi, peste măsură?” (Psalmi 79: 5-6.), Biblia sau Sfânta Scriptură, Editura Institutului Biblic şi de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, ediţia 1988 (n. tr.).

{12} *Ex gratia,* limba latină în original – drept mulţumire, dintr-o obligaţie morală, nu legală (n. tr.).

{13} *Colindă de Crăciun,* povestire de Charles Dickens, iar Tiny Tim este unul dintre personaje (n. tr.).

{14} Versuri din poezia *Requiescat* de Oscar Wilde, versiunea românească de Tudor Dorin (n. tr.).

{15} *Memorii şi aventuri,* 1924 (n.a.).

{16} *Portretul lui Dorian Gray,* trad. de Dumitru Mazilu, Ed. BPT, 1969, vol. 365, p. 252 (n. tr.).

{17} Limba franceză în original: „Dejun pe iarbă”, Aluzie la o pictură de Édouard Manet, care a stârnit scandal în Franţa şi a fost expusă la Salonul refuzaţilor, în 1863 (n. tr.).

{18} William Shakespeare. *Hamlet,* act 5, scena II, traducere de Leon Leviţchi şi Dan Duţescu (n. tr.).

{19} *Expresii şi filozofii pentru uzul tineretului,* culegere de maxime şi aforisme de Oscar Wilde, publicate în numărul din decembrie 1894 al ziarului *The Chameleon,* editat de studenţii de la Oxford (n. tr.).

{20} *Ibid.*

{21} Limba franceză în original: „pseudonim” (n. tr.).

[22] Sir John Stainer (1840-1901), compozitor şi organist la catedrala St Paul din Londra, autor al unor cantate şi oratorii, între care *Răstignirea* (1887) (n. tr.).

[23] Actriţă (1848-1928) considerată o regină a scenei britanice (n. tr.).

[24] Limba franceză în original: „Exact cât trebuie” (n. tr.).

[25] Limba franceză în original: „Frunze întregi, nu cremă de spanac” (n. tr.).

[26] Aluzie la pictura *Saved (Salvat)* realizată în 1856, înfăţişând de fapt de un câine din rasa Newfoundiand, care şi-a salvat stăpânul de la înec (n. tr.).

[27] În limba franceză în original: „Sufleu de limbă-de-mare cu cremă de homar” (n. tr.).

[28] Lb. Franceză în original (n. tr.).

[29] Lb. Franceză în original (n. tr.).

[30] Lb. Franceză în original (n. tr.).

[31] Limba franceză în original: „Ne aşteaptă întregul Paris” (n. tr.).

[32] Picior-Şchiop, personaj din basmul cu acelaşi nume de Fraţii Grimm (n. tr.).

[33] William Congreve (1670-1727), dramaturg englez, autor de comedii de moravuri. Versurile citate sunt din singura lui tragedie, *Mireasa îndoliată (1697),* act III, scena 8, scrisă în versuri albe (n. tr.).

[34] Limba franceză în original: „O tânără franţuzoaică foarte frumoasă” (n. tr.).

CUPRINS

Din memoriile lui Robert Sherard, care încă nu au văzut lumina tiparului.
1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
Note biografice
Mulţumiri

Table of Contents

Din memoriile lui Robert Sherard, care încă nu au văzut lumina tiparului. 6
1 9
2 18
3 30
4 41
5 52
6 63
7 75
8 84
9 97
10 108
11 122
12 130
13 141
14 154
15 166
16 177
17 187
18 203
19 216
20 225
21 234
22 247
23 258
24 271
25 280

26 291
27 298
28 308
Note biografice 318
Mulţumiri 325